De dagboeken 1968-1983. De televisietijd

Wim Kan

editie Frans Rühl

bron
Wim Kan, *De dagboeken 1968-1983. De televisietijd* (ed. Frans Rühl). Uitgeverij Balans, Amsterdam 1989

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/kan_002dagb03_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

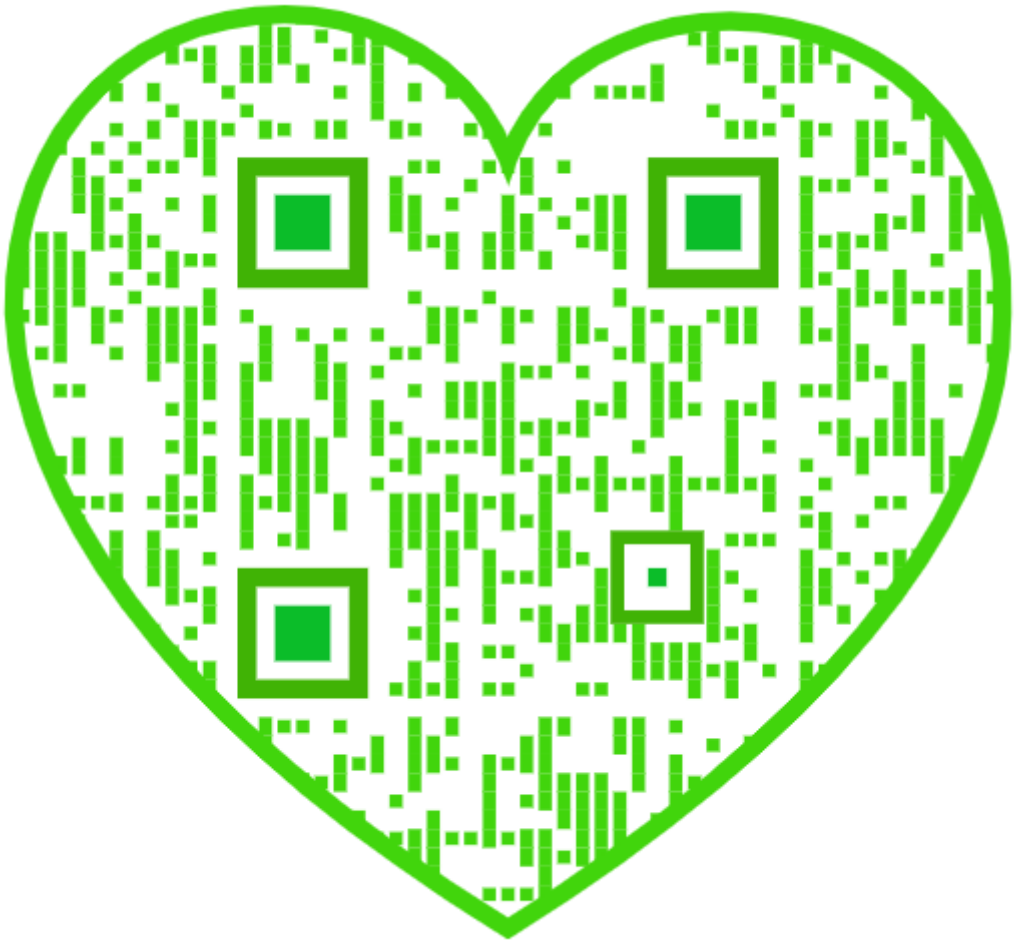

II

Je kunt in zo'n conference op negen van de tien gevoelige tenen gaan staan, maar de meeste mensen hebben één gevoelige teen, daar mag alleen niet op worden getrapt. Die staat in directe verbinding met het zere been en in dat zere been woont het vorstenhuis of het geloof of de Paus of de Evangelische Omroep of...

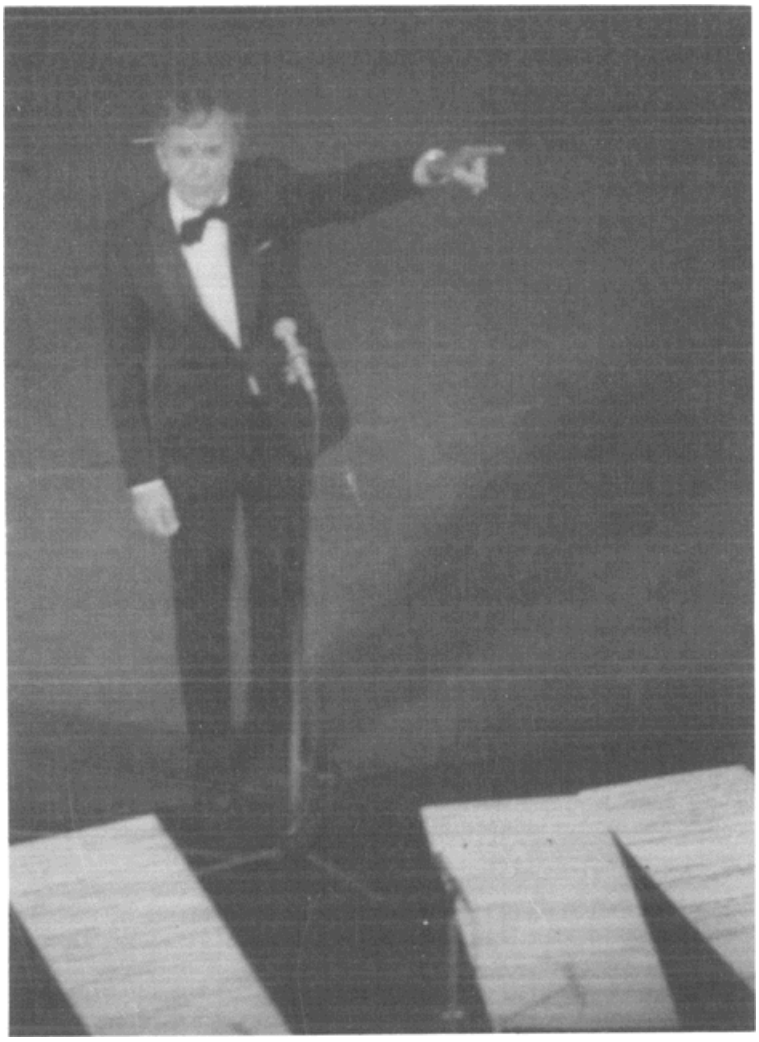

Op het balkon betalen ze wat minder, maar ze zien veel meer.

Inleiding

De televisie stond bij de familie Kan verstopt in een antieke kast. Af en toe ging het deurtje open. Dan zat Wim Kan met verbazing te kijken naar het vluchtige amusement dat aan hem voorbij flitste. Hij wantrouwde het televisiesucces, de televisiesterren. Eendagsvliegen die, zonder de lange en moeizame weg naar de top, door een miljoenenpubliek tot ster werden gebombardeerd. Als perfectionist ergerde hij zich aan zoveel onzorgvuldigheid, gemakzucht en gemiste kansen in de programma's. Maar soms sprong de vonk van het scherm, raakte hij getroffen door een bepaald programma en hij haastte zich dan om per telefoon of uitvoerige brief zijn waardering aan de makers te laten blijken. Vaak ging na het ‘vakmatig’ kijken (zoals hij dat verontschuldigend noemde) naar het Journaal het deurtje van de televisie weer snel dicht. Wim Kan zelf op televisie? Hij waagde zich er niet aan. Hij vertrouwde het niet. Want radio kun je zelf verpesten, bij de televisie doen anderen het voor je, vond hij. Maar de jaren van de radio waren voorbij. Dit deel ‘De televisietijd’ is samengesteld uit zestig van de honderdtien dagboeken die Wim Kan na de oorlog schreef. Dikke ringbandcahiers die nauwelijks sluiten door de enorme hoeveelheid materiaal. Op de rechterbladzijde beschreef Kan nauwgezet de dagen, links was de inspiratieplaats voor losse gedachten, aanzetten tot liedjes, nieuwe grappen (die via de werkboeken op de spiekborden belandden), actuele kranteknipsels, opmerkelijke brieven en kaartjes van bloemen- en champagnehulde, herinneringen aan het succes.

In 1968, als dit tweede deel begint, is Wim Kan op het dieptepunt van zijn carrière. De jaren zestig hebben toegeslagen, Kan's ensembleformule is verouderd en de pers keert zich tegen hem. Twee jaar later zal Wim Kan kiezen voor een soloprogramma en hij keert terug aan de top als de absolute grootmeester van de politieke conference, die nimmer te evenaren zal zijn. Voor de televisie blijft hij huiverig. Een registratie van het programma heeft hij dan al eens teleurgesteld afgekeurd. Maar in 1973 voelt hij dat er geen weg

terug meer is. Wim Kan doet zijn oudejaarsconference op de televisie en het wordt het begin van een driejaarlijkse traditie. In zijn privé-leven zondert Wim Kan zich steeds meer af. Staat het eerste deel van de dagboeken nog vol ‘medespelers en figuranten’, in ‘De televisietijd’ wordt zijn wereld steeds kleiner. Hij heeft zich teruggetrokken op een paar zorgvuldig door hem gekozen onneembare geluksplekken: het huis in Kudelstaart met in de drassige tuin het 360 graden draaiende werkhuisje aan de rand van de Westeinderplas, de kamer op de Carolina Hoeve, later ingewisseld voor het houten huisje verscholen in de bossen aan de voet van de Posbank bij Rheden, de flat op de boulevard van Scheveningen, het châlet de Enzian bij het dorpje Langwies aan de slingerweg omhoog naar Arosa en de flat in Cap d'Ail even buiten Monaco. Naast zijn medewerkers Wout van Liempt, Ru van Veen en ikzelf, speelt nog een handvol getrouwen een ondersteunende rol in het leven van Wim Kan: de Kudelstaartse huisartsen Henny en haar man Dick Bon, door Kan steevast de Medische Engelen genoemd, en de restauranteigenaren Rien en Ingrid Heemskerk; ‘Eten van Rien’ wordt in het dagboek een gevleugelde uitdrukking. De Wildwal en de Enzian kunnen slechts in stand blijven door de toewijding van respectievelijk mevrouw Pruis en Frau Brüesch.

Toch zocht Kan af en toe de alledaagse openheid als hij gaat wandelen op het strand van Scheveningen. Zijn medewandelaarsters worden met de jaren talrijker, de contacten vluchtiger. Herkenningsdagjes noemt Kan deze wandelingen. De televisie heeft ook hem bekender en populairder gemaakt dan zijn veertigjarige carrière in het theater. Televisie, het medium dat hij argwanend zo lang op afstand hield. *Want soms kijken we nooit*.

[illustraties]

Twee silhouetten; het openingsliedje van het programma 'Wim Kan in een ommezien'.

Het vertrouwde beeld aan het eind van iedere voorstelling: samen in het slotapplaus.

De autoloze zondagen in 1973.

Op de Laube van de Enzian in Langwies: Wim Kan, Corry Vonk en Frans Rühl.

Links: *Dezelfde Laube met slechts een deel van het indrukwekkende uitzicht*.

Vanuit de kamer in Kudelstaart. Ver weg achter in de tuin ligt zichtbaar het 360° draaiende werkhuisje.

De ochtend na de voorstelling. De bloemen herinneren aan het succes.

Op weg naar het theater, 1973.

Geen groter plezier dan fietsen in de uiterwaarden van de IJssel.

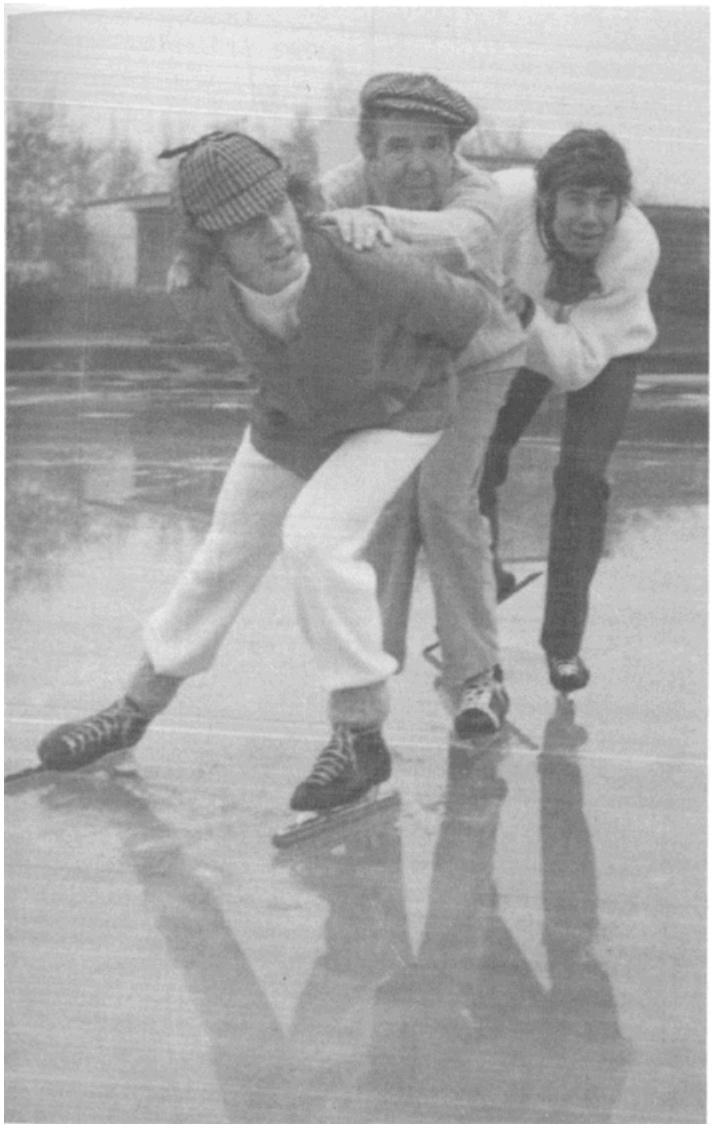

Onverwacht verjaardagsbezoek:
Herman van Veen, Wim Kan en Paul van Vliet
op het ijs van de Westeinderplas.

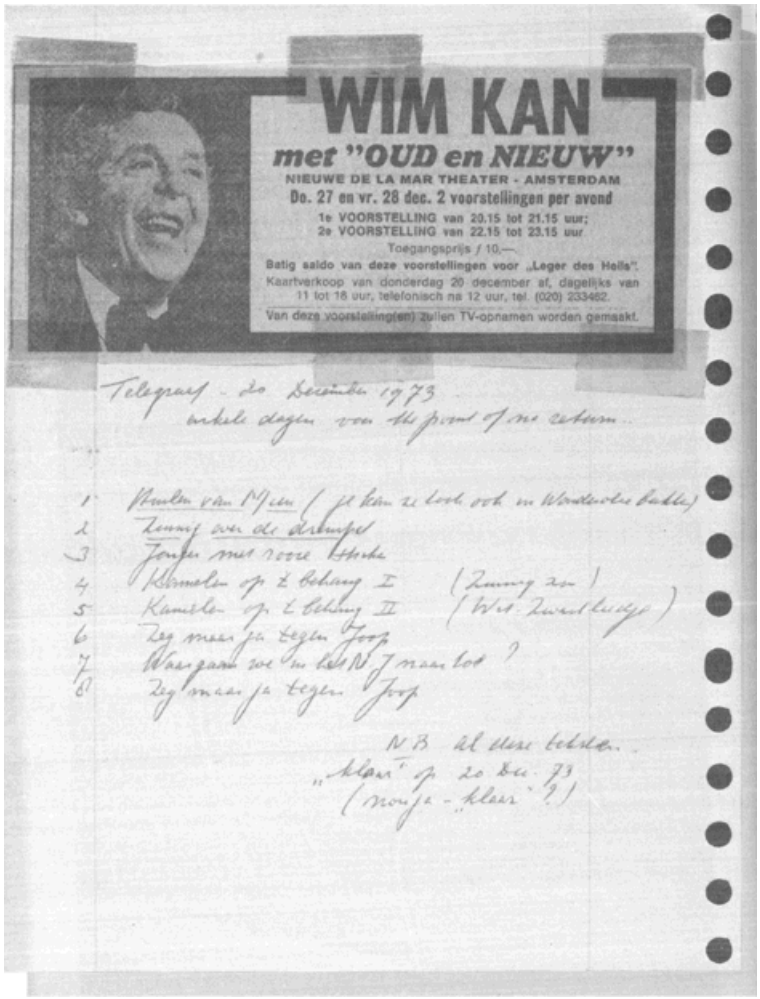

De linkerpagina's van de dagboeken waren voor lijstjes en inspiratieknipsels.

Kostuumrepetitie op de zolder van Kudelstaart. Nauwelijks had Wim Kan een nummer bedacht of Corry Vonk had de kostuums al klaar. In dit geval voor het nummer: Herders gevraagd.

De traditionele zomerbespeling in de Koninklijke Schouwburg: altijd uitverkocht.

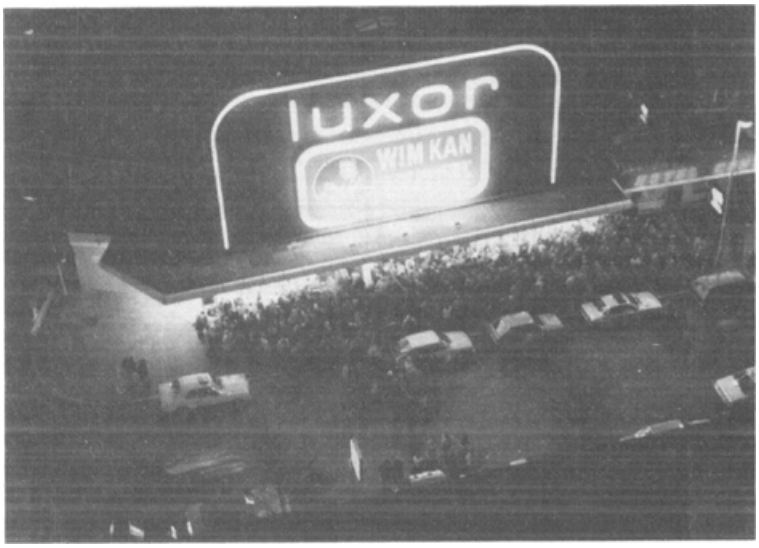

'Wim Kan in een ommezien'.
Terwijl de eerste voorstelling nog bezig was, stonden negenhonderd mensen geduldig te wachten op de voorstelling van tien uur.

'Ik zeg met dat hij niet kan schilderen, die Van Rhijn.'
De Nachtwacht is lange tijd het openingsnummer van het programma 'Wim Kan alleen'.

'*Daar leggen ze het elkaar nog even uit*.'

Het laatste televisieoptreden.
De ontroering in de zaal kwam niet over op het televisiescherm.

De komst van de Japanse keizer kon niet worden tegengehouden.
Wim Kan in gesprek met zijn steun in die moeilijke dagen: NOS-redacteur Hans van der Werf.

Een keuze uit zijn hart:
Kan draagt de Davidsring over aan Herman van Veen.

Ditmaal is de Televizierring voor Jos Brink.

Een van de scènes waarin Kan naar hartelust kan improviseren.
Hier als Van Agt.

De Oranjeflat aan de boulevard van Scheveningen. Op het balkon Corry Vonk kijkend naar haar stoere wandelaar.

Het dagelijks leven op de Wildwal.

De Kleine Wildwal, het houten huisje diep verscholen in de bossen aan de voet van de Posbank.

Wandelend op het Carolina-laantje. Symbool van zoveel geluk.

De laatste voorstelling in de Rotterdamse Schouwburg. De technische ploeg schaart zich rond het gezelschap van Wim Kan.

In het seizoen 1968-1969 treedt Kan voor het laatst op met een ensemble.
Links beginnend: René Frank, Frits Lambrechts, Peter Bos (ingehuurde cameraman) Frans Rühl, Johan Mattijsen, Minneke Heijermans (kleedster), Wieteke van Dort, Marnix Kappers. Afwezig: Sant Heijermans.

Die historische zondag in september. De twee Van Puthovenscènes, zonder repetities in één take opgenomen, worden direct teruggekeken. Om de monitor heen Kees van Kooten, Frans Rühl, Corry Vonk, meneer Van Liempt, Wim Kan, Maud Keus en Wim de Bie.

Weten hoever je te ver kunt gaan.
In zee voor een handtekening.

Kind aan huis. Zoon Franco Rühl met Kan op de Wildwal.

Wandelvriendinnen van het eerste uur. Meike en Mirjam zijn uitgenodigd op het 'landgoed' in Kudelstaart.

De 82ste verjaardag van Corry Vonk gevierd op een eenvoudige hotelkamer in Rapperswil, Zwitserland.

Het uitzicht van Hotel Welgelegen, zoals Kan de Velpse ziekenhuiskamer op de zesde etage noemde. Ze verbleven daar elf weken.

Dokter Henny Bon, het Medische Engeltje, goede vriendin en vertrouwensarts van de familie Kan.

Aan de Thunersee in Zwitserland, 1983.
Ooit de eerste vakantieplans van Corry Vonk en Wim Kan.

1968

Na anderhalf jaar bewuste stilte keert Wim Kan deze zomer terug in het theater met een nieuwe programma: ‘Hop! Hop! Hop!’ De titel is gebaseerd op de roerige tijden van dat moment, vol protestmarsen en studentenrellen. In zijn finalenummer galoppeert Kan in een levensgroot paard over het toneel als agent van de bereden politie op zoek naar het wankel evenwicht tussen progressief en conservatief. De maatschappij staat bol van begrippen als inspraak en medezeggenschap. De regering van premier Piet de Jong houdt zich in al het rumoer toch makkelijk staande, in tegenstelling tot president Charles de Gaulle, die zich in mei geconfronteerd ziet met een ware Franse revolutie. *Wij zijn een rustig land; onze revoluties worden gesmoord in moties*. In Nederland blijkt de Amerikaanse president een bevriend staatshoofd dat niet mag worden beledigd en de variaties op de leuze ‘Johnson Moordenaar’ zijn even talrijk als de processen-verbaal.

Het ensemble dat Kan rond zijn vrouw en hemzelf heeft samengesteld, bestaat uit Sant Heijermans en René Frank en de nieuwe ontdekkingen Wieteke van Dort, Marnix Kappers en Frits Lambrechts. Aan de vleugel links voor in de zaal zit als vanouds Ru van Veen. De zakelijke leiding blijft in de strakke handen van meneer Van Liempt. Voor de theatertechniek zorgen Johan Mattijsen en Frans Rühl. Na drie maanden zomerbespeling in het Paviljoentheater in Scheveningen volgt een deprimerende serie in de onttakelde Groote (met twee o's) Schouwburg, het latere Zuidpleintheater in Rotterdam. Daarna begint het gezelschap aan een lange tournee. De recensenten zijn direct na de première onevenredig hard in hun oordeel. Zij missen de scherpe pen in het ABC-cabaret. Wim Kan trekt zich de kritieken zeer aan en zoekt in zijn programma naarstig naar de juiste toonzetting. Twee weken na de première zijn zeven van de achttien nummers al gesneuveld. Maar de pers blijft hem achtervolgen. In november schrijft het Vrije Volk als kop boven de recensie: Kan is niet kapot te krijgen. Vertwijfeld vraagt Kan zich af: Moet dat dan?

Maandag 1 januari 10.20 uur

In bed met de lieve, lieve Ol. Het sneeuwt. Mooie, donkere luchten. Gisteren prachtig oudjaar samen gevierd met twee flessen champagne tussen elf en één uur. Een fles per uur. Mijn oudejaarsuitzending van verleden jaar gedraaid. Om twaalf uur, dertig seconden ervoor, vloog de kurk vanzelf van de champagnefles. Wat betekent dat? Een makkelijk jaar? Alles gaat vanzelf? Wie weet? Wie weet? Wie weet?

Ol en ik konden misschien wel als zeer weinigen wensen dat voor ons tweeën alles zo zal blijven als het nu is. (En wie kan dat wensen!) Vol goede voornemens eindelijk eens echt aan het werk te gaan.

Dinsdag 2 januari 1.00 uur

Zeer feestelijk naar de Rotterdamse Schouwburg voor musical 'Ja, ik wil.' Geweldig heerlijke avond. Briljant spel van Eric Schneider en Annet Nieuwenhuijzen. Ben niet weg van de tekst. Zag steeds ongeveer tien Amerikanen versterkende middelen bedenken, zoeken naar gags om het oorspronkelijk 'Hemelbed' van Jan de Hartog de drempel van het musicalsucces over te dragen. Muziek en liedjes mager. Weet niet of het wel echt een succes wordt. Er werd door het publiek ook niet veel gelachen. Tot slot: soort nieuwjaarswens van Luc en Pieter Lutz. Geweldig goed en ernstig gedaan. Prachtig slot als het honderd man sterke, ijzersterke zangkoor van de Rotterdamse Tram op het toneel verschijnt. Na afloop even achter. Eric Schneider, Annet Nieuwenhuijzen gecomplimenteerd. Een pracht prestatie. Daarna nog even leuk met de Lutzen staan praten. Parkeren geen probleem meer. Ondergrondse garage. O Rotterdam. Je steekt Amsterdam in je zak.

Woensdag 10 januari. Ochtend. Enzian, Langwies

Sneeuw! Sneeuw! Sneeuw! Vannacht om drie uur naar een reusachtig hert met enorm gewei staan kijken. Drie kwartier lang. Stond bij de stal. Later ging hij ons weggetje op richting Brüesch. Ol werd wakker en keek mee. Grote, eenzame, doodstille sneeuwnacht. Indrukwekkend ogenblik.

Zaterdag 27 januari 15.15 uur

Van de wereld afgesneden. Trein gaat niet meer. Autoweg zit dicht. Lawines achter ons in Davos! Negen doden. Alles potdicht en gesperrt. Voor jaren eten in huis goddank! Vanmorgen telefoon met meneer Van Liempt. Op z'n vroegst eind volgende week in Holland! Vanmorgen alles op alles gezet om de weg van de Enzian open te houden. Is me niet gelukt. Zakte met sneeuwschepsysteem en al door mijn eigen weg heen. Toestanden. Wilde te voet naar Litzi. Volgens Frau Brüesch echter levensgevaarlijk wegens lawines. Geloof er niks van, maar toch niet gedaan: je kén niet weten.

Maandag 5 februari. Kudelstaart

Koninginnedag. Sneeuw. Stapvoets naar Soestdijk. Aldaar om 14.40 uur. Marechaussee bij het linkerhek wist van niets, maar kende ons wel. Na telefoon mochten we er in. Professor Loe de Jong op de trap om ons te ontvangen. Door halfdonkere gang naar de garderobe. Daar wilde de Koningin ons nog even ongemerkt passeren, maar keek naar Ol. Of Ol naar haar. Touchante ontmoeting! Ol: 'O, Majesteit bent U niet boos, ik dacht wie is dit meisje? Een meisje dat ik kende uit het kamp. Neemt U mij niet kwalijk, Majesteit.' Maar Majesteit vond het geloof ik erg mooi. Er werd direct al veel gelachen en bij de arm gepakt en zo... Koningin weer weg in het paleis. Wij een trap af naar de bioscoopzaal. Even later Beatrix en Claus. Eerste indruk over Beatrix: die vind ik vreselijk. Ogen telkens halfdicht en erg bekakt accent. Later werd het beter en viel ze me mee. Claus wel een mooie, knappe, schone prins. Daarna kwam de Koningin weer binnen die meteen na omhelzing van B. en C vertelde dat 'mevrouw Vonk' haar voor een meisje had aangezien. Enkele anekdotes over het vrouwenkamp en Takahatsji volgden al meteen voor de film nog was begonnen. Met zijn zevenen (Koningin, Beatrix, Claus, mevrouw Joustra, prof. de Jong, Ol en ik) naar de film over de Japanse bezetting (duur één uur) gekeken. Na afloop Beatrix aan mij: 'Hoe hebt u het overleefd?' 'Doordat ik bijna steeds gedwongen werd voorstellingen te geven, ook als je hoofd er helemaal niet naar stond. Dat optreden heeft mij zelfs door de moeilijkste dagen heen geholpen.' Anekdotes van Ol werden tot tweemaal toe bij de Koningin letterlijk 'dijenkletsers'. Daarna de tweede film 'Nederlanders in de vrije wereld'. Zeer interessant.

Hadden Ol en ik nog nooit gezien. Over De Geer in oorlogstijd (niet zo best), Gerbrandy, Wilhelmina, en Churchill. Boeide me geweldig en ontroerde vooral tegen het slot toen Koningin Wilhelmina door Loe de Jong in de documentaire min of meer gehuldigd werd. Toen de film uit was en het licht weer aan, heerste er een doodse stilte. De Koningin zei heel eenvoudig: 'Ja, dat hebben wij nou allemaal meegemaakt.' En even later: 'Beatrix was toen acht jaar en moest in de microfoon alleen maar zeggen: dag mensen in Nederland. Maar dat wilde ze niet. Ik hou niet van dat soort dingen, zei ze.' Ik tegen Beatrix: 'En dat met zo'n ijzersterke tekst in uw handen'. (Toen moest ze geloof ik echt wel even lachen) Een schaal met zoutjes en kaas moest worden doorgegeven. Ik nam er een af en gaf de schaal toen pas aan de Koningin. Heel onbeleefd! Maar ze vroeg allervriendelijkst: 'Hebt u al, meneer Kan?' Beschaamd liet ik mijn zoutje zien. Zo zie je alweer. Zo'n opvoeding en nog lomp!

Over het algemeen een zeer ongedwongen gesprek. Niet aldoor, maar toch dikwijls op de rand van gewoon en openhartig. Veel sympathie voor de Koningin en vooral tegen het slot vond ik Beatrix ook veel aardiger geworden. Om 19.15 uur zei de Koningin: 'Ik moet weg. Ik heb nog een afspraak. Het spijt me heel erg.' Ze holde weg als Assepoester van het bal. Door Beatrix en Claus tot aan de buitentrap gebracht, waar Beatrix iets leuks zei over Ol haar hoed. Buiten het hek lieve Ol uit grond van m'n hart gezegd hoe leuk ze het had gedaan. Hoop nu maar dat de familie Oranje dat met me eens is...

Zaterdag 17 februari 10.00 uur

Om 22.20 uur waren we thuis, ruim op tijd om Toon in de stoel van Mies te zien. Negende vraag: 'Wat is volgens jou het verschil tussen Wim Sonneveld en Wim Kan?' Toon (zonder enige aarzeling): 'Corry Vonk.' Een prachtig antwoord! vond ik. Zou hij de vragen van te voren geweten hebben?

Woensdag 28 februari

Om 17.30 uur gegeten en om 18.45 uur naar Den Haag, Diligentia. Pepijn. 'Dag en Nacht.' Een proloog zoals ik er nog maar weinig zag. Om direct jaloers op te worden. Daarna teveel nummers met weinig betekenis en vaak wat gewoon gedaan. Liselore Gerritsen

charmant, maar beperkt. Matig pauzenummer met te flauwe grappen. Na de pauze twee hoogtepunten: ‘Kom laten we ons eens verkleje.’ Prachtig. En het slotnummer mij alreeds bekend. Sterkste kant van het programma: het ensemblewerk en de nieuwe ideeën; zwakste kant: het orthodoxe cabaret, de te lange conferences van Paul met te middelmatige grappen en te zwakke liedjes en te slappe presentatie. Haalde de vaart uit het programma. Enthousiaste zaal vol kinderen (jeugdpaspoort). Seth had kennelijk ook nog een ‘bijdrage’ geleverd met ‘Nu alle vieze woorden zijn gezegd’. Een zin van mij! Maar een kniesoor die daarover zou struikelen. Tendens: kleine cabarets krijgen het moeilijk. Sieto speelt alleen nog de weekenden. Lurelei met ‘Oud zeer’ speelt nu weer zes dagen per week, maar voor Sylvia de Leur terug was ook maar twee dagen. Ramses Shaffy moet adverteren op de voorpagina.

Dinsdag 5 maart

Om tien voor tien vanmorgen twee vreemde heren in de tuin, zowat in de bedstee, over het Westerterras, bij mijn werkhuisje alsof ze hier woonden. Hadden hun auto gewoon bij onze voordeur gezet. Die ene man was... Godfried Bomans! Niet te geloven. Ze zijn zeker tien minuten doodrustig op ons land gebleven, slenterden wat rond, doodbedaard, bekeken alles, hebben niet aangebeld en zijn tenslotte om tien uur weer weggereden.

Zaterdag 9 maart ± 12 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Om half drie vannacht klaarwakker en alleen maar aan ‘Johnson la la la’ liggen denken als nieuw nummer voor Ol. Je mag niet zeggen Johnson moordenaar, dat is beledigen van een bevriend oorlogsmisdadiger. Om drie uur lichtje aangedaan en... in bed verder liggen werken. Wel leuk. Om vijf uur een fles bier (in bed) gedronken. Vreemde sensatie. Om zes uur dacht ik dat ik het in grote trekken wel had. Opgestaan en in de keuken alles haastig opgeschreven. Om 8.30 uur in bed Ol laten horen wat ik had. Ook ‘Barneveld’, ‘Harderwijk’ en ‘Herrliche Zeiten’. Beiden, Ol en ik enthousiast vooral over ‘Barneveld’, als Sant en Wieteke dat samen zouden doen, verkleed als twee kippen! Boven op onze zolder staat Ols vlijt: roze

cello, roze stoel, roze pied de stal, alles voor het vaderhart. Ben benieuwd hoe Wieteke zal reageren...

Zondag 10 maart 21.30 uur

Wieteke (in lichtblauw minijurkje en witte laarzen, ± 14 jaar oud) van 14.00 uur tot 14.20 uur hier geweest. Erg gezellig. ‘Een vaderhart klopt dubbelhard’ werd een groot succes, evenals het kanten witte jurkje, dat roze geverfd zal worden net als de rekwisieten. Om vier uur ik naar het strand. Harde, koude wind. Af en toe regen. Hard gelopen en stilgestaan op de golfbreker. Om 18.30 uur naar meneer Van Liempt en daar in de rust van Ajax - Feyenoord ‘Johnson la la la’ voorgelezen. Enorm succes. Om half acht thuis. Doodmoe van de emoties (gek hè).

Woensdag 20 maart

Zangles van twee tot drie uur bij Kees Smulders in Hilversum. Om drie uur daar fotograaf en interviewer van *De Spiegel* (Over Kees). Samen met Jasperina op de foto. Misschien wel leuk? Jasperina erg aardig, energiek en geladen. Werkt zich geloof ik kapot. Rugpijn. Ol belooft haar Schüttelkussen. Israël is Jordanië binnengevallen. Algehele mobilisatie van Syrië. Begint het weer? We hebben al weer lang niets gehad!

't Is nacht nu 27 maart 4.13 uur (precies)

Ik zit vanaf 2.10 uur in de keuken. Heb zojuist de ‘Concertgebouwmevrouw’ (van Sant) voor Ol voltooid en drie glazen martini daarbij gedronken... Ben tevreden nu. Vanmiddag (gistermiddag) grote ensemble bijeenkomst ABC-cabaret in Kurhaus Paviljoen gehad. Veel talent. Nooit zoveel talent in één kleine groep opeengehoopt gezien, maar daardoor wordt het voor de auteur, regisseur, samensteller moeilijk er een programma van te maken en geen opsomming. (Allerlei talentvolle mensen die allemaal allerlei solo's doen; dat is geen programma meer maar een opsomming.) Net als een goed menu, dat is een samenstelling en geen opsomming van spijzen.

Donderdag 28 maart 7.00 uur (precies)

Inspiratie! Omdat je nooit zult weten waar het vandaan komt en wat het is, ben je er zo zuinig mee, zo bang voor. Inspiratie? Afgetrapt, onbegrepen woord.

Donderdagavond 28 maart

Fons Jansen in Leiden gezien. Het beste zijn teksten en zijn typen (schuinsmarcheerder, grote man, loodgieter in kerkelijk verband). Daarom vooral moest ik vaak erg lachen. De conferencier Fons Jansen vind ik persoonlijk een nogal geforceerd man, wat krampachtig nog, wat opzettelijk en vooral nogal dor. Als de zaal lacht, heeft hij kennelijk moeite met het opvangen van de ruimten die dan ontstaan. Ook zou ik hem uiterlijk graag anders willen zien. Nu een beetje een nietszeggend poppehoofdje. Hij staat confererend vaak met zijn buik, die hij niet eens heeft, naar voren. Teveel op zijn hakken in plaats van op zijn tenen (bijna). Starthouding. Hij had overigens een daverend succes (90% prachtige teksten) maar speelde naar mijn gevoel vlak voor de pauze zijn hoogtepunt voorbij.

Donderdag 25 april 14.00 uur. Voor mijn werkhuisje

Doodmoe ineens en moedeloos (eindelijk dan weer eens). Voortdurend in tijdnood en daardoor steeds in conflict met mezelf. Auteur, acteur, regisseur, half directeur, leerling zang, echtgenoot, filosoof, luiwammes, zonaanbidder, wandelaar, slaper en vroegopstaner. Omdat dit alles zich niet laat verenigen, kom ik tot niets.

Dinsdag 21 mei 14.40 uur. Werkhuisje

Windstil. Frankrijk ligt plat. Vanmorgen veel en lang kranten moeten lezen over Parijs en Frankrijks revolutie. Veel nummers in mijn nieuwe programma veranderen nu van achtergrond. Moeilijk.

Zaterdag 25 mei 11.30 uur

De rede van De Gaulle (zeven minuten). Een wat onbuigzame, oude conservatief uit mijn grootvaders klokkenhuis die weinig boeiends te zeggen had. Net iemand die in een brandend huis een rustige rede afsteekt die er op neer komt dat we over enige weken zelf onze brandweer mogen kiezen. Om twaalf uur naar bed en om

half zes klaar wakker. Steeds aantekeningen makend over 31 mei-Roland-Holstavondje.

Maandag 3 juni 22.00 uur

Uitermate slecht humeur. Pafferig, bol, bewegingloos, overladen, gedesinspireerd, kwaad, kribbig en van alles. Me vast voorgenomen nu eindelijk de pauzescène te schrijven. Niets. Hele dag alles er voor laten staan en niets bereikt. De vogels niet gehoord, het prachtige landgoed niet gezien, kribbig tegen Ol en mezelf en tot vanavond 19.50 uur wanhopig de negende of tiende snertbladzijde weggegooid.

Gisteren eerste pinksterdag om 17.45 uur nog met Ol naar Scheveningen om daar 18.30 uur het paard te gaan kijken. Schitterend toneeleffect, maar... nu moet ik er toch ook weer wat mee gaan doen. Slot van de voorstelling misschien?... Proloog?... 'k wee nie.

Roland-Holstavond in Bergen ook niet wat ik er van had verwacht. Avonden met Beatrix en Claus in de zaal zijn niet mijn sterkste kant... Spelen met de handrem aan. Wel zeer enthousiaste berichten na afloop. Kranten? Alleen de Telegraaf had wel een leuk verslag en Algemeen Dagblad vond dat ik schor was. Na drie jaar zangles een mooi resultaat.

Woensdag 5 juni

Rotdag. De repetities begonnen gisteren in de Drie Kolommen in Aalsmeer en duurden van elf tot half zes zonder onderbreking. Toch vlot het allemaal tot nu toe. Samenwerking Ru, Sant en ik plus een talentvol leuk ensemble. Frits Lambrechts werd vandaag de hele dag vastgehouden door Wim Ibo op zijn tv en Robert Kennedy werd vrijwel vermoord.

Woensdag 12 juni 19.45 uur

Lange, lange dagen vol downs en ups (dit laatste nu weer even). Bedacht vannacht ineens de proloog. Vierde versie. Balans van repetities: Sant zeer produktief en inventief als regisseuze (bijna) en choreogravin. Talentvol op het toneel. Wieteke aardig, minder talentvol maar wel nauwgezet en vlijtig. Laat zich de kaas niet van het brood eten. Of ze heel aardig is, betwijfel ik soms. Ook wat hard misschien op het gebied van de liefde en het geld. Prettig tot nu toe

om mee te werken. Marnix talentvol, langzaam en doordacht bouwend aan zijn rollen. Er moet nog een wondertje gebeuren, maar het zit in de lucht. Frits eenvoudig werkman, niet geniaal, zelfs niet echt begaafd met een mooie stem en doordat hij piano, orgel en viool speelt, goed te gebruiken.

Dinsdag 16 juli 19.00 uur

Première 'Hop! Hop! Hop!' achter de rug. Grote, bittere teleurstelling! Over het algemeen slechte pers. Parool vrij goed (voor de tijd van het jaar!), Volkskrant zeer slecht (grof!). Zeer zware voorstelling voor mij. Na de pauze totaal in het zweet aan het slot. Bang dat dit niet zal zijn vol te houden. Vannacht ineens een aanval van vermoedelijk niergruis en vanmorgen om negen uur de tweede die veel erger was. Om drie uur Sant en Ru hier voor programma bespreking en uitermate slechte pers. Kan na vierentwintig uur denken het toch niet goed thuis brengen. Geloof dat de Telegraaf schuld is aan alles. De kif van de andere kranten! Dit zijn geen recensies. Dit is valsheid in geschrifte. Totaal nu zeven voorstellingen gespeeld en al spelend het gevoel iets goeds in handen te hebben.

Donderdag 18 juli 17.00 uur

Door het liedje 'Mevrouw Van Dam' heb ik het eindelijk zo ver gebracht dat 'links' gekwetst is. Ontwikkeling: tijdens de eerste twintig jaar van ons ABC-cabaret protesteerde rechts tegen mijn linkse stoten. Ongeveer tien jaar lang protesteerde niemand meer, de laatste paar jaar begint links zich te beklagen.

Veranderde volgorde gisteravond. 'Dans' en 'Kippen' eruit en 'Narcissusblues' erin plus een uitverkochte zaal gaven het geheel een grote glans. Heb, tot nu toe, weer zin en vertrouwen in een herboren zelf en een dito programma. Sprak gisteravond ongeveer een half uur lang het ensemble toe: over een maand hebben we een geweldig programma in handen, mits we niet mokkend om een aantal hele slechte recensies blijven zitten! Bijna applaus!

Drink twee flessen Vichy per dag. Voel me ook nu staande slapend, maar heel opgewekt ineens. Begrijp het zelf niet. Ben de toch eigenlijk slechte tot zeer matige pers nu al te boven en heb veel

plezier in het voor schut zetten van de mensen die ‘wishfull thinking’ schreven: ‘dan is het ABC-cabaret ten dode opgeschreven...’

Zondagnacht 21 juli

Na een daverende voorstelling met juichend publiek, handen gegeven aan bezoekers op de eerste rij. Alle vertrouwen in de voorstelling terug gekregen ondanks de uitgesproken slechte kritieken!

Donderdag 8 augustus 14.15 uur

Dagen, drukkend, vochtig, onweersachtig, vliegen vliegensvlug voorbij. Als je leeft voor de voorstelling heb je geen leven. Als je er niet voor leeft, heb je geen voorstelling. Lag vannacht om twee uur in bed, sliep om vijf uur nog niet. Misselijk de hele dag al. Olifant gegeten met kameel na! Was om kwart voor zeven wakker. Te laat om nog iets in te nemen. Bleef wakker. Klaar wakker. Eindeloze post. Geen krant ingekeken. Nu dadelijk een glaasje wijn, zal wonderen verrichten hopelijk.

Bij aankomst theater bordje met uitverkocht. Nu tot en met zaterdag. Mooi gezicht. Komt niet door de recensies maar door de mond-op-mond-beademing! Voor niets meer tijd dan voor de voorstelling die me nóg niet bevalt.

Zondag 11 augustus 14.35 uur

Gisteren weer enorme voorstelling! Minister Klompé was er, Ko van Dijk, Guido de Moor; beiden gelardeerd met vrolijke knappe vrouwen. Verder Seth met ‘een’ vriend. Na afloop velen achter, o.a. Ko van Dijk, overbruisend van bewondering en zeer complimenteus. Zoiets doet wel veel en langdurig goed!

Donderdag 22 augustus 12.15 uur

In de nacht van 20 op 21 augustus bezetten Russische troepen Tsjechoslowakije. Spanning in de wereld. En spanning in het kleine cabaretwereldje. De nummers vallen nu als plotseling verdorde bladeren van de stam. ‘Protestmars’ eruit, ‘Mevrouw Van Dam’ eruit. Gisteravond moeilijke, zware voorstelling. Eenzaam zo zonder die twee dierbare nummers. Wieteke's solo ‘Sterretjes’ werd van het ‘Vaderhart’ als een navelstreng losgeknipt. In een mooie,

nieuwe jurk, wit, oogstte ze weinig succes, Jenny en Huib in de zaal. Dat was dan nog het enige lichtpuntje.

Vrijdag 27 september 14.30 uur

Wind, na eindeloos treurige regenherfstdagen. Vol vertrouwen naar Rotterdam-Zuid, Groote Schouwburg. Die avond werd, dachten we, echt wel een succes! Staand applaus al bij de pauze. Volgende dag koude douche. Vier kranten waarvan twee bepaald slecht. Ook voor mij. Nu wel heel erg het gevoel van

1. ik heb er geen kijk meer op
2. ik ben er te oud voor. De jongeren doen het beter. Vooral schrijven.
3. geen druppel inspiratie voel ik nu meer in mijn hersenen. Erg dat gevoel van machteloosheid, steriliteit, onbekwaamheid, vooral als leider van het cabaret. Zie dan 's avonds Ol als negertje tussen de coulissen klaarstaan om op te gaan en dan denk ik: er is niets aan om morgen ‘even’ een ‘leuke’ tekst voor haar te schrijven. En dan komt morgen en dan weet ik helemaal niets. Dat is het ergste van deze avonden, dat ik spelend zelfs het gelach van het publiek horend, voortdurend denk: het is allemaal ouderwets, niet van deze (onze) tijd. Een moeilijk te overwinnen gevoel.

Donderdag 3 oktober

Kort beklag (verslag). Gisteravond ondanks Ajax-Nürnberg (4 - 0) op televisie toch nog 621 gewone mensen in huis. Moeilijke voorstelling, vooral ook doordat ik geheel buiten mezelf om optrad. Ver weg, steeds denkend: dit is allemaal niet leuk.

Zondag 6 oktober

Voorstelling gisteravond wel weer goed. Open doekjes bij dans met het paard. Pirouet. Ontzettende rotkritiek in VN voor Seth. Randstad Holland schrijft: tegenover briljante conference van W.K. staat een voorprogramma waarin de spelers weinig kansen krijgen. Hollandse pers juicht over Halsema, Adèle en Cox. Dát is het nu wel helemaal. Vijf jaar geleden juichten ze voor Seth! Tien jaar geleden nog voor Toon en de Wimmen. Zo varen de scheepjes voorbij. Waar is Ramses nu gebleven? Dat was ons juichpunt van ongeveer twee jaar terug.

Vrijdag 18 oktober

Mies Bouwman maakte gisteravond om tien voor elf interviews, op film vastgelegd, met dames van de garderobe en met de portier. Ze vroeg (volgens de vrouw van de portier) hoe de dames onze voorstelling vonden en of ze ook een grapje van W.K. konden navertellen. Dat kon mevrouw portier: tien haren op je hoofd is weinig, maar in je soep...? Niemand toestemming gevraagd hiervoor bij mijn weten. Huisvredebreuk? Onze tijd? Zo zijn onze methoden tegenwoordig. Ook dit is een van de redenen om er maar helemaal mee op te houden en Nederland voor lang of voorgoed te verlaten. Na nu ongeveer zes maal geweigerd te hebben in 'Mies-en-scène' in de stoel of op een andere manier op te treden, doet Mies dit.

Dinsdag 22 oktober 10.15 uur. Carolina Hoeve

De liefste kamer van ons huizenbezit. We zitten weer uit duizenden. Voor ons ligt de dag, het weiland en de bossen. De koeien staan in de herfstzon. De knech (!) is in de groentetuin aan het werk. Het witte paard graast voor de deur. 'Revisor' gisteren in Nijmeegse schouwburg gezien. Viel toch wat tegen na alle daverende kritieken. Een door Han Bentz van den Berg mooi geregisseerde poppenkast (circus) met clowns. Allemaal clownsmaskers en aankondigingen van ieder bedrijf met grote trom en trompet. Een erg magere tekst met een wel zeer magere intrige en een broodmagere karaktertekening. Bob de Lange en Henk van Ulsen als prachtige karakterspelers van rollen met weinig echt karakter. Bob de Lange af en toe groots, maar ook af en toe twee andere burgemeesters erbij spelend. Henk van Ulsen, knap acteur, maar toch net iets te veel homo en te veel acteur (hoge intonaties) om mij steeds te kunnen boeien. Schouwburg lang niet uitverkocht. Wel veel jongens en meisjes die met hun 'paspoort' bij niet uitverkochte zalen recht hebben op entree tegen de laatste rang. Leuk idee overigens. Twee enorme verhuiswagens en één enorme autobus. Vijftig man spelers en technici zorgen dat de 'Revisor' ook in Nijmegen te zien is. Het is als zeulen met de Nachtwacht. Waarom? Weet geloof ik niemand. Iedereen van het publiek heeft tegenwoordig een auto. In twee uur ben je in Amsterdam.

Donderdag 24 oktober 8.15 uur

Rotterdam-Zuid is ineens veel beter bezet. Vrijdag en zaterdag uitverkocht en dat is dan het einde van een matige serie. Moeilijke, zware avond, voortdurend denkend dat er grote clubs in de zaal zitten, wat niet waar schijnt te zijn. Rob de Vries voor het eerst na zijn ziekte in de zaal met vrouw en aardige dochter. Hij zei 'een heerlijke avond te hebben gehad' en prees Tuf nog apart voor haar drie nummers! ('De Neger' heeft nu een mooi Olympisch slot, duim omhoog, die overgaat in een gebalde vuist en dan donker!) Paul van Vliet was er ook. Wij praatten nog tot tien over twaalf op straat met hem. Een aardige, zeer intelligente en intens bekwame jongen vind ik hem. Zei een paar zeer prettige dingen over mij en mijn nummer. Heeft zelf ook veel slapeloze nachten. Trekt zich de dingen ook teveel aan. Cabaret is dood. Is leuk nog leuk (artikel in Vrij Nederland). Overweeg serieus er september 1969 voorlopig of voorgoed mee op te houden, dus zonder Amsterdam met dit programma 'Hop! Hop! Hop!' te hebben bezocht. Ben niet van plan mij door een stelletje perskleuters te laten uitkleden.

Vrijdag 8 november 9.00 uur

Drieeëntwintig jaar geleden vonden wij elkaar in Bangkok terug! In Utrecht voltrekt zich hetzelfde beeld als in Rotterdam. In mijn ogen een leuke, vooral na de pauze stralende première. Vrijwel alles raak in een enorm contact met de zaal die toch niet zo erg gemakkelijk leek en voor de harde woorden af en toe terugschrok. Op de toppen van mijn mogelijkheden gespeeld. Aan het slot tien maal halen en een gevoel van 'leuker kan ik niet'. Na enkele dagen krijg ik Utrechts Nieuwsblad (73 000 abonnees) in handen en er deugt weer niets van (lees die krant!). Het boeide niet, het verrast niet enz. enz. Zaterdagavond was het nog uitverkocht, maar nu niet meer. Langzaam voltrekt zich het vonnis. Het loopt terug in plaats van op. Ik geloof er nu zelf ook niet meer in. Hoor mezelf op het toneel grappig doen, voel me moe, ziek, miskend en in mijn hemd gezet en... daar ga je dan, met je 32-jarige cabaret. Gisteren lang getelefoneerd met Wim Ibo, die het hele persverschijnsel niet is ontgaan en het ronduit griezelig noemde. Mij doet het soms denken aan die dagen van de roddelcampagne, toen ik wegens kinderverkrachting of iets dergelijks in de gevangenis zat. Ineens komt dan de haat naar

boven en blijft er niets over van al die verheerlijking. Vreemd genoeg heb ik dit allemaal zien aankomen. Misschien ben ik wat al te vroeg pessimistisch geweest, maar toen ongeveer tien jaar geleden iedereen op radio, televisie en op toneel cabaret ging doen, wist ik: ze harken in je tuintje en tien bekwame tuinmannen doen daar in onderling overleg geen kwaad, maar honderd prutsers maken er één grote afgegraasde weide van, tot tenslotte de pers die altijd áchter de gebeurtenissen aandraaft, begint te roepen: Cabaret is dood.

Gisteren dus lange telefonen met meneer Van Liempt, Wim Ibo, heer Wassenberg en Wim Sonneveld. Deze laatste ook heel hartelijk: wat hebben ze mij met 'Rim Ram' niet afgekraakt, na twee maanden heb ik opnieuw première moeten geven in Amsterdam. Wieteke had interview met een krant en vertelde blij dat daarboven een grote kop stond: Wieteke van Dort weg van Kan. Als ze nou maar weer niet gaan denken...

Zaterdagmorgen 9 november. Keuken

Met Mary in de Molen (Amstelveen) geluncht. Van één tot vier uur. Wel gezellig, maar het maakte me machtig neerslachtig. Petra gaat scheiden, Joes heeft haar belazerd, Merel is gescheiden, Loek heeft nu in Amerika een vriendin, Arie Kleywegt woont met Merel. Olaf met een Japanse getrouwd, Dicky volledig aan de drank. Het toneelstuk van Annie 'En ik dan' drie dagen van tevoren uitverkocht. Daverend succes. In Handelsblad toch nog een zeer slechte kritiek met een kop van 'Voor mij hoeft dit allemaal niet'. De recensente is dezelfde juffrouw die over mij schreef: 'Het wordt nu langzamerhand pijnlijk hoe hij niemand van enig formaat naast zich duldt.'

Zondag 18 november 5.45 uur. In keuken van Kudelstaart

Drink een bier. Gisteren Utrecht totaal uitverkocht. Lange rijen van wachtende mensen of er nog plaatsen zouden zijn en volgens directeur Faber hele dag telefoon. Gelukkig dan maar. Goed publiek. Mooi succes en toch en toch en toch voortdurend tijdens mijn nummer down, neerslachtig, teleurgesteld. Als ze enorm lachen, erger ik mij aan die onbillijke, opzettelijke, nu zo onaardige kritieken; als het publiek even ophoudt met lachen, denk ik: het is ook niet leuk.

Ik hoor mezelf steeds denken: zou ik er nou maar mee ophouden? (Daar is moed voor nodig.) Op het slot zeker tien maal halen. En nog de hele tijd maar denken: de kritiek heeft misschien toch wel gelijk, misschien had je al moeten stoppen.

Maandagmorgen 18 november

Met Ol naar ‘En ik dan’ van Annie Schmidt geweest met Mary en Joan Remmelts en nog drie mensen in De la Mar. Avond aan avond uitverkocht! Stelde me er niet zo geweldig veel van voor, maar het werd een grandioze verrassing. Een uiterst knap geschreven en geconstrueerd blijspel. Doet me denken aan de beste Franse blijspelen uit de tijd van Cor Ruys. Zo geschreven dat alles en iedereen aan zijn trekken komt. Spelers, publiek en auteur. Af en toe en het derde en laatste bedrijf ontroerde het me ook nog. Annie's grote kant is iets heel serieus en ernstig opbouwen en er dan telkens iets gewoon heel menselijks doorheen gooien (is hier ergens een pleetje), waardoor dreigende ernst ineens omslaat in gewoon theaterplezier. Honderd jaar, nee, twee duizend jaar theater trekt hier voorbij. Een oeroude wet wordt in toepassing gebracht en het succes is, ook in 1968, overrompelend. Daar ga je nou met al je verhalen over toneelvernieuwing en de jeugd wil wat anders.

Al met al een heerlijke, verrassende avond gehad. Wel natuurlijk weer steeds jaloers en steeds denkend: ik wou dat Annie eens iets voor mij schreef, zodat ik alleen maar hoefde te spelen en niet steeds ‘eigenlijk’ zou moeten schrijven.

Maandag 25 november 5.20 uur. Keuken Kudelstaart

Zit aan mijn tweede biertje en mijn eerste slaaptablet. Gisteren Ol en ik om half vier samen helaas weg naar Seth in Amsterdam. In het donker op de Brouwersgracht naar binnen. Daar zat een (zijn) vriend? Een wat vreemde, vage, onopgeloste situatie. Hij zat daar midden in die kamer. Soms dacht ik: dat huis en die meubelen en alles plus Seth is van hem. Soms dacht ik ook weer: hij zit hier zo maar. In elk geval ontstond er geen enkele sfeer. Het bleef alles uiterlijk, correct, beleefd geïnteresseerd. Seth las een liedje voor dat hij samen met Michel van der Plas voor Ol had gemaakt. ‘Ik ben mevrouw pastoor, het is er eindelijk door...’ Vooral begin wel erg mooi, maar zoals steeds denk ik dan ook weer meteen: het is wat iel

nog, wat dun en het zou leuker kunnen. Altijd weer denk ik dat, en als iemand dat dan zegt dan word ik meestal heel boos want... wij allen, genieën en halve grote geesten, wij zitten voortdurend tegen ons eigen plafond aan! En steeds roepen er middelmatige geesten: leuker! mooier! dieper! geëngageerder! Vooruit! Dat kan je best!

Zo zitten we daar dan in Seths nieuwe huis erg op visite, erg onwennig en erg met een gevoel van zakdoekje leggen niemand zeggen.

Vrijdag 29 november

Ergernissen leidend naar de toppen der verhoogde bloeddruk. Als René ziek is (om twaalf uur werd dit gemeld), kan je niet gewoon overdag repeteren omdat: Sant geen oppas bij haar kinderen kan krijgen, Wieteke in Woerden een kindermatinee heeft, Frits tot twee uur een afspraak had, en als je dan de repetitie om half zeven in Dordrecht zet, zit je midden in Rotterdam op het spitsuur en kun je eigenlijk niet één echte afspraak maken. 'Mijn vaders graf, dat willen ze verhuizen', een liedje van Jaap van de Merwe studeert Frits in met Marnix de tweede stem. Gisteravond zouden ze het in Dordrecht doen (vanuit een loge), maar natuurlijk liep Marnix weer drie keer uit de rails. Op de vraag van Ol: heb je dan vrijdag niet gerepeteerd? zei hij: nee... ik kan overdag niet repeteren... ik heb een baan! Onze kleedster Minneke, eerste avond in Dordrecht geen kam, geen borstel, geen afschmink, geen handdoek. Verkleding van 'Arie de badman' in het pikdonker moeten doen met een klein, lullig spiegeltje!... Tot slot met paard en al me te pletter gegaloppeerd tegen de vaste manteau. Geen douche, geen stromend warm water, zelfs na afloop geen emmertje warm water om me te mandiën. Toen liet ik in de kleedkamer een woordje vallen!...

Zaterdag 30 november 11.15 uur

Gisteravond Rijswijk. Heen in de mist. Drie avonden totaal uitverkocht. Daverend succes (leek mij). Maar... een half uur na de pauze, toen de kleedster al naar huis was, kwam het bericht dat alles ingepakt moest worden, omdat er morgen gewoon school was!!! Heb Ol de laatste jaren niet meer zo boos gezien. Alles kwam dan ook op haar neer! Hele kamers vol kleren moesten vakkundig ingepakt. Een hopeloze toestand. De douche (de does zoals meneer

Van Liempt zegt) drie minuten lopen ver weg! En zo is er altijd iets om de bloeddruk te verhogen.

Zaterdag 14 december 17.25 uur. Hotel Het Herenhof, Emmen

Al dagen lang prachtig, koud, vriezend weer. Hier een daverende voorstelling gespeeld, waarin ik tot de laatste minuut niets meer zag. Commissaris van de Koningin heer Gaarlandt enthousiast achter. Vandaag van half twaalf tot twee uur weer eens echt geschaatst op de mooiste ijsbaan van Nederland! Heerlijk in de winterzon. Frits op noren, Ol, Wieteke en Frans aan de kant. Muziek op de ijsbaan: oudejaarsconference van mij en Toon's 'Vader gaat op stap!' Leuk.

Maandag 16 december 4.30 uur. In de keuken van Kudelstaart

In Emmen schijnt weer een kritiek te zijn geweest van: na de pauze pas cabaret. Hoogtepunt was ik. Voorprogramma werd niet genoemd en toch was dat een enorm succes, ook de tweede avond. Tournee? Eigenlijk heerlijk. Dat gejuich over Amsterdam wordt elke dag onzinniger! Er zijn mensen die denken dat ik niet naar Amsterdam dúrf. Ik durf naar Emmen.

Donderdag 19 december 11.05 uur. Carolina Hoeve

Arnhemse première werd een enorm succes. Eerste vijf dagen vrijwel totaal uitverkocht. Brandscherm kwam om half acht met een daverende klap omlaag. Stalen kabels gebroken. Twee minuten eerder hadden wij op die plek nog staan repeteren! Tot kwart voor negen iedereen bezig geweest de voorstelling toch nog door te laten gaan. Mooi 'teamwork'. Conference van tien minuten alleen over dat brandscherm gehouden. Op slot technische staf op het toneel bedankt. Arnhemse pers nog niet gelezen. Arnhemse krant een heel stuk alleen over dat scherm. Ik lees het nog wel eens...

Donderdag Tweede Kerstdag 14.30 uur. Carolien, werkhuisje

Bij kerstboom zelf versierd met echt brandende kaarsjes gezeten met Ol samen en wat nagedacht over niets.

1969

Tussen tomaat en toneel zit u. De Actie Tomaat; naast de studenten roert ook een nieuwe generatie theatermakers zich nu. Maar ook de beeldende kunstenaars laten zich niet onbetuigd en bezetten de Nachtwacht. Nieuw Links zorgt binnen de Partij van de Arbeid voor een crisissfeer. Premier De Jong en minister Luns gaan als eerste buitenlandse genodigden op bezoek bij de nieuwe Amerikaanse president Nixon. Eind juni veroorzaakt een dodelijke gifwolk massale vissterfte in de Rijn. De BTW wordt ingevoerd; NRU en NTS worden samengevoegd tot NOS. Het Nederlandse liedje 'De Troubadour' wint in Madrid het Eurovisiesongfestival en Gerard Reve bedankt bij het in ontvangst nemen van de P.C.-Hooftprijs minister Marga Klompé met een tedere kus. Annie Schmidt, Toon Hermans, Wim Sonneveld en Wim Kan kunnen in deze samenleving van bezettingen en vernieuwingen geen goed meer doen bij de pers. Zij zijn volgens het nieuwste modewoord 'uit'.

Op 31 mei eindigt met de 222ste voorstelling van 'Hop! Hop! Hop!' in Oss een tournee waar Wim Kan geen plezier aan kon beleven. De televisieregistratie die de VARA in januari bij wijze van proef van het programma laat maken, verwijst Kan als zijnde ongeschikt voor uitzending naar de prullenbak. Voor de zomerbespeling in Scheveningen probeert Kan met het programma 'Hop! Hop! Hop!' in verkleinde vorm verder te gaan. Alleen Wieteke van Dort, Marnix Kappers en Frits Lambrechts keren in het ensemble terug en krijgen van Kan alle vrijheid voor inbreng van ideeën, teksten en decors. Het programma krijgt als thema studenten - agenten met de ondertitel twaalf briefkaarten uit een woelige wereld. Maar Kan is het vertrouwen in de ensembleformule kwijt en aan het eind van de zomer stopt hij definitief met deze vorm van cabaret. Slechts eenmaal treedt Kan dit jaar dan nog op. Ter gelegenheid van het vijfenzeventigjarig bestaan van de Amsterdamse Stadsschouwburg komt een getergde Wim Kan ten overstaan van een zaal vol vak-

genoten in een conference van één uur en tweeëndertig minuten tot een krachtexplosie. Met het gigantische succes van dit optreden weet hij dat hij de basis heeft gelegd voor een soloprogramma: ‘Wim Kan alleen’.

Donderdag 2 januari 13.00 uur

Na lange brief aan de Rayers te hebben geschreven, kwam Ol naar het werkhuisje. Alarm. Ru ligt met longontsteking. Frits Lambrechts moet alles overnemen. Honderd telefonen. Om 17.00 uur al in Gooiland. Zwaar, maar uiterst knap gerepeteerd. Om 18.15 uur met het hele ensemble. René Frank zeurderig en pretentieus. Sant om 18.45 uur ook een beetje. Wieteke en Marnix prima. De voorstelling zonder merkbare ongelukken verlopen. Bert Haanstra en Berend Boudewijn in de zaal. Vol lof. Hadden het helemaal niet gemerkt.

Maandag 6 januari 12.40 uur. Te bed in Kudelstaart

Ziek van het strand gekomen. In een vieze spijker getrapt die uit een plank stak. In bad en naar bed. Ol nog met pincet in de wond geroerd, zoals iemand met een lepel in de pap! Dat deed geen goed. Volgens meneer Van Liempt heb ik in tien jaar nog nooit één voorstelling afgezegd! Kan het mij in elk geval niet herinneren. Wim Sonneveld en Toon wel. Zou het record morgen worden gebroken? Dat zou toch jammer zijn.

Woensdag 8 januari 9.40 uur. Bedstee Kudelstaart

Vrolijk vak! Hahaha! Gisteren avondje wel. Na lang ‘dubben’ besloten in Hillegom te spelen. Tochtig toneel en maar twee kleedkamers door bijgezette kacheltjes verwarmd. Uitverkocht (praktisch - niet theoretisch). Minneke zat zielig te huilen (één uur van onbedachtzaamheid). Marnix in truien en shawls gehuld aan de hand van zijn vriend Westerman toch gekomen. Frits knipogend en grieperig ergens ver weg aan zijn vleugel. Daar gingen we dan met de proloog. Maar ik had mijn ‘voetmogelijkheden’ verre overschat. Hinkelde naar het ensemble om ze een hand te geven. Daverend gelach van Wieteke, Sant en René. Moest het publiek toen melden dat ik maar matig liep. In plaats van grieplast nu voetoverlast. Maar ze waren niet onder de indruk. Moeilijk, stilletjes publiek. Viel me geweldig tegen. Alles holde in de pauze naar de koffiekamer. Na de pauze werd het steeds pijnlijker. Spelend in het paard kwam er ook nog iets in mijn lies. Krom van de pijn kwam ik af. In de kleedkamer het gevoel rechtstreeks naar een ziekenhuis te zullen moeten tot ik mijn rechter-zieke-been op tafel legde en het in drie

minuten ineens helemaal over was. Ra ra wat is dat nou weer geweest? Een en ander maakt het spelen niet eenvoudiger. Vaak wens ik óf echt gezond te zijn óf ziek, maar dat halve gedoe leidt tot niets. Voor vandaag is het weer hetzelfde liedje. Ben ik ziek of gaat het door vanavond? Ik weet het echt niet, nog niet.

Woensdag 15 januari 16.25 uur. In de bedstee

Hutspot met champagne. Goede jaardag tot op heden. Twee mooie truien van Ol cadeau gekregen. Gisteren in Leiden tweede tv-opname voor de VARA[1]. Ol tijdens de voorstelling in de regiewagen bij Berend Boudewijn: zeer enthousiast. Fotogeniek zou ik zelfs zijn. Aan drie mensen veel te danken: aan God, mijn tandarts en mijn zangleraar. Zong gisteren vrijwel zonder microfoon. Prima publiek, vooral voor de pauze. Na de pauze leek het mij iets minder. Maar, in elk geval staat het er nu op... voor het archief.

Zondag 19 januari 22.55 uur

Stille, fijne, ontspannen zondag geweest. Om 13.00 uur al naar Scheveningen en daar tot 16.30 uur gewandeld. Om 22.05 uur televisie. Herman van Veen zijn tweede tv-show. Vreselijk! Ze zijn al weer bezig deze man te vermoorden. Hij kan veel, zingen, dansen, viool spelen, piano spelen maar ... het is geen programma. Hij herhaalt zich voortdurend en het is net of hij al zijn troeven tegelijk op tafel gooit en roept: vreet het nou maar allemaal op! Vreselijk. Doodzonde. Zelfmoord!

Morgen naar Hoorn. Vlaardingen gisteren uitverkocht, maar toch moeilijk. Wel succes. Het vak is (veel) moeilijker dan Herman van Veen denkt. Wat denk jij? Ik denk: hij is nu al verloren. Echt een top haalt ie niet meer, tenzij hij de hele tv een trap geeft en weer opnieuw begint. Televisieartiesten verzuipen vaak voor ze het publiek hebben gezien.

Woensdag 27 januari 18.30 uur. Koepeltje Carolina Hoeve

Olielamp brandt. Gashaardje snort. Eerlijke stilte en diepe duisternis om mij heen. Om 17.00 uur nog even, alleen, door de varenvallei gewandeld en in de schemer boven een hert zien staan. Eindelijk weer eens. Sfeer. Apeldoorn vier dagen, waarvan alleen de tweede avond echt leuk was. De andere allemaal moeilijk. De lach kwam

van boven waar de jeugd zat. Grandioze schouwburg (gebouwd door Holt en Bijvoet), maar waarom weet niemand precies. Miljoenen heeft het gekost. Per jaar moet er altijd een half miljoen bij. Toe maar! De directeur is al ontslagen. Orpheus in de overbrugging.

Donderdag 28 januari 18.40 uur. Grote kamer Carolina Hoeve

Ik schrijf aan de tafel. Gisteravond zagen wij ‘Achter het Nieuws’. Derde uitzending over oorlogsmisdaden (?) van ‘onze’ jongens tijdens de politionele acties in wijlen Nederlands-Indië. Wel boeiend. De emoties vielen van het scherm af zo de huiskamer in. Beide partijen kunnen vanuit hun standpunt gelijk hebben. Helaas verdenk ik de VARA, en dit soort programma's als ‘Achter het Nieuws’ in het bijzonder, ervan dat men een potje zoekt waarin het lekker roeren is. Als de boot dan goed aan is, gaan ze er iets heiligs van maken. Een soort kruistocht onder het motto Voor God en Achter het Nieuws. Want het uitgangspunt was toch, al zal dat nooit worden toegegeven, wat voor sensationeels kunnen we nu weer eens op het scherm brengen. Na Willem Duys met zijn vernietiging van de kruidendokter nu Herman Wigbold met zijn aanvallen op oudmilitairen. De tv wordt op deze manier een soort huisguillotine. Wie gaat er vanavond voor de bijl. Het aardigste is dat de beul er af en toe zelf ook even onder gaat liggen.

Dinsdag 4 februari 11.30 uur. Carolina Hoeve

Gisteren zou Sant weer spelen in Doetinchem (nieuwe schouwburg drie miljoen!) Belde geheel in tranen om ongeveer 11.00 uur op. Ru had haar de nieuwe volgorde 's morgens gegeven waarin haar nummer niet meer na de proloog kwam, maar na de biljarters. Dat accepteerde ze niet enz. enz. Steeds huilend en hysterisch gedoe om toch d'r zinnetje te krijgen, hetgeen niet lukte. Had in haar egocentrische denken niet eens gezien dat Wieteke's solo er helemaal niet meer in was en René ten tweede male ‘Mevrouw Van Dam’ moest missen. Compromis werd bereikt door Sant nog maar weer twee dagen thuis te laten zitten. Afkoelingsperiode. We hadden Sant nooit moeten engageren. Ze is nog net zo'n klein krengetje als toen ze Ru oppikte en er is van binnen niets bij haar veranderd. IJdel zonder het te willen weten, egoïstisch, egocentrisch en net niet voldoende begaafd om daarmee toch een succes te kunnen bereiken.

Vrijdag 7 februari. Middag. Kamer 41, Hotel Wientjes, Zwolle

Gimberg (de oude) tegen zijn zoon 'Jackie': 'Jongen, toneel in Nederland da's niks. Als je achttien bent speel je in Winschoten en als je tachtig bent, speel je daar nog.'

Gisteren Buitensociëteit. Zeer stil en matig publiek. Ongeveer zevenhonderd mensen, terwijl er negenhonderdenveertig in kunnen. Vanavond zou het beter zijn, zei men. Nog steeds twee kleedkamers, geen douche en een tochtig toneel plus twee brandweermannen die, hoe kan het anders, niet lachen. Ineens weer een plakje zelfvertrouwen kwijtgeraakt, afgesneden van de grote worst der overmoed.

Dinsdag 11 februari 13.10 uur. Carolina Hoeve

Sneeuw, mist en rijp. Een adembenemend schouwspel. Kon het vanmorgen ineens niet meer uithouden en moest het bos in. Zo'n uur alleen diep in die uitgestrekte bossen, zo'n nachtelijke thuiskomst op de lieve Carolien, dat wonen op die eenzame hoeve, dat is Leven!

Zaterdag 15 februari 8.40 uur. Kudelstaart

Strenge vorst. De Westeinder ligt voor de tweede maal dicht. Gisteren eerste avond Haarlem. Totaal vier dagen. Daverend! Misschien wat mij betreft de beste voorstelling gespeeld van alle nu ongeveer honderdveertig. Een wat ouder publiek. Kritisch, maar tot lachen bereid. Enorm tempo. Betere reacties zijn ondenkbaar. Wilde dat de hele Nederlandse pers zo'n avond eens had meegemaakt. Zelfvertrouwen eindelijk weer eens helemaal terug. Donderdagavond Emmeloord ook prachtig. Een zaal vol stoere, gezonde emigranten. Spelen nu twaalf avonden zonder één vrije avond. Ga dat wel voelen.

Dinsdag 18 februari 9.30 uur. Kudelstaart

Gezellige Poolsfeer buiten. Gisteravond stonden ze al vóór de eerste keer halen. Een unieke gebeurtenis, die vier Haarlemse dagen. Zouden we over het dieptepunt heen zijn? Het lijkt 's avonds op een demonstratie, zoveel wordt er geapplaudisseerd. Wat zou dat nou zijn? Onthouden: denk nooit dat je dit leven niet waardeert. Beiden (nog) gezond. Gelukkig samen.

Zondag 3 maart. Nacht 1.30 uur

Vreemd nerveus wakker geworden. Of ik ergens vreselijk van geschrokken ben. Hart klopt in mijn keel. Wat zou dat nou zijn? Vijf hele slechte voorstellingen in Eindhoven. Kamer in een slecht en bijzonder duur hotel. Grote spanningen om presidentsverkiezingen woensdag a.s. in West-Berlijn. (Waarom juist in West-Berlijn? Er zijn nou eenmaal bepaalde dingen die je tegen de muur moet doen.) Zou ik zo nerveus en gespannen zijn door die toestand of door die uiterst zware deprimerende voorstellingen in Eindhoven? Een schouwburg van twaalf miljoen waar we voor honderdtwintig jaar mee opgescheept zitten. De stoep is hier het mooist, want dan weet je nog niet wat er komt. De zaal heeft een nagalm van tweetiende seconde. Dat betekent dat een lach of een applaus meteen weer weg is ook. Misschien is dit de sleutel van het wonderlijk korte gelach en het nooit doorzettende applaus. Was het juist helemaal kwijt, toen ik vanmiddag van twee tot half vier in Noordwijk wandelde. Zalig zorgeloos met leuke kinderen gelachen, gesprongen en om het hardst gelopen. Dacht nergens meer aan dan aan de komende lente, het leuke strand, de gezellige mensen die er wandelen. Desondanks nu nog steeds abnormaal nerveus.

Dinsdag 11 maart 13.30 uur. Kamer 17, Hotel Mastbosch, Breda

Om 13.00 uur lunch met meneer en mevrouw Meerburg. Dat maakte echt iets goed. Een leuk contact. Bespraken dat we heel erg misschien de musical ‘Pickwick’ gaan doen, bij voorbeeld voor het Holland Festival (met subsidie) in juni volgend jaar. En dan in de winter 1971-1972 in De la Mar of met ‘Pickwick’ of met allebei. Plannen, plannen, plannen.

Woensdag 26 maart 10.50 uur

Nog te bed in Oisterwijk. Terug van weggeweest. Eén vrije dag is niets. Na negen zware avonden nu weer vijf dagen Den Bosch. Alles erg sfeerloos. Grote orkestbak tussen publiek en spelers. Een soort open graf waarin de bijval wordt bijgezet.

Dinsdag 1 april 15.30 uur. Werkhuisje Kudelstaart

De hotline van Moskou naar Washington loopt deze week door het bed van de Lennons. Als ik Yoko en John zo in dat bed zie liggen

vechtend voor de vrede, dan denk ik voor de zoveelste keer: de jeugd heeft het moeilijk. Maar het allermooiste blijft toch dat er dertig kranten kwamen kijken om ze in bed te zien liggen.

Gisteren Bergen op Zoom. Vertrek om 17.00 uur (weg dag), thuis om 1.30 uur. Zo'n ene avond in één zo'n plaats heeft geen zin. Overleefd theaterleven. Het theater is in handen van de gebroeders Benner, stoomcarrousel-mensen! Op onze voorstelling verkopen ze hun hele abonnement, vertelden ze. Nu twee voorstellingen in Hilversum. Blijven in Gooiland slapen wegens VARA-viewing morgen om 11.30 uur al in Bussum. Zal mij benieuwen. Geloof er nog steeds niet in - mezelf op televisie.

Donderdag 3 april 13.30 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Lente. Deuren open en maar genieten. Gisteren enerverend dagje. Van 11.30 uur tot 15.30 uur op de VARA, studio Vitus Bussum, mezelf bijna anderhalf uur op tv gezien. Viel me mee. Vooral alle gespeelde scènes, de typetjes verrasten en de wat improviserende conferences. De conference op het stoeltje viel me wat tegen. Een beetje erg lang, vond ik. Opeens zagen Ol en ik heel duidelijk dat deze formule onhoudbaar is. Al die twee- en drie-minutenscènetjes in het voorprogramma, dikwijls nog zelfs schools gedaan door soms matige krachten, kregen geen schijn van kans. Nergens maakte het een spontane indruk. 's Avonds aan ‘onze mensen’ verteld dat wij de tv-registratie al gezien hadden. Ook gezegd dat er van uitzending geen sprake is en zeker nooit in deze vorm.

Maandag 5 mei 17.50 uur. In de tuin Kudelstaart

Pracht van weer, hele dag warm. Bladstil.

> De wereld sterft aan zijn vooruitgang,
> de aarde gaat vanzelf dood.
> Alleen de vissen komen in de hemel
> met de laatste vissersboot.

Zoeken naar teksten, zoeken naar iets wat altijd vlakbij moet liggen. Verdwalen in de Onzalige Bossen, zoeken naar de vlakbij gelegen Carolina Hoeve. De hele nacht ronddolen, zeker weten de veilige hoeve is heel dichtbij. En boven de bomen moet je de boerde-

rij kunnen zien liggen. Misschien als je sterft, gebeurt er net zoiets. Sterven is misschien zweven boven de bomen van het bos en ineens duidelijk zien hoe dichtbij alles was waar je zo lang en zo moeizaam naar hebt gezocht.

Zondag 18 mei 7.30 uur (de rotste dag van 't jaar[2])

Studenten bezetten voor de tweede maal het Maagdenhuis. Ik dacht dat dat maar één keer kon. Moeilijk is dit vak in spannende dagen: studentenrellen in Amsterdam, Maagdenhuis bezet, politie treedt op, maar dan speel je elke avond en kan je dus nooit de Journaals zien, de 'Achter het Nieuws'-uitzendingen. Je moet alles uit de krant halen, dat kost uren werk en heeft veel minder uitwerking in de grappen dan de televisie-gebeurtenissen.

Twee dagen Haarlem uitverkocht achter de rug. Onvoorstelbare succesavonden. Angstig soms door het daverende gelach. Telkens het gevoel tijdens mijn nummer dat ik iets zou moeten verminderen, afremmen zelfs misschien. Alle vertrouwen in teksten en troep weer terug. Zo dicht bij Amsterdam en zo'n succes. Wel doodmoe, leeg, doorgezweet en doorgezakt. Word nerveus van zo'n zaal. Drink nu een sherry...(!) 7.40 uur in de morgen, toe maar.

Woensdag 28 mei 12.50 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Modern cabaret: iedereen zijn eigen combo'tje, tot we over een jaar of vijf op de nog modernere gedachte komen eens alleen één vleugel te nemen met één pianist. Als dan de pianisten niet net zijn uitgestorven. Een moeilijk dagje geweest. Het liedje 'Een echte Hollander' van en voor Jaap van de Merwe opgenomen in Hilversum bij Phonogram. Ingewikkeld gedoe. Orkestbegeleiding stond al op een bandje. Moest dus zeer ritmisch ingezongen worden. Beetje het gevoel van in een dwangbuis gestopt te worden, terwijl je vijfhonderd maal vrij in het liedje hebt rondgelopen. Deed niet alles even goed, geloof ik. Had op een gegeven moment drie dirigenten aan mijn lijf. Jaap van de Merwe, Ru van Veen en Ruud Bos. Schreef zelf ook nog een (misschien leuk) begincoupletje voor de plaat: als een Hollander een langspeelplaat gaat kopen. Veel lof van Ruud Bos, de man van Marjan Berk. Ziet eruit als twintig, is vierendertig! Zou wel met hem kunnen werken maar hij niet met mij, denk ik. Rob Touber, de producer van de plaat was er ook. Viel me erg mee,

als mens. En Wim Ibo met veel lang haar en veel baard.

Woensdag 4 juni 13.15 uur. Werkhuisje

Misschien ben ik een beetje overschat, is Toon wat onderschat en Wim Sonneveld ongeveer juist geschat. Als dat zo zou zijn, zijn we toch de grote drie.

Vrijdag 6 juni 18.30 uur. Draaihuisje

Naar ‘Sweet Charity’ in Congresgebouw Den Haag geweest. Een onspeelbare zaal die niets met een theater te maken heeft. De afstanden zijn veel te groot om ook maar enige nuance over te brengen. Een enorme ruimte met te weinig stoelen en vierbaanswegen als tussenpaden, waardoor nooit een massa kan ontstaan die als één geheel reageert. Het is een zaal geschikt om een slag bij Waterloo door Carel Briels te laten opvoeren. Maar revue, musical, toneel of cabaret worden kapotgemaakt in zo'n ruimte. Van de zangteksten heb ik ongeveer niets verstaan, van de spreekteksten de helft niet. Een suppoost zei mij: drie weken lang de ‘Snip en Snap revue’ en nog weet ik niet wat er gezongen werd. Jasperina leverde desondanks een prachtige prestatie, vooral plastisch beeldde zij de rol voortreffelijk uit. Jacco bewees hoofdzakelijk dat hij ook mét een regisseur een uitzonderlijk slecht acteur blijft. ‘Niets doen, Jacco’ zou ik wel honderd keer willen roepen. Alles wat ie doet is altijd te veel! Echt in mineur reed ik huiswaarts.

Woensdag 18 juni 23.00 uur

Om vijf uur opgestaan vanmorgen en er niet meer in geweest. Lange, belangrijke dag misschien. Eerste stap gezet op weg naar een oud programma in een nieuwe vorm straks. Wil het hele programma vangen in briefkaarten met gebruik van dia's. Hop! Hop! Hop! Dertien ansichten uit een woelige wereld.

Zaterdag 21 juni. Avond

Om vijf uur op. Kranten gelezen, geknipt. Pauzenummer afgeschreven. Briefkaartborden met Groeten uit Parijs, Rome, Cuba, Liverpool. Vondst? Misschien. Om 18.15 uur bij Frans Rühl in Amersfoort. Unieke zaak. Ongelooflijk wat hier tot stand is gebracht met kleur, begrip, energie, goede smaak, fantasie en door-

zettingsvermogen. Lang over het ‘nieuwe’ programma gesproken. Zitten nu met ramen open, haardvuur aan in de keuken. Stille, wat verdrietige plas, terwijl de plasbaas uiterst tevreden met zijn lieve Ol een glas (nou ja, een glas...) Gewürztraminer drinkt. Proost op het heerlijke leven! Als nou dat programma, waar ik dag en nacht mee leef, ook nog leuk zou worden...

Maandag 30 juni 5.25 uur

Daar gaat je vrije maand. Lijstjes gemaakt van wat ik nog te doen heb. Eindeloos veel. Gisteren om 14.00 uur repetitie in Scheveningen. Paviljoentheater met Marnix en Frits. Eerste bespreking. Frits maakte een soort excuus dat alles zo gelopen was. (Ik moest drie maanden op hun proloog wachten.) Marnix zei er niets tegen in. Zat maar water te drinken en moest telkens naar de plé (met permissie). En maar geeuwen! Had zijn treinabonnement thuis laten liggen en liet nu zijn Vrij Nederland weer liggen. Warhoofdig droomkoninkje. Wist ook niet of zijn salaris 1 juli al inging. Om 15.30 uur kwam Wieteke. Vaak Marnix zijn proloogtekst gedaan. Moest wel weer erg om hem lachen (helaas). Stootte zich nog aan de piano enz. enz. Om 18.00 uur bij meneer Van Liempt, terug van weggeweest. Tot 18.45 uur eindeloos veel zaken met hem besproken van losse papiertjes.

Maandag 7 juli. Ochtend, 't is 3.30 uur

Bladstil na stortregens. Wolkbreuk of zoiets. In razend tempo zitten werken. Gisteravond de opera ‘Reconstructie’ in een uitverkocht Carré gezien. Prachtig publiek om te bekijken. ‘Hippe vogels’. Voorstelling boeide toch niet enorm. Erg mededelingenachtig. Een werkstuk van velen te zamen met af en toe toch wel mooie oeroude theatervondsten: meisje kleedt zich spiernaakt uit, oermensaap zweeft aan touw door half Carré. Twintig majoretten in badpak. Groot operakoor en vijf orkesten. Spreekkoren. Het ABC nogal primitief berijmd. Lange, onverstaanbare opera-liederen. Dit alles bedacht door twee fanatieke schrijvers; maar fanatiekelingen hebben zelden veel humor. Voor humor heb je afstand nodig.

Woensdag 9 juli 12.30 uur

Vannacht eindelijk weer eens geslapen tot zeven uur zelfs. Daarna meteen nieuw slot geschreven aan ‘Studenten - agenten’. Had dat gisteren ook al gedaan tussen ‘neus en lip’ maar beviel me toch niet zo best. Vanmorgen in bed tot 11.15 uur er aan gewerkt. Nu de manuscripten voor morgen in elkaar zetten. Om elf uur lezing. Heb Ru gevraagd pas om twaalf uur te komen wegens geeuwen en stil en bleekjes erbij zitten. Ga nu direct mijn conference doen. Eerst tweede helft van mijn nummer, dan nieuwe grappen indelen. Koop misschien van onze decorschilder de Nachtwacht voor *ƒ* 1000, -.

Donderdag 10 juli 20.40 uur

Lezing, ineenzetting, repetitie, regie. Rembrandts Nachtwacht nog helemaal in de finale verwerkt. Alle decors op het toneel. Geluid. Licht soms al zelfs. Enfin een onmogelijke repetitie voor een, dat zie ik nu wel in, onmogelijke opgave. Toen iedereen moe was, gammel, zat, gingen Wiet, Tuf, Gerard en ik nog dia's kijken en uitzoeken. Denk in mijn hart dat het allemaal ‘om niet’ is. Een pianist die eigenlijk ziek is. Wieteke die zei: morgen kan ik niet vroeg repeteren, want ik moet paardrijden (!). Marnix die niet alleen niet kan leren, maar ook zijn oude tekst vergeten was en de lieve Ol zelf die wel uiterst onzeker nog is in haar nieuwe nummers.

Ik zie er nu al niks meer in! Overweeg straks een oud (!) programma in elkaar te zetten voor de eerste inspeelvoorstelling.

Zondag 13 juli 20.15 uur. Op Westerterras

Conferences gesorteerd, het vreselijkste werk. Omgaan met humor net zolang tot je d'r om huilt.

Hebben ons de laatste drie dagen min of meer kapot gewerkt, met alle ellende en twee woedeuitbarstingen van mij. Over de dia's die ik er gisteren, vlak voor de generale repetitie begon, uitsodemieterde. Nooit meer van mijn leven dia's, schermen of andere technische troep. Mij zo boos gemaakt, daarna tijdens de repetitie beklemde breuk? Kon niet meer zitten. Op mijn hoofd gaan staan. Na vijf minuten was het weg. Vandaag wilde alleen Marnix repeteren, maar dan met Ru om twintig keer hetzelfde te spelen, omdat Marnix niet leren kan. Ru overigens ook vervelend. Kan alweer niet

met de mensen opschieten en zit voortdurend met zijn hoofd op de vleugel, als het naar zijn mening te lang duurt.

Maandag 21 juli 21.15 uur

Vannacht om vier uur twee mannen op de maan zien rondstappen. Ol is al een week ziek, maar heeft dat voor mij verborgen weten te houden. De première afgelopen zaterdag is voor het 'herboren' voorprogramma een groot succes geworden... in de zaal, maar toch weer niet in de pers. Heel brokkelig en stuntelig las meneer Van Liempt om half zeven wat kritieken voor. Weer de bekende kortsluiting tussen publiek en pers!

Dinsdag 22 juli. Ochtend bijna 4.30 uur

Zit nu alweer vanaf vier uur in de stoel met sherry en een rauw biefstukje en dit dagboek. Hoorde de beide maanmannen opstijgen van de maan en later hoe ze weer bij de Apollo 11 kwamen en vastkoppelden. Het geheel doet mij niet zo erg denken aan 21 juli maar meer aan 1 april. Iedereen zegt en denkt dezelfde gemeenplaatsen. Historisch moment, onbegrijpelijk, grootse prestatie. Technisch kunnen we nu zowat alles en zijn we enorm geëvolueerd, maar in ons hart zijn we nog diezelfde lullige, kinderachtige, kleine vleesetende strebertjes van tienduizend jaar geleden. We staan nog geen uur op de maan of we beginnen aan precies dezelfde poppenkast die ons op aarde zo ongelukkig heeft gemaakt: we planten de nationale vlag in de internationale ruimte van het heelal. Nixon sprak de mannen op de maan toe. Een historisch moment voor Nixon. Staatshoofden zijn altijd op hun best als ze in de ruimte praten.

Donderdag 24 juli 13.40 uur

In antwoord op de kritieken: maar het is niet waar dat Kan op zijn retour zou zijn, dat hij zich expres omgeeft met figuren die minder sterk zijn dan hij. Het is niet waar dat hij zo erg rechts, behoudend is geworden. Het is niet waar dat ik al in mijn doodskist lig. In elk geval staat de deksel nog even op een kier!

Vanmorgen een uur lang met meneer Van Liempt getelefoneerd. Belangrijkste besluit: het contract voor Amsterdam, De la Mar theater nog niet tekenen. Ik geloof wel dat deze serie hier in Sche-

veningen tot 1 september de laatste keer zal zijn dat ik met een ensemble en een zogenaamd voorprogramma heb gewerkt. De formule kan in de pers geen goed meer doen en al mijn energie en mijn hele cabarethart zijn geïnvesteerd in iets waaraan geen eer meer valt te behalen, hoogstens een hartinfarct (zie Rob de Vries).

Vrijdag 25 juli 14.05 uur

Ben down door moeheid, teleurstelling (gisteren nog geen halve zaal) en vooral door het gevoel is leuk nog wel leuk. En wat ik denk, dacht dat leuk was, valt nu ineens weer erg uit mijn handen.

Zondag 27 juli 13.10 uur

Rustig, verdrietig, maar toch prettig gesprek met Ol gehad op de mooie tuinbank bij het water waar de bootjes met de witte zeilen langzaam voorbij dreven. Ol luisterde erg lief, bedachtzaam naar mij die haar uitlegde dat zij nog wel in cabaret of toneel mee moest, mocht spelen, maar alleen als zij succes had, dat zij niet voor gek zou mogen staan en dat zij alleen naar mij en naar niemand anders zou mogen luisteren. Ik heb je in ons huwelijk nooit voor gek laten staan en ik wil je ook op het toneel niet voor gek laten staan. Ze begreep het. Lief en voor mij ontroerend moment, toen ze zei: ik kan mij voor jou toch nog altijd nuttig maken met souffleren.

Nu doodmoe, melancholiek, nerveus, eenzaam gevoel, maar toch iets wat de herfst ook heeft, een zeker gevoel van het einde der dingen dat langzaam ook voor ons in zicht komt.

Woensdag 6 augustus 11.35 uur. Op het Westerterras

Een onvergetelijke zomer, die zomer van 1969. Een zomer om te leven aan de plas en te sterven op de planken. 's Avonds in het Paviljoentheater ondraaglijke hitte. Saunabad. Niet te geloven wat ik transpireer. Zware operatie elke avond weer. Zaalbezetting nu iets beter. Ongeveer driehonderdvijftig mensen per avond. Wat stille mensen. Ru 's avonds in theater nogal in een stemming van jij bent goed, maar het programma was met René Frank toch wat beter. (Maar hij wil eigenlijk zeggen met Sant.) Nu bracht René volgens Ru ineens iets mee wat die anderen toch niet hebben. Maar Marnix steekt volgens mij René driemaal in zijn zak en dat weet Ru ook wel. Vanavond wacht mij weer een zweetbad. Denk: als ik nou

eens niet hoefde. Het zijn en blijven loodzware voorstellingen. Het is een enorme koffer waaraan je je elke avond vertilt om hem in het net te leggen, iets te hoog boven je hoofd.

Maandag 11 augustus 16.00 uur

Gisteren snikheet in het theater en ongeveer honderdvijftig mensen met een eerste rij waarvan er maar één lachte. Twee stoelen in het midden onbezet. Rechts daarvan twee meiden die vanaf het eerste tot het laatste woord geen krimpie gaven en daarnaast nog eens twee niet-lachers. Aan de andere kant links een heer die de helft van het programma neerslachtig omlaag tuurde, als had hij iets laten vallen. Daarnaast drie oplettende oudere heren die het geheel waarnamen in plaats van meebeleefden. Kortom een helse avond.

Maandag 25 augustus. Bijna 22.30 uur

Alleen met de auto de binnenstad van Amsterdam in. Moeilijk. Auto's staan twee- tot driedubbel geparkeerd en op alle hoeken van de straten. Bij het monument van de Dam ongeveer een uur staan kijken. Onvoorstelbaar wat je daar ziet. Veel, heel veel buitenlandse jeugd, soms arm, vies en vuil, maar vaak quasi-arm met dure slaapzakken. Het hele monument vol. Bij de American Express een lange rij van wachtende vreemde, jonge mensen. Waar wachten die nou op? Telkens dacht ik: wat gebeurt hier op de Dam? Wat gebeurt hier nou echt? Een omwenteling in de samenleving? Anarchie? Of toch eigenlijk niets? Is dit iets of zal ook hier de tijd leren dat het allemaal niets was? Toch moet er eens een eind aan komen. Anders straks bij de herdenking legt een autoriteit geen krans bij het monument maar een slaapzak.

Vrijdag 29 augustus 8.40 uur

Theater loopt prima, alleen blijven elke avond de achterste drie à vier rijen onbezet. Voorstelling sinds woensdag in een enorme successfeer. Vooral gisteravond uitzonderlijk. Petra Laseur met Seth in de zaal.

Belde gisteren lang met Annie Schmidt o.a. over de ontmoedigende kritieken. Annie heeft daar ook zo'n last van. De journalisten lusten ons niet meer.

Wij leven voor de voorstelling. Altijd weer. Vijfenzeventigjarig

bestaan van de Stadsschouwburg Amsterdam aangenomen voor het salaris van een humorist van vijfenzeventig jaar geleden. Echt salaris naar blijvend applaus.

Zaterdag 30 augustus 9.50 uur

Kreeg een langspeelplaat van Herman van Veen cadeau met leuk opschrift: Ik ben zo trots dat ik U kan. Het vak zit in zijn tong, de kunst woont in zijn hart. De taal, het woord, de waarde van het woord komt weer naar voren. Een splinternieuw talent dat zich verstaanbaar maakt en aankondigt via de oudste techniek van het spelen en zingen.

Voorstelling weer ineens een daverend succes. Vrijwel uitverkocht. Morgen afscheid van het ensemble. Om zeven uur in de foyer. Vreemd, dan is voorlopig weer een heel tijdvak voorbij.

Maandag 8 september

Van 16.00 tot 17.50 uur bij Guus Oster op bezoek geweest. Guus enigszins aangetast door de tand des tijds; bedekt onder dagelijkse zorgen, zenuwtrekken in zijn gezicht. Over slechte kritieken spraken we... Helemaal in mineur was hij erover en wilde dat voor zijn gezelschap het weten. Han Bentz, die even binnenkwam, maakte ook niet de indruk van een opgewekte vlinder. Smeet volgens Guus Vrij Nederland al in de hoek van de kamer, omdat Koolhaas schreef dat de ‘Revisor’ ook niet zo best was... Dikwijls heb ik gedacht: Guus Oster? Hoe doet ie dat toch? Directeur, acteur, televisieschnabbelaar, vrouwenliefhebber, vader van drie kinderen, eigenaar van twee huwelijken. Antwoord: hij heeft het inderdaad allemaal gedaan, maar je kan het dan ook duidelijk zien! Guus Oster en Han Bentz van den Berg, twee zwaarbeproefde mannen in een donkere kamer zonder uitzicht en hoop in de Marnixstraat. De tijd heeft wel zware sporen achtergelaten.

Woensdag 10 september 7.30 uur. In de keuken

Tendens van deze tijd. Al het bestaande moet weg. Sinterklaas is de enige die geen gevaar loopt.

Vrijdag 12 september 9.45 uur. Zuiderterras

Pracht van weer. Hittegolf. Freek en Bram in het Shaffy-theater gezien. Hele avond mij steeds afgevraagd: doen ze (doet Freek) expres zo slecht of per ongeluk. Persoonlijkheid hebben ze zeker, maar daarnaast staat een huiveringwekkend amateurisme. Slechte plastiek of liever gezegd geen plastiek. Slechte, slordige stem. Verwondering over de unaniem mooie pers. Verwondering ook dat ‘men’ niet ziet dat Toon ditzelfde al jaren doet en veel beter. Woordspelingen zo oud als... sherrycan. Een banaan ligt voor lul op de fruitschaal. Doodmoe word ik van die Freek met die zwaaiende, malende armen en benen. Toch was ik zeker vier- tot zesmaal zeer geboeid, ook door de mimische gaven van de pianist-organist Bram. Bijzonder boeiend af en toe. Maar Freek (vind ik) een drukdoenerige dikdoenige dilettant.

Zondag 21 september 9.00 uur. Nog te bed met Ol en koffie

Leuke lezing op vragen in de Academie voor Kleinkunst midden in de feestvierende Jordaan. Trekt u zich iets aan van een slechte pers? Antwoord: juichend van blijdschap en innerlijke vreugde vanwege de slechte kritieken ging hij 's avonds naar het theater om er zijn tweede voorstelling te gaan spelen.

Zaterdag 27 september

Show Seth gezien in Diligentia. Onder regie van een buitenlandse grootheid worden er allerlei dingen gedaan waar niemand nog aan toe is. Seth met zijn rug naar het publiek erg ontspannen doen; ontspanning is overwonnen spanning maar hier is nog niets overwonnen! Tonny Huurdeman zingt een liedje tégen Natascha Emanuels. Seth beschikt over twee gebaren. Breeduit met. de handen en smal langs het lijf. Na de pauze is het echter lang zo vervelend niet als voor de pauze. Marnix is door de regie zijn grappige nummers nu grappig gaan doen. Veel noemde Seth ook zijn eigen naam en veel was zijn vader dominee en woonden wij en ben ik geboren in Uithuizen. Veel nogal over zichzelf. Ik heb mij eigenlijk zitten vervelen en daar kwam weer die gedachte: wat een vreselijk vak in plaats van 't is toch toverij. ‘Onthullend’ wordt dit soort cabaret dan.

Woensdag 24 september

Als de schouwburg vijfenzeventig jaar oud is
zeggen B en W dat wordt een heel gedoe
feestje bouwen voor het geheel
van het schouwburgpersoneel
Wienersängerknaben en de Beatles toe

Plus nog een musical met tachtig man
Maar als Hollanders
als echte Hollanders
rekent men uit wat het gaat kosten
en dan komt alleen Wim Kan!

De avond van de vijfenzeventigjarige Stadsschouwburg. Om half negen op het toneel. Wethouder reikte twee toneelmeesters onderscheidingen uit. Het heeft Hare Majesteit behaagd. Mijn opkomst 20.45 uur. Einde conference 22.13 uur en toen moest mijn paardennummer nog helemaal komen. 'Echte Hollander'-liedje goed. Corry-couplet zeer mooie reactie en slot van het couplet 'Dan komt alleen Wim Kan' daverend. Begin van conference moeilijk. Grapjes over akoestiek en dergelijke matig. Maar langzaam kwam het. Deed het in mijn gevoel 'rustig'. Niet hollend van de ene grap naar de andere. Conference vanaf van plan bloot op te treden tot agent die zijn paard zoek was, dacht ik, goed tot zeer goed. Doorzeuren en bang over burgeroorlog. Geen effect en geen grapje ging daar meer de mist in. Maar paard-met-nieuwe-paarden-meezinglied deed niets. Geen lach en geen zangkoor. Paard at tekst misschien? Spel met paard namelijk heel erg goed. 'Pirouet' had meteen al applaus, maar als het lied begint ebt het succes weg. Verdraagt het elkaar niet? Zelfs Johan en Frans uit het paard was veel minder dan bij de normale voorstelling. Toen kwam het slotapplaus dat 'schier' geen einde nam. Staande zaal vol mensen uit het vak. Heer Smit al met bloemen op het toneel, maar het hield maar aan! Toch wel beetje onder de indruk. Had ruim anderhalf uur gewerkt, stond daar op de plaats waar mevrouw Mann ook heeft gestaan en Else Mauhs en Willem Royaards, Verkade, Van Dalsum, Anna Pavlova. De grootsten van de grootsten. Na afloop Guus Oster op het toneel en Lot

Köhler. Jons en Mary in de kleedkamer. Zeer lief en enthousiast. Onder de douche kwam de twijfel alweer een beetje opzetten. Ik ging stil met Ol samen weg. In de Van Baerlestraat reed ineens Frans Rühl z'n hippe rode vrachtautootje voor ons uit. Het hoofd van het paard stak naar buiten, een vreemd ontroerend gevoel. De jockey ziet zijn dier gaan, waarmee hij de wedstrijd heeft gewonnen.

Maandag 29 september 15.30 uur. In Amsterdam in de auto

Ol is bij de kapper. De auto vol met koffers. Drie uur lang gepakt. Viel me niet mee. Een puzzel. Zin om 'kallum' aan op vakantie te gaan.

Zondagmorgen lang met Seth getelefoneerd. Ook zaterdag al. Nu dan eens over mij en de radioreportage over vijfenzeventig jaar Stadsschouwburg. Er is er maar één in Nederland die zoiets kan; u blijft nog honderd jaar uniek enz. enz. Alleen als ik het eerlijk zeggen mag, ja dat mocht hij, van uw voorstelling deugt de lijst niet, u moet dat hele voorprogramma van u afschuiven, zodat u zich uitsluitend op uzelf kunt concentreren. Ru van Veen ook eens een keer laten vallen. Neem eens een accordeon, waar u zo gek mee bent (Birma-reunie!), orgeltje, iets heel anders. En bij voorbeeld Rients Gratama voor de pauze met een paar goede nummers van uw vrouw daar door heen (aldus Seth).

Wel vreemd dat alles wat ik tot nu toe zonder ensemble deed succesvoller was dan met het hele gezelschap... Denken, denken, denken.

Maandag 27 oktober 17.15 uur. Balkon Studio 70, Cap d'Ail

Ol doet de planten. Ik doe mijn dagboek. Hele dag sprookjes weer. Het soort weer waarin mensen besluiten iets te kopen aan de Côte d'Azur. De zon gaat onder achter Cap Ferrat. Vanmorgen mijzelf gedwongen één uur te typen en zoals elke morgen Tu en Pé even op bezoek. Al helemaal ingeburgerd.

Vandaag voor vier weken uit Kudelstaart weggereden. Overweeg nu toch weer serieus er maar helemaal mee op te houden. Met optreden bedoel ik dan. Berichten uit het vaderland (lees de Duitse Keizer in Nederland deel II) steeds onaangenamer. Vrij Nederland over mijn laatste uitzending, Parool over de zogenaamde Grote

Drie. Heb wel erg het gevoel dat dit alles opzet is en niets meer met kritiek te maken heeft. Gerard Paques: Het cabaret ligt op apegapen. W.K. geeft alleen nog interviews. Neemt wel veel van je (laatste) plezier in je werk weg. Voortdurend voor je voeten gelopen door wel zeer desinspirerende jongeren. Dezelfden die met tomaten gooien naar de Nederlandse Comedie en het Rotterdams Toneel. De Toneelschoolleerlingen...! Het is natuurlijk de kunst om je zo in te stellen dat je geheel onkwetsbaar bent voor aanwijsbare onwelwillendheid.

Donderdag 13 november 7.40 uur. Alleen op balkon Cap d'Ail

Droomde vannacht dat wij weer première hadden in Amsterdam. Vernietigende kritiek in de Telegraaf. Tweede avond waren er geen twintig mensen. Op de eerste rij drie Engelsen die helemaal niets verstonden. Toen ik opkwam, als kapitein geloof ik met meisjes, liep alles uit de hand. Een grandioze afgang... Bijna huilend wakker. Het zit wel erg door mij heen, dat gevoel dat ik er nu mee zou moeten stoppen. Schreef dat gisteren maar eens aan meneer Van Liempt. Kijken hoe hij reageert. Tu en Pé die ik laatst zei: op mijn zestigste hou ik ermee op, reageerden gretig. Heel verstandig! Heel verstandig! Maar ja, dagelijks denk ik: zij zijn te jong om in Sante Fé te wonen hangend tegen die rots in een vogelkooitje. Kleine wereld met steeds minder interesse.

Donderdag 24 november 20.25 uur

Om 19.00 uur precies telefoon van meneer Van Liempt. Heel goed te verstaan. In Holland is nog niets veranderd. Toon had een slechte kritiek van (die zak van) Dolaard in het Parool. Maar ja, Toon is geen Bram en Freek.

Dinsdag 29 november 22.00 uur. In de keuken van de Enzian, Langwies

Doodse stilte. Sterrenhemel. Er ligt dertig centimeter sneeuw. Kerststemmingachtig. Twee lichtjes ver in de bergen bij Litzirüti. Vreemd gevoel zo weer eens helemaal alleen in die witte stilte te staan. Oud, opeens veel ouder dan twee jaar geleden voel ik mij. Barstende koppijn en een erg down gevoel. Jammer om na dit seizoen nog te gaan spelen. De tomaten liggen immers al klaar...

Kon beter meteen voorgoed afscheid nemen. Het leukste heb ik gehad. Dat komt nooit meer terug.

Maandag 15 december 9.15 uur. Langwies

Heerlijk dagje. Zon op het balkon en tijdens zonnebaden grammofoonplaat van Annie Schmidt ‘Met man en muis’ voor de tweede keer gedraaid. Zitten toch een paar heel leuke, bijna goeie dingen in. ‘Nee Karel, echt Karel’ van Elsje de Wijn. Eindelijk weer eens een eenzame wandeling gemaakt in de dikke, nog geheel maagdelijke sneeuw op de nieuwe weg naar Pirigen.

Vrijdag 19 december. Bijna 9.00 uur

Het sneeuwt nog steeds. Vannacht om half drie liep een hert met zijn enorme gewei heel alleen op een totaal verlaten straatweg. Een kerstgroet leek het. Heel indrukwekkend. Een beeld uit een lang, lang voorbije tijd.

Maandag 22 december. Touristhotel, Antwerpen

Naar Toon geweest en het prachtig gevonden. Helemaal, binnen tien minuten, vergeten dat hij in Antwerpen optrad. Zeer goed, zeer enthousiast publiek. ‘Geef me je hand’ meezingen aan het slot met heerlijk orgel. Oeroud, degelijk en mooi. De hele zaal ‘licht’ op. Groot en enthousiast applaus aan het slot. Arenbergschouwburg totaal uitverkocht al weken van tevoren. Met Toon en zijn Belgische impresario ‘nagezeten’ in Locarno aan de Keizerlei. Om half drie 's nachts liepen Toon, Corry en ik gearmd door de Antwerpse regen naar onze hotels.

Vrijdag 26 december. Kudelstaart

's Avonds van 20.00 tot 23.00 uur voor de kijkdoos moeten zitten. Om 22.00 uur eindelijk ‘Met man en muis’ waar wij vol interesse op zaten te wachten. Elsje de Wijn had zich nauwelijks laten zien, toen Ol haar al helemaal niets vond en meldde dat het koor niet te verstaan was en dat Conny Stuart zo'n hard hoofd had gekregen door haar kuren. Toen tenslotte de kast weer dicht mocht, hadden wij er samen voor een week tabak van. Ol met nogal een flink glas wijn op verklaarde steeds maar dat ik moest zeggen wat ik dan verstaan had. Wat, zeg dan eens wat je dan verstond. Noem nou

eens op. Tenslotte verloor ik mijn geduld en schold een kwartier lang zo hard als ik kon op de televisie die zo'n hele avond verpest. Ol ongelukkig in de bedstee en ik met een steen op mijn maag van alle ellende. Afgedronken met een biertje en een cognacje tenslotte en toch tevreden op aarde gaan slapen, vast verklarend de tv morgen in de sloot te gooien, de nieuwe kleuren-tv af te zeggen en zo vlug mogelijk, liefst morgenochtend al, terug naar Langwies te gaan.

Woensdag 31 december 9.45 uur

Het jaar is bijna voorbij. Voor Ol en mij toch wel een heerlijk jaar. Altijd samen, gezond, gezellig en sinds oktober zorgeloos (vrij zorgeloos) zonder voorstelling in Frankrijk en Zwitserland. Langwies nog steeds het hoogtepunt.

Een jaar waarin mijn werk en mijn succes nogal eens werden ondermijnd door de jongeren met de scherpe pennen. Moeilijk om je staande te houden. 1970 - Wat verwacht je ervan? Een (kleine) vernieuwing (verbetering) van mezelf door een gedwongen min of meer one man show met assistenten.

Misschien de laatste kans?

Eindnoten:

1 Deze zwart-witopnamen zijn nooit uitgezonden.
2 Zo betitelde Wim Kan's vader zijn verjaardag altijd.

1970

De Amerikanen trekken Cambodja binnen. *Ze doen alle mogelijke moeite om drie mannen van de maan te halen, maar in Vietnam laten ze er 300 000 zitten*. In Osaka, Japan wordt de Wereldtentoonstelling gehouden met de deelname van een groot Nederlands paviljoen. De vaderlandse krantenwereld staat bol van de fusies. Feyenoord wint de Europacup en premier De Jong mag hem op het Catshuis even vasthouden. Het feest van de honderdjarige Bijenkorf ontaardt in een rel waarbij het bekende warenhuis aan de Dam geplunderd wordt. Nederland krijgt te maken met het verschijnsel Dolle Mina's en Amsterdam met stoepparkeerders. *Er zijn al honden die het onder de auto moeten doen*.

Als Wim Kan zich voor lange tijd in Zwitserland heeft teruggetrokken, lekt hier bij toeval voortijdig het nieuws uit dat Kan voor een soloprogramma heeft gekozen. Ter voorbereiding van zijn nieuwe programma vervult Kan in de maand mei enkele gastoptredens in gelegenheidsvoorstellingen. Soms alleen, een enkele keer als onderdeel van een totaalprogramma. Zijn laatste gastoptreden is voor het zeventigjarig jubileum van de Amsterdamse pers: *In het hol van de papieren tijger*. Dan resten nog twee maanden tot de première van het nieuw-aangekondigde programma en wordt serieus gesleuteld aan vorm en formule samen met zijn vrouw Corry Vonk, met Ru van Veen, Sant Heijermans, Van Liempt en Frans Rühl. Kan roept de hulp in van de decorontwerper Harry Wich. *Ik heb niets nodig en dat moet jij ontwerpen*. De vrijgekomen technische plaats van Johan Mattijsen wordt ingenomen door Rob Tauber. Het programma wordt naast een openingsconference en de grote conference na de pauze opgebouwd uit een aantal sterke nummers.

Op 1 augustus gaat het programma ‘Wim Kan alleen, met Corry aan zijn zijde’ in Scheveningen in première en er is al spoedig geen kaartje meer te krijgen. Op 1 oktober keert Kan na vier jaar afwezigheid terug in Amsterdam. De vijf voorstellingen per week in het

Nieuwe de la Mar theater worden een gigantisch succes. Lange rijen voor de kassa. Maar van televisie wil Kan niets weten. *Ik ben de enige voor wie u nog naar zo'n snikheet zaaltje moet*.

Vrijdag 2 januari 12.45 uur. In de keuken van Kudelstaart

Een nieuw tijdperk is begonnen, de zeventiger jaren. Vreemd idee, zullen Ol en ik sámen de tachtiger jaren nog meemaken? Hoe lang nog? Om twee uur komt Frans Rühl om een beetje te praten over het nieuwe seizoen. Wij bleven gisteren gezellig lang in bed na een oudejaarsavond met ons tweeën, waar we voor het eerst kleurentelevisie bezaten. Een cadeau van Phonogram op oudejaarsmorgen bezorgd, in de kast geïnstalleerd en op oudejaarsavond bekeken! Kleuren maken moe, bijna net zo moe als zwart-wit.

Seth ruim een uur in het Concertgebouw. Naar mijn smaak... om te huilen! Brutaal, slechte imitatie van Toon en mij, voortdurend schaterend om zichzelf, geen niveau, slechte presentatie, quasilollig en veel te familiair tegen figuren als Toxopeus, dominee Buskes en tegen de dirigent van de politiekapel. Iedereen voor zijn zegekarretje spannend. Het geheel maakte mij diep melancholiek. Direct na de uitzending kwam hij ook nog in ‘De vuist’ van Willem Duys vertellen hoe goed Toon hem had gevonden. En dan steeds weer die Wim Kan waaraan hij als een dweil gaat hangen, omdat hij eens, al vrij lang geleden, twee, zegge en schrijven twee goeie liedjes voor mij heeft geschreven (namelijk ‘Kennedy’ en ‘Nee, we noemen geen namen’). De rest van zijn liedjes die hij voor mij schreef, waren of slecht of zwak of voor een groot deel door mij gemaakt. Krijg nu wel een beetje het gevoel dat ik maar nooit meer oudejaar zal doen.

Maandag 5 januari

‘Hair’ (met kale plekken). Of je naar een vreemde godsdienstoefening zit te kijken. Alles holt al door de zaal voor het nog begonnen is. Heb ik al vaker gezien. Veel wervelende dansen. Veel goed klinkende koren, maar ook heel veel oorverdovend lawaai. Leuke muziek soms. Dat wel. Ga toch de plaat kopen en een paar maal draaien. Allerlei mannen en meisjes die ik niet graag naakt zou willen zien, waren tegen de pauze ineens allemaal uit de kleren. Eigentijds amusement. Zal wel. Love? Flower power? Allemaal een gele, geile tulp mee naar huis? Thuis was het mooie er al vlug af... helaas. Ol wilde in de pauze al weg. Beetje angstig bang vanwege ‘ze pikken je er uit en dan moet je op het toneel komen en meedansen’.

Dinsdag 6 januari 4.45 uur. In de keuken

Kan al vanaf drie uur niet meer slapen. Druk, druk, druk door het hoofd. Veel mensen laten weten: we zien jullie nooit en wanneer zien we jullie nou weer eens. Dat maakt mij altijd voor weken weer mensenschuw, omdat ik dan, zoals nu vannacht, voortdurend denk: er is te veel, ik moet te veel. Soort oeroud schuldgevoel tegenover oude vrienden (nu weer tegenover Jons en Mary).

Zondag 11 januari. Avond

Bij Wim Ibo geweest. Zijn vriend, een Amerikaan heet Jim Dunlap? Buitengewoon opwindende avond door de gesprekken over Wims boek dat dit jaar uit moet komen ter gelegenheid van het vijfenzeventigjarig bestaan van het Nederlandse cabaret. (1895 Eduard Jacobs-1970) Mogelijkheid overwogen in mijn ‘one man show’ (o God die vreselijke naam) vier liedjes te zingen van de grote vier uit het verleden: Eduard Jacobs, Speenhoff, Pisuisse en Louis Davids. Wim Ibo adviseerde iemand te nemen voor het ontwerp van net programmaboekje, affiche en toneelaankleding van het nieuwe programma.

Maandag 12 januari

Schreef Herman van Veen zojuist een brief. Bedankte hem voor de geweldige avond in Vlaardingen. Een machtig, jong talent dat schreeuwt om een regisseur. Hard, snel, verrassend nieuw van aanpak. Conferences met heel lange pauzes, gedurfd, spottend met oeroude theaterwetten. Vaak zijn hoogtepunt voorbij spelend met te veel geluid. Zich vaak herhalend, maar toch voortdurend een groot artiest in wording. Een adembenemend talent.

Vrijdag 30 januari 11.30 uur. Langwies

Het regent in mijn hart. Door de in mijn ogen wat teleurstellende ontmoeting gisteren van 17.30 tot 23.15 uur met Jons en Mary in Steinbockrestaurant in Chur. Een wat roddelachtige conversatie over mensen en toestanden die mij totaal niet interesseren. Mary afschuwelijk veel sigaretten rokend, wat al te lang wat oninteressante verhalen vertellend, een nervositeit uitstralend die mij doodzenuwachtig maakte. Jons, verbitterd, teleurgesteld en steeds verzekerend dat hij zich van deze gang van zaken niets meer aantrekt.

Het echte contact waarnaar ik had verlangd, kwam praktisch niet tot stand. Het lag natuurlijk ook voor een groot deel aan mezelf. Ik wil dan geloof ik steeds té aardig zijn, té vriendelijk en te lacherig. Als Jons en Mary nu zouden zeggen: Wim zat er maar zo'n beetje bij van wanneer mag ik nou weer naar Langwies, zou ik dat niet tegen kunnen spreken vooral de laatste twee uur niet. Het ligt ook aan mij die Jons en Mary niet wil ontvangen in onze eigen sfeer, in onze eigen Enzian en dat wil ik dan weer niet omdat ik bang voor een hopeloze mislukking ben. Kortom, eigenlijk geloof ik niet zo geschikt meer te zijn voor het leven met andere mensen samen.

Deed de halve nacht geen oog dicht. Tobde over Mary's opmerking dat wij de naam hadden zo slecht te betalen. Dat wist ze van Huib en Jenny. Voelde mij op de terugweg in de auto ineens zo ontzettend alleen, omdat Ol een beetje soezerig van alle alcohol vier à vijf keer precies hetzelfde verhaal aan mij vertelde. Een beetje stapelgek ben ik toch ook wel, denk ik. Het is nu ruim twaalf uur, het sneeuwt nog. Voel me eenzaam. Met wie kan ik nou eigenlijk praten?

Vrijdag 6 februari 18.20 uur. Benedenkamer Enzian

Brief van Simon ontvangen. Jouw plannen voor een one man show zijn hier in Nederland hot news. Mag ik schriftelijk interview? Zes kantjes antwoord aan Simon en Tini geschreven. Was er zelf niet zo tevreden over, omdat de waarheid nooit interessant is (volgens de wetten van Henk van der Meyden). Geen ensemble meer. Voel mij als een kasteelheer die de landerijen rondom het kasteel heeft weggedaan omdat de pachters allemaal voor zichzelf beginnen.

Woensdag 25 februari 8.30 uur

Sneeuw. Sneeuw. Sneeuw. Overal berichten van lawines. Wie je spreekt kijkt zorgelijk naar de lucht en zegt alsof wij het in eigen beheer hebben: Jetzt muss es aufhören. Maar het hört nicht auf.

Zondag 8 maart 9.00 uur. Enzian, Langwies

Nuttig beziggeweest door de telefoondraden vrij te maken, waren ingesneeuwd in het dak. De aanbiedingen regenen via meneer Van Liempt binnen. Gisteravond de grootste en meest ongelooflijke van mijn hele carrière een lp voor Albert Heijn. Garantie *ƒ* 250 000, -

ofwel een kwart miljoen. Was daar wel even stil van. En dan te denken dat ik oprecht voel dat men op mij uitgekeken is.

Zondag 15 maart 9.10 uur. Langwies

Lichte sneeuwval. We zouden theoretisch weggaan, maar blijven praktisch. In de zon op lege ijsbaan geschaatst. Toch wordt alles hier een beetje van 'We gaan sluiten'.

Donderdag 19 maart 8.15 uur. Kamer 18, Hotel De Oude. Geul

Geen grote aardverschuivingen bij de verkiezingen gisteren. Alles blijft volgens de radio zoals het ongeveer was, het weer en de politiek. P van de T had de grootste winst. Eenendertig procent. Partij van de Thuisblijvers. En wanneer komt voor de Partij van de Arbeid de grote verzoendag?

Dinsdag 24 maart 21.10 uur

Te bed met Ol en cognac en een rosé voor mij. Leven, vreemd leven. Bespreking vanmiddag bij meneer Van Liempt met Willem Duys en Pim Jacobs. Het niet te geloven bedrag van *ƒ* 200 000, - contant van Albert Heijn kwam op tafel voor een grammofoonplaat van veertig minuten, samengesteld uit oud materiaal van mij. Beduusd, overrompeld ben je dan toch wel van zoveel geld dat je eigenlijk, gelukkig al niet meer echt nodig hebt. Als dit nu eens twintig jaar geleden was gekomen.

Zondag 29 maart. Eerste Paasdag 15.15 uur. In de auto

Kijk kijk kijk ik heb me aangepast
al het ouwe is gesloopt
Ik zit niet meer aan conventies vast
ik ben geen klok die achter loopt
Veel bekijks, weinig waardering
in de kringen der regering
Maar in hele andere kringen
hoor ik hippe vogels zingen
Kijk kijk kijk hij heeft zich aangepast

Mogelijk opzetje voor het nieuwe programma: Ik heb mij aangepast als kind van deze tijd.

Dinsdag 31 maart 9.00 uur. In de keuken Kudelstaart

Zat daar ook van drie tot vijf uur. Twee biertjes en één coupletje. Kijk ik heb mij aangepast.

Woensdag 1 april. Middag. Regen op het werkhuisje

Werk elke nacht twee à drie uur. Vannacht tot 6.00 uur. Nu aan het liedje ‘Er leven niet zoveel mensen meer die 't kunnen navertellen’. Prins Bernhard lunchte gisteren met de Japanse keizer. Samkalden is ook al naar de wereldtentoonstelling in Osaka. En 14 april gaan Beatrix en Claus.

Vrijdag 3 april 3.10 uur. In de keuken

Gisteren bij thuiskomst telegram van Rini Geveke van Phonogram. Of ik haar wilde bellen. Wim Kan tussen de erwten van Albert Heijn, dat was vreselijk. ‘Se pocket is een bestseller se pocket ligt op het Leidseplein en ook bij Albert Heijn’ zong ik al in 1961 op het boekenbal over... Roland Holst, onze prins der dichters. En de Birma-reünie in 1968 werd gesponsord door Albert Heijn. Lief gesprek met tenslotte geen tegenargumenten.

Maandag 13 april 22.15 uur

Wij zijn herdenkers. Rembrandt driehonderd jaar geleden geboren. Vijfenzeventig jaar cabaret in Nederland. Vijfentwintig jaar geleden bevrijd. Wat koeien met hun voedsel doen, doen wij met onze gedachten.

Ru om 10.30 uur hier en alles klaar, nou ja klaar, tot de pauze. Met groot succes alles voorgelezen en gespeeld. Entreeliedje ‘Ik heb mij aangepast’, ‘Vijfenzeventig jaar cabaret in Nederland’, ‘Kort is de roem’, ‘Hoedenliedje’. Minder mooi vond hij ‘Twee stokoude sterren’. Alsof je een bril hebt en die ineens aan het publiek zou laten zien!

Dinsdag 14 april 4.15 uur

Als je een krant lang leest weet je op den duur meer van de criticus dan van de voorstellingen die hij heeft verslagen. Ischa Meijer is een parachutist die op een goeie dag opeens achter de linies daalt om daar verwarring te stichten.

Woensdag 15 april 5.50 uur. In de keuken Kudelstaart

't Is al licht. De eenden lopen over het land. Was gisteren bij mijn tandarts dr. Flaumenhaft en vroeg hem hoe het zou komen dat wij allemaal zo intens meeleven met die drie astronauten die nu tot vrijdag 19.00 uur (laatste berichten over de mogelijke landing) vechten voor hun leven, terwijl in Vietnam, in Turkije bij een aardbeving elk ogenblik tientallen doden vallen en terwijl wij dan zeggen vreselijk en rustig verdergaan. Hij zei: 'Het grote verschil is dat deze mensen in de ruimte nog leven en al die anderen zijn al dood.'

Zondag 10 mei 15.50 uur. Werkhuisje

Twee grote, bemoedigende succesvoorstellingen nu achter de rug! Dinsdag 5 mei in Rotterdam voor het bevrijdingsfeest in de schouwburg. Geen makkelijk publiek. Personeelsvereniging-achtig en een klootzak van een secretaris van het voormalig verzet (groot in het verzet, maar klein in het meegaand). Voor de pauze Liesbeth List, Herman van Veen en Jasperina die geen van allen een poot aan de grond kregen! Daarom was ik verrast over mijn resultaat na de pauze, hoewel het vrijdagmiddag 8 mei in de aula van de TH in Delft een tweemaal zo groot succes werd. Maar na afloop Rotterdam kwamen Jasperina, Erik Herfst, Herman van Veen en Tom Manders (met een fles wijn) gelukwensen. Veel geweldige complimenten geïncasseerd. Ru van Veen ook (bijna) door het dolle heen! Nu hebben we al vijf kwartier nieuw programma voor de première op 1 augustus a.s. Maar de allerbelangrijkste gebeurtenis: had na één voorstelling mijn hele zelfvertrouwen van acht twijfelmaanden terug. Heerlijk. Ook wel door de jongeren tussen de coulissen.

In Delft enorme consternatie bij aankomst om 12.00 uur 's middags. (Moest om 14.30 uur beginnen.) Alle zes de spiekborden weg!!! Frans heeft ze in Rotterdam in de auto gezet en wij hebben ze er thuis niet uitgehaald. Ik dacht: drie dagen lang wat vervelend dat Frans de borden mee naar Amersfoort heeft genomen. In paniek nieuwe borden gemaakt van de oude afschriften. Een nachtmerrie. Iets waar je van droomt en blij bent als je wakker wordt. Johnny Holshuizen als begeleider goed tot prima. Iets té bescheiden in Rotterdam.

Donderdag 14 mei 5.30 uur. Alleen in de keuken

De VPRO maakt onze schuldgevoelens wakker, maar bij de NCRV deden ze al geen oog dicht. De omroepen van total loss tot bijbelvast. Speelde een matinee voor de personeelsvereniging van de NCRV in Scheveningen. Voor de pauze een aantal schnabbelartiesten, waaronder leuke, lenige jongen[1] met bandparodie maar totaal andere wereld. Inzinking in mijn nummer van ongeveer 'een heel klein stukje van de Eeuwigheid' (slot Japan-potpourri) tot ver voorbij 'Ik ga bloot'. (Bij de NCRV gaan de gesprekken dikwijls over de almacht en bij de KRO of het al mag.) Daarna begon het feest opnieuw. Na afloop van de matinee lang interview met de heer Kuyper van het Algemeen Dagblad. Om half acht pas weg uit het Paviljoentheater.

Zondag 31 mei 14.30 uur. Voor mijn werkhuisje op de ligstoel

Keiharde, alles omgooiende wind. Het enige dat overeind staat is mijn geheel vernieuwde zelfvertrouwen. Ik denk dat de voorstelling van gisteravond voor de Amsterdamse pers een mooi succes is geworden, ondanks de goedbedoelde waarschuwing van Simon Carmiggelt dat ik het niet moest doen. Een uitstekend kritisch reagerende zaal die je af en toe wel eens liet barsten bij grappen die het elders enorm haden gedaan (vijfentwintig jaar geleden... toen was Jan Cremer nog zindelijk), maar die vaak tweemaal zo snel reageerden op de niveaudingen. Het liedje over de Railroad had een eindeloos lijkend applaus waaraan ik tenslotte zelf maar een einde maakte. Dingen als 'Bang voor burgeroorlog' kregen open doekjes. Koets na afloop zeer enthousiast nog even in de kleedkamer en Han Lammers en Klinkenberg uitermate tevreden. Ik gaf (in het geheim) deel van mijn honorarium voor de noodlijdende journalisten. Vertelde dat aan heer Klinkenberg die er helemaal beduusd van was. Alleen het bestuur mag het weten, want anders voel ik mezelf zo goede-heertje-achtig.

Vol goede moed hoop ik nu te beginnen aan mijn 'Wim Kan alleen'-programma dat 1 augustus van start moet gaan. Veel nieuw geboren zelfvertrouwen door naar mijn gevoel vier geslaagde voorstellingen in mei. Zelfs Frans Rühl was verbaasd dat ik steeds ander repertoire had. Herwonnen zelfvertrouwen in de maand van mei!

Woensdag 3 juni 9.30 uur

Plaats van handeling: de mooie, grote, sfeervolle, onvervangbare, onvergelijkbare kamer op de Carolina Hoeve. Sinds maandagavond zijn we hier weer en... nerveus van de zaligheid. Heeft nog niets verloren. Stiller dan ik dacht. Vriendelijker dan ik mij herinnerde. Ongekend paradijs. De vogels gehoord en de sfeer gevangen. Voelde me als een aquarium waarin weken is geroerd. Nu zakt de modder terug op de bodem. Dierbare Carolina Hoeve.

Donderdag 4 juni

Vijf kabouters in de Amsterdamse gemeenteraad. Ol zegt: belachelijk. En je hebt zelf zes kabouters in je tuin. Ja maar die hebben geen stem. Er staan vijf stoeltjes in de raad... ze hadden op zeven gerekend.

Zondag 7 juni 9.05 uur. Westerterras Kudelstaart

Stil van binnen. Bedroefd, omdat Ol gisteren nadat wij hier net zo heerlijk met vuurrood ondergaande zon hadden gezeten met een fles rode wijn op van het afstapje lazerde en met blauwe stoel en al op de grond viel. Een uitermate treurig triest en schrikwekkend beeld, wat mij de hele nacht bijbleef en waarvan ik ook nu nog niet los kan komen. Doodsangstig dat zoiets gebeuren zal en dat ze werkelijk iets zou breken waardoor er dan wel een heel erg plotseling en onnodig einde zou komen aan ons paradijsachtig leven. Maar ja zoals altijd, Ol sliep binnen vijf minuten en ik lag de halve nacht wakker en maar te denken dat het ook mijn schuld is, omdat ik te lullig ben om nee te zeggen als ze wat ‘dik’ begint te praten en dan om van het gezeur af te zijn maar weer inschenk.

Maandag 15 juni 14.10 uur

Bestuur van Prins Bernhardfonds wil lunchen met mij. Praten over een grammofoonplaat met een honorarium van een kwart miljoen voor elk: dus voor Toon en voor mij. Nee, zei ik, ik praat niet graag over zaken met een volle mond.

Vrijdag 19 juni. Ochtend

Dit soort leven:
van altijd tijd te kort
van nooit is er iets af
van altijd tien gedachten tegelijk of geen gedachten
van dat gevoel van morgen begin ik opnieuw;
morgen begin ik aan mijn carrière.

Zondag 21 juni 4.15 uur. In de keuken

Gisteren Ru om 10.00 uur hier voor een spreekrepetitie. Veel besproken. Opeens vage gevoel: toch nog wel ver van de verwezenlijking. Geen steunpunten genoeg. Slotliedje verpestte zowat mijn hele dag. Kan het maar half vinden. Voel wel in welke buurt het liggen moet: slotregels (?):

maar waar ter wereld lieve mensen
vond men ooit oprechter trouw
dan tussen man en vrouw
met d'r tweeën in één one man show

's Middags om 16.00 uur grote decorbespreking gehad in Scheveningen met Harry Wich, Rob Touber, Frans, meneer Van Liempt, Tuf en ik. Harry Wich leek me nu precies de man waar ik ongeveer tien jaar naar gezocht heb. Vijand van de diaprojectie. Man van de eenvoud. Oppassen dat het publiek niet denkt: Kan moet gered worden door een decor.

Donderdag 2 juli 3.45 uur. Keuken Kudelstaart

Tijdnood. Jachtgevoel. Buiten adem achter eigen schaduw aan? In mijn leven is het nu altijd vijf voor twaalf en de laatste trein gaat om twaalf uur en het is nog zes minuten lopen...

Dinsdag 7 juli

Gistermiddag om 14.00 uur bespreking op Soestdijk met Prins Bernhard. Toon en ik. Plannen voor een grammofoonplaat die moet uitkomen op de zestigste verjaardag van de Prins 29 juni 1971. Opbrengst komt ten goede aan jonge veelbelovende kunstenaars. (Gaat dus bijvoorbeeld naar Wim Sonneveld.) Bij zeshonderd banken zal de plaat te koop zijn. Moet Willem Duys nog vragen of de Prins het honorarium weet wat Toon en ik ontvangen, dit omdat we

zo nadrukkelijk werden bedankt. Nu na een dag ‘denken’ lijkt het project me eigenlijk niks. Levensgevaarlijk. Algemene indruk van het gesprek: je kunt van de Prins zeggen wat je wilt en dat doe ik ook, maar het is een goed vakman. Hij kent het vak van prins gewoon goed. Toon vertelde over carnaval in Limburg. Over ziek zijn en toch optreden. Over fit worden (blijven) door gymnastiek. Ik (op vragen van de Prins) over méneer De Quay en méneer Drees. Hoe oud mijn vader was geworden (74 jaar). Prins Bernhard: Neemt u die oudejaarsuitzendingen van u van te voren op? W.K.: O ja, wel zes keer soms. En tenslotte luisteren we de beste opname af vlak voor 31 december. P.B.: O, dan kunt u de ergste beledigingen er altijd nog uitknippen. W.K.: De op één na ergste! De ergste moeten er altijd in blijven voor de ruggegraat van het programma! P.B. (lachend): Maar wij luisteren er altijd met veel plezier naar. De Koningin kwam midden in het gesprek over het terras naar binnen. Wat gebeurt hier toch? Ik hoor zo gezellig lachen? Mag ik misschien meelachen. Toen werd het opeens doodstil. Dat is nou een typische eigenschap van komieken, Majesteit, zodra U zegt: Vertel eens wat leuks, doen ze geen mond meer open.

Dinsdag 14 juli 4.30 uur

Al vanaf drie uur op. Doodmoe na nu ineens lange, vruchtbare maandag. Plotseling was er voor alles tijd (ze knoeien met de tijd). Kranten gelezen. Om 13.40 uur weg. Repetitie in Paviljoen. Met Frans Rühl ‘Kort is de roem’ uitgewerkt. Leek allemaal erg vruchtbaar. Om 18.50 uur het theater uit waar verder niemand was, ook geen toneelmeester.

Ol slaapt zo stil dat ik even boven haar hoofd ging luisteren. Een moe gespeeld pakje zoals ze daar ligt. Gezellig samen weer eens iets belangrijks te spelen straks, hopelijk.

Donderdag 23 juli 11.35 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Deuren wijd open. Loop steeds met een gevoel van 't wordt misschien eer erg leuk programma. Angstig idee, zo vlak voor de première hoor je er niets meer in te zien. Repeteer om de dag met zijn allen en de andere dag alleen met Frans. Lange, prettige repetities. Harry Wich vol belangstelling en uithoudingsvermogen.

Rijdende platformen een vondst (tot nu toe). Ru ‘zelfs’ zeer enthousiast.

Vrijdag 24 juli 22.07 uur. Kudelstaart

Lange, belangrijke, leuke repetitiedag van 14.00 tot 19.00 uur! Tot de pauze gekomen. Ik al mijn transformaties gedaan, dus alles in kostuum met de stopwatch in de hand. Daarna wilde ik nog even een half uurtje over de boulevard lopen, maar ontmoette de hele familie Rob van Krefeld en daarna Willy Walden (met mooie hond). Gezellig, maar daar ging het half uur.

Zondag 2 augustus 13.40 uur. In de tuin

Warm! Gisteravond dan première gehad van de one man show met tien medewerkers. Gevecht tegen de mensonterende hitte. (Drie personen zijn de zaal uitgedragen, onwel geworden.) Ik dacht: kat-uit-de-boom-kijk-publiek. Première? Tot de pauze autorijden met de handrem aan. Ru, Tuf en meneer Van Liempt dat niet met mij eens. Harry Wich geloof ik een beetje toch wel. Na de pauze stemde de conference me tevreden. Railroadliedje geweldig met mooie, doodstille reactie en ontladend applaus. Scheveningenliedje schreeuwt nog om een goede inleiding. Groot slotapplaus met ongeveer vijftien bloemstukken. Niemand achter (op mijn verzoek).

Zaterdag 8 augustus 17.53 uur. Te bed in werkhuisje

Kwamen donderdag aan theater, waar bord stond met donderdag, vrijdag en zaterdag uitverkocht. Da's lang geleden. Gisteravond kwam de brandwacht na afloop naar mij toe om te bedanken voor de prachtige avond. Grandioos, zei hij zelfs. Het programma gaat nu gezicht trekken van een topper. Had zelf een zeer moeilijke avond. Voor de pauze buikpijn die steeds erger werd (breuk!). Dacht steeds: zou ik het halen? Lag in de pauze bloot op de grond. Wilde na afloop van de voorstelling nog naar een dokter, maar... geheel onverwacht zakte tegen het slot de pijn spoorloos weg.

Kom alleen voor meneer Van Liempt nog aan de telefoon. Verder voor niemand. Doe vrijwel niets. Verzet geen stap. Eten om half drie. Ga dan naar mijn huisje om te slapen. Dan wat lezen, borden veranderen, dingen bedenken voor 's avonds. Het oude lied: naast de voorstelling is er geen leven.

Vrijdag 14 augustus 12.50 uur. Kudelstaart

Donderdag bij Willem Duys in Laren. Wegens de beruchte grammofoonplaat die hij (de grote Willem) wel zou maken. Derde en laatste versie leek helemaal nergens naar. Aan beide kanten stond bij voorbeeld de Karl-May-grap. Wat komen er weinig Indianen in voor. Moest de (geniale) overgang vormen naar 'Waar bleef het badkoetsje voor twee'. Veel hooi, te veel hooi, te veel erg mooi hooi op een niet te tillen hooivork. Een geniale, zorgeloze prutser die veel meer zou kunnen als ie maar... Pas op dat ik niet de dupe wordt van zijn grenzeloze zorgeloosheid. Willem boos toen ik dat zei. Juffrouw Geveke en Wim lbo waren prutsers bij hem vergeleken etc. Ik zwom toch nog even in zijn zwembad.

Maandag 17 augustus 22.22 uur

Ol slaapt al. Ik zit in de keuken. Zagen om 19.30 uur Birma-film van de Railroad. Het spoortje reed nog... zo leek het. Ontroerend toch, hoewel ik telkens dacht: dit is niet echt gebeurd, VARA. 'Achter het Nieuws'. Na het journaal kwam er een soort bevrijdingsprogramma dat slecht te verteren was. Prof. Röling werd verteld: 'Wim Kan zegt in zijn laatste programma "Zou dr. Wiesenthal de verblijfplaats van de keizer van Japan niet kennen?"', waarop prof. Röling kort betoogde dat de keizer van Japan onschuldig was. Belde om 21.00 uur na de uitzending Joop Koopman op en bood het volgende aan: heruitzending van de Railroad-film of een deel daarvan. Ik aan het slot zichtbaar, terwijl het treintje rijdt en men beelden van de spoorweg ziet met mijn liedje 'Railroad 1970'. Daarna een korte discussie met prof. Röling over de vraag (lijkt mij): als men tekent voor de regie, is men dan niet verantwoordelijk voor de voorstelling?

Maandag 24 augustus 8.45 uur

Telegraaf-Showpagina had zaterdag een enorm stuk over Wim Kan alleen. Slot: U kunt voor de Scheveningse voorstellingen al geen plaatsen meer krijgen. Alles uitverkocht maar... 1 oktober beginnen ze in Amsterdam. Een onbetaalde (en onbetaalbare) reclame die ontstond doordat ik zelf het hele plan ontwierp (Telegraaf had nog niets over de persconferentie en de voorstelling geschreven) en meneer Van Liempt was de uitvoerende macht via Henk van der Meyden.

Dinsdag 25 augustus 12.15 uur Werkhuisje Kudelstaart

VARA-spreekwoord: Achter het nieuws schijnt toch de rijzende zon. Vertrok om twee uur naar Bussum. In het café De Rozenboom kennisgemaakt met prof. Röling, een Eduard-Verkade-achtige, bepaald aardige man. In de St. Vitus studio deed ik mijn Railroadliedje driemaal. De tweede maal was ik er totaal uit. Zoals een week geleden toch weer erg onder de indruk van het Birma-filmpje waar ik op aan sloot. Begon mijn tekst terwijl je het treintje zag rijden, close up van de rails... met... dwarsliggers.

Het gesprek daarna verliep leek mij moeiteloos. We zagen het een kwartier later afdraaien. Dan is het moeilijk beoordelen of het niet te lang is, geen gelul is en of het de kijker zal bevallen, maar VARA-staf (Joop Koopman, heer Postema, Hans Jacobs) en de technische mensen leken zeer enthousiast.

Als conclusie van de discussie heb ik getrokken: De keizer van Japan was de machtigste, machteloze man van de wereld.

Zaterdag 30 augustus 22.00 uur

Een ongelooflijk succes werd deze maand. Een run op de kassa zoals nog nooit beleefd. Steeds weer een week van tevoren uitverkocht. Affiches werden uit de hal gestolen. Zo heerlijk werkt geen mens voor zijn brood en met zijn vrouw. Een feestom dat te mogen doen. Het kost je misschien vijf of tien jaar van je leven, maar... liever dit dan roemloos sterven. Liever ineens samen dood (liefst na afloop van zo'n voorstelling) dan zoetjes aan in het bejaardencentrum.

Dinsdag 1 september 4.50 uur

Gisteren opgewonden dag. Hoorde om half één 's middags: Indonesische ambassade in Wassenaar door Ambonezen overvallen. Een agent doodgeschoten. Stenguns, pistolen, wildwest-taferelen, gijzelaars... Pantserwagens op mijn weg naar Scheveningen.

Zaterdag 19 september 15.55 uur

Wat een gek, krankzinnig, vervloekt, heerlijk vak. Sinds twee dagen (het lijken er al weer tien) spelen we weer. Gisteravond Spant in Bussum enorm, Arnhem zou nu al voor vijf dagen uitverkocht zijn. De grote dagen keren terug...(?) Heerlijk! Mooie grap-

pen over de troonrede. Premier De Jong in zijn jacquetje - Klein Duimpje luisterend naar zijn eigen sprookje. We moeten nu proberen te verdienen wat zij uitgeven.

Woensdag 30 september 6.07 uur

Vanaf half vijf al weer wakker. Waarom? Ik weet het echt niet. Legde weer slaappillen (van dr. Bon) naast mijn bed. Ben benieuwd hoe Toon het in Carré maakt en hoe wij het in De la Mar zullen doen. Nerveus geloof ik voor de première morgen. Vind niets leuk genoeg. 'Dag wettig gezag' is toch machteloos liedje geworden en ongeïnspireerd. Waar zit dat nou in? Ben nog niet erg content met mijn Amsterdamse conferences.

Zondag 4 oktober 10.20 uur. Bedstee Kudelstaart

Wat gebeurt er toch? zou de slagzin kunnen zijn van deze laatste paar dagen. Drie voorstellingen in De la Mar en alledrie hardstikke uitverkocht en een ongekend succes. Mij leek de première een van de beste voorstellingen van de tot nu toe eenendertig. Echte fouten werden er niet gemaakt. De mensen blijven na afloop in het theater staan om geen woord van de naspeelband te missen. Een vondst! Twee mooie kritieken in Telegraaf en Handelsblad. Meneer Meerburg zeer enthousiast.

Vrijdagmorgen met Henk van der Meyden en meneer Van Liempt en Toon bij Dikker en Thijs beneden soort interview gesprek gehad. Stond gisteren in grote opmaak in de Telegraaf. Voorpagina nieuws: Wie zijn deze twee Nederlanders die iedereen kent? Op de Showpagina nog eens met het bekende Van-der-Meyden-gelul. Maar... mooie reclame. Dat wel.

Gisteravond Han Knap en Anke, Rinus Ferdinandusse met zijn vrouw in de zaal en na afloop achter. Leken zeer enthousiast. Dacht dat ze het meenden. Reuze rotkritiek voor Toon in VN van Koolhaas. Benieuwd of hij nog over ons schrijft, maar zijn hoofdredacteur vond het mooi! Klein, gekrompen mannetje die R.F. Voel me al drie dagen lang niet zo gek en verontrustend moe meer, maar lekker 'geschild', als we met meneer Van Liempt naar huis rijden. Lig vijf minuten voor de voorstelling en vijftien minuten in de pauze helemaal alleen in een aparte kleedkamer. Een uitvinding door iedereen geaccepteerd al (zonder dat ze denken dat je ziek bent).

Dinsdag 13 oktober 16.30 uur. Carolina Hoeve

Het bos staat doodstil om mij heen. Het wordt herfst. In theater alles onvoorstelbaar heerlijk. Als we aankomen is het steeds voor een hele week uitverkocht. Meneer Van Liempt is sinds zaterdagmiddag naar Spanje. Alles gaat goed tot nu toe zonder hem. Albert-Heijn-plaat ligt ruim een week te vroeg in de winkels. Ik heb nog steeds geen contract. Willem Duys verloor het in augustus op straat.

Zondag 18 oktober 10.45 uur. Bedstee Kudelstaart

Dit is het programma geloof ik dat ik sinds mijn hele cabaret carrière het liefste speel.

Maandag 19 oktober 9.55 uur. Kamer Carolina Hoeve

Koekoek tikt kalm. Ol slaapt nog. In theater weer een feest, zoals nu eigenlijk iedere avond. Weet niet wat me overkomt. Ik zit artistiek ineens (weer) in de volle belangstelling. Veel jong publiek. Een vreemd soort gevoel van alles met die zaal te kunnen doen komt over me. Een ongekende zekerheid, veel rust en nergens het idee van ik zal ze eens wat laten zien. (Iets wat mij vroeger na de pauze zo moe maakte.) Vijftig procent van een goede timing is de durf om stiltes te nemen. Gevoel van tot mijn dood te willen blijven spelen als het zo zou blijven gaan.

Woensdag 28 oktober 14.30 uur. Carolina Hoeve

Beetje bijgekomen van het ‘feestje’ van gisteravond met Simon en Tini in restaurant De Wildwal. Heerlijk gegeten, maar... zij hadden allebei bij het aankomen al te veel op. Daardoor liep het al wat vroeg uit de hand met vier flessen Châteauneuf du Pape en twee sherry's de man. Simon beetje agressief, depressief tegen Tini. Over de aansteker, wat een rotding was en over ‘Kees de Jongen’, wat hij niet wenste te zien. Het boek is daar veel te mooi voor. Nou ja. Af en toe was het toch wel erg gezellig, maar het gesprek waarop ik mij een beetje verheugd had, kwam door veel wijn toch in het mulle zand terecht. Hè, nou effe niet over Godfried Bomans en zo. Ol ook niet met niks op, viel uit de auto toen we uiteindelijk om 23.00 uur bij het prieel stonden.

Het verliep eigenlijk net zo als destijds in Chur met Jons en Mary.

't Is of je gezellig wilt gaan zitten en iemand trekt de stoel onder je uit. Dan wandel ik liever anderhalf uur alleen door het bos zoals vanmiddag.

Vrijdag 30 oktober 11.00 uur

Regen tegen de ramen. Gezellige sfeer. Topdagen in het theater. Gevoel van wat overkomt me nu toch eigenlijk. Zo'n enorm succes in Amsterdam geloof ik nooit gehad.

Maandag 9 november 10.30 uur

Pratend 's morgens op de Carolien over ons testament. Ik wil niet dat Wim jr. z'n hele leven niets meer hoeft uit te voeren, omdat z'n oom veertig jaar komiek was.

Zaterdag 21 november 4.30 uur. In de keuken (alweer)

Erg bedroefd in mijn hart. Bleef (alweer) de hele dag in mijn werkhuisje. Daarna moe naar het theater. In de zaal waren onder anderen dr. L. de Jong (erg gelachen volgens Marnix) en Marnix en zijn vriend (prachtige bloemen van hem, alweer). Voelde mij tijdens de voorstelling steeds doodmoe, benauwd, trillerig op mijn benen, beetje misselijk en soms duizelig. Toch geweldig publiek. Daverend gelach steeds. Toen Tuf aan haar nummer begon, dacht ik dat ik niet verder kon. Frans trok mij er door heen, omdat wij bij ‘Knodde’ vreselijk moesten lachen. Enorm slotapplaus. Een heer en mevrouw op de eerste rij zeiden zelfs: fantastisch. Op weg naar huis zakte alles weer een beetje. Tienmaal geeuwen. Net toen we zouden gaan slapen, kreeg Ol al pratend over broertje Dick weer een erge huilbui. Kan er helemaal niet meer tegen op. Hoor haar steeds diezelfde zinnetjes van verdriet zeggen die letterlijk door mijn ziel snijden. Voel me zo machteloos.

Nu slaapt Ol en ben ik weer klaarwakker. Ik zit in de keuken. Drink cognacgroc met asperien. Straks moet ik weer. Ik zou er wat voor geven nu twee weken te stoppen. Dit is niet meer op te brengen. Ik heb geprobeerd Ol over haar verdriet te tillen, maar blijkbaar zit dat toch te diep voor mij. Voeg daar dan elke avond die vijfhonderd mensen aan toe die me leegzuigen, want zo voelt het; die met hun vijfhonderden aan mijn nek hangen. Ben in het theater steeds zo bang! Bang om onder de voorstelling niet meer verder te kunnen.

Voel me zo eenzaam met een niet uit te spreken verdriet. Denk deze dagen zo erg veel aan de dood. Hoe Ol en ik onze levens totaal aan elkaar hebben opgehangen. Liefst sliep ik nu met haar samen in elkaars armen om nooit meer wakker te worden.

Maandag 7 december 12.30 uur. Nog te bed

's Avonds om zeven uur naar het theater. In de auto knap ik op van een dag niet lekker, in het theater knap ik weer af om op het toneel weer op te knappen.

Donderdag 10 december 16.20 uur. Weer te bed

Om 14.00 uur belde dokter Bon. Hij had contact gehad met dokter Schottelndreier en beiden vonden op basis van de onderzoeken dat ik er beter vandaag dan morgen mee op kon houden, minstens voor een maand. Maar ze gingen dan wel akkoord als ik probeerde tot 1 februari door te werken.

Zaterdag 12 december 13.50 uur. Werkhuisje

Stil, berustend, beetje dampig winterweer. Kees Smulders is om half elf vanmorgen gecremeerd. Ik leefde zonder dat Ol het merkte per minuut tot elf uur mee en was er toch weer net als op dit moment erg verdrietig om. Ik heb net twee brieven geschreven, een aan Jasperina de Jong en een aan Eva en Regina, een brief uit de diepste diepten van mijn hart. Speelde gisteravond een wonderlijke voorstelling: voor de pauze ging alles nog vrij normaal, groot succes zoals steeds tot nu toe, kon alleen niet op de naam van Lou Verburg komen. Black-out. Was daardoor na de pauze erg gespannen en op mijn qui-vive. Was eigenlijk wat misselijk en had last de hele avond al van een kurkdroge mond. Deed dus alles bewust alsof het de eerste avond was. Alsof ik alles gisteren had bedacht en geschreven. Ook kwamen steeds al die kunstjes, foefjes, kneepjes voorbij die Kees mij heeft geleerd en waaraan ik het nu dank dat ik artistiek gesproken nog leef. Bijna élke zin kreeg een betekenis mee die ik er nooit aan had toegekend. De dood van De Gaulle, het verdwijnen van zoveel grote mannen, Birma-liedje, het overleven van de hele oorlog, het is de hoogste tijd, het slot met Tuf. Soms werd het me gewoon te machtig en had ik moeite om mijn tranen die toch al de hele dag hadden gevloeid, in te houden. Maar dat alles kwam geloof

ik op mysterieuze wijze over op het publiek, dat aan mijn hand meeliep hoog over de bergen van de lach tot diep in het tranendal.

Maandag 13 december 11.45 uur. Nog te bed in Kudelstaart

Het is moeilijk 'landen' met slaappillen. Kan niet meer op de aarde komen. Ook zaterdagnacht een hele Vesparax en halve Mogadon op doktersadvies van de lieve mevrouw dokter Bon ingenomen. Om vier uur wakker en wijn van Wim Sonneveld gedronken. Zwevend in de auto bij meneer Van Liempt naar het theater en terug. Han Lammers wethouder van kunstzaken zou komen. Kwam niet. Zei ook niet af... Nieuw Links!

Vrijdag 18 december 15.00 uur. Werkhuisje

Dikke mist. Doodmoe. Gisteren en eergisteren enerverende voorstellingen. In de zaal Goof, Veronique, Nelly Frijda en haar man en Ischa Meijer (!)... Opname van de Wereldomroep. Kwam doodmoe en jachterig met meneer Van Liempt in de Mercedes aangereden, stond de wereldwagen er ineens. Kreeg in de pauze nog grappen over het loondebat in de Tweede Kamer, bijna kabinetscrisis, die nog op het bord moesten. Kon niet meer liggen, niet meer leren, niet meer lezen. Toch vooral na de pauze een prima voorstelling.

Donderdag 24 december 10.30 uur. Carolina Hoeve

Rijp op de bomen. Een winterzonnetje om voor te knielen. Maar wel gejaagdheid, geen innerlijk evenwicht, geen rust. Vannacht heel slecht geslapen tot half twee. Tot vijf uur wakker gelegen, opgestaan, weer gaan liggen en weer op. Twee Grandmarniers gedronken en een slaappil ingenomen. Wandelde anderhalf uur lang met lichte sneeuw op de paden door het toverbos. Geen mens in mijn paradijsje.

Donderdag 29 december 11.45 uur. Kudelstaart

Regelmatig slaapmiddelen waardoor halve dag in de sfeer van: wie daar? Versuft met meneer Van Liempt naar het theater. Het opbrengen van de voorstelling wordt nu wel erg zwaar. Gevoel van alles loopt me over het hoofd. Ik kom er nooit meer uit.

Oudejaarsmiddag 15.40 uur. Carolina Hoeve

Voldoet aan de hoogste eisen die ik aan geluk heb gesteld. Schitterend, sfeervol winterweer. De hoeve als nooit tevoren. Gaan samen oudejaar vieren met veel verdriet om op terug te zien, maar ook hartverwarmende hoogtepunten van succes. Samen nog in de volle zon van een ongekend succes in Amsterdam, een vol leven. Een vol jaar. Hoog op de top en diep in het dal soms met ruimten van een uur.

Oudejaarsavond 22.22 uur

Ol leest bij de tafel onder de lamp. Ik zit te schrijven op bed. De televisie staat aan. Zonder geluid. Een leeuw die de tanden zijn uitgerukt. Na het eten om ongeveer vijf uur nog heel erg alleen het doodstille wit besneeuwde bos ingewandeld. Alleen in de beginnende oudejaarsnacht. Dacht na over dit jaar verdriet en vreugde. Er liep een enorm zwart wild zwijn eenzaam door het sneeuwbos. De takken kraakten. Ik sluit mijn dagboek af. Straks gaan we wat champagne drinken, maar dat doen we nu op gewone avonden ook! Nog vijf kwartier en dan is 1970 voorbij. Een jaar erg dicht bij Ol.

Eindnoten:

1 De leuke, lenige jongen is André van Duin.

1971

Brutaal als de beul die hij zelf ontliep is de eerste reactie van Wim Kan als hij het nieuws van de mogelijke komst van keizer Hirohito naar Nederland verneemt. Het wordt dan ook het jaar waarin Kan zijn reputatie op het spel zet om kost wat het kost het officiële bezoek van de zo gehate Japanse keizer aan ons land tegen te gaan. Ook in Engeland en Denemarken zijn de protesten ongekend fel. In de VS zorgen de Pentagon Papers voor opschudding. China wordt toegelaten tot de Verenigde Naties. Het gifschip Stella Maris zwerft zonder zijn Akzo-giflading te kunnen dumpen over de zeeën en een olieramp treft de Biesbosch. Radio Veronica pleegt een bomaanslag op het schip van zijn concurrent Radio Noordzee. De militaire haardracht wordt vrijgegeven, maar de hotpants bepalen het modebeeld. Joop den Uyl gaat de Kamerverkiezingen van 28 april in met een vooraf samengesteld schaduwkabinet. Die verkiezingen leveren een politieke verschuiving op, maar informateur Piet Steenkamp weet de PVDA buiten de regering te houden. Zo komt er na zeven weken door een coalitie met DS70 (*een splinter die mee mag zweren*) het kabinet-Barend Biesheuvel met Van Agt als minister van justitie. Hans Wiegel wordt de jongste fractieleider van Nederland.

Na januari breekt Kan de vijf maanden durende serie in het Nieuwe de la Mar theater in Amsterdam voortijdig af. Om gezondheidsredenen, een stressgevoel, stopt hij twee maanden met optreden. In april wordt de voorstelling in het Hofpleintheater in Rotterdam hervat. De maand augustus is traditioneel voor de zomerbespeling in Scheveningen. Na de vrije maand september volgt een lange tournee, waarbij in oktober en november alle energie in acties tegen de Japanse keizer gaat zitten. *Een week van zeventig dagen*. Kan leert de kracht van het medium televisie kennen. *Pas nadat hij hier gegeten heeft, zal ik kunnen zeggen of onze koks hem hebben vergeven!*

Zondag 3 januari 18.10 uur. Bedstee Kudelstaart

Als ik's avonds weer (alweer) naar het theater ga, lijkt het net of ik er nog even terugga, omdat ik iets heb laten liggen. Drinken nu vrijwel elke avond champagne. Ontspanning na de inspanning van weer een succesvolle voorstelling. Heerlijk geslapen dank zij drie pillen. Toon op de voorpagina van de krant met Seth, zonder dat hij zichtbaar zijn bloed stond te drinken.

Zaterdag 16 januari 11.10 uur. Nog te bed

Zestig worden, hoe vindt u dat? Ach, ik zag het al een hele tijd aankomen. Vanaf donderdag allemaal uiterst zware voorstellingen, die op mijn verjaardag inbegrepen. Ze zongen bij aanvang ineens ‘Lang zal ie leven’, terwijl de muziekband al liep. Moest terug, maar daarna werd het moeilijk. Zelfs na de pauze zwaar, zwaar, zwaar. Werd pas beter bij ‘Burgeroorlog’. Niemand van het publiek merkte daar iets van. In de pauze ‘lapten’ ze zelfs voor een cadeau, een pop van speculaas: Isaäc in plaats van Abraham. Een zee van bloemen op het slot, vijftig telegrammen, zeker veertig cadeaus, veel gelukwensen en veel mensen. Overdag geheel onverwacht Herman van Veen en Paul van Vliet op bezoek. Zij redden zonder dat ze dat wisten de jaardag uit een soort zenuwinzinking. Met ons allen op het waterige ijs van de Westeinderplas. Beetje flauwekul schaatsen. Erg ontspannend. Gezellig, sympathiek, collegiaal. Hoorde net in lange telefoon met meneer Van Liempt dat Willem Duys er in zijn ‘Vuist’ aandacht aan besteedde met ons slotliedje ‘Nu gaan overal op de wereld alle voordoeken weer dicht’ en veel lovende woorden.

Zondag 31 januari 10.50 uur. Nog te bed

Stil weer. Op bezoek bij het Medische Engeltje dokter Bon een half uur lang zonder Ol over zelfmoord zitten praten. Loop daar soms dagenlang over te tobben. Zij was voorstandster om je leven in eigen hand te nemen of te houden. Nu denk ik: er zouden eigenlijk richtlijnen moeten komen voor een aangename zelfmoord. Dat is beter dan het strafbaar stellen ervan.

Woensdag 3 februari 19.20 uur. Beneden in Enzian

Gisteren om 11.00 uur in Langwies aangekomen. We hebben vierentwintig voorstellingen afgelast. Ineens rust. Stilte. De sfeer is er nog helemaal. Na een paar uur al het gevoel of we nooit zijn weggeweest. Gauw vijf flessen wijn in het Franse rugzakje gehaald. Terug uit het dorp in beginnende sneeuwval.

Maandag 15 februari 19.30 uur. Beneden in Enzian

We luisteren naar het bandje van de Wereldomroep over mij, gesproken tussentekst van Wim Ibo en Simon Carmiggelt. Veel oude nummers die mij nu minder goed bevielen. Met Ol gewandeld op de Sommerweg naar Sapün. Mooi stil, eenzaam en indrukwekkend. Ol liep bedaard maar gestadig. Was blij met haar samen nog te mogen leven... nog even (?). Zei haar dat ook. Kuste haar tweemaal. Alleen de dennen zagen het en de sneeuw!

Zaterdag 20 februari 9.50 uur. Bedstee Enzian

Gisteravond nog weer lange telefoon met meneer Van Liempt: er is een brief naar u onderweg van de verzekering dat u zich dinsdagmorgen om half elf bij dokter Kaufman in Zürich moet melden. Heb een half uur staan schelden. Ben kwaad (was kwaad). Weiger om voor een Zwitserse arts naar Zürich te reizen. Zes uur onderweg plus overnachting. Ik ben geen postpakket, maar een patiënt. Vind dat ik slecht beschermd word door meneer Katan en meneer Van Liempt. Die moesten zorgen dat dergelijke onzinopdrachten mij niet bereiken konden. Nu besloten nog veertien dagen langer hier te blijven en nog tien voorstellingen te annuleren. De verzekering maakt me ziek.

Dinsdag 23 februari 18.00 uur. Langwies

Nader bij U mijn God weer. Enorme dikke sneeuwval. Net terug uit Zürich. Door geduldige bemiddeling van Goof met meneer Heye van de verzekering uiteindelijk toch voor onderzoek naar dokter Kaufman geweest. De man begreep er niets van. Of het een vergissing was. Of de verzekering soms het Nederlandse attest niet vertrouwde. Keek telkens weer in de stukken over mij die hij vanmorgen pas (in het Engels) had ontvangen en schudde dan misnoegd het hoofd. Tenslotte onderzocht hij mij. Ik geloof omdat ik er

nu eenmaal toch was, maar er kwamen geen directe aanwijzingen aan het licht. Hij weet het grootste deel van mijn klachten aan mijn zware werk en aan mijn leeftijd!... Namen trein terug uit Zürich van 13.24 uur. Aten feestelijk in het restauratierijtuig. Altijd weer fascinerend!

Woensdag 24 februari 19.50 uur. Boven in Enzian

Op bed. Moe en weinig adem. Hirohito komt naar Nederland. Telefoon met Henk van der Meyden. Hem stuk 'Welkom Hirohito' gedicteerd. Zou morgen op de voorpagina van de Telegraaf komen. Zal mij us benieuwen! Na wandeling telefoon van de heer van Meekren van de AVRO, die probeerde uit te leggen hoe goed het was dat ze gisteren op de televisie de staart van het Birma-liedje hadden afgehakt. 'En toch is er nog altijd een die het navertellen kan, die de geschiedenis kent als geen, de keizer van Japan.' Hier brak men het liedje af en vertoonde beelden van Beatrix aan tafel met Hirohito het glas heffend. Mij niet boos gemaakt. Je kan wel aan de gang blijven!

Zondag 28 februari 19.00 uur. Boven in Enzian

Om vier uur alleen omhoog. Me rot gesjouwd in halve meter sneeuw. Stapje voor stapje tot mijn knieën in de sneeuw. Moe maar fijn toch boven gekomen. Daar doodse stilte in een natuur die onverbiddelijk halt heeft gezegd tegen de mens. Sfeer van je komt er niet in. Weg naar Fondei totaal ongerept. Doodse, absolute stilte. Aan het eind van vele levens hoor je vele mensen vragen, waar heeft het allemaal voor gediend? Ja, wie de berg beklimt alleen omdat ie denkt dat boven iets moet zijn, zal altijd als ie boven komt vragen, waar heeft het allemaal voor gediend? Alleen wie onderweg geniet van het klimmen en het uitzicht op zich, die zal misschien begrijpen dat niets voor iets behoeft te dienen.

Gisteravond beetje boos gemaakt op Ol. Gezeur over te weinig wijn. Tenslotte alle flessen met drank in bed gebracht. Mocht niet. Was te grappig. Ik moest andere mensen aan het lachen maken en niet haar. Vandaag alles uitgepraat. Net lange telefoon van Wim Sonneveld. Reuze hartelijk. Hoe het met me ging. (Ik wou dat ik het wist.) Geef toch die hele tournee tot 31 mei cadeau. 't Wordt lente. En begin pas weer 1 augustus in Scheveningen. 't Klonk

verleidelijk. Denk er al dikwijls aan. Het leven is zo kort nog. Tob veel over de dood en zo. Toch ben ik hier erg gelukkig. Moet vaker alleen omhoog misschien.

Zondag 15 maart 19.00 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Terug van weggeweest. Om 13.00 uur naar Scheveningen. Alle symptomen van het naderend voorjaar. Bibeb op het strand ontmoet. Bijna een uur met haar op het strand staan praten. Toch een aardig mens, dat iets boven de dingen uitzweeft. Beloofde haar eens langs te komen als ik weer beter ben, voor een gesprek. Geen interview. We spraken over eb en vloed, in zijn en uit. Over de uitstraling die het belangrijkste is op het toneel. Over de hippe jongens van Vrij Nederland. (Nog niets gezegd over die vervelende Koolhaas.) Over Hirohito (niet voor interview bestemd), over Herman van Veen, Frans Halsema, Jasperina. Over de grote drie die nu wel naar huis konden gaan; maar ‘nu’ is al weer drie jaar geleden.

Zondag 28 maart 12.30 uur

Zijn in Hofpleintheater, Rotterdam begonnen. Eergisteren nog erg onzeker. Kon mijn draai nog niet erg vinden, vooral als ik op mijn stoeltje vlak voor het voetlicht (dat er niet is) met het publiek zit te praten. Theater een soort scheikundelokaal met veel te breed middenpad. Maar gisteren was het ineens raak. Waren eerste twee avonden veel te laat uit (23.22 uur).

Gistermiddag in Scheveningen weer eens ouderwets gezellig gewandeld. Leuk meisje ontmoet: Meike. Wilde geen achternaam zeggen. Enorme fan van Herman van Veen. Wist alles van hem. Toen begon het ineens te gieten. Ze had alleen een witte omslagdoek om, paars leuk hip fluwelen broekje. Een grote, onverwachte golf maakte ons beiden ‘zijkie’. Ze vond het zalig. Lekker gevoel zo te soppen in je schoenen. Gaf haar later in de auto een handtekening en droge sokken. 's Avonds in het theater Pieter Lutz met zeer charmante, hippe vrouw achter. Kreeg tweemaal dikke zoenen van haar, omdat ze het zo prachtig had gevonden.

Kortom een mooie dag vol bewonderaars en daar heb ik zo gek als het klinkt van tijd tot tijd ineens erge behoefte aan, want ondanks applaus, gelach en uitverkocht loop ik dan dagenlang een beetje eenzaam rond.

Vrijdag 2 april 15.20 uur. Buiten op de ligstoel voor mijn werkhuisje

Lente. Leo is de aanlegsteiger aan het maken. Ria richt haar nieuwe woning in aan de overkant. Ol plant in de tuin overal kleurige plantjes. De vogels vliegen af en aan. De duiven koeren. Kortom lente.

In Rotterdam Hofpleintheater sfeerloos, zwembadachtig. Elf dagen allemaal uitverkocht, maar zo onpersoonlijk. Je ziet niets, je hoort niets. Je staat na afloop onder een keiharde douche en je denkt: was het iets? Gisteravond heer en mevrouw Verolme binnen en ook nog even achter. Neen, dacht ik van hem. Ja, dacht ik van haar. Overigens een zeer zware avond. Conference over Verolme wel leuk; die zijn eigen one man show één avond ruilde voor de mijne. Hij gaf een mammoet orchidee aan ons cadeau.

Zondag 25 april 10.10 uur. Bedstee Kudelstaart

Vier tourneedagen achter de rug. Roermond. Venlo. Venray. In Maastricht Maurice Hermans tussen de coulissen. Grote fles Courvoisier van Toon en Rietje. Na afloop Wim Bary met zijn vrouw vol fantastische kritiek. Lieve, leuke vrouw, dochter van burgemeester Matzer. Algemene indruk van de Limburgse voorstellingen. Moeilijk in het begin, plaatselijke conference meestal zwak. Bij ‘Kort is de roem’ begint het succes. Na de pauze ijzersterk. Op het slot prima, prima. Maar ben wel erg gelukkig, als er even een paar mensen kwamen vertellen dat het een fantastische avond was. Heb nu een mooie slotgrap: ‘Grote gebeurtenissen werpen hun schaduwkabinet vooruit...’

Vrijdag 30 april 23.30 uur. Kamer 2 Strandhotel, Vlissingen

Alle voorstellingen daverend succes. Axel. Oostburg. Goes. Stijgende lijn. Vlissingen gisteravond daverend. Na de verkiezingen meteen nieuwe conferences gemaakt. Mooie dingen: het Nederlandse volk heeft gesproken; wartaal. D-day, de grote dag voor D'66 en DS 70. Hans van Mierlo de prikkelpop van D'66 in het socialistische kamp: Hans in rode-besjesland. Ridder van Rappard heeft het niet gehaald: voor het zingen de kamer uit.

Jaardag Tuf een groot ongekend succes geworden. In Goes gevierd. Staande zong de zaal ‘Lang zal ze leven’. Ik als doorgewin-

terde egoïst het hardst. Ontroerende momenten. Eerder op de hotelkamer, terwijl Tuf sliep, tien punten opgeschreven: waarom ik van Corry houd. Kocht daar het interview van Henk van der Meyden mee af. Belde het om 17.45 uur nog door aan de Telegraaf. Volgende morgen stond er een hele pagina in het leesplankje voor volwassenen, weliswaar mijn artikel voorop, maar daaronder een eindeloos lulverhaal van Henk van der Meyden zelf. Met zevenmaal precies hetzelfde. Jammer...

Vlissingen hoogtepunt van de vier voorstellingen. Leuke meisjes na afloop werden omhelsd en afgezoend door Frans.

Zaterdag 1 mei 23.12 uur

Om 14.15 uur op het strand. Voor mij uit liep Meike (de Jong!) en alweer een vriendinnetje, een ander weer. Bleef wel een kwartier achter ze lopen, tot ze me eindelijk zagen. Gewandeld tegen ijskoude noordoostenwind in tot de Wassenaarseslag. Veel en lange verhalen verteld over Ol en Frans Rühl. Over wachtende meisjes in Vlissingen. Over de mooiste love story van ons land (Telegraaf Henk van der Meyden). Over de verjaardag in Goes, 24 rozen van Toon, telegram van Wim Sonneveld en wat niet al verteld en veel gelachen. God zij dank. Gelachen! Om niets. Vlak voor Scheveningen nog even op een vlot gestaan. Niemand natte voeten en toch een hoop lol, vooral toen we bijna weer op Bibeb stootten. Gerend met zijn drieën om het hardst om haar te ontlopen. Gedraafd tot Seinpost en om vijf uur terug bij mijn auto. Daar afscheid genomen, voorlopig voorgoed. Beetje triest want het haalde me net als 's avonds het lachen en de lol met Frans erg uit de diepe, diepe put waar ik op gezette tijden in woon.

Zie zo erg iet eindstation in zicht. Terecht of hopelijk ten onrechte. Drink nog steeds ‘op de eeuwigheid’ met Ol, maar ze begrijpt niet wat ik bedoel. Kan het ook moeilijk uitleggen omdat zij niet in het hiernamaals gelooft. Ik wel soms, misschien, wie weet. Wil samen met haar leven en samen met haar sterven.

Vanavond Ol ineens erg onaardig, onlief, jaloers. Ik was naïef, ik zag dat niet, dat Meike, zestien jaar, een beeldschoon kind zou zijn dat geraffineerd op de foto stond die ik Ol had laten zien. Ik m'n hand op haar schouder en zij tegen mij aangeleund. Enfin, gewoon ver beneden de waardigheid van het karakter van Tuf. Was er

doodongelukkig over en ben dat nog op dit ogenblik. Dus dit vindt Ol dan in haar hart. Terwijl ik weet dat ik zonder dit soort ontspannen plezier gewoon geen zin meer heb om verder te leven. Het zit net zo als met Frans Rühl. Verdomme, laat mij nou ook nog eens lachen voor ik doodga. Lachen om niks. Viermaal in de week moet ik zeshonderd mensen laten lachen. Hele plezier naar zijn moer, nu ik weet hoe Ol er in haar hart over denkt. Hoe vijf uur van huis te lang duurt voor Ol en op haar verjaardag (en andere dagen) drietot zesmaal Frans staat af te zoenen. Daar zal ik eens een leuke foto van maken!!! Nu zo boos, teleurgesteld en innerlijk verdrietig dat ik de wijn met drie slaappillen heb opgedronken. Het is 12.10 uur nu. 'De mooiste love story van ons land.'

Dinsdag 4 mei 22.35 uur

Om half zes toen ik voor de tweede maal stapelgek van ellende, eenzaamheid en slapeloosheid op de rand van het bed zat, heb ik Ol wakkergemaakt. Ze had geen flauw idee wat er nu aan de hand was. Dat heb ik toen ten einde raad van half zes tot half negen zitten vertellen, uitschreeuwen, uithuilen. Alles wat me al maanden dwars zat. Ik ben zo eenzaam.

Donderdag 6 mei 17.45 uur. Werkhuisje

Gistermorgen tien voor tien kwam kranteknipsel Nieuwsblad van Noord-Brabant. Geen recensie van de voorstelling uit Vlissingen, maar onder de kop 'Wim Kan over de verkiezingen' elf van de beste grappen naverteld. Gestolen! Zelfs de slotgrap 'Tot de dood ons scheidt, tot de schijt ons doodt'. En dat in de editie van Roosendaal, waar we die avond (!) gisteren dus moesten optreden. Meneer Van Liempt gebeld: ik ga niet. Opgevreten van woede en ellende. Terwijl meneer Van Liempt met de directeur van de Kring Roosendaal, de voorzitter van de Tuchtraad van de journalistiek en de hoofdredacteur van het Nieuwsblad van Noord-Brabant telefoneerde, ik Simon Carmiggelt gebeld, die mij in een vrolijk half uur volkomen wist te kalmeren. Meneer Van Liempt nogmaals gebeld: ik ga wel.

Voorstelling half succes. Door gevoel van al die nieuwe grappen kennen ze al. Kan best verbeelding zijn geweest ook. Op het slot

ovationeel succes, dat wel, hoewel slotgrap voor vijftig procent de mist in ging.

Maandag 17 mei 14.00 uur. Carolina Hoeve

Stil weer. Gisteren vergeten naar de zes minuten durende sexfilm ‘Growing up’ bij de VPRO te kijken. Een NVSH-voorlichtingsfilm over onderwijzeres die masturbeerde en zo. Vandaag in Nederland het gesprek van de dag. (Vroeg aan een mevrouw: hoe vond u het? Zeer bevredigend.) Net als ik denk dat is zinneprikkelend, blijkt het wetenschappelijk te zijn. Slecht geslapen, ook zonder die film.

Vrijdag 28 mei. Avond. Kamer 20, Hotel Braams, Gieten

Laatste (daverende) slotvoorstellingen van dit seizoen in Stadskanaal. Theater Geert Teis. Directeur Tim Kuik op slot met rolwagen vol cadeaus het toneel op. Hartelijk. Beetje een reuze OH, maar een geweldig organisator daar in dat afgelegen gebied.

Zondag 20 juni 9.20 uur. Les Terrasses, Cap d'Ail

Mooi - blauw - weer. Gisteren braken wij met de traditie van elke avond eten met Tu en Pé in La Pinède (gezellig), omdat Alfred Nöggerath hier bij ons zou komen. Binnen een kwartier was de conversatie op. Veel over ziekten, kuren, pillen, dode vrienden, zieke vriendinnen en verder eigenlijk weinig interesse in de rest. Twee zielen uitéén gedreven door de tijd; Ol en Alfred. Ik daar zo'n beetje tussen als een mislukte koppelaar. Diner viel ook wat tegen. Dit mocht ie niet, dat nam ie nooit en dat lustte ie niet, maar beweerde ie, het smaakte hem uitstekend. Geen drank, dus ik ook niet. Bracht hem om kwart voor elf weer naar Nice, waar we nog even dwars door het nachtleven reden! Werkelijk leuke meisjes in hotpants met erg lange laarzen, zwart en wit.

Zondag 4 juli 17.17 uur

In zwembroek in mijn draaihuisje. We zijn nu 53 uur ‘thuis’. Een gevoel van nog niets gedaan. Dikke, dikke, dikke post. Vier Vrij Nederlanden doorgewerkt. Opgenomen in de dagelijkse spreek- en schrijftaal zijn nu: ‘Goeie oude radio’, ‘Uithuilen en opnieuw beginnen’, ‘Waardig over de drempel’, ‘Jelle zal wel zien’, ‘Lief zijn voor Luns’, ‘Hoe vermager ik’ en ‘Waar laat ik mijn auto’.

Zondag 11 juli 18.20 uur. In werkhuisje waarin ik niet kan werken

Nooit is een mens machtelozer dan wanneer hij een paar regels zou moeten veranderen in een liedje dat eigenlijk al klaar is.

Woensdag 14 juli 22.15 uur. Te bed in de bedstee

Luister elke dag om 12 uur naar Godfried Bomans op Rottumerplaat. Hij was gisteren ziek en vertelde daar erg egocentrisch van (ik ben zo warm en heb 37.6). Zou het zelf graag ook eens proberen: één week op een onbewoond eiland.

Zaterdag 1 augustus 10.40 uur. Westerterras

The day after the night before. Onbevredigend gevoel. Voor de zoveelste maal beviel het mij gisteravond weer niet. Vooral voor de pauze. Het lag aan mezelf. Onzeker, niet leuk genoeg vindend, steeds denkend: hoe was het ook alweer. Hoorde mezelf praten. Merkte hoe ik probeerde improvisaties te reproduceren en dat lukt eigenlijk nooit op een première. Scheveningen-conference (nieuw) mislukte min of meer. Deed Buziau zonder de rust. Versprak me in de tweede alibi. Bij ‘Knodde’ kon ik noch Frans noch mezelf aan het lachen maken... maar Frans speelde meesterlijk of hij lachen moest, waardoor de zaal toch eindelijk min of meer los kwam. Pauzefinale, het nieuwe accordeonnummer werd ritmisch verklapt, waardoor de tekst ervan verloren ging. In de pauze was de brandwacht weer enthousiast. Dat wel. Ik erg in mineur. Miste erg een glas sherry of champagne.

In de pauze, met zes spiekborden voor me vol oude en nieuwe grapjes, mij vast voorgenomen om wat er ook zou gebeuren, niet te gaan haasten en jachten. Groot gevaar; een opsomming van grappen. Deed dat dan ook niet. Het geheel viel me mee, althans niet tegen, maar ik ben d'r nog niet weg van. Om een conference van ongeveer één uur heel goed, om niet te zeggen perfect, te kunnen doen, moet je precies weten welke troeven je ‘straks’ nog in handen hebt. Anders wil je elke dertig seconden een succes forceren, dat straks toch onherroepelijk komt. Confereren over een nieuw kabinet is om vele redenen op een première bijna onbegonnen werk: je weet totaal niet òf en welke figuren al een gezicht hebben gekregen bij het grote publiek.

Vrijdag 13 augustus 10.45 uur. Westerterras

Gistermorgen grote opwinding wegens bericht in het ochtendblad dat de keizer van Japan echt komt. Hele dag zitten piekeren wat daar nog tegen gedaan zou kunnen worden. Onze Oost-Aziëverzetssterren terug geven aan de Koningin en haar vragen deze uit te reiken aan de Keizer en de Keizerin, want dat waren, heb ik nu wel begrepen, in de oorlog échte verzetsmensen. Ze hebben zich altijd verzet tegen die oorlog en daarvoor nog nooit een Nederlandse onderscheiding ontvangen! Gedurende de drie dagen dat Hiroklojo in ons land is voor radio en televisie fragmenten voorlezen uit mijn Birma-dagboek en daar steeds achter zeggen: maar de keizer was hier tegen... Of vliegtuigje laten overvliegen met 'Hiro blijf daro!'. Of niks doen en berusten (ik ben geen vechter meer).

Vrijdag 20 augustus. Middag

Snikhete dagen. Gisteravond in theater niet te harden! Foto's gemaakt voor de grote afbraakpuinhoop van Scheveningen met Paul van Vliet en Herman. We `rie hier. Herman in het Circustheater, Paul in het Kurhaus en wij in het Paviljoentheater. Voor aanvang buiten bij de puinhoop Meike en Mirjam die programma's gingen verkopen op de première van Herman.

Zondag 29 augustus 10.20 uur

Hirohito komt logeren op Huis Ten Bosch, maar niet 'officieel'. Dat betekent zelf lakens meebrengen. Hij heeft er nog heel wat, want in de oorlog kon ie ze niet uitdelen (hoor ik). Voor mij is hij een soort oorlogsmonument voor de gevallenen waar hele regeringen bij slapen. We moeten die man ontvangen wegens economische redenen. Dat zeggen ze in ieder bordeel. Gisteravond overigens niet zo'n topavond als vrijdag, maar wel met een ongekend lang slotapplaus. (Afscheid?) Toch weer wat weemoedig. Alles inpakken, lege kleedkamer. Decor wordt door de zaal heen weggesjouwd. Handen drukken. Nou tabé dan, ik kom over één jaar weer terug.

Dinsdag 31 augustus 22.37 uur

Brief geschreven aan de Koningin of ze alstublieft keizer Hirohito NIET wil ontvangen. Stuurde brief aan meneer Van Liempt die beloofde de brief te posten gewoon aan Hare Majesteit de Konin-

gin, Paleis Soestdijk. Ben benieuwd of ik er ooit iets over zal horen of er nog enige invloed van uit zal gaan.

Woensdag 8 september 9.00 uur. Balkon Fischer's See Hotel, Lugano

Gisteravond vertelde meneer Van Liempt in de telefoon dat koningin Juliana!... Hirohito op Soestdijk zal ontvangen... Verzetssterren terug. Oranje Nassau terug.

Zaterdag 11 september. Ochtend

Om half twee wakker en de brief, open brief aan onze regering liggen schrijven, in gedachten althans. Om twee uur toen maar een blikje bier en een slaappil ingenomen. Hielp perfect. Om acht uur de brief dan nog echt geschreven. Viermaal hardop voor en door gelezen. Ol vond hem mooi. Gaat nu per expres naar Nederland.

Zondag 12 september 11.35 uur

Zojuist telefoon van meneer Van Liempt. Er is antwoord op onze brief aan de Koningin. Secretaris mr. Van den Hoeven schrijft ongeveer: internationaal gebruikelijk enz. enz. keizer te ontvangen, valt onder verantwoordelijkheid van de regering. Daardoor wordt mijn open brief aan de Nederlandse regering nog meer in de roos. Want de vraag die ik daar in stel is ongeveer: als wij het enige land zijn dat Hirohito niet officieel ontvangt, doordat o.a. onze regering hem geen diner aanbiedt, waarom trekken wij dan die lijn niet door en laten hem ook niet lunchen op Soestdijk? Of is deze lunch soms een particuliere picknick die niet onder de verantwoordelijkheid van de regering valt?

Vrijdag 17 september 8.15 uur

Telefoon meneer Van Liempt. Jan Kan was akkoord met de open brief, mits aan de minister-president gericht (en niet aan de regering) en s.v.p. ‘bordeel’ eruit. Alles zo gedaan als hij zei en nog twee bekortingen gemaakt.

Zaterdag 25 september

In het laatste NOS-Journaal vroeg men Biesheuvel hoe zijn reactie was op de brief van W.K., waarop B. antwoordde: die heb ik nog

niet ontvangen. Vandaag veel kranten met op de voorpagina: Biesheuvel wacht op brief van Wim Kan.

Donderdag 30 september

Tijdens voorstelling in Deventer première van het liedje 'Zou het erg zijn lieve opa, als Japan gewonnen had!'. Opname voor de VARA-televisie, extra ingelaste uitzending a.s. zondagavond om 22.35 uur. Ovationeel succes! Applaus werd mee opgenomen en wordt mee uitgezonden!

Zaterdag 2 oktober. Kamer 218 Gooiland, Hilversum

In alle verdrukking gisteren in Deventer toch een beetje mijn veertigjarig toneeljubileum gevierd. Bloemstukken van het gemeentebestuur en technisch personeel van de schouwburg.

Zondag 3 oktober. Carolina Hoeve

Om 10.30 uur in Gooiland gehaald door Hans Jacobs van 'Achter het Nieuws'. Van 10.45 uur tot over enen (!) met hem in stille VARA-villa mijn draaiboek doorgenomen. Goede snelle samenwerking. Om half één regisseur Suurhoff, om één uur Ru en Tuf. Allen naar Nederhorst den Berg en van 13.30 tot 14.45 uur opnamen gemaakt. Elke tien minuten STOP! (wegens einde rol film). Geen flauw idee hoe het straks over zal komen. Geloof net zo in slecht als in goed. Geen enkele reactie. Maar enig doel is te verhinderen dat Hirohito vrijdag komt...

Vannacht op Carolien plannen gemaakt om bij voorbeeld woensdag, als er niets is gebeurd nog, laatste poging te wagen ter elfder ure zijn komst te verhinderen. Probeer vanavond in Deventer om half elf uit te zijn, zodat wij met zijn allen de uitzending in een kleedkamer kunnen zien. Op van de zenuwen.

Maandag 4 oktober 7.40 uur. Carolina Hoeve

Hoorde zojuist om even over zeven radio met onder andere: Wim Kan heeft gisteravond in een televisieuitzending de regering gevraagd het bezoek van keizer Hirohito aan ons land uit te stellen. De heer Kan was voorstander van geweldloze acties (of zoiets ongeveer). Ben er totaal van onderste boven.

Speelde gisteravond prachtvoorstelling in Deventer. Was precies

22.35 uur uit. Gingen met al onze mensen (meneer en mevrouw Van Liempt, Ru, Frans, Bernard, Rob en al het technisch personeel van de schouwburg) in een kleedkamer kijken. Het maakte veel indruk en ik was zelf verrast over de indringende uitwerking die zoiets ineens kan hebben. Conclusie na de uitzending: de televisie leent zich meer voor de ernst dan voor de lol.

Thuis in de mist ineens het gevoel, er is datgene gebeurd wat ik hoopte: er wordt aan gewerkt.

Avond 23.43 uur

Ol en ik naast elkaar tevreden in bed. Ol met blikje bier, halve liter rood en nu aan haar tweede cognac. In NOS-Journaal: Wim Kan heeft antwoord brief ontvangen van premier Biesheuvel. Aan het eind van de avond 'Televizier'. (die ik om vijf uur meedeelde dat ik als ik iets te zeggen zou hebben dat woensdag bij hem, Jaap van Meekren, zou doen in een extra uitzending. Woensdagmorgen om tien uur bellen.) Aan het slot van de bijna een uur durende uitzending verscheen totaal onaangekondigd Biesheuvel (foto), Hirohito (filmbeeld) en ik huilend (foto 'Uithuilen en opnieuw beginnen'). Daarna filmbeelden van Hirohito's bezoek aan ons land vijftig jaar geleden met machtig mooi commentaar van Van Meekren. Erevelden. Birmaspoorweg. Tekening van Fritz Behrendt: Hitler kijkt uit de wolken naar beneden: als ik nog een paar jaar geleefd had, had ik nou ook zo'n wereldreisje mogen maken.

Dinsdag 5 oktober 21.30 uur

De grote teleurstellingen van de laatste dagen. De schijtlaarzen: 1. Phonogram die het plaatje 'Er leven haast geen mensen meer' niet wilde uitgeven. Dat zou schadelijk zijn voor de handelsrelaties met Japan. 2. de AVRO die gisteravond nog zo'n prachtig slot aan de uitzending van Televizier gaf, diezelfde AVRO die Biesheuvel en mij uitnodigde voor een debat in 'Televizier', de AVRO die dagenlang zeurde of ik nu voor hen wilde optreden, die vanmiddag bij monde van de heer Van Meekren beweerde dat ik woensdagavond in een extra uitzending van 'Televizier' zou komen, diezelfde AVRO deelde vanmiddag om kwart over drie bij monde van een zeer teleurgestelde heer Van Meekren mee... dat het feest niet doorging. 'Hogerhand' had bij nader inzien toch wel bezwaren. Om kwart

over vijf kreeg ik eindelijk de hoogste allerhoogste Siebe van der Zee te pakken. Zijn eindeloos betoog kwam er tenslotte op neer dat de AVRO dan toch teveel 'partij' zou worden, partij zou kiezen. Journalisten: de goeie hebben geen leven en de slechte hebben geen werk. Slot: morgenavond om acht uur in het Journaal zal ik in één minuut reageren op de brief van de heer Biesheuvel en daarna aankondigen dat ik van plan ben alsnog te trachten te verhinderen dat de keizer overmorgen komt[1].

Zaterdag 9 oktober

Had in mijn hoofd zondagavond in een extra uitzending van 'Brandpunt' een slot aan de hele verloren zaak te maken. Alles was in kannen en kruiken. Heer Van Westerloo (KRO-'Brandpunt') wilde het zondagmorgen vroeg opnemen. Ik zei ter elfder ure: nee, kan niet. We kunnen pas iets opnemen als Hirohito weg is. Van Westerloo: maar waarom? Zondagmorgen gaat hij weg. Ik: maar het is nog geen zondagmorgen. Hij: gaat u dan nog iets doen? Ik: ik heb nog een laatste plan misschien. Hij: dagboek aanbieden. Ik: ja, wie weet. Had dat toen al in mijn hoofd, omdat ik wist dat Japanse journalisten mij wilden ontmoeten. 'The invisible man' die, zo dachten de Japanse journalisten, achter de hele actie zat van onder andere de verbrande vlaggetjes bij het Okurahotel. Maar ik had bezwaar tegen een ontmoeting op zaterdag, omdat ik die immers tot (nationale?) rouwdag had gemaakt. Dus afspraak gemaakt voor zondagmorgen half negen vertrekhal Schiphol. Voor het vertrek van Hirohito. Want wie weet krijg ik via die journalisten toch nog kans om Hirohito één minuut te spreken.

Zondag 10 oktober

Onvoorstelbaar - onherstelbaar. De Nederlandse regering pleegde gereglementeerd overspel. Verzetssterren niet aan de Koningin teruggegeven, maar weggegooid in de Westeinder. Ging alleen maar naar Schiphol op deze vroege zondagmorgen, omdat ik dacht dat die Japanse journalisten mij ter elfder ure naar Hirohito's vliegtuig zouden brengen. God of toeval. Wie bedacht dit slot? Wie had mij 24 uur geleden kunnen voorspellen dat dit hele verloren spel eindigen zou in een één minuut reportage van Hans van der Werf in het NOS-Journaal van zeven uur waarin ik tijdens de

persconferentie op Schiphol jong Japan de hand gaf en die lange tijd vasthield... om te bewijzen dat ik mee wil werken aan een nieuwe wereld (waarin ik voorlopig helaas niet geloof). We voelden elkaar trillen, camera's knipten, camera's snorden. Een nooit door mij mogelijk geacht slot. Een waanzinnige finale van een door mij verloren wedstrijd.

Maandag 11 oktober. Ochtend

Gevraagd met spoed bloemen te sturen naar de drie mensen op wie wij in de afgelopen dagen zo mochten bouwen. Onze tolk mevrouw Takahasji (omdat zij de brug bouwde tussen jong Japan en grijs Nederland), kolonel Van der Steur van de marechaussee en mevrouw Van der Werf. Meneer Van Liempt verzorgde deze drie dingen zoals altijd prima, maar... in ‘oorlogstijd’ is hij veel minder goed, bang om ooit maar het kleinste risico te nemen.

Vreemd! Van de pers om je heen voelde ik dat er toch nog steeds werd gedacht: hij meent het niet. Hij speelt zijn show. In de wereld is zo ontzaglijk veel gehuicheld dat niemand zich kan voorstellen dat dit echt is. Voor mijn lol heb ik het niet gedaan. Het was en is nog steeds een groot risico.

Woensdag 13 oktober. Carolina Hoeve

Nieuwe laatste couplet:

> Er leven haast geen mensen meer
> Maar wie weet of nu zaterdag
> de doden stil ontdaan
> daar in het verre eregraf
> en bloc zijn opgestaan?
> En als ze toen hebben gezien
> vanaf de melkweg misschien
> hoe heel hun zaak in stukken lag
> die godvergeten zaterdag
> heeft niemand hier ze horen zeggen
> dat veld van eer dat hoeft niet meer
> wij gaan gewoon weer in de modder liggen.

7 voor 12 's morgens geschreven, maar vanavond niet gezongen.

Zaterdag 16 oktober

Conference vanavond in Rijswijk: in Perzië woonden koningen en staatshoofden de feestelijkheden van het 2500-jarig bestaan van het keizerrijk bij. Zij vierden het feit dat ze er in zijn geslaagd 2500 jaar lang de lonen van de arbeiders ongeveer op hetzelfde peil te houden... Prins Bernhard is er al weer naar toe. Holt van het ene diner naar het andere. Een soort Sint Bernhard die de cognac ruikt. Prins Bernhard! Harteloos? Kan je niet beoordelen. Er hangt te veel goud en zilver op de plaats van zijn hart om er doorheen te kunnen dringen.

Vrijdag 15 oktober. Bijna 12.00 uur. Nog te bed

Omringd door Ol, liefde en post. De post heeft namelijk de afmetingen aangenomen van een vloedgolf die mij overspoelt. Als ik daar in zou duiken, ben ik verloren voor de toekomst. Ik moet nog tot en met zondag spelen. Ik moet denken, overwegen, afhechten en voorbereiden.

Maandag 18 oktober. Carolina Hoeve

Gisteravond in Rijswijk stond een deel van de zaal op, toen ik mijn entree maakte. In Haarlem gooide iemand bij het slotapplaus een boeket witte bloemen over het voetlicht. Maar achter de bloemen en cadeaus die wij vandaag nog krijgen, staat dreigend reeds de donkere does met paardevijgen. Anonieme brief: Corry was een jongetje en ik leefde al jaren met ‘hem’. Ingezonden stukken in kranten waarvan een deel van de schrijvers al opgewekt begint te gooien: Kan heeft nooit aan die spoorlijn hoeven werken, hij was in een bevoorrechte positie, gaf ons alleen ‘vaak een uurtje amusement’. De Nieuwe Haagse Courant suggereert dat mijn hele Birma-dagboek niet zou bestaan.

Dinsdag 19 oktober 9.00 uur. Carolina Hoeve

Gisteren eindelijk om ongeveer half drie een verhelderend telefoongesprek met Hans Jacobs van de VARA gehad. Bevestiging van wat ik al begon te vermoeden; voor deze Hirohito-kwestie kón de Tweede Kamer zich om nog heel andere redenen niet meer gaan inzetten... Eigenlijk heeft iedereen min of meer boter op zijn hoofd, omdat de Kamer, nadat Van der Spek (PSP) destijds vragen had

gesteld over het a.s. bezoek van Hirohito, zich met het antwoord van de regering met een kluitje in het riet heeft laten sturen. Men had toen een motie in moeten dienen, maar zover is het niet gekomen. Men zag de zaak als niet belangrijk genoeg zoals wel het huwelijk van Beatrix met Claus en de vrijlating van de drie van Breda. Mijn grote fout was dat ik, sinds Bernhard in Osaka met de Keizer had gegeten, wel in elke voorstelling erover sprak en elke voorstelling sinds 5 mei 1970 mijn liedje 'Er leven haast geen mensen meer' bracht, maar dat ik mij nooit gerealiseerd heb dat een dergelijk protest volledig tussen vier muren blijft. Vijfhonderd mensen per avond. Eenmaal 23 minuten televisie iets, zonder de taal van de humor te gebruiken, in volle ernst naar voren brengen en de hele zaak is in beweging.

Donderdag 21 oktober 12.00 uur. Kudelstaart

Hij deed het allemaal voor de reclame. 17 januari j.l. werd ik zestig jaar. 15 augustus bestond het ABC-cabaret vijfendertig jaar. 1 oktober was ik veertig jaar aan het toneel. Dit seizoen zijn alle voorstellingen overal minstens een week van tevoren uitverkocht. Maar desalniettemin deed 'hij' het voor de publiciteit. De leugen is zo kind aan huis bij ons dat de waarheid voor een vreemde wordt aangezien.

Zaterdag 23 oktober 22.45 uur

Vrij! Telefoon met Toon van half drie tot half vier. Laat de dingen komen zoals ze komen. Geen opstelling hebben in het leven is de beste opstelling. Corry, Ru en jij zijn één grote klont. Eén machtig geheel in deze moeilijke tijden. Je bent mooi bevallen zonder keizersnee. Er moet toch een bevrijdend gevoel over je zijn gekomen. Allemaal losse vage zinnen uit een zinvol gesprek. Toon staande in een snikhete telefooncel in het Hiltonhotel met boze mensen voor 't glas.

Dinsdag 26 oktober 13.15 uur. Voor mijn werkhuisje

Overweeg een televisiegesprek met Godfried Bomans in bij voorbeeld maart 1972 om beschouwend nog eens op de afgelopen weken terug te komen.

Donderdag 28 oktober 19.10 uur. Werkhuisje

's Middags half vijf bij het Medische Engeltje. Weer pillen. Ook om te slapen. Vijftig Vesparax, daar zou je als je wilde heel, heel, heel lang op kunnen slapen. Als Ol eens dood ging... Een rustige dood zei Medisch Engeltje gedecideerd. Voel me nu veel opgeluchter ineens. Nog even in Scheveningen. Een uurtje op het strand. Meisje met leuke jachthond. Gesprekje...

Maandag 1 november

Prins Bernhard pleit in een interview in het NRC Handelsblad voor een parlement dat voor een of twee jaar volmacht zou geven aan de regering waardoor al dat lastige gevraag achterwege zou worden gelaten. Nou, maar nu is de Tweede Kamer ineens klaar wakker en... onverdeeld!

Zaterdag 27 november 12.45 uur. Kamer 37 Strandhotel, Vlissingen

Rare voorstelling, een soort broekenpies-succes. Dames die ongeveer van het balkon vielen van de lach. Soms een beetje griezelig hysterisch. Om half twee naar bed. Ol hardop dromend van mijn lieve, lieve, enige man, dit kamertje is voor hem, gaan jullie weg allemaal, dit is voor mijn man. Mijn eigen lieve man. Urenlang. Werd er zo eenzaam en melancholiek van. Ontzettend. Huilde bijna en sliep om half zes nog niet. Hoorde steeds Herman zingen: ‘je hebt me van de kroegen en de eenzaamheid gered’. Zo'n zinnetje gaat ook dwars door je ziel.

Zondag 12 december 10.20 uur. Lauswolt

Doodsangst voor de voorstelling. Vreemde benen, trilling, duizelig, misselijk. Maar... voorstelling werd daverend. Ontzettend veel jonge mensen. Heer Oostra goede gastheer, kortom dagen in Drachten om op terug te zien.

Zaterdag 25 december. Eerste Kerstdag 14.50 uur. Carolina Hoeve

Donker, duister weer. Zojuist geluisterd naar kerstboodschap van de Koningin. Ze gaat steeds beter voordragen. Daarna vijf kwartier gebeld met Max Koot. Over fototentoonstelling. (Aapje dat naast

mij hangt niets mee bedoeld.) Over Paul van Vliet in zijn grandioze, nieuwe show. Helemaal zichzelf gevonden ineens, door Liselore en... Henk van Ulsen steeds tegengehouden. Liselore huilde (volgens Max) na de première. Zo had ze Paul nog nooit gezien. Zo kende ze hem niet... Over Toon die gelouterd is door zijn ziekte en nu sterk genoeg is om Paul z'n nieuwe show te gaan zien... Ik hoop het!

Frits Schiller, 85 jaar, gisteren ineens gestorven. Godfried Bomans, 58, gisteren begraven. Vannacht kon ik niet zo best slapen, stond op en las een half uurtje in Godfried Bomans' boek 'De man met de witte das' (over zijn vader) en genoot weer van elke bladzijde. Hij schreef destijds naar aanleiding van een recensie in de Volkskrant: Wim Kan alleen maar grappig, een stuk (ook in de Volkskrant): Dominee aan groeve alleen maar ernstig.

Spijt, spijt, spijt dat ik op zijn brief die ongetwijfeld een uitnodiging inhield voor een televisieinterview (ik loop al een tijdje met een plan, schreef hij) niet ben ingegaan destijds. Had graag eens met hem samen over die hele Hirohito-toestand willen praten en dat eventueel over enige tijd laten uitzenden op tv. Maar het hoeft niet meer. Hij is dood.

Oudejaarsavond 22.13 uur. Carolina Hoeve

IJskoud. Geluisterd naar Toon op de radio (KRO), vraaggesprek met Wim Bary. Zeer vervelend. Zoals meneer Van Liempt zei: vromer dan vrolijk. Toon waarderend over zijn collega's: de krant lezen en daar vijfentwintig grappen uit halen is geen kunst. In de 'Vuist' zei Willem Duys: Corry is de enige die op oudejaarsavond Wim Kan kan horen. Zo zie je alweer. Nu wachten we op Seth. Wil niet zo kinderachtig zijn om niet te kijken, maar zie er wel tegen op. Om half elf begint hij...

Seth show. Lang. Alles erbij gesleept. Ze zaten er allemaal. Drees en Van Agt, staatssecretaris Vonhoff, Monseigneur Zwartkruis. Tabé taboe tabé, leuk idee maar, zoals al zijn liedjes, niet uitgewerkt. Tante Leen, Willy Walden en Piet Muyselaar, Ida Bons, The Blue Diamonds, het Leger des Heils hoorden de tien geboden op laag niveau hoog belachelijk maken. Tot slot Pieter van Vollenhoven aan de vleugel met 'Nee, nooit meer doen' (nu nog een foto van Hirohito met de familie Oranje op het bordes van Soestdijk).

Toespraak van voorzitter van de AVRO. Ik heb in geen twee jaar zoveel dilettantisme gezien. Vroeger werden autoriteiten op oudejaarsavond wel eens belachelijk gemaakt, nou doen ze dat allemaal zelf.

Eindnoten:

1 Maar de Keizer kwam toch. In razende vaart werd hij door het land gejaagd. Hij mocht de nijlpaarden in Artis bekijken en de koninklijke familie begroeten op Soestdijk.

1972

Midden in de zomer, op 17 juli, komt de regering-Biesheuvel in een kabinetscrisis terecht, omdat de beide DS70-ministers De Braauw en Drees jr (*hoe vertel ik het mijn vader?*) onverwacht met de deuren slaan en opstappen. Tot aan de vervroegde verkiezingen zal Biesheuvel verder regeren met een minderheidskabinet. Wim Kan's liedje 'Jongens met rooie streken' vraagt bijna dagelijks om een actuele aanpassing. In Muiden ontploft de kruitfabriek. Schaatser Ard Schenk verovert naast drie gouden medailles op de Olympische winterspelen zijn derde wereldtitel. Ajax koopt Jan Mulder voor *f* 1,3 miljoen van het Belgische Anderlecht. Een onherkenbare Zweedse tiener bezoekt als televisie-idool Pippi Langkous ons land. Vera de Vries wordt de VS uitgewezen en de EO wordt Nederlands zevende zuil. *Gods eigen TROS*. Nixon bezoekt China en Jane Fonda Noord-Vietnam.

Hoewel Wim Kan nog maar vier dagen per week wil optreden, is er een uitgebreide tournee uitgestippeld. Samen met de redactie van KRO's actualiteitenrubriek 'Brandpunt' bedenkt Kan een later bekroonde 1 aprilgrap door zich onherkenbaar vermomd als de rechtse kolonel Dinkels op televisie te laten interviewen. Voor de derde maal keert Kan met zijn succesvolle programma gedurende de beide zomermaanden terug in het door de kaalslag van Zwolsman nu totaal verpauperde Scheveningen. Na een verdere tournee begint in oktober een nieuwe serie in Amsterdam.

De verkiezingen op 29 november bezorgen zowel de PPR als de VVD een enorme zege, maar leveren niet die politieke duidelijkheid op die het land snel regeerbaar maken. De formatie kan lang duren. Radio Veronica suggereert in de laatste week van december met de voortdurende promotie van een in de haast uitgebracht 45-toeren grammofoonplaatje dat Wim Kan op 31 december bij de piraat te beluisteren zal zijn, maar voor het zesde achtereenvolgende jaar doet Kan geen oudejaarsconference.

Zondag 2 januari 10.40 uur. Carolina Hoeve

Donker, stil weer. Bijna drie weken hier geweest. Waarvan twee weken zonder water gezeten. Honderden emmertjes! Vier zalige voorstellingen in Arnhem, vier fijne in Nijmegen, twee in Winterswijk, één in Almelo. Allemaal hardstikke uitverkocht. Fijn om te doen, op je ouwe dag. Veel intense liefde voor elkaar in het afgelopen jaar.

Gisteravond herhaling op televisie van Bomans in triplo. Gaf veel denkwerk. Zat er met Ol om twaalf uur nog over te praten. Godfried liep nog springlevend over het scherm. De beste presentator van Nederland. Niet alles boeide me meer zo als de eerste maal. Het kloosterleven blijft voor mij iets onbegrijpelijks. Dit soort geloof in God geloof ik niet.

Maandag 3 januari 23.47 uur. Kudelstaart

Slotconclusie van deze dag: fijn om geen kinderen te hebben en dan zoveel plezier aan kinderen van een ander te beleven. Stond om 15.00 uur precies bij Iris voor de deur. Vol oude herinneringen, mijn vreselijke lagere school was hier om de hoek. Even binnen bij Iris. Ze zou een spreekbeurt voor school maken over ‘de mens achter Wim Kan’. Een huis vol leuke, sportieve, beetje hippe mensen. De kleinste uiteraard Iris, beetje blond, beetje in het begin verlegen in tegenstelling tot haar ‘zekere’ brieven. Iris en ik samen via de Cornelis Jolstraat 66 naar Scheveningen. Iris in een gezellig lichtblauw, pluche jasje met capuchon, lange broek, witte sokken. Samen gewandeld tot bijna Wassenaarseslag. Twee uur lang. Terug in schemer, eenzaam strand. Twee ruiters, drie wandelaars, twee houtvuren, zoals toen met Meike en Mirjam.

Direct al na vijftien minuten gezellig contact. Veel over het echte onderwerp van de te houden spreekbeurt. Vragen werden tijdens de wandeling voorgelezen van een wat verfrommeld papiertje, soms aandoenlijk. Daar liepen we dan samen op een schemerstrand, eenzaam en vertrouwd. Twee kleine mensen, een voor wie alles nog moest beginnen, een voor wie alles al bezig is te eindigen. Twee werelden heel ver van elkaar verwijderd. Op het slot (al voor haar huis) vroeg ze: ‘Zoudt u nog eens met mij willen wandelen?’ Beetje ontroerend lief vond ik dat wel.

Zaterdag 7 januari 23.40 uur

Drie uur strand gewandeld. Met Meike en Mirjam tot paal 96 onder zeer, zeer ernstige gesprekken over huwelijk, echtscheiding, overspel. Over Iris, verschil tussen dertien en zeventien. Nog nooit zo ernstig met elkaar gepraat. Gisteravond in Delft Iris met haar moeder dan toch in de zaal (twintigste rij!). In de pauze samen even achter. Toneel en spiekborden laten zien. Iris zag er allerleukst uit in een lichtblauwe coltrui en lange skibroek. Lang, blond en lief. Aan het slot, toen Tuf en ik samen bedankten voor het daverende applaus (beide avonden Delft waren topavonden), ontdekten we ze beiden, helemaal achter in de zaal, enthousiast zwaaiend naar ons.

Maandag 10 januari 21.35 uur. Kudelstaart

Gisteravond naar ‘Maak mevrouw niet wakker’ van Jean Anouilh. Haagse Comedie. Unieke avond. Paul Steenbergen als souffleur een belevenis. Guido de Moor, Elisabeth Andersen. Unieke laatste akte. Hamlet. Adembenemend. Marlous Fluitsma, nu van Herman van Veen, speelde sfeervolle, heel bijzondere travestiet. Keurig Frans jongetje met hoge hoed op van zijn vader. Erg mooi gedaan.

Belde vandaag met Myra. Ze zei iets over ik lig er uit, ik ben te oud. Kon goddank uit de grond van mijn hart zeggen ‘jij bent gek’. ‘Mooi weer vandaag’ en ‘'t Is voorbij’, twee grandioze rollen van haar!

Dinsdag 11 januari 22.45 uur. Kudelstaart

Nog thuis. Om 14.30 uur Frans even hier. Geprobeerd Frans over te halen naar Langwies te komen. Eventueel een paar dagen maar. ‘Ik bel je wel op als het leuk is.’

Vrijdag 14 januari 9.10 uur. Kamer 10, Hotel Beethoven, Bonn

Uitzicht op de Rijn. Gisteren precies om 14.00 uur vertrokken naar Amersfoort. De twee zaken van Frans bekeken. Vooral zijn pannekoekenhuis De Monnik geheel uniek, met twee stadstorens, een aanlegsteiger, een terras en drie catacomben. Je moet maar op het idee komen en de energie en de smaak hebben dit alles in te richten. Knodde, de (tweedehands) papegaai die Ol en ik hem met Kerstmis

gaven, beetje ziek in zijn kooi. Gek idee die papegaai kan honderd worden en zal ons allemaal overleven.

Zondag 23 januari 22.10 uur. Langwies

Net als vorige twee à drie dagen wat geprutst aan het begin van boek over Hirohito 'Wim Kan doet een dagboekje open'. Valt niet mee. Leek zo eenvoudig. Te veel gedachten, knipsels, emoties, dagboekfragmenten uit Birma en Kudelstaart. Waarom dit boek? 'Weet ik veel!'

Simenon over schrijven: maar waarom iemand zich die taak oplegt? Balzac beklaagde zichzelf permanent over de slavernij waarin hij leefde en Dostojewski gebruikt de term 'dwangarbeider met de pen'.

Woensdagen 9 februari 12.50 uur. Beneden in Enzian

Zitten nu op Frans Rühl te wachten. Had er vanmorgen al moeten zijn, minstens een telefoontje van ergens vandaan. Zorgeloos en altijd te laat. Beetje ongerust.

Zaterdag 12 februari 9.35 uur. Te bed nog in Enzian

Gisteren Frans en ik samen naar Sapün. In het dal mooi stil en nevelig, boven dikke, geheimzinnige mist. Plotseling om 17.30 uur silhouetten van Dörfli Sapün... sfeer. Eeuwenoude, zware, houten boerenhuizen. Een sprookjesboer met briefkaart-pijpje liet zijn koeien om beurten de stal uit om te drinken bij de bron (met de steenbok!). Een enkel vermanend boerenwoord in het Koeis klonk door het watergeslurp van de bruine beesten heen. Bij de post Sapün brandde ook al een dapper lampje. Om 17.40 uur op de slee in het donder samen omlaag. Fel moest er geremd worden om niet roemloos in de afgrond ten onder te gaan. Hele sleebaan verijsd, daardoor eigenlijk voortdurend te veel vaart! Waren beiden bekaf. 's Avonds frans om 20.00 uur naar bed. Ol en ik boven nog gefeest tot 22.00 uur.

Maandag 14 februari 8.20 uur. Enzian

Nog te bed met koffie... en sneeuw! Vannacht zeker twintig cm gevallen. Frans kwam gisteren om ± 13.30 uur thuis met open jeep! Had in Arosa geblitzt. Half uur later samen met slee in Schluocht

omhoog. De weg naar Fondei nog niet belopen. Ongerepte heerlijkheid. Liepen door tot we Strassberg in de verte zagen liggen. Unieke, onvergelijkbare heerlijke sfeer. Geen mens, niemand tegengekomen hele wandeling lang. Daar boven in de bergen lang gesproken over weer oudejaar doen in 1973. Maar dan voor televisie! Om 18.00 uur waren we weer terug bij vrouw Olle in de veilige Enzian.

Vrijdag 25 februari 18.15 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Alles ademloos gelezen over de drie van Breda. Daverende opschudding. Als we dit eens bij Hirohito hadden gehad.

Heimwee naar het schaatsen in Arosa en de wandelingen met Frans recht omhoog naar Pirigen. Mooie lichamelijke inspanning.

Zit 'keihard' te werken aan mijn conference voor dinsdag in Eindhoven. Band van laatste voorstelling in Delft bijna helemaal beluisterd. Dun. Viel me, zoals altijd na een lange vakantie niet mee. Ik dacht dat ik leuker was...

Vrijdag 3 maart 19.35 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Drie fantastische Eindhoven-avonden achter de rug. Groeiend, klimmend succes. Erg tegen opgezien. Veel te lang alléén aan de spiekborden zitten werken, maar mooie nieuwe conference over de drie van Breda - Van Agt - Biesheuvel en het hele verdere troepie. Enorme keet. Precies wat ik destijds bij Hirohito zei: dat moesten ze eens proberen met een Duitse keizer of een rechterhand van Hitler. Had je revolutie gehad. Op dit moment scheelt het al niet veel meer. Iedere opmerking over déze regering veroorzaakt een golf van opwinding in de zaal. Machtig interessant, dat wel, zo met je Nederlandse publiek te spelen.

Zaterdag 4 maart 20.42 uur

De drie van Breda worden niet vrijgelaten. In het Journaal Biesheuvel, Van Agt en... Hans van der Werf. Belde nu net Van der Werf zijn huis op om hem te vragen waar hij was en waar ik Ed van Westerloo zou kunnen vinden om hem te vragen dadelijk om half tien in 'Brandpunt' aan Biesheuvel de vraag te stellen: en dit kan zeker niet met meneer Hirohito, want daar waren zoveel minder gekwetsten... Ed van Westerloo die ik na zes nummers draaien toch

nog in de studio onder de repetitie aan de telefoon kreeg, zei: ‘Ik heb de zin al genoteerd.’ 't Zal mij us benieuwen... Later: maar... hij kwam er niet in voor, die ene zin. Een commissie gaat nu bekijken wie er eventueel voor vrijlating in aanmerking komt... Een commissie, maar dat betekent in Nederland ook levenslang.

Zaterdag 25 maart 17.22 uur. Kamer 2 Hotel Oostergoo, Grouw

Uit Meppel hier aangekomen na prachtige voorstelling in geheel nieuw, gerestaureerd Ogterop! Hebben alles in de oude stijl gelaten. Theatertje van bijna vijfhonderd plaatsen. Crème met veel rood en lantaarns. Kortom terug naar het oude. Commissaris van de Koningin Gaarlandt was er ook (de lapjeskat) en burgemeester Eyssink (I think).

Vanmorgen lang met Ed van Westerloo getelefoneerd over 1 april misschien in ‘Brandpunt’. Zwaar vermomd als bij voorbeeld iemand die op het punt staat een vereniging te stichten voor vrienden van de vrijdag in een verwarde discussie met Ad Langebent (?). De haalbare kaarten, de ‘uiteraard’ en ‘ik dacht’ vallen veelvuldig over tafel en aan het geheel moet geen touw zijn vast te knopen.

Zaterdag 1 april. Ochtend. Nog te bed in Paterswolde

Veendam haast te luidruchtig reagerend. Succesvol, maar erg ouderwets tourneeachtig. Gisteravond vanaf 23.30 uur opname KRO-‘Brandpunt’ in zaaltje bij hotel Braams in Gieten. Hele plot opgehangen aan legermanoeuvres (Donderslag vier) die donderdag eindigden en het rapport Rijckevorsel. Goed idee (dacht ik), kolonel Dinkels wordt geïnterviewd (keihard interview) door Ad Langebent. Michels zelf maakte mij een krijgshaftige kop. Tweede opname rustiger gedaan en minder parodistisch. Zoals gewoonlijk heb ik geen flauw idee of het geheel uitzendbaar zal zijn. Vandaag, ik denk op dit moment, iedereen in Hilversum met de montage bezig. Meneer Van Liempt gaat het eindresultaat vanmiddag om 16.00 uur in Hilversum bekijken en neemt dan... de beslissing uitzenden of niet. Vanavond voorstelling met, wie weet, in de pauze ‘Brandpunt’ kijken.

Zondag 2 april. Eerste paasdag. Werkhuisje

Voorstelling in Groningen daverend succes. Commissaris van de Koningin Toxopeus na afloop drie minuten in de kleedkamer. Aardige man leek ons. Had zitten huilen van het lachen. In de pauze 'Brandpunt' gezien. Zeven minuten gesprek met verontruste opperofficier, de kolonel Dinkels. Ru liep er bijna in, Frans niet... Toch wel duidelijk 'ik', met woordkeus, stembuigingen en intonatie. Verder tot op dit moment er nog totaal niemand over gehoord. Goed of slecht teken?

Dinsdag 11 april 21.38 uur. Bedstee Kudelstaart

In slaap gevallen met dagboek, ballpoint, licht aan. Nu is het inmiddels 4.23 uur in de vroege ochtend. Half uur geleden wakker geworden. Zit nu in de grote kamer in de grote stoel onder de schemerlamp in eerlijke diepe stilte te schrijven. Hoor alleen de klok tikken. Haastig, of ze nog ergens naar toe moet. Mooi, maar vreemd leven eigenlijk. Lees nu 'De taal der liefde', Gerard van het Reve, een geweldig schrijver, maar het ene flikkertje is nog niet ten tonele gevoerd of het volgende komt alweer aangewipt. Allemaal in te nauwe broekjes.

Bij KRO in Hilversum hele film van de kolonel gezien en 'schande' alles erg goed gevonden. Moest er vaak om lachen. Ad Langebent en Aad van den Heuvel ook. Leuke sfeer had alles ineens weer. Iedereen enthousiast. Stapels knipsels meegekregen, maar toch zie je duidelijk de grote bladen ontbreken. Waren er toch teveel ingetrapt om er nu een groot artikel aan te kunnen wijden. Au fond een schande dat de mensen zo'n klootzak, zo'n kolonel toch voor een groot deel (zeker vijftig procent) serieus hebben genomen. Als je de tekst goed beluistert, niet te geloven! Slapen in het Vondelpark, maar dan ook waken op defensie, liever één rupsband over de bollenvelden dan een paar miljoen vijandelijke laarzen, en army minded moest de burgerij worden. Nou ja om te lachen, maar ook een beetje om te huilen.

Vrijdag 14 april 15.30 uur. Kudelstaart

Bij Wim Sonneveld show in Carré geweest. Een wervelend programma. Wel zeer zeer vakbekwaam. Zoiets kan ik helemaal nooit. Zes man orkest, mooie entourage van Friso. Willem Nijholt en

Corrie van Gorp verrassend! Het is heerlijk in deze tijden iets zo vakbekwaams te zien. (In tegenstelling tot het geklooi van Sex Gaaikema zoals Wim Sonneveld hem noemt.) In de pauze foto's moéten maken met Toon en Wim op bevel van Henk van der Meyden. Vreselijk. Morgen is het hoornblazers-zaterdag in de Telegraaf. Ik hou mijn hart vast.

Woensdag 24 mei. Ochtend 2.30 uur

Na bezoek aan Rijksmuseum in de auto nieuws geluisterd en boterhammetje van Ol ‘opgepeuzeld’ (eng woord). Op weg naar de schoenwinkel Guus Oster tegen 't lijf gelopen. Hij mee naar binnen. Meisje in de winkel kende mij nog. U hebt maat 8½, zei ze. Wel leuk contact met Guus. Had iets van een vorst die verjaagd door zijn volk nu incognito verder leeft. Is directeur nu van het Nederlands Theater Centrum. Terwijl de trams in de Van Baerlestraat voorbijraasden, spraken wij over ‘kunst’, het leven, Annemarie en haar lp, waarvan ik gisteren drie liedjes op mijn inspiratieband zette. Guus vroeg of hij in juli eens langs mocht komen. Nou liever niet, zei ik, dat wil zeggen altijd welkom als ik maar mag zeggen: 't schikt helemaal niet nu. Vroeg of wij samen ergens iets zouden gaan lunchen. Eigenlijk heel gewoon, maar in mijn soort leven klinkt zoiets bijna als een oneerbaar voorstel.

Zaterdag 10 juni 12.30 uur. Studio 70, Cap d'Ail

Bedekt heet dat, geloof ik. Al dagen achtereen geen echt mooi weer. Wel elke morgen alle trappen af naar strand en gezwommen, ongeveer twintig minuten. Water nog steeds niet echt lekker warm. Nog niet eenmaal gegeten op Plage Mala beneden, wegens ontbreken van feestweer.

Vanmorgen via meneer Van Liempt telegram verzonden aan burgemeester Thomassen van Rotterdam. Las in de krant dat u Erasmuspenning hebt aangeboden aan Hirohito. Hopelijk vergat u niet de keizer ook Erasmus' bekende boek te schenken: ‘De lof der zotheid’. Hans van der Werf via meneer Van Liempt om advies gevraagd. Telegram wordt morgen doorgegeven aan het AD. Thomassen over Hirohito: als hij en zijn vriend er nooit geweest waren, hadden we nooit zo'n mooie, nieuwe stad gehad!

Zondag 11 juni 12.42 uur

Gisteravond met Tu en Pé gegeten op La Pinède. Lange verhalen, maar had ineens geen zin meer om met opzet zo langs elkaar heen te blijven lullen met opzettelijke vermijding van onderwerpen als oorlog, verzet, Hirohito en besprak dat nogal opgewonden met hen (soort lam armpje dat nooit meer meedoet). Vertelde ook over Jons en Mary als voorbeeld, hoe we totaal uit elkander dreven, doordat er zoveel was waarover nooit meer gesproken mocht worden. Succes van mij, zo druk, KLM, zodat er tenslotte helemaal nooit meer iets werd besproken... (We zien elkaar nooit meer.)

Woensdag 14 juni 10.10 uur. Cap d'Ail

Expresbrief van Simon! Eindelijk is Kronkel met vakantie, dat wil zeggen volledig ingestort. Toch maakte de brief een uitmuntende indruk. Mooi van stijl, mooie vondsten en goed geschreven. Ga straks met hem telefoneren om hem hier in de studio...

Zaterdag 1 juli 14.45 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Vannacht om 24.30 uur wakker geworden door luid gepraat en gestommel. Sprong meteen uit bed, riep ‘wie is daar’ en stond drie meter van een lange vent die meteen de benen nam door de wijd openstaande tuindeuren. Een auto sloeg aan en reed hard weg. Denk toch dat het dezelfde ploeg was van de inbraak van februari. Ol was dertig seconden later ook uit bed. ‘Wat is er?’ vroeg ze. Ik zei: ‘O niks, een paar verdwaalde zeilers in de tuin.’ Toen hoorden we samen de auto wegrijden. Jammer! We hadden ze met de alarmknop misschien kunnen vangen. Nu dronk ik een flesje bier voor de schrik en gingen half uur later weer naar bed.

Woensdag 5 juli 11.05 uur. Westerterras

Bij de botenwerf zitten werken aan ‘Folklore’, nieuwe nummer voor Ol, na er gisteren vrijwel de hele dag vruchteloos aan te hebben geprutst. Woedend op mezelf. Ziek van teleurstelling. Voelde me ontzettend rot, moe, misselijk. Nu de eigenlijke veranderingen opgeschreven.

Maandag 31 juli 12.10 uur. Kudelstaart

Veel succes met nieuwe conference over de idiote kabinetscrisis. Alweer een nieuw couplet gezongen bij ‘Jongens met rooie streken’.

Woensdag 16 augustus 12.10 uur

Dinsdagmiddag van 17.00 uur tot 19.15 uur met Michel van der Plas in Kurhaus Paviljoen zitten praten. Na ongeveer een uur wel een beetje contact, af en toe. Kon hem toch nog niet helemaal thuisbrengen. Hij mij ook niet, denk ik.

Donderdag 17 augustus 13.45 uur

(Schiet al lekker op zou Goof zeggen.) Van 11.00 uur af naar Biesheuvels regeringsverklaring op televisie zitten kijken... vijftig minuten gelul. Ruzie aan het eind over de spreektijdverdeling die Van Tiel voorstelde. DS70 kreeg iets meer omdat die zo vaak genoemd was. Bakker CPN: ‘Wij worden helemaal niet genoemd. Straks mogen we niks zeggen.’

Gisteravond vrij stille avond. Ru werd niet ontvangen. Bij mijn eerste woorden bleef het stil. Zwolsman in de zaal met naast zich een uiterst charmante, maar ondeugende vrouw. Na afloop waren ze achter. Terwijl ik onder de douche stond, zwaaide Zwolsman grote lof naar mij. Henk en Teddy (Scholten) in de pauze. Prachtig bloemstukje van ze. Hadden enorm met narigheden te maken gehad. Kon je ook wel zien. De vrolijkheid is eraf. Zou graag iets voor ze doen. Weet niet precies wat. Tenslotte werd de avond toch nog wel leuk, vond ik, maar geen top. Vanavond beter? Toch steeds één groot gevecht dat al je aandacht vraagt.

Zondag 20 augustus 10.23 uur

Gaan nu eerst in bed ontbijten. Gezellige, rustige sfeer. Dat mag ik wel na vier dagen serie-spel. Laatste twee voorstellingen daverend! Daverend! Helemaal in een soort toverroes. Moeite om na afloop weer tot mezelf te komen. Zonder één druppel wijn onder het spelen, nu af en toe in de sfeer van lang, lang geleden toen ik een hele fles leegdronk in anderhalf uur spel, met een paar sherry vooraf. Simon drinkt helemaal niets meer, vertelde hij mij laatst. Leef nu in een vreemde roes. Net een gevoel of ik zelf niet leef. Wat

overkomt me toch? Veel fans om me heen. Meike, Mirjam, Iris, Wendi.

Nog even met Paul van Vliet meegelopen naar zijn Kurhauszaal. Mooi antieke sfeer. Badkoetsje op het toneel. Tafeltjes met stoelen. Zou mijn opstelling niet zijn. Voor de top(snelheid)conference kun je geen ‘ruimten’ tussen het publiek hebben. Wel tob ik de laatste weken weer erg met de gedachte aan oud worden. Op moeten houden met dit soort werk. Bang dat ik toch niet meer zonder zou kunnen. Hoe lang nog? denk ik op het hoogtepunt van mijn succes 's avonds onder het spelen.

Zondag 27 augustus 18.23 uur

Lang met Frans Halsema getelefoneerd. Meer dan een uur. Had hem dat beloofd. Over zijn a.s. one man show met drie meisjes. Heb hem dat ernstig ontraden. Er werd intens naar me geluisterd, dat wel.

Vrijdag 1 september 13.25 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Nog twee voorstellingen en Scheveningen zit er weer op. Derde serie van ‘Wim Kan alleen’. Vreemd, vreemd leven. Nooit geloof ik zal ik dit nog kunnen missen, vrees ik. Het vreet me helemaal op, het warme gelach, de overrompeling met cadeautjes, bloemen, briefkaarten.

Woensdag 6 september 19.20 uur

Trieste dag. Op de toch al zowat mislukte Olympische Spelen hebben Palestijnse terroristen elf Israëli's vermoord. Wat een fijne rotzooi. Wat een prachtige wereld. Gisteren een uur lang met mevrouw Roest getelefoneerd over het gebruik van drugs op scholen, ook op het Montessori Lyceum bij Iris. Mij interesseerde het gesprek, maar Ol kwam vragen of mevrouw Roest haar ‘rijwielstalling’ niet moest schoonmaken. Op zulke ogenblikken liggen onze levens ineens ver uit elkaar.

Zondag 17 september 8.45 uur. Langwies

Wat sneeuw en een wolk op Seta. Enzian nu weer net zo gezellig als voorheen, vinden we. Niet verkopen (nog). Gisteren bij viaduct pad kwijtgeraakt en met Ol over de rails helemaal terug gelopen tot de

eerste huisjes van Langwies. Ik beetje moe, toen we om ongeveer 18.00 uur thuiskwamen. Ol niet. Ging meteen thee zetten voor Frans en mij. Nieuwe plaat van Herman van Veen gedraaid. Bloesem. Viel me niet aldoor mee. Wat tekst betreft dikwijls nogal slap gelul, maar af en toe hele mooie muziek en zoals steeds fantastisch mooi gezongen en geïntoneerd. Toch een geniaal artiest, maar of het op deze manier helemaal zal doorzetten, dat betwijfel ik. Tot 23.15 uur blijven praten met ons drieën en glaasjes wijn gedronken en heel klein hapje gegeten.

Vrijdag 22 september 19.26 uur

Vanmorgen om 10.30 uur met Frans naar Pirigen, nagewuifd door lieve Tuf die thuis bleef als een assepoester. Om 12.00 uur bij de laatste hut voor de 'Aufstieg'. Waren om 13.20 uur op Gipfel. Schitterende vergezichten vier, vijf dalen in. De Oostenrijkse Alpen waren duidelijk te zien. Tomaat gegeten, schoenen gewisseld en ruim een uur wat gefilosofeerd. De mooiste bergwandeling die ik ken.

Donderdag 28 september 12.35 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Windstil weer, hoewel het nu net begint te ritselen. Naar meneer Van Liempt om over het tegencommuniqué van de VARA te praten, nu twintig kranten definitief berichten dat ik op oudejaarsavond definitief voor de VARA-tv zal optreden. Om 16.00 uur op zijn nieuwe kantoor op het Hofwijkplein. Op straat alles overlegd. Tekst afgekeurd. Vanmorgen zelf iets gemaakt. Gedoe. Tijdrovend.

Zondag 8 oktober 19.20 uur. Werkhuisje

Voorstellingen Haarlem waren een feest. Toch denk ik eigenlijk al iets te zwaar voor mijn leeftijd. Zie ineens heel erg op tegen dit acht maanden lange seizoen. Vind Ol zo somber worden. Kan haar niet aan het lachen krijgen. 's Morgens als ik er al uit ben: 'Heeft My Lady geroepen?' doet ze gewoon of ik zou zeggen: 'Heb je goed geslapen?'

Steeds meer behoefte aan mensen die mij opbeuren. Deed Ol vroeger altijd, doet ze nooit meer. We hebben zo'n geweldig leven samen achter de rug en om nu zo'n beetje in mineurstemming te eindigen, dat zint me niet. Einde ontboezeming in de herfst.

Vrijdag 20 oktober 17.45 uur. Borger, hotel Riese, kamer 7

Ben in een bui om ongeveer niets meer echt mooi, echt leuk te vinden. Voel dat nu van mezelf. Miljonair die niks meer veel kan schelen. Hoor ze 's avonds lachen en denk dan: ik wou dat ik zo lachen kon.

Woensdag 25 oktober

Vrij. Europacup die niet doorgaat. Eindelijk van 15.00 tot 18.00 uur weer eens een grote, prachtige wandeling gemaakt met Frans dwars door de Onzalige Bossen. Naar de heuveltop op de Bloemersheide met een enorm onnederlands uitzicht. Niet één huis, fabriek of schoorsteen aan de horizon. Heel apart voor deze tijd. Maakt me gelukkig van binnen. In het donker kwamen wij thuis op de Hoeve, waar Ol alleen kaarsen en petroleumlamp had ontstoken. Machtig gezellig en hardstikke romantisch.

Maandag 30 oktober 13.15 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Vanavond spelen we na ruim twee jaar weer voor het eerst in Amsterdam, De la Mar theater. Nu om en om met Fons Jansen. Vrijdag, zaterdag en zondag voor particulieren, dinsdag, woensdag en donderdag voor Fons-patiënten. Een dame zei tegen mij: ‘Meneer Jansen, ik was eigenlijk voor Wim Kan gekomen, maar ik heb mij bij u ook uitstekend geamuseerd.’

Dinsdag 31 oktober 21.00 uur

Inspelen in De la Mar. Gisteren voor de joodse vereniging gespeeld. Werd voor mij groot succes. Samkalden als burgemeester van Amsterdam in de zaal en de ambassadeur van Israël. Hele theater uitverkocht. Puilde uit van de rechercheurs, 's Middags nog een bommelding dat er in de IJtunnel tussen 12.00 en 16.00 uur een bom zou ontploffen. Alle rechercheurs in het genre van niemand ziet aan mij dat ik van de politie ben. Spannend. Toch denk ik steeds onder de voorstelling aan de mogelijkheid dat er iets zou gebeuren, maar er gebeurde niets. Alles veel succes. Toch bleef het een typisch joodse avond. Ze hebben hun klaagmuur, maar wie staat er aan de andere kant...

Dinsdag 7 november 12.00 uur precies

Drie premièredagen in Amsterdam achter de rug. Uitzonderlijk leuke avonden. Soms bijna te veel lach. Haast een beetje hysterisch, als ik nog niets grappigs heb gezegd, beginnen ze al te lachen. Alle voorstellingen erg uitverkocht. Zondagavond was Ischa Meijer (op mijn invitatie) in de zaal. Na afloop tien minuten met hem gepraat. Ondermijnde precies in die tien minuten mijn min of meer overwinningsroes, mijn zekerheid (?), mijn vreugdegevoel van die laatste drie voorstellingen. U zie ik nou ineens helemaal niet meer (tegen Ol). Tubamannetje zwakke tekst. Accordeonisten? Niks! En al die scènetjes voor de pauze, dat weet ik ook wel, erg zwak. En playback niet goed. Hoorde tekst in het begin dubbel. Banden met een orkest erop, da's niks. Alles watje hoort en niet ziet, irriteert me in het theater. Dat mannetje met die bakkebaarden en zo dat hebt u helemaal niet nodig. En die schermen (van Harry Wich) zou ik weglaten. Dat stoeltje en verder niks. Ook voor de pauze. Ru van Veen is zo geweldig en u bent zo helemaal die legende al. Kortom: u hebt een prachtig huis, maar die stenen in de onderverdieping die zou ik wegnemen, daar kwam zijn mening ongeveer op neer. Of dan het hele huls in elkaar dondert, dat zou hij dan niet meemaken. Dan zit hij net naar een andere voorstelling te kijken. Aardige jongen, maar een typische krantencriticus toch weer. Ze zien en horen nooit wat je betalende publiek ziet en hoort en waar die voor komen. Had spijt van mijn invitatie en het contact. Het maakt het ‘ophouden’, elke voorstelling opnieuw, weer moeilijker.

Donderdag 16 november 18.50 uur. Grote ronde tafel noordzijde, Kudelstaart

Ol slaapt al in mijn stoel voor de (gesloten) televisie. Ze is doodmoe van pijn en emotie. Volgorde van narigheid: kies, knie, keel. Ze werd vanmorgen om 9.00 uur wakker en beweerde de hele nacht geen oog dicht te hebben gedaan. Mijn knie is nog erger dan gisteren, die verdovingspil heeft helemaal niet geholpen. Kortom, ik raakte geheel in paniek en wilde meteen naar het ziekenhuis. In Velp of in Chur, maar niet hier in Den Haag.

Donderdag 22 november 20.30 uur

Ol ligt er in. Is heel ver weg. Zegt ook: ik hoor je van heel in de verte. Zit hier erg eenzaam. Is dit echt het begin van het einde? Moet ik morgenavond werkelijk alleen die voorstelling doen? Zonder Ol naar theater? Zonder Ol in de kleedkamer? Zonder Ol tussen de coulissen. Zonder elkaar voor mazzel op de rug te hebben gespuugd opgaan? Eén ding weet ik zeker. Ik heb ons geluk nooit onderschat. Altijd erg bewust geweten dat dit uitzonderlijk was. Dit innige samenzijn, dat vlak bij elkaar leven, zo hand in hand 's avonds helemaal echt als Corry en Wim voor een uitverkochte zaal staan.

Al was ik vaak in mineur, omdat de voorstelling niet helemaal zo was als ik wilde, toch steeds weer opnieuw heb ik het uitzonderlijke van ons geluk geweten. Vaak ook hardop gezegd. Nachtenlang heb ik gebeden als Ol hoestte of zuchtte of kreunde. Als we ziek worden, mogen we dan samen sterven, heel dicht bij elkaar in elkaars armen, zoals we ook geleefd hebben. Waarom als je ziet dat één aftakelt niet je lot zelf in handen nemen en er gelijk met haar, waar je zoveel van houdt, een eind aan gemaakt? Zou daar ook maar iets slechts in steken?

Donderdag 30 november 22.22 uur

Het komt er op neer dat Ol veel zieker is dan we allemaal in het begin dachten. Af en toe doodziek. Ol lief, klein, hulpeloos en knap. Mooie, grote, soms verschrikte ogen. Kon me een paar dagen geleden helemaal niet goedhouden. Deed niets dan huilen en haar in de weg zitten. Maar die drie voorstellingen, die gingen goed, al misten wij haar allemaal afgrijselijk. Sta nu soms even iets steviger op mijn benen. Denk steeds als het mis gaat, maak ik binnen een paar uur er ook een eind aan. Dit is geen plotseling emotioneel besluit, maar rustig in helder overleg al enkele jaren geleden genomen.

Frans Rühl was hier vandaag en ook de dokter Bonnen, mijn Medische Engeltje en haar man, geweldig lief. Opbeurende telefoon van Simon uit Cap d'Ail en al viermaal meelevende Tu.

De verkiezingen gisteren gingen aan mij voorbij, maar de computer was de grootste winnaar. Toen viertiende procent van de stemmen binnen was, voorspelde die al de juiste uitslag. Ongelooflijk.

Zondag 10 december 13.30 uur

Daverende voorstelling gespeeld, hoewel 'Knodde' min of meer mislukte en ook het einde niet zo lekker zat. Ria, Dick, Astrid en Kwispel passen alle avonden op. Na afloop samen met Ol al drie keer klein feestje gevierd met Broodje van Kootje en fles champagne. Dan naar bed en steeds om 3.00 à 4.00 uur wakker... in Tobbeland. Over de dood, de uitzichtloze ziekte, aftakeling, verval en ouderdom. Zou het graag mooi voor ons samen regelen, maar Ol ontwijkt het onderwerp, heeft er kennelijk geen zin in en weet de boot (naar het hiernamaals) af te houden. Speel nu elke avond tweemaal een uur in een soort droomsfeer. Daarna valt alles met een dreun in elkaar. Tegenover het driemaal per week opblazen en leeglopen staat ongeveer niets.

Zondag 24 december. Ochtend

Kerstmis voor de deur. Zit gezellig met Ol in bed. Ze breit en telt de steken of ze nooit ziek was geweest. Willem Duys is op de radio bezig met zijn 'Muziekmozaïek'.

Grote succesvoorstellingen achter de rug in uitverkochte zalen. Ol speelt 'Accordeonisten' en de finale ('Zijn die Corrie en die Kan nog bij elkaar?'). Daverend succes als het doek open gaat en ze staat daar naast me met de witte pet op het lieve hoofd, ijverig trekkend aan d'r harmonica. Als ik aankondig: Corry is er niet, hoor je hoe geliefd ze is. En als ik dan zeg: nou ja ze is er wel, maar ze is drie weken ziek geweest en ze mag nog niet optreden, maar misschien komt ze toch nog wel even.

Kabinetsinformateur Ruppert (de rups) in de zaal. Verder hele week bezig geweest met grammofoonplaatje in elkaar zetten wat 5 januari uit moet komen.

De Apollo 17 (lijn 17) is weer veilig op aarde terug. Dit was de laatste maanreis. Amerika gaat nu met hetzelfde geld in Vietnam een maanlandschap aanleggen.

Oudejaarsnacht

Zit heel stil alleen in de grote tv-stoel. Vanmiddag lang alleen op het strand gewandeld. Leek wel zomer, midden in de winter. Om 16.30 uur thuis bij lieve Ol voor Journaal binnenlands jaaroverzicht en om 17.30 uur mijn nieuwe grammofoonplaatje op Radio Veroni-

ca gehoord. De aankondiging waar vierentwintig uur over gekibbeld was (het werd steeds aangekondigd alsof ik een oudejaarsconference voor Radio Veronica zou doen), was nu gewijzigd, maar er werd nu ook niet bij gezegd dat het een grammofoonplaatje was dat dinsdag 2 januari in de handel zou komen en daar was het CNR nu juist om begonnen. (Zonder overleg met ons had de grammofoon-platenmaatschappij de band aan Veronica gegeven.) Kreeg toch bij het luisteren het idee dat het plaatje niks wordt.

's Avonds televisie uit en Sieto even gehoord op de radio. Dat maakte me erg melancholiek. Hoorde mezelf er voortdurend in, maar dan wel een imitatie van mijn imitaties.

Vanaf 23.50 uur Ol bij mij op schoot. Kaarsen aan. Alle elektra uit (is het licht kapot?). Om 24.00 uur nieuwe fles champagne opengemaakt. Niets bijzonders meer... drinken dat nu bijna elke avond.

1973

Het televisiejaar. De politiek is kleurrijk en Wim Kan verkeert in topvorm. Na een formatie van maar liefst 164 dagen krijgt Nederland op 11 mei het kabinet-Joop den Uyl. Het rode kabinet met een roze randje. Van Agt wordt vice-premier, maar ook Duisenberg, Van der Stoel, Westerterp, Vredeling, Vorrink, Pronk, De Gaay Fortman, Gruyters, Van Doorn en Lubbers zullen al snel de nodige stof voor de conference leveren. Ajax wint voor de derde achtereenvolgende maal de Europacup en Cruijff vertrekt naar Barcelona. Er zijn protesten tegen het naaktstrand bij Callantsoog. Engeland wordt lid van de EEG, al gaat dat niet van harte. Op 29 maart verlaten de laatste Amerikanen Zuid-Vietnam. De senaatscommissie begint aan de Watergate-verhoren.

Wim Kan speelt zijn programma op tournee door tot eind mei en in de volgens statistieken mooiste zomer in veertien jaar maakt hij een geheel nieuw programma, dat op 1 augustus in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag in première gaat. De titel ‘Wim Kan alleen’ laat hij ongewijzigd evenals de samenstelling van zijn medewerkers. Geïnspireerd door het door Den Uyl ingestelde wekelijkse gesprek met de minister-president en aangezet door een Kronkel van Carmiggelt brengt Kan in zijn nieuwe programma een verbluffende Den-Uyl-imitatie: *Blij dat U deze vraag stelt. Twee dingen goed begrijpen*.

De strenge winter valt al vroeg in december. Nederland wordt geconfronteerd met een olieboycot en een machtigingswet. *De thermostaat gaat op Lubbers*. De minister-president deelt het Nederlandse volk mee: Het zal nooit meer worden als vroeger. En als Wim Kan op 31 december dan eindelijk zijn oudejaarsconference op televisie brengt, laat hij in het slotliedje ‘Waar gaan wij in het nieuwe jaar naar toe’ koning Feisal zeven jaar later in de oudejaarsnacht terugkeren. *Wie is daar? Koning Feisal! Of u nog petroleum nodig hebt*.

Maandag 1 januari 22.13 uur

Dit jaar, is voorspeld, zal een groot staatsman sterven. Rustig idee, dat kan niet hier bij ons in Nederland zijn.

Dit jaar oudjaar op televisie. Kan er niet meer onderuit. To be or not to be, vind ik. We zullen zien.

Dinsdag 4 januari. Avond

Televisieoverpeinzing. Vanavond VPRO gezien, die zich verdedigde tegen de berisping die ze gekregen hebben van minister Engels over de Barend Servet Show. 't Geheel deed me denken aan geleerde pubers die KUT op het schoolbord geschreven hebben, straf hebben gekregen en nu gaan vertellen wat voor diepe gedachten er wel achter zaten.

De Evangelische Omroep liet veel zangkoren zien en horen. Ze zongen over Jezus' bloed en zijn hart waar smart uiteraard zevenmaal op rijmde. Tussen Barend Servet en zingend geloven ligt schijnbaar een enorme afstand. Ik geloof niet dat die afstand zo groot is. Kinderlijk opdringerige indruk maken beide programma's op mij. Dit willen wij, dit vinden wij en jij moet dat weten!

Dinsdag 9 januari 22.45 uur

Vandaag samen eindelijk weer eens naar Ank Vosmaer geweest. Ouderwets gezellig. Ol daar achtergelaten en met Meike en Mirjam gewandeld. Zei er Iris voor af, omdat dit voorlopig de laatste maal was dat ik met ze kon wandelen. Gejaagd gevoel, maar strand en zee doen wonderen. Verlang nu ook erg naar de stilte van de Carolina Hoeve.

Woensdag 10 januari 23.30 uur

Om precies 15.30 uur bij meneer Van Liempt, waar Piet te Nuyl en Joop Koopman al op ons wachtten. Grote, lange, nuttige bespreking over televisie 31 december. Mogelijkheden om in februari in De la Mar voorstelling nog te laten opnemen miniem. Alle ‘wagens’ al bezet. Daarom in Apeldoorn eind mei maximaal twee voorstellingen opnemen voor archief. Als 31 december om welke reden dan ook niet door zou kunnen gaan, zou daarvoor in de plaats een gemonteerde uitzending van de voorstelling kunnen komen van ongeveer een uur. Als er iets zou uitlekken, beginnen met te zeggen:

Wim Kan brengt op 31 december fragmenten uit zijn theatershow. Er komt te zijner tijd een brief over al deze ingewikkelde afspraken... spraken we af.

Zondag 14 januari 11.40 uur

Gisteren en eergisteren topvoorstellingen. Vrijdagavond zelfs pas om 23.20 uur uit. Ton van Duinhoven met Ina van Faassen na afloop even achter. Fantastisch leuk en inspirerend gesprek over het vak. Geen enkele voorstelling is een reproduktie van de vorige. Elke avond min of meer improviserend toneel. Steeds nieuwe dingen. Na veertig jaar toneel zijn de laatste twee jaar optreden mijn prettigste en meest inspirerende jaren.

Zaterdag 27 januari 11.30 uur

Om 2.00 uur vannacht naar bed gegaan, opgewonden door daverende voorstelling. Met Myra, Paul, Simon en Tini tweede rij midden onder mijn neus. Zo geconcentreerd gespeeld. Praktisch geen enkele echte fout gemaakt. Zeker vijf, zes nieuwe dingen geprobeerd, allemaal bijna allemaal, goed. Alle vier in de kleedkamer. Vol lof. Paul hield maar eindeloos mijn hand vast. Ik heb er geen woorden voor, zei hij telkens. Vier mooie boeketten van ze gekregen. Speel nu zo totaal ‘van binnen uit’ dat ik bij voorbeeld bij de ‘Railroad’ steeds ontroerd ben, evenals dat ogenblik dat Ol en ik aan het slot weer tegenover elkaar staan en diep in elkaars ogen kijken... Dan moet ik huilen en gauw omdraaien.

Maandag 29 januari 18.45 uur

Confereren is ping pong spelen met een publiek. Sommige conferenciers spelen alleen maar ping.

Maandag 5 februari. Middag

Lang op Scheveningse strand gewandeld met Mirjam, Antoinette, onderweg Iris, Mattijs en Michiel ontmoet. Was op 't gezellige af. In de mist naar theater. Zaal vol NTC, maar weer geweldig goede avond. Freek de Jonge van Bram en Freek in het publiek.

Thuis in de mist om 0.15 uur. Bij indraaien oprijlaan koperen paraplubak op het pad. Ingebroken! Meteen weer achteruit naar overkant Ria en Dirk. Politie gebeld. Gingen eerst naar binnen,

twee man sterk. Na vijf minuten al terug. Laat uw vrouw maar niet gaan kijken. Het is een ravage. Toch gaan kijken. Onvoorstelbaar. Ramen aan diggelen, kasten in gruzelementen, alles overhoop of weg. Mijn borstbeeld van de trap gelazerd in duizend stukken. Kort is de roem! Ik drukte op de alarmknop. Veilig idee... maar, werkte niet. Kapot. Nog geen jaar oud en bij de eerste de beste inbraak weigert ie. Om 3.15 uur na glaasje wijn bij de kachel bij Ria en Dirk gaan slapen. In hun bed. In het theater een feest. Dat heeft niemand. Maar drie inbraken per jaar heeft ook niemand.

Zaterdag 17 februari 12.20 uur

De eerste mensen staan 's ochtends om 7.00 uur al voor de kassa van het La Mar theater. Voorstelling gisteren niet naar mijn zin. Voelde mij van binnen treurig, down en wilde vooral niets forceren. Nieuw systeem: alleen je eigen echte persoonlijkheid laten overkomen. Veel nieuwe dingen. Na de pauze conference toch te lang, wil een kwartier bekorten, maar hoe? En waar?

Bijna een uur daarnet met meneer Van Liempt getelefoneerd. Zakelijk en toch met veel plezier. Mooie, gelukkige combinatie. Zeldzaam denk ik: artiesten met hun impresario. Vanavond Meike en Mirjam in de zaal en Bond (James), de rechercheur van de inbraak.

Donderdag 1 maart 11.05 uur

Zorgen, zorgen, zorgen. Ze liggen als stenen op mijn maag en maken mij trillerig, boos, machteloos en moe. Hier geen hulp vandaag. Gisteren op Carolina Hoeve geen water (kapot, geen zin meer om nog te repareren, over twee à drie weken wordt de boel daar opgeheven). Hier geen krant bezorgd. Juist vandaag niet, nu er iets gebeurt in Nederland. Burger heeft twee AR-ministers gevangen, Boersma en De Gaay Fortman sr. Uitgerekend vandaag: geen Telegraaf, geen grijsje van Kees Stip. Geen grapje(s) van meneer Wassenberg. Wel een lange brief over zijn honorarium, hij verdient altijd te weinig. Verder lange brief van Roeland Kerbosch over een film die hij over mij wil maken. En vanavond naar Zaandam... met álles nieuw! Twee nieuwe liedjes over de Burger-situatie gisteren op de Carolien en vandaag in bed gemaakt. Alleen, alleen, alleen, alleen meneer Van Liempt bedacht mooie conferences over Zaan-

dam en over Burgers neuzentellen: kan je je in carnavalstijd geweldig in vergissen; dan hebben zelfs katholieken een rooie neus op.

‘Jongens met rooie streken’. Achtenveertigste couplet geschreven op de eenennegentigste dag van de formatie. Weet u wat ze nu op het Catshuis zingen:

> Jongens met rechtse streken
> daar kan je niet op bouwen, da's gebleken
> Ze stappen zo maar of ze vrije jongens zijn
> zonder kaartje in Den Uyl zijn rooie trein.

Zondag 4 maart 22.15 uur. Bedstee Kudelstaart

Tweede avond Zaandam iets minder zwaar dan de eerste. Verklaarde mij zelfs bereid een derde avond (t.z.t.!!!) te spelen vanwege aardige directeur Kesselaar en enthousiaste aardige vrouw die ons tweemaal opbeurde met mooie lenteboeketten. Rijswijk werd gisteravond een enorme nederlaag. Voor het eerst met dit programma liepen er tientallen mensen weg bij het slotapplaus. Ik woedend de trap op. Vloekend en tierend op dit ongedisciplineerde zijkrot-publiek. Oudere heer kwam bij Ol excuses aanbieden voor dit publiek. In één woord: om nooit meer te doen (o nee vijf woorden). Hier kom ik nooit meer terug, zei ik woedend tegen een soort directeur. Bij het weggaan zei ik (per ongeluk): en tot ziens dan maar weer.

Maandag 19 maart 20.55 uur. Te bed in Carolina Hoeve

Voor de laatste maal. Adieu lieve kamer waarin wij samen zoveel gelukkige uren, dagen, maanden, jaren doorbrachten. Adieu stank van de koeien op stal (die zijn al maanden weg). Adieu morgenochtend voor de laatste maal de luiken open maken met ‘leg jai d'r nog in?’. Troostende, genezende hoeve vol sfeer, allerlaatste stukje middeleeuwen verdwijnt. De Dikkers geven het op. Terecht weliswaar. Te zwaar voor hen het boerenbedrijf en het pannekoeken bakken. Dat was dan de Carolien met al die primitieve, lieve, onvergetelijke dingen. Het ooievaarsnest waarin ik toen ik zes jaar was wilde wonen, de prieeltjes, de kogelflesjes die veranderden in een flesje prik. Het ‘God doet het licht uit’, als de motor van de elektra 's avonds werd afgezet, op steeds weer een ander tijdstip. Die zalige

onzekerheid. Voorbij. Voorbij, het begin van de zomervakantie hier met de deuren open, zonder licht, een fles Luxemburgse wijn in een emmer met koud water... en ik: 'ik weet niet of ik morgen wel weg ga.' Dat geluk dat je net als het verdriet zo heel diep in je buik kon voelen. Thuiskomend van uitverkochte zalen de stilte. De totale stilte. Hoge verre sterrenhemel. Zwart, boos bos om ons heen, de eenzame Carolien als statige veiligheid. Komt nooit meer terug.

Vrijdag 23 maart 13.40 uur. Kudelstaart

Utrecht gisteravond daverend. Nog niet meegemaakt. Wat overkomt me toch? Directeur Verbist kwam kleedkamer binnen: zie hier, de laatste man met volle zalen. (Toon stond vlak voor ons en was niet uitverkocht.) Vanaf het eerste woord geweldig contact met de zaal. Ineens is alles anders. Joop Koopman (VARA) met regisseur Knapper en secretaresse met het oog op tv-opnamen in Apeldoorn na afloop achter.

Maandag 26 maart 22.00 uur. Kleine Wildwal

Grote idioot! Grote sufferd! Klootzak...! Wie? Wie dan wel? Ik! Ik wilde dit huisje niet. Voel me hier nu al op eerste dag overmatig gelukkig. Houten huisje. Mooi verscholen in het bos.

Vrijdag 30 maart 10.12 uur

De mist van vannacht trekt op. Ol leest de krant. 'Turks Fruit' staat op. De lp. Prachtige, inspirerende muziek die je eigenlijk in de film niet hoort. Daverende voorstellingen in Breda achter de rug. Wat overkomt mij toch? Opeens ben ik zo in als letterlijk niemand van de grote drie, vier, vijf of zes. Voor Toon schijnt de belangstelling tanend te zijn, bezoek bij Herman in Carré ook beduidend minder dan een jaar geleden. Alleen voor mij is volgens de theaterdirecteur topbelangstelling. Is het de kabinetsformatie? Vandaag record van 1956 honderdeenentwintig dagen door Burger gebroken.

> Lief Vaderland wat staan we in ons hemd
> zo onflatteus en ongewend
> De Nederlandse maagd met alles uit
> 't lijkt wel Turks Fruit

Zong ik gisteravond in Breda.

Zondag 1 april 23.05 uur

Om 13.00 uur was op de radio in het nieuws dat KRO-'Brandpunt' de Loeres 1972 had gekregen voor hun 1 aprilgrap vorig jaar met de kolonel Dinkels, een creatie van Wim Kan. Mooi.

Maandag 2 april 23.45 uur. Kleine Wildwal

Vanmiddag met woeste storm in de rug, windkracht 12, recht de hei over op de Imboschbossen aan. Angstaanjagend prachtig. Op de Ringallee tenslotte linksaf het bos in. Om 18.00 uur in snelwandelpas achter elkaar op terugweg. Op goed geluk tegen de steeds fellere storm in onder het geluid van neervallende reuzenbomen. Een prachtige ree sprong weg. Een stuk hout viel rakelings langs mijn hoofd (volgens Frans). Stroopwafelrantsoen (met mijn goedvinden) aangebroken, toen heel in de verte om ongeveer 19.30 uur de brandtoren weer in zicht kwam. Laatste stuk met auto naar huis bijna onmogelijk door steeds weer omgevallen bomen op de weg. Omgereden via Beekhuizen in noodweer. Op Schietbergseweg Tuf voor het raam alsof er niets aan de hand was. Veel rode wijn gedronken met zijn drieën. Storm bleek op televisie orkaan te zijn. Westland in diggelen. Schip Veronica op het strand geslagen.

Woensdag 4 april 3.30 uur. Grote kamer Kleine Wildwal

Ben net een half uur geleden opgestaan. Een droomhuisje. Wordt elk uur zaliger. Stil, mooi, uitzicht op Heuven, helling met veel los in de wei lopende paarden. Zo lang we hier zitten nog niemand gezien.

Gistermiddag met Frans de stormravage aangezien. Niet te geloven. Zeker om de tien bomen lag er één om. Realiseren ons nu pas welke risico's wij gisteren tijdens de wandeling genomen hebben.

Vanavond eerste van drie voorstellingen in Eindhoven, Philips Ontsnappings Centrum (POC).

Donderdag 26 april 16.40 uur

Voorstelling in Almelo totaal uitverkocht ondanks Real Madrid-Ajax op tv. Hadden de zaal tweemaal kunnen uitverkopen, volgens directeur. Nieuwe zaal kostte twaalf miljoen, wel mooi verpest, met een veel te ver weg en veel te hoog balkon. Het balkon leidt een eigen leven. Moeilijker te bespelen theater dus, maar hoe ouder en

geroutineerder ik word, hoe minder de mensen begrijpen waarover ik het eigenlijk heb als ik dit soort euvels vertel. Zo'n architect zou het verder werken geheel onmogelijk moeten worden gemaakt. Als ik elke avond zeshonderd mensen zo hoor lachen, word ik er af en toe een beetje bang van. Maar wie maakt mij aan het lachen? Bedacht dat als ik ooit naar een psychiater zou gaan, het eindigen zou dat ik hem aan het lachen zou maken en van zijn depressies af zou helpen, maar bij mij...? Ik denk het niet.

Woensdag 2 mei 10.45 uur. Wildwal

Roezig bezig, want we moeten helaas alweer weg. De sfeer is hier overrompelend heerlijk. Ineens ons dierbaarste huisje. Konijnen in de tuin, veel vogels en oneindige rust. Gaan nu dadelijk naar Heerlen voor twee voorstellingen, hoewel ik liever in Nijmegen had doorgespeeld. Bedacht al wandelend nieuw slotcouplet aan 'Jongens met rooie streken':

Maar nu na 156 dagen
heeft Nederland dan haast een kabinet
Wie zou het kindje niet op handen dragen
het ligt zo schattig naast Den Uyl in bed
Maar wie kan ons het wondertje verklaren
hoe komt het kindje aan rooie en witte haren?

Jongens met rooie streken
die gaan met iedereen onder de deken
als het maar in het belang is van de republiek
Da's geen overspel
maar dat is politiek

Zing het misschien vanavond.

Zaterdag 12 mei 10.12 uur. Wildwal

Als in de kleedkamer de speakers opengaan en ik hoor het geroezemoes van de zaal vijf minuten voor ik op moet, dan denk ik: alles berust op een misverstand. Ik ben helemaal niet grappig, niemand zal erom lachen dadelijk.

Dinsdag 15 mei. Middag. Werkhuisje Kudelstaart

Zondag en maandag Apeldoorn geheel uitverkocht met televisieregistratie voor de VARA (Archief...?)[1]. Regie Nico Knapper. Geheel viel erg mee Veel complimenten van veel kanten: zo 'televisiesieniek' zou ik zijn. Joop Koopman: eigenlijk is het zo geheel klaar voor uitzending. Frans: ik neem alles terug wat ik over Nico Knapper heb gezegd (hij vond deze man namelijk totaal ongeschikt om een programma van mij op te nemen). Tuf, meneer Van Liempt en Ru ook erg enthousiast. Had zelf na tien minuten al totaal geen last meer van dij (enorme) camera's in de zaal! Kortom experiment lijkt tot nu toe geslaagd. Hopen het programma na onze vakantie te gaan zien. Beetje afstand in tijd moet er zijn.

Zaterdag 26 mei 18.15 uur. Hotel de Hamert

Balkondeuren wijd open. Frans vroeg gisteren opslag. Voelde zich vier jaar lang onderbetaald. Niet zo aardig vond ik. Oorzaak? Hij wilde in Amersfoort niet in de WW.

Voor de voorstelling ineens Jenny Arean in de kleedkamer. Zag er enorm leuk uit en was weer ouderwets gezellig en lief. Na de pauze steeds vreemde Japanners, Chinezen, generaals en zwervers tussen de coulissen. Acteurs van Globe die in de kleine zaal speelden. Jenny lachte drie tot viermaal zó hard tussen de coulissen dat ik zelf moest lachen. Nu op weg naar Venray de laatste voorstelling van het seizoen. Beginnen pas om 20.30 uur, omdat prins Bernhard daar vanmiddag matinee schijnt te hebben.

Zondag 17 juni 10.00 uur. Op de Laube, Enzian

Gisteren dan om 11.30 uur aan de wandeling naar Davos over de Strela Pas (2350 m) begonnen. Frans: het zou wel eens kunnen zijn dat de zon onze grootste vijand werd vandaag. Had het niet moeten zeggen. In beginnende stortregens om 13.00 uur in Heimeli binnengevallen. Enorm gezellig ontvangen. Onweer hing tegen de bergwand aan. Dronken drie Ovo's, steeds hopend dat het droog zou worden. Besloten om ongeveer 14.30 uur maar terug te gaan. In zware onweersbuien. Bliksem om ons heen, maar wij hoefden echt niet bang te zijn, want werd ons verteld, bliksem slaat in de bergen altijd in op het hoogste punt. Koeien en een paard wisten dat blijkbaar niet, want die schrokken zich net als wij rot! Vandaag gaan we het weer proberen.

Woensdag 4 juli 21.00 uur. Werkhuisje

Bijzondere, misschien wel belangrijke dag achter de rug. Zagen vanmorgen ons hele 'Wim Kan alleen'-programma (de opname van 15 mei in Apeldoorn) op tv en... ik vond het ... erg goed, ja vond mezelf erg goed. Durf het wel te bekennen, omdat ik mezelf jaren lang 'eng' vond op televisie. Niemand anders erbij dan meneer Van Liempt, Frans, Tuf en ik en van de VARA Adri van Oorschot en de heer O. Montagne. In oude Concordia Bussum. Niemand zei eigenlijk veel, maar toen het uit was, kwam ik in de hal waar een van de chauffeurs (?) van de NOS zat. Hij had het gezien en zei zonder enige inleiding: als ze dat uitzenden, praat heel Nederland erover. Ik zit hier al tien jaar, maar dit is geweldig. God laat uw uitspraak gezond blijven, zei ik...

Maandag 9 juli. Westerterras

Probeer voor het eerst wat te werken. Erg leeg van binnen, erg eenzaam en niet begrijpend waarover ik ook maar één zinnig woord zou kunnen zeggen (en schrijven). Voorzichtig zoek ik naar een andere benadering van het werk. Nu ben ik zo ontzettend ver van alles af, van theater, show. Ideeën, wat waren dat ook weer. Heb niet één afspraak. Kan het hele programma dus vandaag nog schrijven. Voel me gelukkig evenwichtig, rustig van binnen, maar daardoor totaal ongeïnspireerd.

Zondag 15 juli 6.30 uur

Gisteren om 15.00 uur Ru hier en hem en Ol samen voor het eerst 'Nachtwacht' en 'Melkmeisje' voorgelezen. Een ongehoord succes! Las het totaal misschien wel vijfmaal voor. Veel minder was entreeliedje 'Kom maar dicht bij mij'. Het glansde niet, leek mij. Vandaag misschien aan Frans voorlezen?

Schreef brief aan Herman en Marlous. Zoek je niet rot naar iets nieuws. Zing maar gewoon veel mooie liedjes net als toen, daar komt de brief op neer!

Maandag 23 juli 2.07 uur

Sinds ik weer aan het werk ben is het slapen weer een stuk minder. Vanmiddag weer eens ouderwets met Meike en Mirjam gewandeld. Maar verbeeld je maar niets, er gaapt toch een diepe generatiekloof tussen ons. Au fond weinig tot geen contact met Meike en Mir. Alles erg uiterlijk en eigenlijk wat opgeschroefd. Hoe gaan oude mannen verhoudingen aan en zelfs huwelijken met zulke meisjes. Onmogelijk!!!

Woensdag 25 juli 19.50 uur

Al twee repetities in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag achter de rug. Viel me niet mee. Veel technisch personeel dat vraagt: repeteren ze nou nog of praten ze maar wat?

Zaterdag 3 augustus 14.30 uur. Werkhuisje

Première werd toch nog een groot succes, alhoewel allerlei narigheid daartussen lag. Ol steeds slechter. Medisch Engeltje gekomen. Ik zaterdag alleen zonder Ol gerepeteerd in Koninklijke Schouwburg. Ik zondag niet lekker. Naar meneer Van Liempt om de borden, altijd weer die borden, te maken. Thuis Medisch Engeltje gebeld. Pillen. Maandag samen gerepeteerd. Dinsdag ik ziek thuis gebleven. Gedacht om première een week uit te stellen.

Woensdag grote generale repetitie. Donderdag per telefoon met meneer Van Liempt borden gemaakt. Fijne première gespeeld. Maar mij persoonlijk viel de 'Nachtwacht'-proloog wat tegen en ook het 'Melkmeisje' van Ol en Vermeer. Maar daarna ook meevallers. Entreeliedje na de pauze bepaald enorm en slot 'Lief Vaderland' nog nooit zo goed geweest met vier grote lachers erin. Schmelzer met 'Carla' en zoon Norbert in de zaal. Na afloop even achter. Kreeg boek 'Het verschijnsel Schmelzer' en fles champagne cadeau. Ko van Dijk was er ook. Even in de pauze. Met veel zoenen! Ik had Paul en Myra verboden voorlopig de voorstelling te komen zien. Na afloop waren ze er wel.

Verheug me bijna op de voorstelling van vanavond. Heerlijke sfeer in die enorme schouwburg. Na afloop bij de eerste maal halen stáát het publiek al te klappen. Een droom. Wie had dat vijftig jaar geleden gedacht? Ik! Maar toen ik ouder werd en zag hoe moeilijk het allemaal was, toen niet meer!

Zondag 19 augustus 19.37 uur

Stille avond. Geen rimpeltje op de plas. Vier mooie hoge tuinkaarsen, gekregen gisteren van Wieteke van Dort, branden rond de kabouter. Over een half uur zal het donker zijn. Onvergetelijke dagen achter de rug. Driemaal per week in totaal uitverkochte zalen waar ondanks erkende hittegolf gevochten wordt om de plaatsen in de mooiste schouwburg van Nederland. Triomfen (ja triomfen!) vieren. Daar krijg je dan ook nog geld voor! Veel geld. Een heerlijk vak. En dan als tegenstelling dit huis, deze tuin, dit water. Romantisch stil.

Gisteren de negende voorstelling waarschijnlijk de absolute topavond. Vandaag stil en doodmoe begonnen. Maar wel ontbijt op Westerterras. Kranten gelezen. Hiltermann geluisterd. Om 13.45 uur kanoën met meneer Van de Meulen en om 14.00 uur met Janien weer goed en gezellig gezwommen. Heb nu ineens alles zo lekker dicht bij huis.

Wel altijd tot 20.15 uur in enorme spanning voor de voorstelling. Maar na drie lachers breekt die spanning en werk ik heerlijk. Dooden doodmoe in de pauze, dat wel. Hemd is zwaar van het zweet. Lig bijna een kwartier in de ‘Liegewagen’. Ben nu op de top, geloof ik, van mijn kunnen. Maar dat ziet niemand. Er gaat geen lettergreep mijn mond uit of ik weet welke intonatie en welke snelheid ik hem mee zal geven. Zalig om te doen. Maar op de een of andere manier betaal je toch de tol daarvoor.

Zondag 26 augustus 19.17 uur. Op het randje van de Westeinder Plas

Gisteravond afscheid van Den Haag en Koninklijke Schouwburg. Een soort triomftocht. Bloemen werden van heel hoog onder het bedanken over onze hoofden uitgestrooid. Vol weemoed van iedereen afscheid genomen en gebeden dat wij volgend jaar terug zullen mogen komen.

Op slot dankwoord voor Ol van toneelmeester meneer Van der Zalm. Gewoon iedereen een beetje ontroerd. Ol werd bedankt als de beste en liefste gastvrouw die ze ooit in theater hadden meegemaakt.

Woensdag 29 augustus 18.30 uur

Doodstil, donker, bedachtzaam weer. Frans, bleek maar aardig, ontboden om over zijn zorgen te praten. Mensen uit het publiek hadden gezegd: wat ziet die jongen er slecht uit. Een moeilijke prater, die Frans. Hij heeft sinds veertien dagen een zoon (Franco) die met ademhalingsmoeilijkheden in het ziekenhuis ligt. Waarom heb je ons dat niet verteld? Ach, ik vind dat niemand iets te maken heeft met mijn privé-leven. Dat was dan dat. Boden hem bijstand aan, maar dat liet zich moeilijk uitleggen.

Donderdag 20 september 10.35 uur. Laube Enzian

Telefoon van meneer Van Liempt. Alle theaters waar we nog moeten komen, vragen extra avonden aan. Maar ik zit hier zo lekker. Nog nooit zo fijn, ver en intens gewandeld als al deze 'Franse' vakantiedagen. Gisteren echter te grote risico's genomen. Aan de overkant van de Plessur was het pad weggeslagen. Toch overgestoken en gevaarlijk omhoog door het bos. Drie kwartier zitten praten op een boom die geheel ondergraven voor negentiende los boven een ravijntje bleek te hangen (ich habe Glück gehabt!).

Frans bij vertrek uit Amersfoort *ƒ* 500, - opgenomen bij meneer Van Liempt oor de reis, vertelde gisteravond: ik heb eigenlijk geen geld voor de terugreis (!?).

Maandag 1 oktober 19.00 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Vanmorgen hier wat moedeloos gewerkt. Onder andere de band beluisterd van laatste avond Koninklijke Schouwburg. Viel me niet mee. Alleen is dan heel erg alleen. Om 13.15 uur met Ol naar Hilversum Gooiland. Generale repetitie. Frans nog met zere Zwitserland-knie. Viel me niet mee. Is lelijk aangekomen. Maak me zorgen. Repetitie bracht een beetje sfeer in mijn binnenste. Veranderde ter plaatse nogmaals 'Zeg maar jij tegen Joop'. Laatste twee regels, tweede couplet:

> Want het hele kabinet, da's ouwe jongens onder mekaar
> je leert ze amper kennen, of ze zeggen: tutoyeer me maar
> Zeg maar jij tegen Joop, zeg maar jij tegen Joop
> Neerlands Hoop in bange dagen.

Op dat moment kwam meneer Van Liempt de getypte tekst brengen of ik zei: ‘Het is alweer veranderd. Kunt u het nog eens overtypen?’

Vrijdag 5 oktober 18.30 uur

Première Hilversum bijna onverdiend groot succes. Was zelf nogal ontevreden door vage onrust van binnen en weinig evenwicht. Veel probeersels die nogal eens mislukten door een soort enge stilte. (Gijsen: Heeft God nog gebeld?) Voelde me erg onzeker en dikwijls in het genre van lust u mij nog? Maar aan het slot was het voor Hilversumse begrippen bijna ovationeel. ‘Zeg maar jij tegen Joop’ ging in mijn gevoel vrijwel geheel de mist in.

Zaterdag 6 oktober 11.45 uur

Goede revanche genomen. Na de pauze ongekend. En het slot ‘Zeg maar jij tegen Joop’ is nog nooit zo sterk geweest. Begon nu met het refrein en bouwde een fraaie brug tussen Gijsen naar Joop. Had het gevoel dat je dit voor oudejaarsavond zo had kunnen opnemen en uitzenden. Mooie reacties na afloop, zei meneer Van Liempt. De druk op de kassa is er ineens weer helemaal. Voldaan met meneer Van Liempt in zijn nieuwe, dure auto (Daimler?) naar huis in af en toe mist.

Dinsdag 9 oktober 8.00 uur

Mineurstemming. Hartkloppingen sinds de oorlog tussen Israël en Egypte en Syrië voor de vierde maal is uitgebroken! Wie heeft er gelijk? Voor wie trekt u partij? Een van de grootste misverstanden van ons leven is dat wij altijd partij willen trekken. Kortom mijn stemming is weer vergelijkbaar met 1938 München, 1939 oorlog, 1941 Japan. Zie er nog iets minder in dan ooit tevoren.

Zaterdag 13 oktober 17.05 uur. Wildwal

De toestand op alle fronten ontmoedigend en alarmerend. Israël wordt nu ook door Jordanië aangevallen. Saoedi-Arabië dreigt de oliekraan te sluiten. ‘We’ (dat zijn meneer Van Liempt en ik) overwegen al om een Eend te kopen, loopt 1 op 20. Het initiatief is overigens van mij, omdat ik er voor de zoveelste maal in het leven niets meer in zie! Kans op een wereldoorlog zit er toch lijkt mij weer

dik in. Rusland dreigt steeds dreigender. Totaal ongeschikt als ik ben voor held of doorzetter, hoop ik nu maar op een soort remise van welke positie misschien onderhandeld kan worden. Zit nu weer elk uur naar de radio te luisteren. Ol zelf ook nogal stilletjes. Nu niet bepaald de opbeurende kracht van vroeger in dit soort dagen.

Gisteren 19.00 uur in Wapen van Allone met Simon en Tini gegeten. Simon was geweldig. Drinkt niets meer. Al anderhalf jaar. Ons cadeau, gouden pen en potlood, midden in de roos. Kreeg verschillende mooie tips van hem voor de conference (spandoeken waar nooit tekst staat op de achterkant, waardoor duizenden mensen mee kunnen lopen zonder te weten waarvoor!). Leuk en goed contact, maar Tini bedierf veel door ongezellig veel te blijven drinken. November 1939 in Velp... herinner ik me nog precies. Wij speelden de spoorwegjubileumrevue en logeerden met Prem[4] bij Caro. Elke morgen hoorde ik haar praten in de kamer naast ons. Aan de toonhoogte hoorde ik hoe de berichten waren... Nooit Vrede? Nee nooit.

Dinsdag 16 oktober 12.27 uur

Toestand Midden-Oosten elke dag erger. Russen helpen de Arabieren. En Amerika Israël. Escalatie! Tweeduizend mariniers gaan met de zesde vloot enz. Druk bezig met goedkope auto. Olie in alle tanks, straks even naar Aalsmeer, beetje blikjes in huis halen. Radio staat aan. Er werd zojuist al openlijk gesproken over een rechtstreekse confrontatie Rusland-Amerika. Dat betekent gewoon OORLOG!

Zaterdag 27 oktober 14.30 uur. Werkhuisje

Vannacht van 3.00 tot 7.00 uur opgezeten. Tobberig. Gewerkt aan... oudejaar. Liedje over de oliekraan die wordt dichtgedraaid, maar 31 december is alles waarschijnlijk alweer totaal veranderd.

Zondag 4 november 18.15 uur. Werkhuisje

Eerste autoloze zondag. Een ervaring, een openbaring. Het leek iets on begrijpelijks, zoiets als de eerste ijsdag. Overal lachende, wuivende, roepende mensen: Dag Willem! Ga je lekker! Ongekend stil. Alleen die verdomde brommers. Als we die nu nog verbieden, dan zijn we er.

Zondag 25 november 20.12 uur. Wildwal

Stille, autoloze zondag. Vannacht om vier uur opgestaan en tot over half zes ‘Waar gaan we in het nieuwe jaar naar toe’ zitten schrijven. Toen ik er om zes uur in lag, was ik alweer aan het veranderen. Nu ook weer.

Woensdag 28 november

Thuis van strandwandeling ineens geïnspireerd door onder andere gesprek vanmorgen met Frans Rühl over de titel: ‘Zuinig over de drempel’. Zei Frans dat hij dat liedje zo sfeervol vond. Bedacht dus in een half uur tijd dit:

Zuinig over de drempel
Het was me het jaartje weer wel
Zuinig over de drempel
met de sjeik en de sjah en de Shell
Zuinig over de drempel
De Uyl kan in het donker goed zien
't Kan altijd nog slechter
een tikkeltje rechtser
en je zat nou met Wiegel en Pien
of:
Dus laat hem niet vallen
Straks zit je met z'n allen
in het donker met Wiegel en Pien

Consternatie over Simon van Collem. Was eerst bij Van Liempt met aanvraag interview. Neen, zei ik. Dook vanochtend bij onze buurman op. Fotografeerde meneer Van de Meulen alvast toen hij de voordeur opendeed. Brutale zak! Wilde morgen hier komen. Janien kwam dat aan Tuf melden.

Maandag 3 december 19.50 uur. Wildwal

Eerste voorstelling in Enschede als altijd moeilijk. De voorste drie rijen met een haag van bejaarden waar je doorheen moest breken en dan een balkon halverwege Hengelo waar een paar honderd mensen een geheel eigen leven leiden. Ga d'r maar aanstaan. Zondag zalig stil en autoloos. Om 11.45 uur alleen midden op de brede weg

naar de schouwburg gelopen en daar tot 15.00 uur fantastisch inspirerend met Ru gerepeteerd: nieuwe liedje ‘Zuinig over de drempel’, ‘Zuinig zijn’ en ‘Waar gaan we in het nieuwe jaar naar toe’. Ru uitermate enthousiast over de teksten en inspirerend melodietjes ter plaatse makend. Tweede voorstelling in mooie spanning opgebracht en wel tot een echt succes gekregen. (Zeg maar JA tegen Joop!)

Woensdag 5 december 22.15 uur

De dagen zijn te kort, als altijd. ‘Ik had zo graag nog heel veel willen doen.’ 's Morgens: scheren, douchen, paar dingen opschrijven, koffie drinken, telefoneren met meneer Van Liempt. De tv is één grote olieplas, dag in, dag uit. Eén lange paniekerige toestand. Mensen die ons bang maken en anderen die ons dan weer een beetje hoop geven. ‘De mens lijdt het meest door 't lijden dat hij vreest.’ Af en toe schiet ik lekker op met m'n oudejaarsavondprogramma, maar vannacht en vandaag stond alles een beetje stil. Oppassen dat het niet een Arabisch programma wordt. Morgen en overmorgen Apeldoorn. Is allang uitverkocht. Zalige dagen (tot nu toe) in 't Onzalige Bos.

Zondag 9 december

Het bijgeloof bij het schrijven. De zogenaamde inspiratie, 's nachts als het kritiekpitje laag brandt. Schreef vannacht voor de potpourri oudejaar:

> Den Uyl heeft gezegd, Den Uyl heeft gezegd
> heeft ons heel voorzichtig uitgelegd
> De wereld van toen komt nooit meer terug
> die is voorgoed achter de rug
> Ojé dan krijg je straks
> de nieuwe wereld hier van Joop en Max
> waarin je katten geeft aan het buitenland
> dan duurt het lang voor het licht weer brandt.

Maandag 17 december 24.02 uur (dus al 2 minuten dinsdag)

Daverende stront, ineens!, met Tuf die nu al ongeveer twee weken niets anders doet dan de lichten achter m'n kont uitdraaien in

kamers waar ik twee minuten later weer iets moet halen... De dialoog loopt nu veertien dagen als volgt: ‘Jij zei dat we zuinig moesten zijn met licht.’ ‘Nee, dat zei ik niet, we draaien de lampen aan en uit en dat kost veel meer geld dan ze een kwartier te laten branden. Het gaat om zuinig zijn in de lengte.’ Duidelijk gezegd dat ik die zuinigheid nu twintigmaal heb uitgelegd en dat die nu begrepen moet zijn.

Vanmorgen vanaf 11.15 uur Ru! Repetitie dat wil zeggen tegenover elkaar aan de tafel in 't kleine kamertje en woordje voor woordje het ‘zwart-wit’ liedje zitten maken onder andere van enkelvoud naar breder beeld. Tenslotte belde Sant 's avonds rond 18.00 uur op om te zeggen dat het tweede refrein (heeft m'n zoon uit het water gehaald - een levensgevaarlijke Palestijn) helemaal kon vervallen. Ook omdat er net weer in Rome een ontzaglijk bloedbad is aangericht!!! Uitslag nog lang niet bekend. Kaping vliegtuig dertig doden tot nu toe. Even twijfelen, toen dacht ik: ze heeft gelijk!

Zondag 23 december 10.35 uur

Delft viel tegen. Niet uitverkocht. Vorige keer in twee uur! Nu ongeveer zevenhonderd mensen (gaan er negenhonderd in!). Bibeb was er! Vertelde vanmorgen aan meneer Van Liempt per telefoon: grandioos! Toch ging ik in een lichte mineurstemming naar huis... ‘Kamelen op het behang’ (nieuw liedje) stuk minder dan in Utrecht en Apeldoorn. Unieke ervaring: na afloop stond op het totaal verlaten pleintje voor de Doelen een eenzaam meisje helemaal in d'r eentje te klappen toen we naar buiten kwamen... Meesterlijk! zei ze, meesterlijk. Ik zei: dit maak je nooit meer mee. Altijd verlaat ik het theater als de loodgieter die het toilet gerepareerd heeft. ‘U sluit wel af, hè loodgieter!’ en daar ga je na zo'n avond doodeenzaam (verlaten applaus) naar huis. Het meisje luisterde aandachtig, lachte, pakte haar fietsje en reed staande op de trappers weg... Dagboek schrijven is fotograferen met potlood...

Zondag 30 december 7.02 uur. Kudelstaart

Sinds 4.30 uur op. Opwindende, mysterieuze, feestelijke dagen achter de rug. Vier juichvoorstellingen in Amsterdam. De eerste twee niet eens uitverkocht, maar zo'n ongekend nog niet vertoond succes. De vierde is het geworden! Staat ongewijzigd, ongeknipt,

onveranderd op de band. 72 minuten. Met (kleine) foutjes en al. Een ‘aarzeling’ bij: draaien we de feestverlichting aan of uit of half? Dansen we in 't donker verder om het gouden kalf! Zagen het gistermiddag in de NOS-studio in Hilversum. Tuf en ik, meneer Van Liempt, Ru, Sant, Frans, Joop Koopman, Nico Knapper en... allemaal belachelijk enthousiast. Er ‘vielen’ woorden als happening - ongekend. Zelf moest ik (o, wat een schande!) af en toe lachen. Veel ‘vel’ bij m'n kin, misschien iets te veel close-ups (?), maar... enorm ontspannen en af en toe mooi geïmproviseerd. Volgens Nico Knapper (regisseur) ben ik een ideale tv-persoonlijkheid omdat ik mezelf ‘geef’ (?) zoals ik ben... Zalig nu nog ongeveer 36 uur te mogen wachten op de uitzending.

Lang met Wim Ibo getelefoneerd die de tweede voorstelling zag en daar vanmorgen in de zondagochtend VARA-uitzending enthousiast over vertelde. Hij verwonderde zich dat ‘Jongens met rooie streken’ er in zat (erg ‘gedateerd’ volgens hem). Parlementaire geschiedenis op muziek! (zei ik), te veel zichtbaar spieken - dat waren zijn aanmerkingen.

Jan Blokker probeerde in de Volkskrant alvast van te voren de boel ‘mies’ te maken (te verstoren). Hij wist nu al dat het over Den Uyl zou gaan... Hoe zou ie dat in godsnaam weten? Uit de Volkskrant? 't Wordt tijd hem nu eens een flinke opdonder te geven. Tijdens Hirohito liep ie me ook steeds voor de voeten. Hij lacht om Barend Servet (dit om z'n humoristische peil even aan te geven). Goed - opwindende, emotionele dagen. Dicht, dicht, dicht tegen Tuf aan. Samen in het begin van de uitzending (‘Mien, je kan toch nieuwe slaolie hamsteren’) en aan het eind. Ze zag er zo charmant uit in haar dure C & A pakje. Beeldschoon en ontroerend.

Nooit, nooit, nooit vergeten dat ik diep dankbaar tot nu toe dit succes beleef. Niet van leg het daar maar even neer. Heel bewust tot diep in m'n ziel. Wie ben ik dat ik dit beleven mag-achtig. Wat een tijd, wat een dagen! Wat een succes (tot nu toe). En wat denk je nu echt diep in je hart dat het straks worden gaat...? Ja, ik zie het er wel helemaal in... (afkloppen), vooral (ook) omdat die eindeloos lachende, enthousiast klappende zaal volledig in de uitzending zit. Ja, geheel tegen de regels van het spel zie ik er ‘iets’ in. Hopen morgen naar toverhuisje te gaan en het daar te beleven...

Eindnoten:

1 Deze opnamen zijn nooit uitgezonden.

1974

De oudejaarsconference blijkt van historische waarde. Kan breekt alle records en haalt met zijn televisieuitzending de hoogste kijkdichtheid en waarderingscijfers (8,8) ooit gemeten. Binnen drie weken zijn 200 000 exemplaren van de grammofoonplaat verkocht. Nico Scheepmaker rekent zelfs de lachdichtheid van het programma uit. Elke 15½ seconde een lach, 271 keer! Kees van Kooten en Wim de Bie winnen de Nipkovschijf. De benzinedistributie blijkt een farce. Op de Nederlandse autowegen gaat een maximumsnelheid van 100 km gelden en het blaaspijpje wordt geïntroduceerd. Radio Veronica moet uit de lucht en De Tijd verdwijnt als dagblad. De woningbouw loopt met 18% terug. *Die Gruyters doet het niet goed, zal wel gauw burgemeester worden... van Vijfhuizen*. Bij de provinciale verkiezingen wordt D66 bijna weggevaagd. Het naaktsprinten, het zogenaamde 'streaken', wordt kortstondig populair. Door de natste herfst sinds eeuwen lukt het de Zeeuwse boeren slechts met behulp van het leger om nog een deel van de oogst binnen te halen. Nixon houdt de eer op het nippertje aan zichzelf en treedt af. PLO-leider Jasser Arafat spreekt de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties toe.

Wim Kan neemt een halfjaar vrij. De maand augustus keert hij met hetzelfde programma terug in de Koninklijke Schouwburg, maar het kabinet-Den Uyl blijft zorgen voor een constant actuele conference. Met een nummer gebaseerd op Archie Bunkers 'All in the Family' maakt Kan samen met zijn vrouw nu de pauzefinale. Na enige omzwervingen begint Kan in oktober aan een nieuwe zes maanden durende serie in het Nieuwe de la Mar Theater in Amsterdam. Net als in Den Haag nog slechts drie dagen per week, want Wim Kan speelt nu hoofdzakelijk voor zijn plezier.

Woensdag 2 januari 5.05 uur. In de diepe fauteuil Wildwal

Diep in het bos. Absolute stilte. Ook een beetje aan het komen nu in mijn hart. Om drie uur wakker. Oudejaarsavond om kwart voor negen nog even in een rustig Rheden bij het station. Nog een paar auto's die zich televisiewaarts spoedden (zoals ik mijzelf troostte). Om vijf over negen met eeuwige lieve Tuf paraat bij het apparaat. In mijn buik gerommel. Precies 21.15 uur begon het. Geluid zacht gezet, anders lijkt het succes te groot, zo dacht ik. Vierde versie raasde over het scherm. Vond het zelf nog vaak te langzaam. Ontdekte kleine, nieuwe fouten. Had het graag ter plaatse over willen doen. Toen het uit was, lange tijd stilte. Twijfel stond rechtop in de kamer. Eindelijk telefoon. Willem Duys en Anne Marie Oster! Willem: Fenomenaal! Ongekend! Tv-persoonlijkheid. Zie je weer televisie is geen massa persoonlijkheid. Het is een instrument voor vier personen. Op dat moment begon ik er in te geloven. In een succes. Telefoon van Frans Rühl. Het is ingeslagen als een bom. Enorm. En ze vinden u zo scherp deze keer. Kreeg het gevoel: 't was goed. Om 00.20 uur telefoon van meneer Van Liempt. Geweldig. Morgen fotograaf Telegraaf. 2 januari frontpagina foto van u beiden. Dat wil de hoofdredactie en Henk van der Meyden. Het jaaroverzicht op tv begon en eindigde met mij. Tevreden om 2.15 uur naar bed. Nieuwjaarsdag om elf uur meneer Van Liempt gebeld en Telegraaf afgezegd: zoiets ontaardt in een interview. Het is nu tien over half zes. De twijfel komt opnieuw langzaam opzetten. Dokter Bon belde Ol nog op. Vond het teveel Den Uyl. Wanhopige pogingen van Ol mij te doen geloven dat ze het zo geweldig hadden gevonden. Maar ook na de voorstelling in Utrecht wist ik al dat de Medische Engelen spreekkamerfans zijn en dat is totaal iets anders dan zaalfans. En zo dan maar weer vol twijfel het nieuwe jaar in, de tweede dag tegemoet.

Dinsdag 15 januari 12.15 uur. Kamer 69 (de onze), Ringhotel, Engelberg

Per TEE-trein naar Basel. Weggebracht door meneer Van Liempt en zijn kleinkinderen Patricia en Menno. Op station Den Haag tijdschriften gekocht, mocht niets betalen als ik even een krabbeltje zette op mijn grammofoonplaat die de kioskman onder de toonbank vandaan haalde alsof hij op dit moment had gewacht. In de trein

meteen in de armen van VARA-heer Broeksz. We hadden het slechter kunnen treffen. Met ons drieën heel gezellig geluncht. Mochten weer niets betalen. Oude traditie.

Woensdag 16 januari 10.35 uur. Kamer 69, Ringhotel, Engelberg

Af en toe poging tot zon. Fijne feestdag gehad samen, met lunch op de kamer en coca cola uit de minibar. Lange, eenzame wandeling omhoog naar Ritlis. Laatste stuk heel zwaar door halve meter sneeuw waar ik geheel onverwacht doorheen zakte tot in het stromende water. Zijknat thuis. Tweemaal telefoon van meneer Van Liempt of hij Max Koot en Toon Hermans mocht zeggen waar wij waren. Neen! Duizendmaal neen! Fijn onvindbaar gebleven.

Vrijdag 18 januari 19.10 uur

Geheel uniek na een ongekend fantastische dag. Akkoord tussen Israël en Egypte. Tweehonderdduizendste lp werd mij vanmiddag voor het NOS-Journaal uitgereikt. Een platina plaat!!! Met Hans en Inge van der Werf (leuk contact weer), Nico Boer en Polydor directeur Fred Haayen. Omdat Polydor de enorme vraag niet aankon, hebben ze twintigduizend platen per dag staan persen met een pers van Phonogram(!?)

Maandag 4 februari 4.15 uur. Enzian, Langwies

Wat ik hier nooit doe, ‘even’ opgestaan en cognac-grocje genomen. En naar buiten gekeken. Een onvoorstelbare stilte, voorname stilte. Beetje lichte Neuschnee. De weg naar Arosa totaal verlaten. Verse hertesporen in de vers gevallen sneeuw. Absolute stilte. Ik wil hier nooit meer weg. Afschuwelijke zin in een echte, eenzame, sneeuwwandeling.

Vrijdag 22 februari 11.00 uur. Enzian, Langwies

Net lange telefoon van meneer Van Liempt. Wim Sonneveld heeft hartinfarct. Ligt in Amsterdam in de VU. Reed meteen naar de VU. En daar ligt hij nou...

Woensdag 6 maart 16.15 uur. Enzian, Langwies

Het sneeuwt nu nog steeds. Om half twaalf nog fijn gaan wandelen naar Sapün in dertig centimeter hoge sneeuw waarop ik de eerste

wandelaar van de dag was. Volstrekte eenzaamheid en stilte. Ben nu aan het inpakken op Frans zijn kamer. Herr Bürger van de Post brengt ons vanavond naar Bahnhof Langwies.

Zaterdag 9 maart 3.00 uur. Grote kamer Kudelstaart

Wim Sonneveld is gestorven. Kort is de roem... Ol en ik er al de hele dag mee bezig. Hele dag komen bij meneer Van Liempt de telefonen binnen. Alle kranten met verzoeken om een in memoriam. Slecht ben ik daarin. Hele dag in gedachten daarmee bezig geweest. Niets. Wat meer rode wijn gedronken om even wat los te komen van mezelf. Naar mijn werkhuisje om 15.00 uur. Plaat van Wim opgezet. Hielp niet. Om kwart voor vijf telefoon van meneer Van Liempt 'waar het bleef'. Stukje over Wim ging weer niet. Acht uur Journaal gekeken. Wim Sonneveld herdenking. Direct daarna over beide zenders Simon Carmiggelt. Uitstekend. Ik zou het niet kunnen. Ben veel te geëmotioneerd voor een bezinnend woord. Steeds telefoon. Dacht dat het meneer Van Liempt was waar het stukje bleef. Maar het was Kees van Liempt. Mijn vader is naar het ziekenhuis piet ontzettende pijn in zijn zij. Ik bel u even om de tekst van het stukje. Om 21.15 uur wij gebeld. Mevrouw Van Liempt. Mijn man is thuis. Niersteenaanval. Pak van mijn hart, hopelijk terecht. Zelf toen Henk van der Meyden, Telegraaf gebeld. Die vroeg: hoe voelt u zich nu wel, nou u op uw drieënzestigste jaar het hoogste waarderingscijfer voor de televisie hebt gehaald... Ik zal het echt niet in dezelfde krant zetten. Ik zei: ik voel niets. Ik voel alweer hoe waardeloos dat allemaal is. Toen riep Ol iets en vroeg Van der Meyden: wat zegt uw vrouw, gaf ik de hoorn over en was ook dit contrast weer voorbij. Daarna nog even Ruud Kuyper van het Algemeen Dagblad gebeld. Gewoon gezegd dat ik al een stukje over Wim Sonneveld aan de Telegraaf had gedicteerd. Kan ik hetzelfde stukje geven? Nee, dat kon niet. Toen maar even gewoon over Wim 'gepraat'. Soort interview? Hij was de jongste van de zogenaamde grote drie. Maandag wordt hij begraven. Terwijl ik dit opschrijf, merk ik dat ik het eigenlijk nog niet volledig geloof...

Egocentrisch als een mens is (en ik nog met drie vermenigvuldigd), zat ik de hele avond naar mijn eigen dood te kijken. Alles wat Simon over Wim zei, zou hij zonder één enkele verandering over mij hebben kunnen zeggen. Van de tien tranen die wij plengen, zijn

er negen bestemd voor ons eigen lot.

Maandag 11 maart 12.10 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Over twintig minuten wordt Wim Sonneveld begraven. Wij gaan er niet heen. Stuurde gistermorgen een briefje aan Huub en Friso om het een beetje uit te leggen. Hopelijk vindt het begrip. Ik geloof dat Toon Hermans ook niet gaat. Herdenkingen op televisie van Simon en Willem Duys erg goed door hun eenvoud. Daardoor erg treffend. Doolaard in Het Parool deed ook een poging zijn rotrecensies over Wim wat recht te trekken. Als hij maar niets schrijft bij mijn dood, want dan geef ik vanuit de hemel(?) nog een klap die hij op aarde al tien jaar van mij tegoed heeft.

Dinsdag 12 maart 15.49 uur. Werkhuisje

Vanmorgen heel erg lang met Medische Engeltje getelefoneerd over wat ik wil doen, denk te zullen doen, als Tuf eerder zou sterven dan ik. Zij weet precies wat je moet doen en hoe je het moet doen en hoe je moet zorgen dat ze je twaalf uur lang niet ontdekken. Ze zal mij liefst binnen afzienbare tijd alles hierover vertellen. Het stelt me gerust.

Donderdag 21 maart 9.10 uur

Druk met niets. Veel plannen, veel zwakke ideetjes. Nu ik probeer alweer wat te werken, iets te bedenken, iets op te schrijven voor een programma, voel ik mij als de hoofdredacteur van een dagblad die vandaag probeert de voorpagina van zijn krant van 1 augustus alvast in elkaar te zetten.

Vrijdag 22 maart. Avond

Zagen dan eindelijk interview van Bram en Freek vanuit Bellevue van drie à vier weken terug op de videorecorder. Wat ze zeggen is wel interessant. Sympathiek is het niet en vakmanschap is nog altijd ver te zoeken. Mijn grap ‘Minister Kruisinga die er maar tot zijn kruis in gaat’, vonden ze niet zo leuk. Is ook niet zo leuk, maar enkele minuten later lanceren ze: ‘Wij vroegen hem de afwas te doen, wisten niet dat hij een vaatziekte had...’

Maandag 25 maart 19.35 uur. Terug in werkhuisje

Straks gaan we na het nieuws proberen het interview van Elisabeth Andersen met Herman van Veen af te draaien. Heb het gisteravond op de video opgenomen. Op Ol en mij maakte het wel indruk, maar tegelijk was het slot ook wel erg zielig. Een diep ontroerde Herman kon zich enkele seconden (dus op televisie eindeloos lang) niet beheersen. Hij huilde en eigenlijk zijn we er nog niet achter wat er precies gebeurde. Ik telefoneerde in de uitzending met hem en toen zat hij al met gebogen hoofd te luisteren. Mijn aantekeningen niet gebruikt, maar het zomaar gedaan in de sfeer van hun gesprek. Na afloop belde mevrouw Andersen ons nog op om te bedanken. Ook met Herman nog even getelefoneerd. Het is weer de gebruikelijke gang van zaken. Als iemand mij komt vertellen: dat was het mooiste interview dat ik ooit zag, geloof ik het net zo hard als het omgekeerde. Ik weet het weer helemaal niet. Frans vond het begin erg stijf, maar het slot daarentegen fantastisch. Meneer Van Liempt vond het slecht. En ik? Ik weet het niet.

Vrijdag 29 maart 19.45 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Gisteren dan lunch met de VARA in het Wapen van Amsterdam in 's Graveland. Met Kloos, Joop Koopman, Piet te Nuyl en Jan de Troje. Uitermate gezellig en zeer leerzaam en steekhoudend vaak. Over het medium televisie. Over eind 1975 als de VARA vijftig jaar bestaat. Over de Davidsring misschien 15 augustus 1976 weggeven als ‘we’ veertig jaar bestaan. Over dagboek houden en daar ooit enkele uitzendingen over maken (groot enthousiasme). André Kloos een bijzonder aardige, bescheiden man. Piet te Nuyl zag er af en toe dodelijk vermoeid uit. Joop Koopman vol humor en cabaretwijsheid trekt mij elk ogenblik meer aan.

Woensdag 3 april 13.30 uur

Vreemde, bijna lome middag. Kreeg vanmorgen met de post hét boek van Henk van der Meyden cadeau! Met inscriptie. Las er een paar hoofdstukken in. Hij kan gewoon helemaal niet schrijven, dacht ik steeds, maar het hoofdstuk over Louisette heeft me toch ontroerd. Hoe komt dat nou? 'k Wee nie. Gewoon voor je mallemoers kont schrijven komt blijkbaar je hart binnen. Net kwam Ol

even storen. Gaf haar het boek mee. Ben benieuwd wat zij er van vindt. Ik zal hem in elk geval vandaag nog bedanken. (Ik hou van sprookjes.)

Vrijdag 10 mei 12.12 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Deurtje staat open. Kacheltje snort. Vannacht ineens geniale inval gekregen voor Ols nieuwe nummer 'Vrouwtje van Stavoren'. Gebruik de Pierre van Ostade stem uit de Berend Boudewijn Quiz. Hele opzet al klaar en daar ontbrak het nu juist bij dit nummer aan, een opzet. Aan meneer Van Liempt voorgelezen met groot succes. Daarna kwam Harry Wich. Bijzonder prettig contact ineens weer, met razendsnelle reacties van hem op drie ideetjes (grote kalende bladen die afgerukt kunnen worden en op de grond blijven liggen als symbool van de tijd die voorbij gaat).

Dinsdag 4 juni 23.00 uur. In bed Kudelstaart

Om 15.30 uur in Amersfoort bij Frans. 'Vrouwtje van Stavoren' voorgelezen en 'Karel Appel'-coupletje. Groot succes. Titia wat beter leren kennen. Zeer charmant. Kleine Franco vijf minuten op mijn schoot gehad. In Frans zijn bioscoop de film 'Themroc' gezien. Film met alleen klanken. De opstand tegen het ingemetselde leven. Wel fascinerend maar hard. Letterlijk en figuurlijk. Moest er wel om lachen soms.

Maandag 11 juni 7.00 uur

Om drie uur wakker, om vier uur opgestaan en 'All in the family'-liedje 'Those were the days' afgeschreven. Pauzefinale misschien voor Ol en mij als Archie Bunker en zijn vrouw aan het pianootje. Playbacken met Sant haar stem.

Zondag 16 juni 19.45 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Prachtdag tot op dit moment. In alle drie mijn boten gevaren. Eerst vanmorgen om 11.30 uur met Janine in de kano. Recht in het vaarwater van het schip Privé van Henk van der Meyden terecht gekomen. Eindeloos veel foto's in de kano, tenslotte ook van Janine en onze kanoos tegen elkaar aan. Toen snel peddelend Tuf gaan halen en met speedboot weer naar hun jacht. Foto's en Henk van der Meyden en Nico Koster bij ons aan boord en naar huis.

Dinsdag 18 juni 11.30 uur. Werkhuisje

Elk ogenblik kan Ru komen om te repeteren. Gisteren in jachthaven foto's bekeken van zondag met Henk van der Meyden en Nico Koster. Prima! Daarna aan boord van de Privé en een kwartiertje gevaren. Op mijn verzoek voor anker midden in de Westeinder. Koel, helder water. Zwembroek geleend van Henk van der Meyden en alle drie gezwommen Henk, Nico en ik. Tot viermaal toe van het schip in het meer gedoken, terwijl fotograaf Koster met de camera boven zijn hoofd zwom om mij te kieken. Veel complimenten over mijn conditie. Apetrots.

Vrijdag 21 juni 12.04 uur. In mijn werk 'hut'

Zoals Henk van der Meyden vanmorgen een pagina lang in de Telegraaf schrijft. Ongeveer vier keer hetzelfde uitgemeten over acht kolommen, maar het wordt gretig gelezen gezien de reacties. Veel meer mensen groeten, wuiven en lachen dan vóór de drie Van-der-Myden-pagina's. Inleidende conference geschreven voor de 'Nachtwacht'-scène. Zie daar wel vrij veel in, hoewel het niet uitgesloten is dat we hem of spelen of dat hij er na drie avonden weer uit is. Wankel blijft mijn moreel.

Zaterdag 29 juni 9.10 uur. Te bed

De vrijdag werd een heel bijzonder en apart dagje. Om twee uur stond Herman van Veen ineens in de tuin. Die komt altijd als het niet schikt! Erg aardig overigens, stil en sympathiek. 'Meegenomen' naar Wim Ibo en Klein-kunstacademie zodat we daar een soort panel vormden. Allemaal 'oudere leerlingen', meneren en mevrouwen met daar doorheen Georgette Rejewski, Martie Verdenius, Jacques Klöters (toneelmuseum) en Johan Verdoner (door Tuf consequent Verdoderer genoemd). Zeker dertig nu al min of meer bekwame leerlingen in mijn gevoel een opleiding volgend voor Zeppelin-personeel, als je begrijpt wat ik bedoel.

Woensdag 3 juli 13.05 uur. Werkhuisje

Dennendal is, met geweld, ontruimd. Een vreemd kabinet in een vreemde wereld. Moe, doodmoe en benauwd. Vannacht van half vier tot tien over zes gewerkt aan een opzet voor een slotpotpourri. Leek en lijkt me wel leuk. Zou straks naar meneer Van Liempt

gaan. Blijf echter hier wegens voetballen vanmiddag West-Duitsland-Polen en vanavond Nederland-Brazilië. Blij als alles voorbij is. Ook meneer Van Liempt is nogal voetbaltelevisie-achtig. Ach vader, kijk niet meer!

Zaterdag 6 juli 7.35 uur

Zit nu even rustig, maar alweer afgrijselijk soort haastgevoel dagenlang. Steeds weer het idee, ik haal het niet. Gun mezelf geen uur rust. Moet hele conference na de pauze nog maken en een derde conference voor de pauze.

Gisteren in stortregens eindelijk met Ol naar Ank en Waldo. Om 16.30 uur met Yolanda ouderwets feestelijk naar een slecht-weer-Scheveningen. Ze zag er enorm charmant en knap uit. Toch in storm het strand op en naar paal 97. Lief herinneringssymbool dat half in het water stond. Daar ín het water staan praten net als vroeger.

Maandag 8 juli 13.30 uur

Vanmorgen eerst even op de televisie gezien hoe het Nederlands elftal op Schiphol arriveerde. Toch nog duizenden mensen op de been, maar het geheel had iets van kermis vieren in de regen. Iedereen kreeg een wel erge kale lauwerkrans omgehangen. Tweede blijft nou eenmaal tweede. Zo te zien waren de lauwerkransen verzorgd door de gebroeders Kerkhof, bedacht ik voor als wij vanavond een voorstelling hadden gehad.

Zondag 14 juli 21.30 uur. Werkhuisje

Morgen begint het leven. Eerste repetitie om 14.00 uur in de Koninklijke Schouwburg.

Woensdag 24 juli 19.30 uur

Heb steeds het onrustbarende gevoel dat het een leuk, goed, bijna nieuw programma kan worden. Enige angst is tijdnood. Moet tenslotte ondanks geweldige medewerkers te veel zelf doen. Conferences, liedjes, ideeën. Bedacht gisteren onder de repetitie om na het interview Den Uyl ook nog Luns te doen. Frans zeer enthousiast. Tuf kwam om 17.45 uur het toneel opgelopen en werkt zo lief als ze

is desinspirerend en een beetje ontbindend. Begon een soort zekerheidsverhaal hoe Den Uyl op de voetbalpolonaise zijn militaire pet op moest hebben. Beetje ruzie daarover maar lief als ze is bood ze in de auto terug al weer excuses aan.

Zaterdag 3 augustus 13.45 uur. Werkhuisje

Je weet nooit hoe die vreemde samenscholing in het duister reageren zal, schreef Simon mij vlak voor de première. Maar we hebben het weer overleefd. Twee fijne voorstellingen met verwacht succes: Edith en Archie en interviews Den Uyl en Luns. Alles totaal uitverkocht. 'Het toneel na afloop geleek een bloementuin.' We zijn er weer, zonder kritieken in het genre van W.K. kon niet in de schaduw staan van zijn eigen oudejaarsuitzending; want zoiets zit er na zo'n succes toch altijd in! Ex-premier De Jong[1] die gisteravond in de zaal zat, wilde in de pauze even een handje geven. Geweigerd.

Vrijdag 16 augustus 14.20 uur

Gisteravond weer de zoveelste feestvoorstelling. Even in het begin beetje stil publiek, maar 'allengs' steeds woeliger. Na afloop Toon, Rietje, Gaby, Max Koot, zijn Katrien, Ted Schaap, Leo de Hartogh en zijn laatste (mooie) vrouw allemaal even achter om te complimenteren. Beetje wazig stond ik te bedanken. Heel aparte sfeer die Koninklijke Schouwburg, waar ze nu smeken om nog één avond per week erbij...om de cassières niet helemaal stapelgek te maken. Lang, lang douchen na afloop en 'open die keel' zingen. Volop! Stem perfect nog steeds dank zij Kees.

Zondag 18 augustus 16.20 uur. Op ligstoel

Huisje met rug naar de plas. Toon zei: 'Alleen Ru zit niet gunstig. Ik zie alleen een stukje van zijn hoofd achter een enorme vleugel.' Gisteravond 'dus' vleugelopstelling veranderd. Na afloop Guus Verstraete: 'Afschuwelijk. Het hele mooie van de voorstelling is er af. Lelijk opdringerig.' Paniek bij mij na afloop. Vooral ook omdat Ru zo verrukt was van de nieuwe opstelling.

Portier Koninklijke Schouwburg beweerde dat hem vierhonderd gulden was geboden voor vier goede plaatsen. Om kwart voor vijf 's morgens stond er al een mevrouw van 67 jaar in de rij voor de kassa.

Donderdag 21 augustus 15.15 uur. Werkhuisje

Een uurtje in de kassa van de Koninklijke Schouwburg zitten praten. Gezellig. Joris Diels kwam plaatsen halen voor morgen met Ida Wasserman. Freule Röell, secretaresse van de Koningin, komt vanavond kijken of het geschikt is voor haar 'mevrouw' die 29 augustus terugkomt van vakantie.

Dinsdag 27 augustus 5.15 uur

Met een glaasje sherry in de grote keuken. Het einde van de grote successerie is alweer in zicht. Ik word er zo weemoedig van. Zaterdag voor de tweede maal grandioze technische fout. Oorzaak? (Twee dingen goed begrijpen!) Elke avond andere toneeltechnici, een veel te grote troep die daar min of meer niets staat uit te voeren. Geen interesse in de voorstelling. Ze liggen languit te lullen en trekken per avond een paar maal aan een touwtje. Guus Verstraete, 'lieve' directeur met wat te kleine hoedje op het iets te grote hoofd, heeft geen enkel overwicht. De echte toneelmeester met overwicht, meneer Van der Zalm, zit met welverdiende vakantie in Zwitserland. Gevolg van deze laatste voorstelling dat ik mij in de pauze driftig maakte en toch al niet tevreden met het publiek slecht speelde. Paul van Vliet in de zaal maar hij wist dat goddank niet. Beetje erg moe ineens in mineur naar huis.

Zondag 1 september 19.45 uur. Werkhuisje.

Vermoeiende voorstelling. Gevoel van halve première wegens veel grappen over minister Vredeling en zijn uitspraken in Bibeb-interview. Niet alle grappen even goed maar wel enkele midden in de roos: als die vent een zaaltje huurt, kan ik wel inpakken en in interview met Frans: die man hadden wij in München na de rust moeten hebben.

Deze laatste (!) voorstelling werd voor de pauze moeilijk door te luid lachende man en af en toe interrumperende meneer. Timing bleek onmogelijk. Vlug en zonder pauzes door de conference heen hollen. Geen vragen stellen aan de zaal. In de pauze werd ik woedend, omdat niemand meneer Van Liempt van de situatie in kennis had gesteld. In zulke gevallen is Guus Verstraete als directeur mooi waardeloos. In de pauze meneer Van Liempt erheen en de man wat gekalmeerd. Het bleek een club van een man of tien met een

borreltje op Maar mooi einde toch van een onvergetelijke serie voorstellingen van in mijn gevoel beste programma dat wij ooit speelden!!! Wie heeft zo'n succes op zijn 63ste en 73ste jaar?

Dinsdag 17 september 19.10 uur. Enzian, Langwies

Zojuist op Zwitserse radio het bericht dat de drie Jappen om 21.30 uur de Franse ambassade zullen verlaten om met een Boeing 707 met een Nederlandse vrijwillige bemanning te vertrekken. De hele weg van Den Haag naar Schiphol is door militairen afgezet. Toestanden altijd weer, die vieze vuile zijkjappen. Was ik maar scherpschutter... of niet? Of niet?

Maandag 23 september 19.00 uur. Enzian, Langwies

Frans net naar Bahnhof Langwies gebracht. Trein van 18.07 naar Chur. Had 'voorschot' gehad voor deze reis van meneer Van Liempt, maar natuurlijk enkele reis in Holland gekocht en de rest van het geld? Weet ik veel! (Ik weet niet veel.) Dus gaf Tuf hem nu nog even 150 Zwitserse francs voor de terugreis en eten in Chur. Een horloge heeft hij niet, nooit willen hebben. Zo vervelend om steeds te weten hoe laat het is. Een uitermate vreemde, gesloten, merkwaardige, aardige figuur. En een geweldige wandelpartner. Bij het schrikdraad zou hij waarschuwen of ik nog dieper moest om er onder door te kruipen. Tot driemaal toe riep hij: 'Nee, u bent er nog lang niet.' Tot ik in de gele modder lag. Toen zei hij: 'Wim Kan eindelijk op zijn knieën.' Na dagen met hem gewandeld te hebben met een gemiddelde van vier à vijf uur moet het eerste kribbige woord nog vallen. Hecht erg aan zijn adviezen.

Zaterdag 5 oktober 14.00 uur. Kamer 107, Hotel Malle Jan

Bijna in hoerastemming. Tot half acht in Zwolle met meneer Van Liempt de borden gedaan. In een wat matte stemming om 20.00 uur aan de voorstelling begonnen, maar na een kwartiertje was het al weer raak. In de pauze geweldig en op het slot daverend.

Dinsdag 8 oktober 7.30 uur. Wildwal

Op televisie 'Neerlands Hoop in Bange Dagen', Bram en Freek. Dat is dan modern, nieuw (?), iets anders, maar...ik vond het helemaal niets. Zelfs het lied van 'Het wad', dat ik op de plaat erg

leuk vind, ging totaal verloren de mist in. Freek de Jonge een vervelend jong met weinig tot geen mimiek achter twee schitterende, enorme brilleglazen verstopt. Bram, uiterlijk zeker de charmantste, speelde steeds voor Govert van Oest zo moest hij lachen om Freek. Van de parodie op een conference kwam ongeveer niets terecht, doordat het klimaat waarin je zoiets kan doen nog in geen enkel opzicht was bereikt. Een zielige vertoning en er moesten nog zeven afleveringen volgen dit seizoen. Televisie? Net de gaarkeuken in oorlogstijd: niet te vreten, maar er is niets anders.

Dinsdag 22 oktober 9.55 uur. Wildwal

Heel niet lekker en na lang aarzelen maar weer het een en ander geslikt. Voor vanavond:

> Jongens met rooie streken
> daar kan je niet op bouwen da's gebleken
> Net als je dacht: Joop kan zijn achterban wel an
> krijgt de allerroodste jongen Rotterdam!

(vanmorgen om 7 uur in bed gemaakt)

Dinsdag 5 november. Ochtend ongeveer 5.00 uur

Vreemd soort leven. Eigenlijk steeds bezig mij staande te houden. Naar bed en steeds hetzelfde: na vier uur slapen wakker. Klaarwakker! Meteen tobben. Eerst altijd over Ol die tien jaar ouder wel eens ziek zou kunnen worden en ineens dood zou kunnen gaan. Als ze geeuwt, denk ik: wat is het telefoonnummer van dokter Bon. Als ze niet beweegt: ze zal toch niet dood zijn. Als ze wel beweegt, ze is wakker, wat zou er zijn. Wat doe ik als ze ineens dood zou gaan? Hoeveel Vesparax zal ik innemen en wanneer? Hoe moet ik maken dat ze ons tweemaal vierentwintig uur niet zien liggen. Dood naast elkaar. Daarna denk ik: niet denken. Dan drink ik vlug twee grote glazen cognac, waar ik eigenlijk niet van hou en denk: er moeten morgen brieven worden geschreven, mensen moeten zonder uitstel worden gered en dingen moeten worden rechtgezet. En eigenlijk is het slot van mijn nummer na de pauze erg rommelig. Om me heen liggen kranten en lijsten met ‘Te doen’. En altijd weer de hoop dat ik nog eens alles en alles zal kunnen vangen in een liedje van vier

regels. En intussen valt de wereld ongeveer ineen en leven we welgemoed naar de eindcatastrofe toe.

Zaterdag 23 november 10.55 uur. Kamer 59, Familiehotel Paterswold

Al twee avonden Hoogeveen achter de rug. Fantastisch. Niet te geloven. Enorm. Ze breken de boel af. Prachtig gemêleerd publiek. Geen abonnementen, geen plaatsbespreking per briefkaart met vragen als bent u doof, bijziend, slecht ter been, waardoor zo het ouwemannenhuis volledig op de eerste vijf rijen zit. Nee, gewoon wie het eerst komt, wie het eerst maalt. Bij de psychiater is dat omgekeerd. Zalig zo'n voorstelling te mógen spelen.

Zaterdag 7 december 13.30 uur. Werkhuisje

Nieuw dagboek, nieuwe successen. Première Nieuwe De la Mar theater. Ongelooflijk, overrompelend. Bijna te veel. Elk grapje raak. Ook het kleinste. Direct al bij de 'Nachtwacht'. Enige wat mislukte was 'Als de metro ooit nog wordt voltooid', 'Klungels van Amsterdam' (tulpen uit A'dam). Liedje stond gewoon op de verkeerde plaats. Hoort niet in een mijmerconference. Terwijl ik bezig was, twijfelde ik al of ik het zou zingen... Maar de potpourri móet beginnen met 'Want elke man gelooft nog een beetje in Sint Nicolaas'.

Zondag 8 december 10.30 uur. Met koffie en Tuf te bed in Kudelstaart

Tweede avond in De la Mar alles totaal anders dan de eerste! Ze zaten op d'r handen en slikten hun lachen in. Totaal onbegrijpelijk. Al bij de 'Nachtwacht'-scène was het te merken en zelfs bij mijn ijzersterke openingsconference bleef het stil. Ol werd niet ontvangen en bij de slotconference 'Wie was Den Uyl? Deed die niet iets in de regering in de tijd van Cruijff' bleef het applaus in hun keelgat steken. Autorijden met de handrem aan (350 man NTC?), maar Frans, Ru en Ol merkten daar niets van. Jaap van Meekren (AVRO 'Televizier') was wildenthousiast volgens meneer Van Liempt.

Maandag 23 december 14.25 uur. Werkhuisje

In paniek dokter Arend Bon (de Medische Engeltjes zitten in Cap

d'Ail) gebeld wegens stemweigering. Om 18.00 uur naar hem toe. Angina en stembanden ontstoken. Geen risico om toch maar op te treden. Toen hij dat zei, dacht ik: dat is na tien minuten spelen stem kwijt en stoppen. Zag er totaal niets meer in. Vioolconcert geven met een viool waarop de a- en de e-snaar ontbreken. Met meneer Van Liempt zwijgend naar het theater. Onbegrijpelijk enthousiast publiek. Met grote microfoon gewerkt en bewust Luns en slotpotpourri weggelaten. Staande ovatie aan het slot met bravogeroep en enthousiast gefluit van 140 politiemensen in de zaal.

Donderdag 26 december. Tweede Kerstdag 18.45 uur. Kleine kamer Kudelstaart

Omdat de doktoren niets meer van zich lieten horen, zelf knoop doorgehakt en even naar Noordwijk gereden. Absolute verlatenheid. Storm gierde over boulevard. Regen over strand. Ook even door het verlaten dorp gedwaald. Grootse melancholie. Twee aardige mensen. Bent u echt Wim Kan? Ik: mm. Komt u weer op ouwejaar op tv. Ik: nee. Waarom bent u zo kortaf? Mag niet praten, stem! Als ik wel zou praten, kom ik misschien nooit meer op de televisie.

Zaterdag 28 december 13.55 uur. Werkhuisje

Deur wijd open. Kacheltje aan. Heel zacht weer, 14 graden. Daverende voorstelling gespeeld in De la Mar. Was van het eerste tot laatste woord raak. ‘Nachtwacht’-scène nog nooit zo'n succes! Luns eruit wegens uit de actualiteit. Den-Uyl-interview ongekend hoogtepunt. Simon met Tini en Simon jr. in de zaal en na afloop tien minuten achter. Dat was fout. Kreeg sterk de indruk dat ze er niet veel aan hadden gevonden. Niet eenmaal woorden als geweldig, enorm of grandioos, terwijl de zaal wel in die termen reageerde. Moest steeds vragen: hoe vonden jullie Den Uyl, en dan werd er gezegd: ook heel goed. Ik was er meteen helemaal van in de put. Zwaar de pest in. Maar liet Ol niets merken die zo lief blij was met haar geslaagde kerstfeest in de kleedkamer en de heel bijzondere cadeaus die ze voor iedereen had bedacht. Ik zat in de keuken na met haar en berichtte haar mijn down-stemming niet. Dronk te snel te veel champagne.

Woensdag 31 december. Wildwal

Wat me soms zo grenzeloos ergert, rustig Tammo, dat zijn de mensen die de voorstelling hebben gezien en dan zeggen: welbedankt voor de gezellige avond. Geen krant besteedde tot nu toe aan het glansrijke televisieoptreden van Robert Long één woord. Zo zullen er ook wel geen kranten zijn die protesteren tegen Van Oekel op oudejaarsavond. Kranten? Laat me niet lachen. De grote kranten in Amsterdam zijn er de hele decembermaand niet achtergekomen dat wij een nieuw programma speelden!

Eindnoten:

1 De ex-premier stuurt Wim Kan een dag later een brief met daarin het opmerkelijke fragment: ‘Destijds hebben u en ik groot verschil van opinie gehad over het officiële bezoek van Hirohito aan Nederland. Sindsdien heb ik het boek gelezen van Daniel Berganini “Japan's Imperial Conspiracy”. Na lezing van dit boek ben ik de zaken wel anders gaan zien en ben ik meer aan uw kant gekomen.’

1975

Wij zijn een zorgelijk volkje. Als het drie dagen glad is, is het zand op. Als het vier dagen warm is, is het bier op en als het vijf dagen oorlog is, zijn er geen kogels meer. De maand augustus breekt alle warmterecords sinds het begin van de waarnemingen in 1706. Dit jaar moet het jaar van de vrouw worden. Suriname wordt onafhankelijk. Het CDA belegt zijn eerste congres. *Drie gelovigen op één kussen* ... Door het dwarsliggen van minister Lubbers van economische zaken dreigt op 2 mei een kabinetscrisis voor de regering-Den Uyl. De top van de PTT is tegen verhuizing naar Groningen. *Te dicht bij hun tweede huis*. Veronica wordt als achtste omroepzuil erkend. Teach-in wint het Eurovisiesongfestival. In Engeland gaat Margaret Thatcher de Tories leiden, maar geeft onmiddellijk aan dat ze meer van regeren houdt dan van in de oppositie zitten. Amsterdam bestaat 700 jaar en in de Nieuwmarktbuurt wordt verbeten gevochten. Dat is nou het metrobeleid van de gemeente. *Deze generatie op straat zetten om de volgende onder de grond te krijgen*.

Tot eind maart wordt door Kan in het Nieuwe de la Mar theater gespeeld. In augustus volgt de inmiddels traditionele zomerbespeling van de Koninklijke Schouwburg in Den Haag. De moedwillige beschadiging van de Nachtwacht in het Rijksmuseum geeft het openingsnummer dat al een aantal jaren meedraait, een onverwacht nieuw succes. Hoewel Kan erg opziet tegen het spelen in Rotterdam wordt de serie in het Luxortheater in oktober een overweldigend succes. In de tournee die daarop volgt last Kan voor het eerst in zijn carrière naar aanleiding van politieke gebeurtenissen enige voorstellingen af.

1 januari. Nieuwjaarsavond 19.45 uur. Wildwal

Bij het Latumse Veer naar de wassende IJssel gaan kijken en daarna lang door stil, dampig, mysterieus spookbos gewandeld. Oudejaarsdag beetje stil en triest, precies een uur met Ol rond Carolina Hoeve gewandeld. Het absolute nulpunt werd 's avonds bereikt toen van 22.00-23.30 uur Sjef van Oekel optrad (VPRO). Ongein, onmacht, ellende. Over de plé enz. 'Reeds' als woord te pas en te onpas door slecht Nederlands heen geworpen. Veel water dat over mevrouwen werd uitgestort. Barend Servet op leuk. Goddank was dat alles een half uur voor de jaarwisseling afgelopen. Op de andere zender Evangelische Omroep. Kribbig en terneergeslagen werd ik ervan.

Maandag 6 januari 10.55 uur. Met Tuf, kranten en koffie te bed in Kudelstaart

We zijn van plannen! 1976 dan word ik 65 en Ol 75, dan bestaat ons ABC-cabaret veertig jaar, dan ben ik vijfenveertig jaar aan het toneel en dan geef ik misschien de Davidsring aan...? November 1976. Verkiezingen Tweede Kamer. Als kabinet-Den Uyl de rit uitzit, zijn ze 31 december nog demissionair (spelen in blessuretijd). En dan doe ik misschien weer eens oudejaarsavond op televisie. Zo dacht hij.

Zondag 12 januari 10.03 uur

In theater alweer twee avonden lang in het genre van wie ben ik dat ik dit beleven mag? Af en toe is het echt niet te geloven. Ze breken de boel voor, me af. Het slotsucces, maar ook het pauzeapplaus is onvoorstelbaar. Gisteravond Jenny Arean. Lachte al in de 'Nachtwacht'-scène boven alles uit. Ik moest er zelf ook om lachen. Na afloop even achter. Wat een beeld geworden. Knap in zwarte bloes met dat blonde haar. Kreeg een fles wijn en viermaal drie zoenen van haar. Ik stond er mooi op. Jenny die nu met de ex-man is van Emmy Verhey (viool) en Huib dus heeft verlaten (al zijn ze goed bevriend nog), vertelde tussen neus en lip dat ze ook een verhouding met Frans (Halsema) heeft gehad tijdens 'En nu naar bed'. Zo gaan die dingen. Vreemd, vreemd leven. Wat mensen elkaar allemaal aandoen.

Zaterdag 1 februari 11.40 uur. Werkhuisje

Weer een zalige voorstelling in De la Mar theater. Henk en Teddy Scholten waren er. In de pauze kreeg Teddy breiles van Corry...de patentsteek. Erg enthousiast waren ze. André Kloos van de VARA zat naast hen. Op de achterste rijen en op de klapstoelen allemaal leuke meisjes en jongens. Dat zie ik pas als ik mijn opkomst door de zaal maak in 'Vrouwtje van Stavoren'. Ze kijken me allemaal vertederd aan. Om over het paard getild van te worden. Net dat soort jongens en meisjes waar ik op het strand steeds mee lach en praat en op de golfbreker speel. En die zitten nu ineens allemaal in onze voorstelling.

Vrijdag 14 februari 17.00 uur

Christina verloofd. Vanmiddag om 15.30 uur op tv gezien. Ze heeft, denk ik, de leukste van alle vier. Die andere drie waren toch symbolen van onze oervijanden Duitsland, Spanje en Schiedam.

Zondag 16 februari 11.30 uur. Bedstee Kudelstaart

Twee daverende topavonden achter de rug in De la Mar. Gisteravond nog beter dan vrijdag met Duisenberg en Lubbers in de zaal. De voorstelling is nu zo geworden dat ik steeds denk: wat gebeurt er met me? Bij alles denk ik: dit beleeft niemand: Wie maakt dit mee in zijn leven? Doodsangsten sta ik uit dat ik later als het allemaal voorbij is zal denken: ik vond het maar gewoon. Zoals we samen, Ol en ik, aan het slot tegenover elkaar staan, 73 en 64, met een juichende zaal voor ons vol jeugd en grijze oudheid. Ongelooflijk zalig om zo'n vak te hebben.

Woensdag 26 februari 6.10 uur. Grote kamer Kudelstaart

Nachtmerrie gehad... Was weer in krijgsgevangenschap. Weer stond een Jap recht tegenover me. Schopte me in mijn buik. We moesten inpakken en naar Djakarta. Alles wat ik nog bezat was nergens meer te vinden. Werd om 5.00 uur wakker en droomde meteen weer verder. Werd weer wakker. Opgestaan en dagboek gepakt. En Van der Stoel maar gewoon naar die Keizer gaan. En kranten vol stukken dat we de drie van Breda niet vrij moeten laten, want dat zou zo slecht zijn voor de kampsyndromen van al die mensen die er onder geleden hebben. En nooit, nooit heb ik nog na

het bezoek van Van der Stoel één protestwoord gelezen over zijn bezoek aan Hirohito.

Dinsdag 4 maart 11.50 uur. Wildwal

Kan mij niet herinneren mij de dood van iemand de laatste jaren zó te hebben aangetrokken als nu van Waldo. Waarom nu juist Waldo zo'n indruk op mij maakte? Door Ank, door Yolanda en door Loes. Ineens voel je toch dat je veel dichter bij elkaar was dan je vermoedde. Je schrikt er soms van je weer aan mensen te gaan hechten. Echte, lieve mensen zoals de Vosmaers en de Roesten. En wij maar spelen in De la Mar. Drie avonden per week zeshonderd mensen aan het lachen maken. Mijn taak denk ik dan.

Maandag 10 maart 15.00 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Ondanks succes kon ik vannacht niet in slaap komen. Ol ging rechtop in bed haar twee cognacs drinken en duidelijk uitleggen hoeveel ze van me hield. Zo lief bedoeld allemaal, maar ik werd er angstig en klaarwakker van. Drie libriumpillen genomen, die ik nu nog voel. Gedeprimeerd en moe.

Donderdag 13 maart 18.45 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Naar Herman van Veen in Cultureel Centrum Amstelveen. Als vorsten ontvangen door Wim Bary. De voorstelling een belevenis. Met niets te vergelijken. Af en toe betoverend. Soms wel weer te hard van geluid en te onrustig van belichting. Maar een zalige avond. Frans was over Amersfoort ook al zo in de wolken. Vandaag bloemen gestuurd aan Herman en Marlous en aan heer en mevrouw Bary.

Amstelveen leuk theater. Lijkt me ook om te bespelen fijn. Zou hier graag eens drie dagen spelen, maar meneer Van Liempt ziet er om de een of andere reden niets in. Kreeg van hem de zure tourneelijst. Weer op tournee? Nee, zei ik voorlopig.

Maandag 17 maart 13.10 uur. Wildwal

Daverende voorstelling gespeeld, althans voor mijn gevoel. Ramses Shaffy met vriend in de zaal. Was eerst wel bang dat dat niet goed zou gaan. Bij Jasperina ook in De la Mar heeft hij eens de hele show verknoeid. Maar alles ging goed. Na de pauze hoorde ik hem

telkens zo kinderlijk lachen. Na afloop stond hij ineens levensgroot in de deur van onze kleedkamer. Grote flambaar op zijn hoofd, wel drankzuchtig riekend, maar zo hartelijk en verward enthousiast dat ik er helemaal van ondersteboven was. Drukte mij eindeloos lang de hand. Zie het hele beeld nog voor mij en tobde naar huis rijdend over het feit dat deze man tien jaar geleden datzelfde had wat Herman nu heeft: iets zingen wat me helemaal kritiekloos meevoerde. Een groot talent volkomen in de vernieling geraakt.

Belde vanmorgen om 10.10 uur De la Mar theater en kreeg meneer Meerburg aan de telefoon: fijn dat ik u toch heb. Ik zou dolgraag nog voor u met vakantie gaat een gesprek met u hebben over het vast bespelen van De la Mar en niet meer op tournee gaan. Direct daarna telefoon van meneer Van Liempt: Wim Bary had foto's van Herman van Veen en mij naar de Telegraaf gestuurd. Komt er morgen in en of ik min of meer meteen even wilde schrijven wat ik van de voorstelling van Herman had gevonden.

Zaterdag 5 april 3.30 uur

De dagen zijn geen dagen, maar wat kleine uurtjes waarin ongeveer eentiende kan worden gedaan van alles wat ik van plan was. Het uitermate slechte rotweer maakt mij geloof ik down en uitzichtloos. Eigenlijk weinig tot geen zin in de vakantie. Zou liever thuis blijven om nog punaises te kopen. Ben ook weer erg in de weer over de dood. Vind ons eigenlijk zo dicht erbij al en te weinig voorbereid. Of moet je net als Ol inderdaad denken: er komt geen dood, er bestaat geen einde en als hij wel komt, dan merken we dat wel? Hoe oud is oud? De speelmaanden maken andere mensen van ons, geloof ik.

Woensdag 9 april 19.15 uur. Werkhuisje

Het Nederlands Cabaret bestaat volgens de jaartelling van Wim Ibo tachtig jaar. Met Tuf naar Zeist gereden en daar in het Zeister slot hartelijk ontvangen door Hans Wijnstok die geloof ik in tentoonstellingen doet. Veel nieuwe gezichtspunten leverde de tentoonstelling niet op, maar alles met veel liefde, geduld en inzet gemaakt. Sfeervol. In een piepklein zaaltje dia's gezien van mij, Sonneveld en Annie Schmidt, begeleid door fragmenten uit ‘onze werken’. Vreemd zit je dan toch wel even tegenover dat alles en soms kreeg ik het gevoel van al dood te zijn en dit vanuit de hoge

blauwe hemel te bekijken...

Zaterdag 12, april 19.00 uur. Werkhuisje

Gisteren dan Cyrano. Van 20.00-24.00 uur in Carré. Stampvol, dus men wil ineens weer ouderwets toneel. Dit soort stukken werden gespeeld toen ik aan het toneel wilde...'L'Aignon' ook van Rostand, 'Madame sans Gêne', 'Blauwe vogel van het geluk'.

Guus Hermus boeide van het eerste tot het laatste woord. Wat een acteur. Een acteur. Een boeiende persoonlijkheid, een klasse ook nu weer op zichzelf... Ko van Dijk in kleine rol ook heel apart, evenals Jeroen Krabbé. Prachtige toneelscènes in een oeroude mise-enscène. Een gebeurtenis.

Maandag 14 april 10.10 uur. Nog te bed

Robert Long gezien in Klein Bellevue. Hij woont in zijn liedjes, maar als hij gaat confereren, staat hij buiten de deur. Hij vertelde dat hij zich geen chansonnier voelt, maar meer de weg van de conference op wil gaan...O god...

Henk van Gelder was na afloop (natuurlijk?) ook in de kleedkamer van Robert en of ik voor het Parool nu maar wilde zeggen hoe ik het gevonden had. Nee, zei ik, liever niet, terwijl de foto's al gemaakt warden en ik legde uit waarom niet. Of het iets geholpen heeft? [Latere aantekening van 16/4: nee, 't heeft niets geholpen.]

Woensdag 16 april 15.50 uur. Werkhuisje

Vannacht om over enen pas thuis gekomen van The Sunshine Boys in De la Mar. Wel gelachen (af en toe) maar het is niet de top. Vooral Joan Remmelts te veel typetje, te weinig menselijk en ten voeten uit herkenbaar. Ton Lensink daarentegen als een soort deftige Piet Muyselaar vond ik prachtig. Slot voor de pauze erg mooi en om het slot van de voorstelling erg gelachen. Na afloop in kantoor van meneer Meerburg tot bij half één met mevrouw Meerburg en hem zitten napraten. Toen wij buiten kwamen, wandelde net Robert Long voorbij met twee vrienden en Corry's witte das om! Leuk. Even (weer) met hem gepraat. Hij vroeg meteen of ik nog eens met hem over een en ander van zijn voorstelling wilde napraten, wat ik erg graag wil. Weet nu ook ongeveer wat ik hem

wel en niet kan zeggen over zijn conferences.

Woensdag 28 mei 8.30 uur. Enzian, Langwies

Sfeertje meneertje. De zon staat op het reeënraam en raam staat wijd open vanaf 7.45 uur. Ga mooie wandeling maken straks. Gisteren naar boven richting Hochwang. Daar op de bank waar ik honderd jaar geleden ook met Frans Rühl lange tijd zat hoog boven Peist in vaste slaap gevallen. Twee herten op de alpenweide onder mij. Waarom komt Frans niet? Stuurde hem een brief: De wereld eindigt hier. Geen antwoord. Zit hij nog in good old England?

Woensdag 18 juni 14.05 uur. Kamer 35, Hotel Eden, Spiez

Schitterend uitzicht. Gisteravond om 18.30 uur hier aangekomen na drie dagen Talloires met Jullie Jan en Lot. Leuk contact met Jan, die lief voor Beertje was. Maar mijn idee over Lot, na oprecht geprobeerd te hebben haar te appreciëren: zeldzaam over het paard getild. Geen gevoel voor humor, steeds oprecht gelovend dat ze dat wel heeft. Keihard. De wijsheid in pacht. Nooit dankbaar voor wat ze wel heeft, maar rancuneus omdat anderen dat wel hebben. Zogenaamd eenvoudig, maar toch erg van ik ben van stand. De vogels heeft ze nog nooit horen zingen. Ze leeft op een andere golflengte en daar moet ze dan maar blijven leven.

Woensdag 25 juni 7.50 uur. Enzian

Gisteren soppend door kletsnatte alpenweide naar Langwieser Aussicht. Om 11.05 uur was ik er. Verrassend mooi. Heel diep beneden lag de Enzian. Lang door de kijker ons huisje bekeken. Alsof je dood was en nu neerkeek op waar je eens leefde. 's Avonds de band van ons programma na de pauze afgedraaid ter voorbereiding van wat ons te wachten staat. Viel me (nogal) mee.

Donderdag 3 juli 11.00 uur. (heropend) Zuiderterras Kudelstaart

De grootste concurrent die ik steeds weer moet proberen te verslaan...ben ik zelf. Vanaf 1954 toen ik mijn eerste oudejaarsavond voor de radio had gedaan en straks als ik mijn tweede televisieuitzending op de laatste dag van het jaar hoop te gaan brengen. ‘De vorige keer was het beter,’ zeggen de mensen allemaal graag en vlug en misschien is het nog waar ook. Bernhard Shaw zei destijds:

al mijn toneelstukken waren altijd goed, behalve het laatste...

Vrijdag 25 juli 21.55 uur. Werkhuisje

Flitsende dag tot nu toe achter de rug. Draaide hier net zesmaal het nieuwe bandje wat ik vanmorgen met Ru maakte en waar driemaal het Joop-liedje op staat.

Kijk dat is Joop
Joop bij ons op schoot
Joop bij ons op schoot zoals heel Nederland hem ziet
driemaal in de week, maar zondags niet
Onze vader die in Bussum voor ons bestwil wel eens jokt
een kampeerder die je nooit zijn tent uit lokt
Neerlands hoop in bange dagen
die wij alles mogen vragen
Joop Joop Joop is er nog hoop
op een stukkie morgenrood

Zondag 27 juli 18.20 uur. Werkhuisje

Bij meneer Van Liempt zitten werken aan de borden. Tot 17.00 uur, maar dan zijn ook de conferences tot en met na de pauze klaar. Klaar? Nooit is iets klaar in dit vak.

Belangstelling volgens meneer Van Liempt bovenmenselijk. Nog nooit zo groot. Bespreekbureaus vragen om steeds meer plaatsen. Als ze wilden konden ze alle vijftien voorstellingen meteen uitverkopen.

Donderdag 31 juli 16.15 uur. Werkhuisje

Elke dag goed gerepeteerd steeds. Prima stemming. ‘Personeel’ (Kaboord en Van der Zalm) is geweldig. Guus Verstraete lacht zevenmaal om hetzelfde grapje. Heb het gevoel dat de conferences nu geweldig goed in elkaar zitten. Maar...eerst de première maar afwachten. Ben vol vertrouwen. Dat wel!

Vrijdag 1 augustus 14.40 uur

De veldslag zit er weer op. Gewonnen zou ik zeggen, maar helemaal voldaan was ik toch niet. Vooral voor de pauze stil en de kat uit de boom kijkende mensen. Erg warm was het ook wel in de zaal.

Conference vóór de pauze viel mij op een paar punten wat tegen. ‘Nachtwacht’ stilletjes. Na de pauze veel beter, maar de top was het nog lang niet, ondanks vanmorgen een juichkritiek in het Vaderland. Voor de pauze een uur, na de pauze ruim een uur. Prachtige tijden voor een warme zomeravond. Mijn stem was helderder dan ooit. Dank u, Kees!

Woensdag 6 augustus 14.30 uur

Mijzelf opgedragen nu eens eindelijk te leren omgaan met de videorecorder.

Zondag 10 augustus 14.00 uur. Werkhuisje

De hittegolf duurt voort. Het is nu moeilijk om achthonderd warme, zwetende mensen tot lachen te bewegen. Maar gisteren de beste voorstelling van de zes. Veel luide reacties, veel luid gelach. Was voor het eerst bijna tevreden. Ergens is een onweersbui gevallen, zei ik, ik geloof bij Hilversum en Bussum. Daverend gelach wegens minister Van Doorns dictatoriale benoeming van partijgenoot Jurgens als voorzitter van de NOS. Het zogenaamde NOS weer.

Dinsdag 12 augustus 12.15 uur

Gisteren dus de meisjes hier. Na eindeloze discussies toch maar gewoon van de steiger af gezwommen. In de golven een heel eind. Alleen Mir kon ik niet bijhouden. Daarna thee en sherry op het Westerterras. Gezellig met ons vijven (Meike, Mir en Janien er ook bij). Met ons vieren van 19.30 - 22.15 uur bij Ingrid en Rien gegeten, maar Meike en Mir zijn wel een beetje zwaar op de hand dames al geworden. Meike houdt na een jaar Breda er alweer mee op. Te weinig vrijheid, zegt ze. Maar in werkelijkheid wil ze natuurlijk dag en nacht bij Harry Sacksioni zijn!

Vrijdag 15 augustus 14.30 uur. Huisje staat open

Doodmoe. Oeverloze discussie met Ol die vandaag tijdens het telefoongesprek met meneer Van Liempt weer begon dat iedereen, zelfs Frans, een salaris ontvangt en zij niets. Dat begint mij nu werkelijk te vervelen. Heb haar voor de zoveelste keer uitgelegd dat we samen salaris ontvangen en dat wij dat op de bank krijgen. Hielp

niets en zal ook nooit iets helpen. Ze wil geld in haar handen hebben. De boot aan. Zal vanavond met meneer Van Liempt overleggen haar elke avond het programmageld te geven.

Zondag 17 augustus 14.15 uur

Er zitten in die conference zeker tien à twintig dingen die moeilijk zijn en die een uiterste concentratie vragen wil je niet enorm de mist ingaan. Duisenberg wil de Nederlandse Maagd beveiligen met een anti-inflatiespiraaltje bij voorbeeld. Zo liet ik in de slotpotpourri een paar steekjes vallen. Jammer van de succesvolle avond. Zwaar de pé in, maar het was natuurlijk weer de verandering die me de das omdeed.

Dertien miljoen oliebollen op aardgas
de vlam is in de pan geslagen
allemaal knettergek
Van Doorn eens zo'n keurig katholiek
met brood en das
die spartelt nou met Jurgens
op de Gooise matras
Een lange hete zomer bij de NOS
en brave Kloos is weer de klos
Wat een land! Wat een land!
da's het land van Joop den Uyl
wel us in de put
maar toch het koppie uit de kuil!

Vrijdag 22 augustus 13.55 uur. Werkhuisje

Woelige plas. Doodmoe wakker geworden. Gisteren topavond maar ook een top in het haasje repje patroon. Wilde nieuw slot verzinnen aan het Den-Uyl-interview. Kon slot niet vinden. Vier dagen lang niet. Tenslotte in de schouwburg om half acht pratend met meneer Van Liempt toch nog gevonden. Dat moest dus voor de voorstelling en in de pauze nog allemaal bedacht, uitgewerkt en opgeschreven en dat bleek samen met alweer een paar nieuwe regels in slotliedje iets te veel. Wieteke van Dort tussen de coulissen. Gezellig maar ook alweer nerveus makend. Om vijf over acht nog vlug schminken, terwijl meneer Van Liempt nieuwe dingen op de

borden zette. Ogenpotlood trilde in mijn hand. In de pauze niet gelegen. Daverend succes voor de pauze en na de pauze tot en met interview Den Uyl. Daarna zakte het door mijn gebroken concentratie in. ‘Er zijn al werkgevers die zich afvragen...’, maar wát ze zich afvragen wist ik niet meer en moest ik voorlezen van mijn spiekbord. Dus vanavond opgepast.

Zaterdag 31 augustus 11.15 uur

En meneer, wat zijn de klachten. Heel niet goed. Dodelijke vermoeidheid. Hartkloppingen. Zware, vreemde benen. Kindje aan mijn nek. Van Japanners dromen. Warm in de zaal, warm op het toneel. Toch teveel een krachttoer? Toch zonder het te weten te nerveus? Maar verder gaat het me prima, dank u. Herman van Veen ontvangt woensdag 3 september de prijs van de theatercritici en ‘men’ wil graag dat ik daarbij ben. ‘Helaas’ zal ik dan al weg zijn... Had eerst het onzalige plan er heen te gaan en Herman totaal onverwacht daar mijn Davidsring te overhandigen. Geef langzamerhand namelijk niets meer om die ring; er komen te veel ringen en beeldjes en prijzen.

Woensdag 17 september 15.30 uur. Enzian, Langwies

De Nachtwacht is zondagmiddag door een ‘gestoorde’ met een mes bewerkt. Vanochtend eindelijk lange telefoon van meneer Van Liempt. Alles goed, maar hij was geloof ik veel weggeweest en erg druk. Zitten reuze gezellig saampjes op de Laube nog steeds op Frans te wachten.

Zondag 21 september 10.15 uur. Langwies

In de stapel post die Frans uit Holland meenam, zat ook het ontwerp boek van de Belg Bax over mij. Heb nu vier hoofdstukken gelezen, niet om door te komen. Schmelzer, Wiegel, bisschop Ernst en Van Thijn, viermaal hetzelfde gelul over mij. We hebben besloten dat ik die Bax een brief ga schrijven: vergeet dat boek. Niet uitgeven. Vierenveertig keer hetzelfde geslijm in andere woorden. Niet doen! Alleen het omslag is geslaagd. Geef dat dan uit.

Woensdag 24 september 9.10 uur. Langwies

Gisteren mooiste en langste wandeling gemaakt. Om twaalf uur

met Frans recht naar boven achter de Enzian. Bij Pirigen door omhoog richting Mattlishorn. Daar bogen wij links af naar Peister Alp. Steeds verder omhooggeklommen over schitterende, soms wat drassige alpenweiden. Over iedere kam speurend naar Skihaus Hochwang, ons uiteindelijke doel. Tenslotte om vier uur ineens heel in de verte daar lag de hut, lonkend met thee en Zwitserse vlag in de zon. Tien minuten later zaten wij buiten aan tafel. Zo uniek gezellig weer. Lang zwijgend, genietend gezeten. Frans is nu met de trein van 8.14 uur naar Chur. 'Titia komt, jongens haar afhalen.' Een zin vol herinneringen. Als Titia Ol breiend gezelschap houdt, kunnen wij in de komende dagen mogelijk nog een paar van die lange wandelingen maken.

Maandag 6 oktober 11.25 uur. Werkhuisje

Nerveus voor Rotterdam. Begint dat nou alweer?

Woensdag 8 oktober 14.00 uur. Werkhuisje

Geheel tegen de verwachtingen en ervaringen in daverende première Rotterdam. Onbegrijpelijk van begin tot einde. Misschien wel het grootste succes dat we ooit met dit programma oogstten. Een uitverkochte zaal. De nieuwe proloog met de beschadigde-Nachtwacht-parodie behaalde liefst drie open doekjes. Voor de pauze enorm succes maar na de pauze nog enormer. Den-Uyl-interview stond bol van de open doekjes. Allemaal zijn wij stomverbaasd over deze totaal onverwachte première. Vanavond mogen we weer. Maar roep geen hei voor je over de Rotterdamse brug bent.

Zaterdag 18 oktober. Avond bijna 19.50 uur

Gisteravond op de VARA een nieuw soort presentatie van het wekelijkse interview met Den Uyl gezien. Niks! Veel mensen met glaasjes in de hand. Van Agt, Van Thijn, Aantjes, Gruyters en Wiegel. Iedereen probeerde losjes en leuk te zijn. Een strijkje speelde zogenaamd vrolijke wijsjes. Het geheel deed mij denken aan de ondergang van de Titanic. Toen speelde het orkest Nader mijn God bij U. Nu speelde het wat anders, maar het klonk net zo!

Zondag 2 november 19.30 uur. Werkhuisje Kudelstaart

De grote VARA-dag in Utrecht. Had er om vele redenen als een berg tegenop gezien. Het was ook geen eenvoudige bevalling. Toen om 20.05 uur de zaal donker werd begonnen ‘ze’ te fluiten en te lachen en te roepen. Kindermatinee-stemming. Joop den Uyl in de zaal met Liesbeth (de fotograferende pers miste de foto van de maand: Den Uyl kijkend naar zijn eigen interview), Vredeling, Van Kemenade, Vonhoff als burgemeester van Utrecht, André Kloos en vele anderen. Had de ‘Nachtwacht’-proloog van Rotterdam helemaal omgewerkt voor de VARA. Veel werk aan gehad, maar toen het schilderij omlaag moest, trokken ‘de toneelmeesters’ aan het verkeerde touw! Meteen zat Siepkes[1] boven op de kast! Pisnijdig. Openingsconference was wel aardig, maar toch typisch VARA-publiek. Cadeau kregen wij het in 1939 niet, maar nu ook niet! Optreden op zo'n feest met alleen linkse lieden mislukt altijd. Gelijkgerichte zielen geven gelijkgerichte reacties. De natuur gaat ook ten onder zodra in een bos alleen nog maar vossen zouden zijn. Toch niet erg ontevreden de pauze in, maar nog pisnijdig op de zakken van het toneel. Na de pauze eerste vijf minuten geweldig. Daarna weer veel minder. Een groot deel van het publiek nam alles wat ik zei geheel serieus. ‘Van Kemenade, die is van onderwijs...dat schijnt hij ook zelf genoten te hebben...en zodoende’. Aan het slot bij de potpourri weer goed. Alles stónd al. Drie dames kwamen mij drie boeketjes rode rozen brengen. Na afloop Den Uyl met Liesbeth in de kleedkamer. Erg rustig zittend aan tafel zitten praten. Hij zag er wat moe en morsig uit. Werkt zich kapot dacht ik. Over zijn interview-scène een en ander verteld. Hij leek zeer geïnteresseerd. Liesbeth rookte weer een sigaartje, Den Uyl ook. Frans kreeg na afloop het peukie!

Vrijdag 14 november 19.20 uur. Werkhuisje

Rotterdam zit er op. Anderhalve maand feestvoorstellingen. Je zou geld toe willen betalen om zo te mogen spelen. Heer Van Lindonk van de Bezige Bij nog even hier geweest. Was niet zo erg enthousiast over wat Wim Ibo voor het veertig-jaar-ABC-cabaret-boek schreef. Te weinig informatie, vindt hij. Of ik nu maar dingen wil toevoegen: anekdotes, dorre gegevens enzovoort. Een heidens werk, geloof ik.

Maandag 17 november 13.55 uur

Al sinds jaar en dag ga ik eenzaam na de grootste succesvoorstelling de schouwburg uit. Nooit een mens bij de artiestenuitgang en daardoor op gezette tijden toch steeds een gevoel van ben ik nou wel zo populair als ze zeggen? IJdel? Ja, wie niet? Daarom loop ik zo graag op het strand. Van de tien mensen die ik passeer, groet, wuift, lacht zeker één. Sommige dagen plotseling niemand, andere dagen bijna iedereen. En dat laatste bevredigt mij in alle opzichten. Het is gewoon heerlijk dat te mogen meemaken in dit soms toch wel erg sombere, slopende leven. Soms leg ik daar gewoon gezellige contacten. Soms hele families. Soms hele scholen zelfs. Op deze wandelingen spreek ik met niemand af. Het is veel leuker telkens weer nieuwe fans te ontmoeten. En vooral veel jeugd moedigt mij aan om weer televisie te gaan doen.

Zondag 30 november 8.30 uur

De grote verrassing: de televisieshow van Wieteke. Na Robert Long zoiets niet meer beleefd. Ze typeert uitmuntend. Geen typetjes meer, maar echte karakters. Van tienjarig kind met witte kniekousen tot dame op leeftijd. Een scène op het biljart; lamp die ze even op haar hoofd als hoed trok. Mooi. We belden haar meteen na de uitzending. Zalig om aan zo'n schat van een kind zoveel bewondering en enthousiasme te kunnen overbrengen. Prachtige regie van Frans Boelen (Nota bene!!!).

Woensdag 3 december 22.00 uur. Wildwal

Sinds gistermiddag vijf uur leven wij weer in spanning. Toen hoorden wij in de auto radio op weg van de Lappendeken naar Velp dat er weer een kaping was. Deze keer een hele trein met zeventig of tachtig passagiers. Na Herrema nou dit weer. De Zuidmolukkers! De machinist en één passagier waren doodgeschoten. Toe maar jongens. Vooruit maar weer. Wij zijn er nu al weer meer dan vierentwintig uur mee bezig. Maakt me angstig, moedeloos, machteloos en woedend. En voor mij altijd weer de grote vraag: hoe kan ik dit vertalen in cabaret?

Donderdag 4 december 14.20 uur. Wildwal

Donker, koud, somber weer. De gijzelingsdrama's zijn niet van de lucht. De trein bij Beilen staat er nog steeds. Vermoedelijk is er een derde man vermoord. Er is om 12.40 uur iemand uit de trein gegooid. Op ongeveer diezelfde tijd is het Indonesisch consulaat in Amsterdam door drie gemaskerde Zuidmolukkers overvallen. Wij doen vanaf dat ik wakker word niet veel anders dan radio luisteren, kranten lezen en televisie kijken. Nu straks om drie uur extra NOS-televisie, 't Is net oorlog. Nee, het ís oorlog.

Vrijdag 5 december. Sint-Nicolaasavond!! 22.00 uur. Wildwal

Vreemd, ondefinieerbaar leven. Er is niets anders dan de treinkaping en de bezetting van Indonesisch consulaat in Amsterdam. Vanmorgen ik met meneer Van Liempt gebeld en laten doorschemeren dat er morgen (en overmorgen?) in Hoorn niet gespeeld behoort te worden. (En ziet de tv vindt dat vanavond blijkbaar ook.) Ik vind niet dat ik nu de regering zó belachelijk kan maken als ik haar maak. Ik zie het interview met Den Uyl en de conference over Van Agt als een stoot onder de gordel. En...wat het ergste is, ik heb geen alternatief.

Dinsdag o december 6.40 uur. Kudelstaart

Nu staat niet alleen de trein stil, maar ook de onderhandelingen zijn tot stilstand gekomen. De hele zaak begint nu een beetje in het genre te komen van warme maaltijden, tandpasta en toiletpapier. Kinderen en grijsaards die ineens toch worden vrijgelaten en een dominee van 84 jaar die meedeelt dat de kapers uiterst correct te werk gaan. Ir. Manusama doet een beroep op zijn jongens: ik smeek jullie om er nu mee op te houden. Van Agt en Den Uyl laten zich niet zien. Mevrouw Faber, woordvoerster van justitie, daarentegen des te meer. Het tweede bedrijf begint een beetje te ‘trekken’. In mijn gevoel is het bijna ondenkbaar dat het geheel nu toch nog in een bloedbad zou eindigen, maar... afkloppen ga ik dit nu wel.

Donderdag 11 december 19.42 uur. Werkhuisje

Vandaag zijn er weer twee vrijgelaten. Bejaarden. Als het nog even duurt is tenslotte iedereen bejaard, wordt iedereen vrijgelaten...

Maandag 15 december 7.15 uur

Gistermorgen 12.15 uur was ineens de gijzeling van de treinpassagiers in Beilen voorbij. Afgelopen. De zes kapers gaven zich over. Ik zat in mijn werkhuisje aan mijn boek, het boek te werken (leuk werk maar uitzichtloos, want er is veel te veel materiaal). Zette de radio aan: wij pauzeren nu even voor een extra nieuwsuitzending over alle drie de zenders. Schrok wel even heel erg, maar hoopte meteen dat de gijzeling voorbij zou zijn. Ol kwam meteen uit huis hollen: de gijzeling is afgelopen. Samen op één stoel even in mijn huisje zitten luisteren. Ontroerend moment. Drie doden plus één in Amsterdam waar de gijzeling nog doorgaat en vijf afgelaste uitverkochte zalen in Hoorn en Haarlem.

Maandag 22 december 6.00 uur

De hele situatie waarin de Zuidmolukkers zich bevinden, de hardheid, koelheid en het onbegrip van de regering toont naar mijn mening steeds grotere gelijkenis met onze situatie na de oorlog. Elf miljoen Nederlanders waren vol van wat de Duitsers hun hadden aangedaan. Dat handjevol mensen dat onder de Japanners had gezeten, daarvoor interesseerde zich niemand. Onze psychische begeleiding? Ja, geweldig. Hirohito is er zelfs voor naar Nederland gekomen. Topvoorstellingen in Haarlem met vrijwel geheel nieuwe conference met veel over de afgelopen gijzelingszaak in Beilen.

Zaterdag december 14.35 uur. Wildwal

Donkere, duistere dagen. Voor vijf dagen brood in huis halen, dat is de kerstgedachte van 1975. Doe niets anders dan achter mijn eigen belachelijke schaduw aanhollen. Ol bouwde in Arnhem in twee uur tijd de hele kleedkamer vol Kerstmis. Niet te geloven. Voorstellingen goed tot grandioos, hoewel ik de eerste avond voor de pauze niet goed stond. Te ver naar achteren en kon daardoor mijn draai niet vinden. Na de pauze alles naar voren gezet. Met spiekborden vlak bij het publiek werd het zelfs daverend. Was erg tevreden op het slot. Maar 's nachts (vannacht) lag Ol erg te praten en te woelen en te hoesten in haar slaap. Maakte mij weer eens helemaal van streek. Droomde daarna de meest afschuwelijke dingen en tenslotte, ja precies weer van de Jappen. Weer in krijgsgevangenschap.

Eindnoten:

1 Tammo Siepkes, in Kan's Scheveningse jeugd de buurman die de tijd had zich overal aan te ergeren; later echte Wim-Kan-taal voor: ik maak mij verschrikkelijk kwaad, maar dat moet ik eigenlijk niet doen.

1976

Op 15 augustus zal het ABC-cabaret maar liefst veertig jaar bestaan. Die jubileumdag staat Wim Kan echter niet, zoals hij gehoopt had, stralend op het toneel, maar zit hij verslagen thuis, zonder herdenkingsboek en zonder feestprogramma. Na de tournee met het oude programma die tot eind april duurt en waarvan Kan concludeert dat hij nu wel genoeg hotelkamers in zijn leven heeft gezien, gaat hij zich bezighouden met het jubileumproject: Het koffertje van Wim Kan. De inhoud, twee grammofoonplaten en een boek, zijn door Wim Ibo samengesteld en geschreven, maar de uitgever vraagt of Kan zich nog eens over de tekst van het boek wil buigen en houdt daarbij geen rekening met Kan's hang naar absolute perfectie. Elk detail levert een nieuwe vertraging en nieuwe ergernissen op. Kan raakt in de ban van het historisch materiaal en wil ook het nieuwe theaterprogramma dat hij aan het schrijven is, plaatsen in het kader van een terugblik. Veertig jaar ABC-cabaret in een half uur. Alle vaste medewerkers zijn in juli weer aanwezig en de staf van de Koninklijke Schouwburg zorgt voor de vertrouwde ondersteuning op de lange repetitiedagen. Kees van Kooten schrijft naast eerdere losse tekstbijdragen nu ook enige scènes voor het nieuwe programma. Maar het hele terugblikplan lukt niet. Kan is niet tevreden, komt in tijdnood en stelt tot verbijstering van zijn omgeving de avond voor de première de voorstellingen van ‘Wim Kan veertig jaar cabaret’ voor onbepaalde tijd uit. Uiteindelijk worden er toch nog zes voorstellingen in Den Haag gespeeld. Gedurende de twee maanden Luxortheater in Rotterdam vindt het programma zijn ritme. De maand december wordt vrijgehouden, zodat Kan zich volledig op het oudejaar kan voorbereiden. Van Agt is dan gekozen tot lijsttrekker van het CDA en noemt zich een taai reptiel. (*Er zal toch geen addertje onder het gras zitten*.) Een gifwolk in Tiel zorgt voor paniek bij de plaatselijke bevolking. Door bezetters wordt de vermeende sluiting van de Bloemenhovekliniek tegengehouden en Kan schrijft voor zijn uitzending een indringend abor-

tusliedje dat Van Agt in de opiniepeilingen omlaag doet tuimelen. De uiteindelijke oudejaarsconference die zesmaal in het Nieuwe De la Mar theater wordt opgenomen, levert Kan naast een miljoen gulden de hoogste kijkcijfers uit de geschiedenis van de televisie op. Het oude record stond ook al op zijn naam.

Donderdag 1 januari 11.20 uur. Wildwal

Wat weifelende zon op Heuvense heuvel. Gelukkig nieuwjaar. Gelukkig nieuw dagboek. Straks hoop ik 65 te worden. Dat heeft veel voordelen: kan ik voor half geld naar mijn eigen voorstelling gaan kijken. Ik ben hoofdzakelijk bang voor de dood, omdat ik angst heb opnieuw geboren te worden. Oude lied van geen tijd voor niets. De kerstboom staat er nog. Ik heb er niks aan gehad in mijn gevoel. De tijd die overbleef zaten we er met onze ruggen naar toe... televisie te kijken. Soms verplicht, soms gekluisterd. Oudejaarsavond een verrassende uitzending van Kees van Kooten en Wim de Bie. Zelfs Ol vond het (wel) leuk. Mijn grootste bezwaar echter twee uur parodie, persiflage vind ik te lang. Nu ik bijna 65 ben vind ik alles te lang. Daarom oudejaarsavond Kooten en De Bie op de video opgenomen en in gedeelten afgedraaid!

Woensdag 21 januari 19.30 uur. Beneden in Enzian, Langwies

Sneeuw. Vanmiddag hier teruggekomen van drie dagen bezoek aan Jan en Lot in Samedon. Boven de Enzian meteen al twee grote herten die rustig stonden te grazen. Sfeer! Sfeer! Sfeer! Toch drie dagen die misschien weer bijdragen tot een wat beter begrip. Voor elkaar mag ik niet zeggen... want van ons weten ze niets, begrijpen ze niets en vragen er ook niet naar. Ze kunnen er nooit eens echt van genieten. Het leven is een illusie, zei ik gisteren nog. Als je de ballon doorprikt, blijft er niets over.

Zaterdag 14 februari 14.15 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Sinds ik na aankomst uit Langwies hoorde van Lockheed - Prins Bernhard voor niets anders eigenlijk meer tijd gehad. Woensdagavond had ik ongeveer nog niets over de Lockheed-affaire en donderdagmorgen kwam zoals altijd alles tegelijk: grappen van meneer Van Liempt, Sant, Wassenberg en Terzijde. Dat moest ik hier, op het hoofdkwartier, toen nog in een uurtje proberen te verwerken en te plaatsen in de conference. Om 13.30 uur in Gooiland. Conferentie met meneer Van Liempt, Ru, Frans en ik. Geen directe besluiten. Moest ook nog inleidende conference voor ‘Nachtwacht’ maken. Om 20.10 uur doek op! Nieuwe spiekborden en geen tijd meer om te studeren. Daverend, ongekend succes voor Hilversum. Toch conference over de Prins en Lockheed, dat is, was het nog niet helemaal

(zuinig zijn op Prins Bernhard; hoort nu zelf tot de uitstervende soorten waarop niet meer mag worden gejaagd. Zeg maar dag Prinsjesdag). Slot interview-Den-Uyl-scène moeten we zelfs na twee avonden nog zien te vinden. Eerste avond: die één miljoen dollar voor Prins Bernhard. Ik zie het meer als een adviesprijs. Tweede avond: in wezen weinig verschil tussen kinderen die een Zeeuws rozijnenbrood aanbieden en een douceurtje van Lockheed. Deze laatste opmerking was er blijkbaar totaal naast. Doodse stilte en... zelfs weinig slotapplaus. Hoogst merkwaardige reactie in zo'n daverende voorstelling. Na veertig jaar weet je het nog steeds niet!

Vrijdag 20 februari 14.20 uur. Werkhuisje op het zuiden gedraaid

Er zit iets van lente in de lucht, al glijden de witte eenden nog over een dun laagje ijs. Den Uyl komt nooit aan regeren toe. Nu moet hij weer drie wijze mannen zien te vinden van onbesproken gedrag. Gisteren bij aanvang 20.15 uur in Amstelveen bleek Ru er niet te zijn! Opgebeld. Zat nog rustig thuis. Was het vergeten. Toch maar vast begonnen en... eigenlijk niets aan de hand. Harry Wich in de zaal. Had er niets van gemerkt. Cultureel Centrum prettige zaal om te bespelen. Belde de Bonnen in Cap d'Ail en vanmorgen Rien en Ingrid in Langwies. Zalig zoiets voor je vrienden te kunnen doen. Twee nachten alweer geslapen met valium. Bevalt me goed. Toch weer gespannen, toch weer nerveus voor de voorstellingen. En toch... zou ik het (nog) voor geen goud willen missen.

Zondag 7 maart 18.30 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Weer een zware in Eindhoven, vanaf de eerste zin tot letterlijk de laatste grap loodzwaar. De zaal is voor mij in elk geval onbespeelbaar. Het balkon doet gewoon niet mee. Leidt een eigen leven ergens ver weg in Helmond. Bij de ‘Nachtwacht’ totaal geen ‘respons’ (mooi woord). Na de pauze af en toe wat minder slecht. Maar aan het slot, wat nooit gebeurt, bleef alles rustig zitten en langzaam, log kwamen ze tenslotte omhoog van d'r stoelen. Maar de directeur bleef maar volhouden dat het ongekend, enorm, overweldigend was geweest. Nou ja. Misschien verlies je tenslotte je kijk op het geheel, maar ik zou zeggen: nooit meer Eindhoven!

Zaterdag 20 maart 9.45 uur. Kamer 47, Familiehotel Paterswolde

De zon schijnt fel. Belachelijk leven. Eerste avond Stadskanaal (bij Tim) in mijn gevoel geheel mislukt. Voor de pauze kriebelhoest. Niet te harden. De zaal ging meehoesten. In de pauze in wanhoop halve Codinovo ingenomen. Niet op doktersadvies. Na de pauze tot mijn eigen stomme verbazing hoest weg. Niet te geloven. Maar toen voelde ik me slaperig worden, ver weg, wazig. Angstzweet brak me uit. Pikdonkere zaal, felle lampen, geen punt om je aan vast te houden. Duizelig, dommelig. En heel in de verte meende ik soms de zaal te horen lachen. Nachtmerrie die werkelijkheid bleek te zijn. Steeds denkend ik slaap, ik suf, ik sla stukken over. Wat ook zo was: Hirohito en opvang na de gijzeling... Jan Pieterszoon Coen ende discrimineert niet, allemaal vergeten. Steeds denkend ik weet niet wat er nog komt. Bij het interview Den Uyl ging het iets beter door het houvast van een tegenspeler. Toch kwam er om tien over elf een eind aan mijn lijden. Ze klapten en stonden net als bij een goeie avond. Na afloop mezelf overwonnen door niet met alles wat er in mijn buurt stond te gaan gooien en smijten. Door niet Tim (niet te verwarren met Tuf) van alles de schuld te geven. Gewoon vriendelijk gebleven, maar vraag niet hoe. Tweede avond na afloop Tim met speech, grote kaas, bloemen, fotograaf en allerlei mensen achter en wachten tot het publiek de zaal uit was en dan het doek weer open en weer fotograferen. Tim steeds aan je arm, in je kleedkamer en letterlijk onder je neus. Steeds met mezelf gesproken: rustig Tammo Siepkes. Nooit meer naar Stadskanaal.

Dinsdag 23 maart 4.00 uur

Mijn leven is bewust geloof ik een dagelijkse poging de mensen de afschuwelijke ernst te laten vergeten. Laten we een enorme flauwekul trappen. Laten we proberen tot onze laatste minuut te lachen. In godsnaam lach dan maar, want de ernst brengt een mens naar niets dan de afgrond van Gods oneindige humor: een wereld vol verdriet.

Zondag 28 maart 9.50 uur

Ziekte van Ru van Veen bevalt mij toch niet helemaal. Vrij hoge koorts nog steeds. Lot belde Tuf op: ‘Als jullie echt omhoog zitten,

wil Wim Kan jr. jullie wel begeleiden...!' Hij kan niet eens noten lezen. Ja, nu wel en hij begeleidt veel schoolcabarets verrekte goed... Zodra Jullie Jan ziek is, hoop ik aan te bieden de Raad van State van hem over te nemen. O God. Geef mij iets van het geduld van uw engelen, het zogenaamde engelengeduld.

Woensdag 21 april 19.15 uur. Werkhuisje

In Hoorn de laatste voorstelling van dit seizoen. Met een zeer gezonde en goed uitziende Ru van Veen weer achter de vleugel. Goede reacties.

Woensdag 5 mei 4.15 uur. Wildwal

Het begint voorzichtig licht te worden en ik hoor de eerste vogels zacht tsjilpen om ons niet wakker te maken. Gisteren weer die vierde mei. Eenendertig jaar geleden. De dag begon met een ontzettend spoorwegongeluk bij Schiedam. Vierentwintig doden. Daarna stond alles in het teken van de dodenherdenking 4 mei. Vreemd, eigenlijk hoorden die vierentwintig van Schiedam er niet bij. 's Avonds korte documentaire gezien over het Anne Frank Huis en vooral het dagboek. Ontroerde mij toch weer. Dagboeken... Van Neurenberg 1946 tot Düsseldorf 1976; nog steeds staan oud-nazi's terecht. Maar in Duitsland is er haast geen interesse meer voor. Een avond met veel tranen en veel brok in de keel. Las in mijn eigen Birma-Thailand dagboekje over de laatste dagen van krijgsgevangenschap.

Dinsdag 18 mei 21.35 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Hele morgen en deel van de middag aan het boek gewerkt. Om 15.45 uur met Tuf naar heer (en mevrouw!) Van Lindonk in Aarlanderveen. Wonen daar ontzaglijk leuk in een oude boerderij. Boek doorgenomen en mooi, leuk en gezellig bevonden, maar totaal in paniek, omdat er minstens veertig dingen helemaal niet in staan die ik er zo dolgraag in had willen hebben. Ja, de lay-outman heeft het in elkaar gezet tot het 'vol' was en toen lagen er nog tientallen dingen die er niet meer in konden! Wat nu? Nou, hier is het boek, losse vellen natuurlijk en zoekt u nu zelf maar waar alles staan moet wat u er nog in wilt hebben. Gooit u er maar uit wat u wilt, maar u moet dan wel natuurlijk... en toen volgde een cursus voor lay-

outleken. Om half acht totaal verslagen de deur uit. Na de Iglomaaltijd ligt het boek nu boven op mijn maag als die stenen in de wolf met de zeven geitjes.

Donderdag 20 mei 12.45 uur. Paniekcentrum Kudelstaart

Gisterochtend om half vijf begreep ik dat hij mij mooi in de boot had genomen en mij nu wilde opzadelen met hun werk. Wim Ibo gebeld, maar die was er niet. Toen meneer Van Liempt en besloten grote vergadering met de Bijen te beleggen bij hem thuis. De Bijen waren echter een dagje uit, hun jaarlijkse feestdag. Alleen Van Lindonk was er. Gezegd dat ik er niet aan denk op deze manier verder te werken, tenzij Geert Lubberhuizen en Van Lindonk 30 juli mijn programma willen gaan spelen. Alles weer teruggegeven wat hij mij in mijn handen had gestopt en een lijst gemaakt van zesendertig dingen die er beslist nog in moeten. Rangeer mij in godsnaam niet in de situatie van we zijn al aan het drukken. Er kan niets meer veranderd worden, want wij zijn te laat.

Vrijdag 21 mei 6.15 uur

Wat aarzelend aan de laatste ronde van het boek begonnen. Honderdzestig pagina's. Tien dagen de tijd. Boek, boek, boek. Mijn rust is zoek.

Zaterdag 22 mei 23.00 uur

Het kabinet-Den Uyl wankelt (weer!) De Bloemenhovekliniek en kredietgarantie voor kerncentrales in Zuid-Afrika zijn de twee grote knelpunten. Staat op vallen. Ook in ‘Brandpunt’ om ongeveer 22.00 uur was dat duidelijk te zien: een kordate maar onwrikbare Lubbers aan het woord.

Maandag 24 mei 20.25 uur

Van 16.15 tot 19.00 uur bespreking bij meneer Van Liempt met Geert Lubberhuizen, Peter van Lindonk, Tuf en ik. ‘Vader’ (Geert) zou alles wel ‘even’ oplossen. Loste op komische Plesman-achtige manier totaal niets op. 31 mei moet het klaar zijn. Nou, dan gaat Peter je dús helpen bij die laatste honderd (!) bladzijden. Einde van de onzin-oplossing. De enige die zich zorgen maakt over dat boek... ben ik.

Dinsdag 25 mei

Getracht première in de Koninklijke Schouwburg van 30 juli a.s. uit te stellen. Zes voorstellingen laten vallen. Kan niet volgens meneer Van Liempt. Er zijn gemiddeld al tweehonderd plaatsen per voorstelling verkocht.

Maandag 31 mei 7.55 uur

Ben nu zelf Boek geworden.

Maandag 7 juni. Tweede Pinksterdag 6.00 uur

Het boek is van de baan! Ik ben nu sinds gistermorgen twaalf uur zonder boek. Wanhopige telefoon gisteren met meneer Van Liempt. Ol steeds erbij en alle laatste mogelijkheden op een rijtje gezet. Niemand kon er meer uitkomen. Daarom hele serie Koninklijke Schouwburg afzeggen. Meneer Van Liempt: dat mag u mij en Guus Verstraete niet aandoen. Toen wij opnieuw voor de derde maal begonnen, zei Ol: begin nou niet weer opnieuw... en toen barstte de bom. Alles ondersteboven gesodemieterd. Aktentas in het haardvuur, bloknoten, losse bladen, de telefoon tegen de vlakte (niet eens kapot!!). Einde boek.

Avond 20.15 uur

Om drie uur meneer Van Liempt hier, die ik alles heb uitgelegd. We hebben daarna gewoon samen zitten lezen in mijn werkhuisje ± 28 graden van 15.00 tot 18.35 uur. Hij was nog strenger dan ik. Ontdekte nog meer fouten. Maar zoals hij nu eenmaal is, liet hij zich nergens over uit! Geert Lubberhuizen nu bij W.F. Hermans. Komt er voor terug uit Parijs. Groot alarm.

Donderdag 10 juni 5.30 uur. Kamer 55, Hotel Eden, Spiez.

Mooiste uitzicht ter wereld misschien wel. Zit voor het raam te schrijven. Het meer is stil, een sneeuwberg rechts staat eeuwig te wezen. Beneden liggen de weggetjes waarop Prem en Pap en tante Mientje hebben gelopen. En Ol en ik nog in september. De rust is nu al over me gekomen en van een boekenteleurstelling is al geen sprake meer. Het wordt denk ik een mooie dag. Witte wolkenflarden met alweer veel blauw.

Zondag 20 juni. Balkon kamer 25

Ik zit al om 6.15 uur hier met het boek! dat ineens gisteravond 19.00 uur op de kamer werd gebracht met een bijliggend kaartje. Heer Van Lindonk zou het alleen maar even afgeven, maar hij logeert in Faulensee en zoekt contact. Nog niet besloten wat precies te doen. Morgen vertrekken wij na twaalf dagen Spiez richting Langwies.

Maandag 21 juni. Avond 19.10 uur. Balkon kamer 25

Nog één dag hier gebleven, vanwege... juist ja het boek. Gisteren halve dag aan gewerkt (met overdracht op parkeerplaats) en vandaag om ongeveer twee uur naar Faulensee en alles daar overgedragen. Van Lindonk met vrouw en kind vertrekken morgen naar Holland. Toch een aardige, sportieve hardwerkende doorzetter die Van Lindonk. Wij gaan naar Langwies. Nu even een boek van mijn hart.

Woensdag 30 juni 19.02 uur. Ringhotel, onze eigen kamer 69, Engelberg

Om twaalf uur van de Enzian weggereden. Tuf smeet haar witte marinepetje baldadig uit het open dak. Stoppen was niet mogelijk. Petje pissen. Ik zwaar de pé in even. In Walenstad snel tirolermuts gekocht voor frs 5.40 met wit plafond. Stond haar nog snoezig ook! Humeur kwam weer bij.

Zaterdag 10 juli 13.20 uur. Werkhuisje

Gewerkt wordt er niet. Alleen eindeloos om de eigen as gedraaid. Werkboeken, conferences, alles ligt op mijn bureau, maar er gebeurt niets. Het gewone beeld van schrijven? Een programma schrijven? Wie? Hoe? Wanneer?

Donderdag 29 juli 12.25 uur. Werkhuisje naar de zon gedraaid

Lange telefoon met Ru en met meneer Van Liempt. Nu klaar voor het gevecht met het woord. Gisteren hele middag druk geweest met finale voor de pauze en de laatste drie nummers ‘Knodde’, ‘Accordeonisten’ en ‘All in the Family’ hecht aaneengesmeed. Twee nachten achter elkaar wakker en tot zes uur ziten schrijven. Wel vermoeiend maar het blijkt dat ik dan het meest geïnspireerd werk.

Maandag 9 augustus. Avond

Alle conferences voor en na de pauze, totaal elf borden moeten nog gemaakt. Heb daar 'iets' aan kunnen doen, toen Harry Wich de proloog en de finale aan het uitlichten was. Om twee uur de zogenaamde generale. Had zelf wat verkledingen willen uitproberen, maar praktisch hele repetitie in de zaal doorgebracht. Tot we er om half zes uit moesten wegens voorstelling Fons Jansen. Au fond moest ik vanuit de zaal de hele finale nog uitleggen. In mijn gevoel was er nog niets tot heel weinig aan gedaan en veel onbegrepen. Na afloop (repetitie eindigde bij 'Dit is de wereld waarin wij leven') bespreking. We halen het niet. Uitstellen? Eén week? Het is allemaal te veel in te weinig tijd. Negen verkledingen voor de pauze, geen conferences klaar, geen slotpotpourri, geen repetitie met Ru. Zie er nu niets meer in!

Zondag 15 augustus 22.20 uur

Veertig jaar ABC-cabaret. Ten einde raad. Op de dag van ons veertigjarig jubileum is de schouwburg uitverkocht, gesloten! Dood- en doodmoe. Waardeloze, totaal verloren dag. Alles is verloren in mijn gevoel. Ben ik overwerkt? Hele dag één lange aaneenschakeling van tijdrovende handelingen, die mislukten. Zocht naar de geluidsband van 'Wat een land, wat een land' om het Ireneliedje 'De vader zegt' af te luisteren. Tijdens opzoeken... een schot!! En twee kwajongens in een roeiboot vlakbij het werkhuisje. Van Lindonk en Geert Lubberhuizen. Ik meteen woedend. Riep: opsodemieteren. Geschrokken roeiden ze tegen de noordoosterstorm weg. Bleek Van Lindonk toch aan land te zijn gegaan om... het boek aan Ol te overhandigen. Ze hadden van deze dag, door hun toedoen verpest, een feestje proberen te maken.

Vrijdag 27 augustus 10.00 uur. Werkhuisje

Dodelijke vermoeidheid. Herman van Veen bij ons na mijn telefonische verzoek. Kwam om 16.00 uur. Ging om 17.30 uur weg. Enorm contact. Spinnewebben in de tuin bekeken. Toen gevraagd of hij prijs stelde op de Davidsring. Hij was er helemaal van onder de indruk. Reageerde zo lief, zo kinderlijk en totaal niet over het paard getild. 'Ik voel het hier, diep in mijn buik.' Beiden geëmotioneerd. Stukje afsluiting van je carrière. In zijn rode Jaguar reed hij snel

weg naar Carré. Daarna vanaf 18.00 uur televisie gekeken met een van zijn voetstuk gevallen Prins Bernhard. Rapport-Donner in de Tweede Kamer door Den Uyl uit de doeken gedaan. Om 20.00 uur in regen en wind gaan varen heel alleen over een donkere Westeinder. Twee witte rondvaartboten waarop werd gedanst, maar niemand keek naar buiten.

Zaterdag 28 augustus

Om 12.15 uur in de Koninklijke Schouwburg en samen met meneer Van Liempt geprobeerd de grote samenvatting over het rapport-Donner te vinden in één of twee zinnen. Om drie uur hadden wij beiden oververmoeid en ongeïnspireerd nog niet één zin die ons echt beviel. 's Avonds grote voelbare spanning in de zaal: wat gaat ie er over zeggen? Na: bent u nog publiek of al een republiek; wie zonder zonde is werpe de eerste steekpenning, zei ik: er is opgemerkt dat de Prins onzorgvuldig is geweest in het kiezen van zijn vrienden. Maar in deze moeilijke uren vind ik toch wel dat hij veertig jaar geleden een juiste levenspartner heeft gekozen. Er volgde een donderend minutenlang applaus. Toen pas brak de spanning. Zware, enerverende avond.

Maandag 1 september 4.20 uur

De laatste avond van de zes voorstellingen tot de pauze loodzwaar, niet mee te voeren. Wanhopig toen het doek viel. Proloogje met Ol matig. Hoewel iedereen roept ontroerend, valt mij vooral het jubileumelement tegen. Het zit er niet helemaal in of helemaal niet. Dan de openingsconference, is nog erg pril en zeker nog lang niet op het peil van ‘kan je 't niet volgen zus?’ En het twintig minuten cabaretoverzicht nee, je werkt je kapot en dat wat ik wil blijft uit. In de pauze dus volkomen in mineur. Enorme bel sherry gedronken vlak voor het tweede deel begon en toen kwamen ze los. Ik ook! Om 23.10 uur Ol zachtjes: Hij is er (Herman!) en verder in een razend tempo huldiging en ring gedaan. Ik dacht goed, spontaan, niet officieel. Veel fotografen. Televisie TROS met Ralph Inbar (?) en Henk van der Meyden. (De NOS was om onduidelijke redenen niet geïnteresseerd.) Een zeer ontroerde Herman. Veel gezoen. Vader en moeder van Herman, Marlous en geen koud buffet na, maar veel warme vriendschapsgevoelens.

Maandag 6 september 15.45 uur. Kamer 25, Hotel Eden, Spiez

Ik lig in bed en Ol is hofdame. Geeft alles aan. Dood, dood, doodmoe. Zaterdag in paniek Aalsmeer verlaten. Regen en kon niets meer vinden. Dacht alles te hebben ingepakt, maar zat tenslotte om 16.00 uur zowat te huilen in de grote blauwe stoel. Lekkage in de bijkeuken. Leo Aarsen kwam goeiig vragen: 'Hoe laat gaat u weg?' Ik dacht nooit. Ik blijf hier want ik word doodziek. Agressief tot en met. Er zijn nog maar weinig mensen die ik niet wil slaan, maar omhelzen. Ol en de Medische Engelen en meneer Van Liempt en Marjet en bijna alle Vonken. Maar Jan en Lot en Truus en Ru van Veen die, zonder handdruk of telefoontje of informatie over mijn toestand, na de laatste voorstelling wegliep; net als Frans Rühl. Maar ik ben zo moe. Enige nu bereikte resultaat: ik hoef nog maar twee dagen per week op te treden en Groningen is voor de tweede maal afgezegd.

Vrijdag 17 september 19.20 uur. Beneden Enzian, Langwies

Overal eeuwige sneeuw. Heel erg stil en sfeervol. Stapel erg stimulerende post gelezen van Simon, Iris en Ru (Ol belt nu boven met hem!) en een ouderwets aardige brief van Goof. Met Ol even in de avondzon nog stukje gestapt en op bankje gezeten. Geen brief van Frans Rühl, ook niets van Kees van Kooten. Maar alles uitermate sfeervol, apart en erg ontspannend, geloof ik.

Dinsdag 21 september 18.50 uur. Langwies

Weer te bed als de oma van Roodkapje. Vannacht om half drie toch weer niet zo lekker. Snel één asperin, één valium en twee rennies geslikt. Zenuwen? Verwacht nieuwe medicijnen van het Medische Engeltje. Eindelijk ondanks schrijfverbod brief aan Toon begonnen. Even Arosa in. Te moe om te lopen. Bij de aangekomen post zeker dertig tot veertig kranteknipsels over 'ziek' en 'rust'. Mooi verhaal over Wim Kan zalig verklaard in een koffertje en Wim Ibo die aan de voet van het monument zit om slechts af en toe even op te staan om de vogeltjes te verjagen die het monument willen bevuilen. Hoor juist op de Zwitserse radio dat de Prins aanwezig was bij het uitspreken van de troonrede, maar dat er in de rede met geen woord over het Lockheed-schandaal werd gesproken, terwijl het rapport-Donner nu toch nummer één staat op de boekentoptien van

de Haagse Post (mooi voor de conference?). De Prins in een gewoon kostuum in de gouden koets. Het zwarte schaap met de witte anjer.

Woensdag 29 september 9.20 uur. Enzian, Langwies

Gisteren een bijzondere dag. Bij de post alweer ongeveer twintig knipsels, waarbij enorm interview met Frans Rühl. Het gaf op sommige punten nogal wat licht in de duistere gang van zaken; hij had het een reuze rotaugustusmaand gevonden met een vreselijk slot... Wat er nou precies aan de hand is geweest, daar kwam ik na een telefoongesprek van anderhalf uur toch niet helemaal achter. Belde hem namelijk direct na het lezen van het interview op en was blij met een, voor zijn doen, enorm goed contact. We hebben het op onze manier toch even uitgepraat. Zei dat ik het mij erg had aangetrokken dat hij zonder iets te zeggen was weggelopen. Nou ja, aan het eind van het gesprek begonnen we weer een beetje te lachen en ik geloof dat wij allebei opgelucht waren.

Vrijdag 15 oktober 15.05 uur. Werkhuisje

Heb mijn enorme inzinking overleefd, geloof ik. De eerste voorstelling in Luxor Rotterdam een onverwacht daverend succes. Niet te vergelijken met de zes voorstellingen in Den Haag en vooral voor de pauze niet. Geweldige verrassing eigenlijk vanaf het eerste woord. Enorme reacties van negenhonderd enthousiaste mensen. Joke als kleedster een ware uitkomst. Stil en accuraat. Als dat zo blijft, ook wat de reacties betreft, verheug ik mij op anderhalve maand Rotterdam, waar de belangstelling nog groter is dan verleden jaar!

Zondag 24 oktober 10.15 uur

Twee Rotterdamse avonden inmiddels al weer achter de rug. Gisteren begon met het heel even uitvallen van de playback-band in de proloog. Iemand liep het stopcontact uit de taperecorder en daar stonden wij Ol en ik drie seconden mooi voor schut. Sloegen het zogenaamde playback-figuur. Joop Koopman en Nico Knapper in de zaal. Hadden op mijn verzoek hun televisie-ogen ingezet vooral om te zien hoe het Den-Uyl-interview zou overkomen eventueel 31 december op televisie. Beiden waren na afloop een en al zekerheid. Geweldig, zonder enige twijfel, riep Joop Koopman (voor de tweede

keer; in Apeldoorn toen hij nog theaterdirecteur was ook al). Zittend op een kist in de gang toen maar besloten in principe te proberen dit jaar oudejaarsavond te doen. Nu al op van de zenuwen, geloof ik.

Maandag 1 november 14.30 uur

Koffie en kranten en om 10.30 uur telefoon van meneer Van Liempt. Na veel zakelijk gedoe, is er verder nog iets? Ja... Seth deed zondag bij Willem Duys in 'Muziekmozaïek'... zijn imitatie van Joop den Uyl! Toen was de boot wel goed aan. Goddank dat Seth niet hoorde wat ik erover zei. Mooi mijn paradepaard voor oudejaar verpest. Met opzet weet ik wel zeker. Hij doet dit nummer waarschijnlijk morgen ook in de 'Vuist' van Duys op televisie. Einde bericht. Helemaal in de put van dit nieuws. Gevoel van geld gejat uit je portemonnee. Inbraak. Na veel telefoneren met meneer Van Liempt, Frans (dan doen we Den Uyl toch niet), Sant (Ru had het ook gehoord en was er nogal beduusd van), weer meneer Van Liempt die Willem belde die van plan is dinsdag in de 'Vuist' iets te zeggen in het genre van: Wim Kan doet dit nummer al meer dan twee jaar. Wist je dat niet? Seth heeft ons namelijk in De la Mar gezien. Twee dingen goed begrijpen, schijnt Seth ook te zeggen. Kortom tot nu toe alles in het teken van de stoel onder mij uitgetrokken. Slecht collega. De klap is net zo hard aangekomen, als toen hij op oudejaar ineens zonder iets tegen mij te zeggen oudejaar ging doen. Onbeschaafd, zou je het ook kunnen noemen.

Woensdag 3 november

Tv met de 'Vuist' van Duys, waarin Johnny Kraaykamp, Simon Carmiggelt en Seth. De eerste twee geweldig. Johnny met liedje van Toon, 'Zeg maar dag met je handje tegen de zomer' en Simon mooi over Roland Holst. Seth viel me mee. Zijn Den Uyl heeft in ieder geval niets te maken met mijn Den Uyl. Hij blijft in mijn ogen een dilettant. Maar het publiek vond het zo te horen wel goed. Tekst over het venmanende vingertje vond ik erg goed. Liedje over Den Uyl beviel mij niet. Na afloop enthousiast over deze 'Vuist' Willem gebeld. Had daar veel succes mee, want hij zat er mee in dat ie Seth geen kat had gegeven, maar zo'n opmerking had echt niet gekund. Hij staat hier naast mij, zei Willem Duys en voor ik het wist, had ik

Seth aan de telefoon. Gewoon gezegd toen maar wat ik echt meende: ik had zwaar de pest in, toen ik hoorde dat jij Den Uyl op televisie ging doen, maar... het heeft niets met elkaar te maken. Seth meteen door het dolle heen van geluk. En of wij nu vlug naar zijn programma kwamen kijken, want het was geweldig goed en wij zouden het prachtig vinden. Nog niets veranderd in al die jaren! Daarna Simon die ik uit de grond van mijn hart geluk kon wensen met zijn optreden en toen Sjonnie Kraaykamp. Heb hem erg opgebeurd. Deed hem geweldig goed. Toch een heel bijzonder gróót artiest.

Woensdag 3 november 21.00 uur. Weer thuis

Jimmy Carter is president van Amerika geworden. Nou gaan we lachen!!!

Zondag 21 november 19.00 uur. Werkhuisje

Donderdagmiddag van twee tot vijf uur voor de tv om het Tweede-Kamer-debat over de ontsnapping van Menten te volgen. Van Agt, de lijsttrekker van het CDA, heeft zowat de hele lijst uit elkaar getrokken. En: Ethisch Reveil meteen al een mooi resultaat. Menten precies op tijd wakker geblazen. Van Agt preekt beter dan hij spreekt. Allemaal ter elfder ure nog op het bord gezet. Totaal zeven nieuwe grappen direct in het begin. Daverend succes. Meike en Mirjam in de zaal. Waren in de pauze even bij Corry en ik zag ze dertig seconden en zei beleefd: oplazeren s.v.p., want ik had de hele pauze ook nog zitten ‘Menten’.

Dinsdag 7 december 10.10 uur. Wildwal

Vanmorgen om 8.00 uur: Menten in Zwitserland gearresteerd. De ochtendbladen hebben het net niet meer kunnen meenemen. Hans Knoop van Accent heeft hem ontdekt. Hoef niet alles op te schrijven, want vanavond komen de kranten met het nieuws en het commentaar. Wel weet ik dat de helft van mijn werk prullenmand rijp is geworden.

Zondag 12 december 19.30 uur. Werkhuisje

Weer twee daverende voorstellingen in Haarlem. Zit van 18.15 uur tot nu volkomen voor gek aan twee, drie rijmzinnetjes te werken die

ik al vijf dagen lang niet kan vinden.

> Met de doofpot over de drempel
> het nieuwe jaar in op de tast

En daarop heb ik dan ongeveer tien variaties.

Maandag 20 december 22.45 uur

Wijn op en twee kalmeringspillen met één resultaat: helpt niet. Vandaag voor het eerst na een oudejaarsbijeenkomst met Ru van 13.00 tot 18.30 uur; zie ik het weer een beetje zitten, maar daarvoor... neiging om mij dood te laten verklaren om zo van alles af te zijn. Heb nu:

1 Met de doofpot over de drempel
2 Mooie plaats voor eventueel liedje van Sant óf hoedenliedje na 22 minuten
3 Opzet voorgelezen abortusliedje. Daverende kritiek van Ol en Ru (tien regels heb ik al (pas)
4 Prachtige opzet oudejaarspotpourri met o.a.:
I'm dreaming of a white christmas
We zaten in de kou bij maanlicht
Moeder zet de doofpot maar vast klaar
13 miljoen oliebollen op aardgas
Waar gaan we in het nieuwe jaar naar toe?
(ik ben bijzonder blij dat u deze vraag stelt)

Dus ruim anderhalf uur en dat is dan nú weer mijn grootste probleem. Wie weet, denk ik nu, om tien over elf kan het als alles meezit toch nog leuk worden... Afkloppen!!!

Donderdag 30 december. Avond

Drie avonden lang zes voorstellingen. Vooral tijdens de tweede voorstelling elke avond nooit moe. Conferentie voor iedere opname in de Liegewagen. Unieke samenwerking tussen Joop Koopman, Nico Knapper, Hanneke Kock en onze mensen. Vierde voorstelling leek het te worden, maar het werd toch de zesde (de laatste). Ter elfder ure kwamen er nog nieuwe dingen in. Duikboten-conference en Van Agt bij Willem en de goudvissen. Televisietechnicus, die het

uiteraard zesmaal had gezien, bedankte mij bij het verlaten van het theater voor de heerlijke avonden en ik ga voor de zevende maal (oudejaar) weer kijken. Mooi compliment.

Vandaag 15.30 uur viewing in NOS-studio Hilversum. Met algemene stemmen goedgekeurd! Joop Koopman ging mij in een apart kamertje vertellen dat de grammofoonplaat eindigt met abortusliedje. Zeer origineel idee. De lp is samengesteld uit materiaal van de eerste avond, waarop vrij veel staat dat in de zesde voorstelling allang niet meer voorkomt. India-conference bij voorbeeld. Zesde voorstelling werd het tenslotte toch. Niets veranderd.

Vrijdag 31 december. Nacht 5.00 uur. Wildwal

Hier op de oudejaarsmiddag aangekomen. Sfeer. Eenzaamheid. Niemand tegengekomen. Totaal alleen met Tuf in het wolvenbos. Deur al vroeg op het wolvenslot. Doodzenuwachtig naar uitzending zitten kijken van tien voor tien tot elf uur. Mooi. Direct daarna telefoon. Reacties opgeschreven met trilhandje. Om twaalf uur champagne in elkaars armen. Samen gezond, gelukkig, succesvol, tot in de eeuwigheid samen. Daarna had ik hem een beetje om. Door de gebroken spanning en een half flesje champagne. Viel met tafeltje en al languit in de kamer, maar wel gelachen. Om twee uur naar bed.

1977

Wim Kan gaat het rustiger aan doen en geniet met volle teugen van zijn succes. Ruim een half jaar lang geen voorstellingen om dan terug te keren naar zijn favoriete theaters in Den Haag en Amsterdam, waar hij nu nog maar twee maal per week optreedt. Naast Den Uyl heeft Kan ook een treffende imitatie van Van Agt in zijn programma opgenomen, want beiden zijn de dagelijkse hoofdrolspelers in het politieke nieuws. Zo brengt Van Agt het kabinet-Den Uyl voortijdig ten val, maar de vervroegde verkiezingen op 25 mei leveren de PVDA een winst van maar liefst negen zetels op. Een moeizame langdurige formatie volgt. *Het kabinet speelt in blessuretijd en Wiegel loopt zich al warm*. Informatie en formatieopdrachten worden vele malen aan de Koningin teruggegeven. Wim Kan kijkt in de schouwburg omhoog naar de koninklijke loge: *Nee, die is er niet, die luistert nu naar andere komedianten*. Als het tweede kabinet-Den Uyl er na 171 dagen dan eindelijk gaat komen, loopt het door een stemming van zijn eigen partijraad toch nog mis. In een verbluffende ontknoping grijpt Van Agt zijn kans en smeedt met Wiegel min of meer aan het soupertafeltje in de beslotenheid van een Haags restaurant (*Paap en smulpaap*) in goed een week een CDA-VVD-kabinet ineen. Van Agt komt niet als minister van justitie, maar als minister-president terug. Den Uyl neemt noodgedwongen plaats in de oppositiebanken.

Maandag 3 januari. Avond. Wildwal

Met Ol en twee parapluen gewandeld in noodweer en stortregens naar een absoluut verlaten Carolina Hoeve. 's Middags naar Velp. Dacht incognito. Vergeet het maar. Een eindeloze zegetocht door het dorp. In alle winkels houden de mensen je aan. Het boodschappen doen duurt nu driemaal zo lang.

Maandag 10 januari 22.40 uur. Kudelstaart

Beetje doezelig van het goede leven, de wijn, de berichten en de triomftochten op het strand. Eindelijk weer eens met Iris gewandeld. Iris beetje dikker in haar gezicht, beetje veranderd, beetje zachter. Om 19.30 uur vanavond telefoon van het Algemeen Dagblad. De cijfers van oudjaar zijn min of meer officieel bekend: kijkdichtheid zevenmiljoenvierhonderdduizend kijkers. Waardering 8,5. Vorige keer 8,8, maar grotere kijkdichtheid en mijn duidelijker politiek standpunt doet de waardering dalen. Tot op dit moment uitermate tevreden met dit resultaat.

Vrijdag 14 januari 19.15 uur. Kamer 69, Ringhotel, Engelberg

Radio van vijf voor zeven alarmerend over zware sneeuwval om en in Zürich. Automobilisten werden verzocht alleen in hoognodige omstandigheden de weg op te gaan. Toen ging de telefoon. Het was Jullie Jan die uit naam van Den Uyl kwam vragen of ik 30 april Officier in de Orde van Oranje Nassau wilde worden. Neen, zei ik. Ik mocht er ernstig een nachtje over slapen. Maar dat hoef ik echt niet, want ik wil het echt niet! Zalig gevoel om ongeveer zes uur voor je zesenzestigste verjaardag zoiets absoluut zeker te weten. Ik heb al deze onzin als absoluut waardeloos leren bekijken. Sinds Hirohito heb ik ook nooit meer een lintje gedragen.

Woensdag 3 februari 10.05 uur. Langwies

Enzian in enkele uren alweer of we er weken wonen. Absolute stilte, eenzaamheid, dikke, dikke sneeuw. Steeds herten om ons huis. Ook voor hen heeft Ol lekkere hapjes. Geen telefoon van meneer Van Liempt nog. Vreemd zou ik dit willen noemen.

Donderdag 24 februari 4.05 uur. Kudelstaart

Eindelijk na lange tijd is het dan weer eens zo ver. Ik kan niet slapen. On half vier wakker en ouderwets de pé in. Bij meneer Van Liempt brief gezien die Frans Rühl hem heeft geschreven. Hij stopt ermee, omdat hij geen zin heeft om deze maanden in de WW te gaan. Aan zulk soort brieven til ik zwaar. Vervelend om zo uit elkaar te gaan. Maar moet elke timmerman die bij een miljonair een spijker in slaat meteen maar een miljoen vragen?

Vrijdag 25 februari. Avond. Werkhuisje

Vanmorgen de correspondentie met Frans Rühl vereeuwigd. Brief aan hem tweemaal gekopieerd. Parool gelezen. Klein kamertje opgeruimd. Steeds weer hetzelfde gevoel we hebben gewoon teveel. Teveel boeken, teveel rotzooi, te veel cadeaus waar niemand eigenlijk iets aan heeft, te veel zogenaamde vrienden. Zeker 265, die allemaal op gezette tijden zeggen: we zien jullie nooit en daarom ga ik dan maar naar niemand toe. Maar die enkele waar je om geeft, die laat je barsten!

Maandag 21 maart 12.15 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Poging tot zon af en toe. Huisje gedraaid. Sfeertje meneertje. De lente is begonnen. Maar het kabinet op de rand van de afgrond. Hoef me er gelukkig niet mee bezig te houden.

Zaterdag 16 april 12.45 uur

De duiven in mijn werkhuisje, deurtje open, op het zuiden gedraaid. Gisteravond dan eindelijk naar Toon geweest in Carré. Toch ineens een onverwacht feest. Om 20.20 uur kwamen Ol en ik de uitverkochte Carré-zaal binnen. Wilden onze plaatsen op de derde rij (prachtige plaatsen, veel leuker dan buitenstaander in de loge te zijn) innemen, maar ineens een enorm applaus. Ik dacht dat Toon al ergens te zien was, maar het was voor ons. Ik boog naar alle kanten. Echt vorstelijk. Het werd een geweldig leuke avond waarbij vooral na de pauze de tranen van het lachen dikwijls over mijn wangen liepen. In de pauze leuk met Maurice gepraat en na afloop nog even op speciaal verzoek met Toon. Hij zag er stralend uit, lichtgevende, blauwe ogen, zestien pond afgevallen (mocht ook echt wel) en zijn hele persoonlijkheid glansde weer als lang lang geleden.

Donderdag 21 april 19.50 uur. Wildwal

Joop den Uyl veel te vaak op de televisie. Deze week viermaal. Wat haal je je aan en wat is dat voor een planning? De verkiezingen zijn pas over ruim een maand! Bovendien vond ik (helaas) gisteravond Van Agt beter uit de verf komen dan Den Uyl, van wie we nu zowat alles weten. De mens achter de politicus. Die onzin ken ik nu wel.

Zaterdag 21 mei 7.00 uur. Kamer 4, Panorama Hotel Aeschlen

Briefkaart aan Frans Rühl. Kaart van Adelboden met koeien en waterval! Ontving je ooit mijn lieve brief waarin ik je schreef dat je gek bent. Vraag: ben je nog gek of doe je 22 juli a.s. weer mee? Laat mij dat eens weten s.v.p.

Maandag 23 mei 14.05 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Soms naar het zuiden, dan weer naar het noorden gedraaid. Om half één daarnet wilde ik even luisteren naar het weerbericht. Bleken er ‘zomaar’ weer eens twee gijzelingen aan de gang te zijn door... Zuidmolukkers. Een school in Smilde met ongeveer honderdtwintig kinderen en vier of vijf onderwijzers en een Intercitytrein op weg naar Groningen. Crisiscentrum in Den Haag ingericht. Van Agt op flink. Niet te harden! ‘Ik ben nu weer minister van justitie. Ik moet nu leiding geven.’

Zojuist meneer Van Liempt gebeld dat ik vanmiddag niet naar zijn kantoor kom. Ben altijd erg afgeleid door zulk soort gebeurtenissen.

Woensdag 25 mei. Middag. Werkhuisje Kudelstaart

Vandaag staat alles in het teken van de gijzelingen en de verkiezingen. Een vreemd soort oorlogssfeer. Onbegrijpelijk dat dit alles kan. Ben zeer pessimistisch over de afloop. Deze gijzelingen zijn niet te vergelijken met die van anderhalf jaar geleden. We hebben met veel fanatiekere mensen te maken. Besloten in nauw overleg met Ol niet te gaan stemmen. Zojuist gehoord dat het fatale uur (twee uur vanmiddag) waarop het ultimatum van de kapers afliep, zonder gebeurtenissen voorbij is. Er schijnt een begin van contact te zijn ontstaan tussen kapers en de regering. Wie weet? Wie weet!

Vrijdag 27 mei 9.00 uur. Te bed Kudelstaart

Alles is zo relatief. Sinds vanmorgen tien voor zeven zijn volgens de radio alle honderdvijf kinderen plus een onderwijzer vrij! Er was een besmettelijke ziekte uitgebroken onder de kinderen en zodoende.

Vrijdag 3 juni 20.30 uur. Westerterras

Net terug van bijzonder gezellig bezoek aan Ru, Sant en de jongens. Vroeg aan Ru: speel jij nog weleens piano? Ru: ja, elke dag, ik moet toch in training blijven. Confereer jij nog weleens?

Zaterdag 11 juni 13.15 uur

Vanmorgen 7 uur aan radio en televisie gekluisterd. Gijzelingen in de school in Bovensmilde en in de trein bij de Punt beëindigd met geweld. Twee doden onder de passagiers van de trein en zes van de negen kapers in de trein. In de school zijn de vier bezetters gearresteerd en de vier onderwijzers vrij. Geen reden om te juichen helaas. Later nog aan Ria en Ol hele uiteenzetting proberen te geven van het ontstaan van het Zuidmolukse probleem. Viel me niet mee en weet ook niet of ik het goed verteld heb.

Zondag 12 juni 9.25 uur. Nog te bed

Nu beginnen aan een nieuwe conference is een absolute onmogelijkheid. Niemand weet hoe alles zal verlopen. Terugslag van de gijzeling op de kabinetsformatie. Voortdurend zie ik dat smalle ontredderde gezicht van Den Uyl voor me en dat dodelijk vermoeide hoofd van Van Agt. Geen aantrekkelijke voorbeelden voor een vrolijke imitatie straks.

Dinsdag 14 juni 9.00 uur. Nog te bed

Met Ol naar meneer Van Liempt, alwaar de heer Kuitenbrouwer (de eventuele plaatsvervanger voor Frans) al op ons zat te wachten. Volgens Ol stond hij niet op, toen wij binnenkwamen. Maakte wel een prettige indruk, hoewel gekleed in een wat verfrommeld wit hemd en tuinschoenen. Maar dat is nu geloof ik het sollicitatieuniform. Spreekt goed, dachten wij. Ziet er zeer behoorlijk uit en nog niet over het paard getild. Er was althans nog geen paard te zien. Vier jaar journalistenschool in Utrecht achter de rug bij Gijs Stap-

pershoef, waar ook les wordt gegeven in tv- en radiointerviews.

Vanmiddag worden de zes Molukkers in één gemeenschappelijk graf in Assen begraven. Daar ben ik erg van onder de indruk. Er is geen waarheid en er is geen standpunt, geloof ik nu weer. Iedereen heeft evenveel gelijk als ongelijk.

Zondag 19 juni 9.05 uur. Te bed

Voor de derde maal Frans gebeld, expres steeds op dezelfde klok. Nu kwam hij direct aan de telefoon en alles... prima. Reuze opgewekt, hij bijna uitgelaten. Toen vroeg ik: gaan we 22 juli weer door? Ja natuurlijk, riep hij. Ha fijn, zei ik, ik dacht er komt nooit meer wat van door die brief van jou. O, die brief had u nooit mogen lezen, dat was een onderdeel in de harde strijd met meneer Van Liempt, de scherpste, slimste onderhandelaar van de wereld. Zo'n telefoongesprek is eigenlijk niet weer te geven. Tenslotte noteerde hij heel precies de beide telefoonnummers van meneer Van Liempt en hij zou hem bellen voor een contractafspraak. Maar niet naar hem toe gaan met die brief onder je oksel, riep ik nog en er werd erg gelachen. Vraagt hij weer een miljoen, dan gaat het feest alsnog niet door.

Vrijdag 1 juli 13.30 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Zit al vanaf half twaalf op de eieren. Dit keer de conference. Voel me als iemand die heeft beloofd 22 juli op een draad te zullen lopen, honderd meter boven de grond zonder vangnet.

Maandag 1 augustus 7.15 uur

Wat een zomer. De verwarming is weer aan en Den Uyl ook. Het eerste zinnetje van de avond. Voorstelling nu naar mijn zin. Werkte afgelopen week eigenlijk vier dagen lang aan nieuwe dingen en... met succes. Maakte aan het Den-Uyl-Van-Agt-interview een fantastisch slot (over de 49 zetels van het CDA) en daarna nog Den Uyl die in zijn auto (gewoon een stoeltje op een karretje) het Catshuis verlaat en daar wordt opgevangen door Frans Rühl, die het weer verbluffend goed doet! Ik zocht lang naar het slot, wilde Den Uyl uit een tentje laten kruipen of nog een hele auto laten ontwerpen maar meneer Van der Zalm zei: dat hebt u helemaal niet nodig en zo ontstond het karretje met een stoel erop als rege-

ringsauto. Deze entree is een enorm succes. Alles nu ineens totaal anders dan die eerste twee voorstellingen. Daarbij dan nog een daverend, bijna ongekend slotsucces van het zogenaamde zevende bord, de achterkant van bord zes. Echt gelukkig met deze twee aanwinsten. Kom nu van 'De vader zegt', nieuwe tekst groot succes, praktisch al in het slot. Pilgrapje (meisje van zes, heb nou drie poppen), 'Dat is deze tijd', 'Zomertijd', 'Lijmen Joop' en '14 miljoen oliebollen'. Dan borden opruimen en het daverende succes met het 'Wiegeliedje'. Kan mijn geluk niet op. Afkloppen!

Vrijdag 12 augustus 12.45 uur

Brief van Jullie Jan. Alsof ik echt mijn programma zou gaan aanpassen voor de Koningin! Waar zien ze me toch voor aan?

Zaterdag 27 augustus 13.45 uur

Nerveuze, maar toch wel goede voorstelling gespeeld met praktisch geheel nieuwe openingsconference, doordat Den Uyl eergisteravond tien voor elf zijn opdracht teruggaf. Daaraan samen met meneer Van Liempt zowat de hele dag gewerkt. Een conference is net een goed diner. Je staat er tien uur voor in de keuken en het is in vijf minuten allemaal op.

Vanavond alweer de laatste voorstelling in Den Haag. Twee dagen per week spelen heeft talloze voordelen, maar als nadeel dat die eerste van de twee voorstellingen telkens weer een soort première is. Ben dan net zo zenuwachtig.

Dinsdag 30 augustus 23.45 uur

Ol stal gisteren weer de show bij de uitreiking van de Televizierring in Amsterdam. Veel mooie onzin. Alles speelde zich af in het AVRO-gebouw tussen drie en vier uur. Ol was zeer op dreef. De champagne schuimde en de conversatie af en toe ook. De ring is een protsersding, maar je moet steeds roepen: echt goud! Gò! Vanmorgen tegen alle afspraken in foto in de Telegraaf.

Journaal van 21.35 uur. Kabinetsformatie Van Agt op flink. Een kwal vind ik hem nu weer. Een kwal die speelt dat hij kan relativeren maar... een zeer middelmatig, driftig, lustig baasje dat we zo vlug mogelijk kwijt moeten zien te raken.

Vrijdag 9 september 19.30 uur. Enzian, Langwies

Las vanmorgen lang en aandachtig in 'De jurist als ambtenaar'. Geen makkelijke lectuur. Mooi die inleiding van 'Pap'. Een briljant schrijver was hij toch. Je voelt hoe geladen die tekst is en hoe 'vol'. Hoe hij duizend dingen weet en er tien vertelt. Geniale man waar Jan, Jullie Jan, niet aan kan tippen. Maar Jan is misschien wel veel milder, minder keihard dan Pap. Ik zei tegen Lot: als je dit leest, besef je pas hoe weinig we van elkanders vak weten. Maar...dat was niet waar want zij wist juist erg veel van óns vak...

Woensdag 14 september 8.55 uur. Enzian

Alle nevelen waarin wij gisteravond nog gehuld, waren, als bij toverslag verdwenen. Schitterend weer. Straks boodschappen halen in het Consum in het dorp. Geeft weer veel oponthoud, doordat we nu half Langwies kennen. Wel oergezellig maar uitermate onvrij. Schijnbare tegenspraak. Van gesprekje naar gesprekje en het volgende gesprek schemert al op de achtergrond. Such is life in Langwies. Bij het huis aan de overkant ligt een groot hert, die ze geschoten hebben. Morsdood met lange uitgestrekte benen. Einde van een levensfeest.

Woensdag 21 september 8.50 uur. Enzian

Het vee komt nu bij honderden omlaag. Ze bellen boven ons huis, sfeervol in de nevel hoor je de senner steeds roepen: Gom Gom Gom. De winter is in aantocht. Maar nu eerst de Wereldomroep met Jan Pelleboer en de troonrede.

Donderdag 6 oktober 13.30 uur. Werkhuisje

Eén deur wijd open. Na anderhalve maand rust dan weer de eerste voorstelling in Haarlem. Was meteen raak ook: daverend succes. Begin- en slotapplaus nog meer dan in Den Haag op de beste avonden. Zo heb ik Haarlem geloof ik nog niet vaak meegemaakt. Mooi nieuw slot voor Den Uyl bij de autoscène: ja, we zijn eruit: acht voor de PVDA, één voor D66, zeven voor het CDA...en een racefiets voor Van Agt. Deed het geweldig goed.

Vrijdag 7 oktober 14.15 uur. Werkhuisje

Gistermiddag vier uur gaven Den Uyl en Veringa na 128 dagen! toch hun formatieopdracht weer terug. Slot interview Den Uyl veranderd:

> Belt u de heer Van Agt maar daarover.
> Weet u zijn telefoonnummer?
> Ja, ik kan het dromen: 871-772.

Donker. Daverend succes, want dat zijn de twee formules voor een eventueel nieuw kabinet waar ze de hele dag over lopen te zaniken.

Blauwe maandag 10 oktober 16.15 uur

Hele dag in het huisje bezig met niets. Wachten op wat de Koningin nu in de kabinetsformatie beslist maar om drie uur was er nog niets.

Vanavond om tien voor tien op televisie. De tijd stond even stil. Jan van Hillo in gesprek met Irene en Carlos en onder andere mijn liedje in de Ireneversie (1964). Zaterdagavond in ‘Tweekamp’ de vraag: Wie imiteert wie? Antwoord kwam meteen: Wim Kan imiteert Deo Uyl. Gisteren in een programma over Amsterdam zat ik bij ‘Open het Dorp’ ineens samen met Ol bij Mies. Vreemde gewaarwording. Zo ben ik alweer drie dagen achter elkaar op televisie.

Zaterdag 15 oktober 19.05 uur. Werkhuisje

Wist echt niet dat dit leven bestond. Twee daverende, ongekende, heerlijke voorstellingen in De la Mar theater. Staande ovaties. En ondanks even een wat moeilijke aanloop nu al uitverkocht tot en met donderdag. En dan nog *ƒ* 4000, - toe krijgen.

En dan zoals vanmiddag op het Scheveningse strand een en al herkenning en erkenning en dat steeds door de jeugd van acht tot achttien jaar. Niet te geloven. Heb ik mijn hele leven nog nooit beleefd.

Maandag 17 oktober

Metromiddagje. Dagkaart gekocht en anderhalf uur lang met de metro heen en weer gereden. Na ongeveer drie ritten kwam er een heer bij mij zitten. Hij had vrijdag de opening meegemaakt. Hij

bleek de grote man te zijn van de caissons (?) van de ondergrondse stukken. Toch blij dat ik het eerste metro-uurtje alleen was, anders had ik toch weer niets in mij opgenomen. Veel eenzame stations in afschuwelijke verafgelegen stadsgedeelten. Eindconclusie: metro zou toch de oplossing zijn voor Amsterdam, deze dichtgegroeide stad, mits aansluiting gevend op het Centraal Station. (Enige stuk dat wordt afgemaakt.) Openbaar vervoer gratis en belasting op auto's die in de stad willen rijden *ƒ* 100, - per dag zijn de oplossing voor het einde van een grote janboel.

Vrijdag 21 oktober 21.00 uur. Werkhuisje

Na mijn openingsliedje zakte in mijn gevoel de zaak volledig in. Vond het pas weer terug bij ‘Tulpen voor Wim Polak’. Met sterke man gevraagd, riep iemand achter uit de zaal Wim Kan. Maar ik zei Wiegel? Z'n handen jeuken. Hij zal toch niet in aanraking zijn geweest met een kwal? Nee, geef me dan maar weer drs. J. den Uyl. Terugkeer van de Wrekers. Daverende lach.

> Want Joop is echt zo'n man
> uit het hart van Amsterdam
> enz.

Dodelijk vermoeid vielen wij vanavond allebei onder het Journaal telkens in slaap. Ik liep een half uurtje door de tuin. Nu wat opgeknapt. Nog geen kabinet. Ze vergaderen nu 24 uur.

Woensdag 26 oktober 17.05 uur. Werkhuisje.

Vanmorgen om 7.40 uur ineens klaar wakker. Politiek was alles weer plotseling anders. Partijraad PVDA ging niet akkoord met wat Ed van Thijn had weten te bereiken (7-7-2). Vanaf dat moment geen rust meer. Moest alles weer veranderen.

Vrijdag 28 oktober 16.00 uur. Werkhuisje

Dodelijke vermoeidheid, ik denk van twee daverende De la Mar avonden. Bijna ongekend succesvol. Dertig mensen van ‘Televizier’ in de zaal met Jaap van Meekren en zijn vrouw, Simon van Collem en 24 mensen van de Televizierring, uit elke provincie twee. Met

hen na afloop op een foto op het toneel. Een Volendamse in folklore overhandigde Volendamse paling. Heer en mevrouw Van Meekren kwamen uitgebreid en enthousiast gelukwensen. Grandioos en hoe is het mogelijk dat iemand die zelf geen kinderen heeft dat liedje over 'Vader zegt' zo kan voordragen. Mooi compliment. Jasperina, Eric en Pelle waren ook in de zaal, maar (helaas) (nog) niets van hen gehoord.

Caransa ontvoerd. Vannacht om 1.15 uur, toen hij uit Continental kwam. Tot nu toe geen verder nieuws daarover. Men denkt de RAF. Las vanmiddag een uiterst interessant artikel over Rote Armee Fraktion. Elke zaak heeft twee kanten, maar deze drie.

Maandag 31 oktober

Vanmiddag met Ol samen in Amstelveen de film 'Soldaat van Oranje' gezien. Neen, driemaal neen. Kinderfilm van een stukje oorlog. Rover-en-reiziger-spelletje. Onbenullige, dommige koningin Wilhelmina. 'Hoe kom je aan die lintjes?' vraagt vriend van Erik aan het eind van de oorlog aan Erik Hazelhoff Roelfzema. 'Ach, beetje gevlogen, paar bommetjes gegooid,' zegt hij bescheiden! Heldenverering door de held zelf.

Woensdag 2 november 17.20 uur

De burgerlijke zekerheid van aardappelen, vlees en groente om zes uur op tafel is verdwenen. Iedereen denkt aan een lijfwacht, een pistool of een hond. Caransa is vrij sinds vannacht half twee. Iemand zag hem lopen (achter zijn petroleumkar). Voor tien miljoen gulden in nieuwe biljetten van duizend gulden, waarvan de nummers bekend zouden zijn. Maar wie gelooft die sprookjes?

Om half zeven naar de voorstelling.

Zaterdag 5 november 9.00 uur. Grote huiskamer Kudelstaart

De lamp weer aangedaan wegens donker, somber weer en sombere bui (van binnen). Ondanks twee daverende voorstellingen in De la Mar erg in de put.

De Caransa-zaak, als gebeurtenis en aanpak van de politie, de overvallen op banken, postkantoren aan de lopende band, het je mag wel zeggen nooit arresteren van de daders, het gisteren voor de vierde keer teruggeven van Den Uyl zijn opdracht, alles bij elkaar

geeft me een machteloos, uitzichtloos gevoel.

Zaterdag 12 november 15.30 uur. Werkhuisje

Besloten vandaag maar weer thuis te blijven. Veel werk nog. Kabinetsformatie sinds gisteravond laat definitief mislukt. ‘Lijmen kan niet meer’. Zal zeker een kwart van de conference moeten veranderen, maar heb nu nog geen flauw idee hoe. Wat gaat er nu gebeuren?

Zuinig zijn, zuinig zijn
zelfs op Ed van Thijn
Als er dan geen groten zijn
hou het dan maar klein
Als er niemand toveren kan
hou dan Joop en Dries maar an
Maak er maar een kabinetje van
voor Madurodam

Woensdag 16 november. Avond

Hard gewerkt in het theater wegens Van Agt-Wiegel. Den Uyl is nu een ambteloos burger. De borden doorgenomen. Liedje ‘Lijmen kan niet meer’ (vluchten kan niet meer) afgemaakt. Vrij goede avond, maar zelf te grote spanning en daardoor snel geïrriteerd, vooral tegen mijn directe omgeving. Eindelijk dan weer eens aan het schelden en stampvoeten. Onredelijk dat wel. Stokvis, oudhoofdredacteur van de Telegraaf was in de zaal.

Zaterdag 19 november 21.05 uur

Sadat landde om 19.00 uur in Tel Aviv, Israël. Bezoek van wereldbetekenis. Rechtstreekse uitzending. Tranen in de ogen soms en veel kippevel. Alles niet te geloven. Gekluisterd aan de buis. Televisie een uniek bezit op zulke momenten.

Woensdag 23 november 7.30 uur

Sinds vijf uur wakker en zitten werken aan voorstelling vanavond. Gisteren vielen Van Agt en Wiegel elkaar in de armen. Na vijf dagen al een akkoord. Kun je weer opnieuw beginnen. Dat dan ook gedaan.

Maandag 5 december 16.20 uur. Werkhuisje

Winter. Stille plas. Het schemert al. Dodelijke vermoeidheid die regelmatig over me heen komt. Geen flauw idee wat er aan de hand is. Enorm aan het slapen. Als ik een bed zie denk ik: ik wou dat ik er al weer in lag. Hoor dat Ischa Meijer een kort geding aan zijn broek krijgt over zijn opmerking dat het overgrote deel van het Nederlandse verzet uit halfgare avonturiers bestond.

Vrijdag 9 december 15.40 uur. Werkhuisje

Oude verhaal. Moe, moe, moe. Word toch te oud voor die zware, maar zalige voorstellingen. Weer twee daverende avonden achter de rug, maar veel plezier werd bedorven, doordat mijn breuk vervelend ging doen. Voor de pauze die veertig minuten staan, dat is denk ik zelfs met die breukband aan te lang. Overweeg een nieuwe band te kopen of...te gaan zitten na ongeveer tien minuten conference. Neemt dan wel iets weg van ‘De voorstelling is nog niet begonnen’-idee, maar dat zal hopelijk perfectionistisch gezeur zijn.

Vrijdag 16 december 14.20 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Tot slot van de voorstelling de duizend rozen van Henk van der Meyden Privé op het toneel en ongeveer dertig foto's gemaakt. Moet maandagmorgen tegelijk met het nieuwe kabinet in de Telegraaf komen. Toestemming gegeven om er bij af te drukken: De Dries voor mekaar show. Kan die grap hooguit nog twee avonden gebruiken. Doe hem nu als Van Agt in de autoscène.

Maandag 19 december 19.05 uur. Werkhuisje

Morgen om twee uur moeten wij in Hilversum bij de NOS (Frits Bom) zijn, om te zien wat ze hebben gemaakt van het jaaroverzicht over 1977, waarin Den Uyl en Van Agt voorkomen, gelardeerd met teksten uit de slotpotpourri van ons huidige programma. ‘Lijmen kan niet meer’, ‘Waar gaan we in het nieuwe jaar naar toe’ en ‘14 miljoen oliebollen...’. Als we geen toestemming geven, nemen ze stukjes uit mijn oudejaarsplaat en zodoende. Daarna hopen Ru en ik dan samen wat te gaan repeteren aan een nieuw entreeliedje, hopelijk al voor voorstelling van woensdag. Het smurfenlied van Vader Abraham (Vader Andries en z'n beëdigde smurfen).

Vandaag en vannacht er steeds rusteloos mee bezig geweest. Wist

Ru vanmiddag per telefoon volledig om te praten want hij wou niet. Werd tenslotte toch enthousiast.

Vrijdag a.s. om vier uur in De la Mar overdracht van het schilderij van Corry en mij en het afscheid van toneelmeester Borkus. Zie tegen het geheel nogal op, vooral als er uit beleefdheid tegenover ons (zo ziet meneer Van Liempt het) nogal veel artiesten komen. Geef mij maar het strand en de tieners!

Woensdag 21 december. Avond

Onvergetelijke, waanzinnige voorstelling. Nooit in mijn loopbaan zoiets meegemaakt. Smurfenlied bij elke regel raak. Hele evenwicht uit de voorstelling, vooral toen een dame op het slot, ik moest net aan het voorleesbord met oude grappen beginnen, riep: ‘Meneer Kan, doet u dat smurfenlied nog een keer?’ Spiekbord uit de benedenkleedkamer laten halen en hele lied mét de zaal weer gedaan. Zaal stond op z'n kop.

Zaterdag 31 december. Avond/nacht 2.00 uur Kudelstaart.

Eén van de belangrijkste dingen in dit leven is te weten wat je niet kan. Ook toneelspelers en cabaretiers vallen onder deze wet. Heerlijke oudejaarsavond met lieve Ol. Naar Paul van Vliet gekeken. Viel ons (helaas) beetje tegen. Jammer. Om half twaalf precies champagne samen bij kaarslicht. Gelukkig gevoel door me heen. Nog altijd samen. De Medische Engelen gebeld in Cap d'Ail. Sloeg erg in. Niemand had hen nog gebeld. Jan en Lot gebeld. Sant belde ons! Wegens prachtig breicadeau voor Herman Heijermans, die op nieuwjaarsdag 16 (!) wordt. Gisteren stond Sant nog hier voor ons hek om te vertellen dat ze in verwachting was. Alles is gisteren geworden.

1978

Als Wim Kan begin april de serie in het Nieuwe de la Mar theater beëindigt, heeft hij in Amsterdam een half jaar lang voor totaal uitverkochte zalen gespeeld. ‘Bestek 81’ heet het plan waar de regering tien miljard gulden mee denkt te kunnen bezuinigen. Eén minister heeft in een gewetensconflict om de neutronenbom het kersverse kabinet-Van Agt dan inmiddels al binnen vijf weken verlaten. Anderhalf miljoen mensen zetten hun handtekening bij een actie tegen dit nieuwe angstaanjagende wapen. Bram en Freek voeren een andere actie. De beide cabaretiers willen het Nederlands elftal ervan weerhouden in Argentinië te gaan voetballen. Maar Nederland wordt daar na de verlenging in de finale voor de tweede achtereenvolgende maal tweede op de wereldkampioenschappen. Oud-minister Lubbers komt in opspraak wegens vermeende dubbelbelangen. De hele kust van Bretagne wordt door een tankerbreuk met olie besmeurd. *Je hoeft niet gelovig te zijn om over het water te lopen*. De reus op de Dam brandt af en de nieuwste stroming heet punk.

Als buiten de zomerzon schijnt, wordt traditiegetrouw in het donker van de lege Koninklijke Schouwburg gerepeteerd door Wim Kan en de zijnen. Dit jaar niet zo lang en intensief, want het programma ‘Veertig jaar cabaret’ wordt voor het derde seizoen gebracht en heeft nauwelijks wijzigingen ondergaan. Kan koopt er in Nederland een nieuwe geluksplek bij; een Oranjeflat aan de boulevard van Scheveningen, razendsnel door Corry Vonk op de haar zo bekende wijze ingericht. Vanuit het zijraam kijkt hij op de woning en het kantoor van zijn impresario. Door de wel zeer succesvolle serie in het najaar in de Stadsschouwburg in Rotterdam voelt Kan zich ijzersterk en overweegt een moment of hij het ritme van eens in de drie jaar zal doorbreken en dit jaar vast zijn oudejaarsconference te doen: LIVE!

Donderdag 12 januari. Middag

Het meeste plezier van al die 572 lachende mensen gisteravond had ik zelf.

Zaterdag 15 januari. Avond. Wildwal

Cadeautjes gepeld. Overhemd, das, pullover, handschoenen, telefoonboekje, kinderpostpapier, asbakje enz. enz. We hebben het eten op. Gehaalde chinees en een glaasje wijn. Verjaardag is al over zijn hoogtepunt heen. Verder valt hier nu niets te doen.

Bram en Freek op de televisie gezien. Arbeider, dat komt ervan. Tegen alle verwachtingen in vond ik het uitzonderlijk goed. Freek die ik niet uit kan staan, zelfs een goed acteur! Wel wat bedenkingen, maar toch in grote trekken een boeiend programma.

Vrijdag 27 januari 18.40 uur

Weer grote succesavond in De la Mar zonder meneer Van Liempt die veertien dagen naar de Canarische eilanden is. Vandaag vanaf twaalf uur in werkhuisje bezig geweest met voornamelijk de conferenceproduktie van een meneer uit Apeldoorn. Heb hem een lange brief geschreven hoe hij het moet doen. Geen conference-taal gebruiken, maar aforistisch schrijven s.v.p. Zet het grapje zo droog mogelijk zonder overbodige woorden op papier, dan is eerder te zien of de pointe wel sterk genoeg is. Van zo'n pointe een aardig verhaaltje maken doe ik meestal improviserend zelf wel.

Donderdag 2 februari 14.20 uur. Werkhuisje

Was niet zo tevreden gisteravond. Liep een beetje uit de hand. Half twaalf was de voorstelling pas uit. Wat nieuwe dingen geprobeerd, die tegenvielen. Mis meneer Van Liempt vooral als inspirator van de conference. Ga nu nog een uurtje kranten lezen en grappen vergaren. Bij voorbeeld vandaag is Van Agt jarig, in combinatie met het carnaval moet daar toch een grap in zitten.

Alleen met de humor is een mens erg eenzaam.

Vrijdag 24 februari 13.50 uur. Werkhuisje

Twee, toch wat stille, vreemde voorstellingen achter de rug. Niet achter te komen wat het nu precies was. Na openingsconference zei ik beide avonden al: er zit iets niet voor honderd procent goed. Zoals

het vorige week bijna te daverend was, lag het nu iets beneden het enorme succes van Amsterdam. Maar vermoedelijk is het voor driekwart onzin. Gisteravond bij voorbeeld Mies Bouwman en haar man Leen Timp in de zaal, die het geweldig hadden gevonden en dat na afloop nog even kwamen melden op het toneel. Ook meneer Meerburg en zijn vrouw (onverwachte controle!) hadden tegen meneer Van Liempt gezegd: het beste wat ze ooit zagen van ons. De heer Brave, een soort directeur uit Amersfoort en bekende van Frans en meneer Van Liempt, had er bijna 'geen woorden voor'. Nou, dan ben ik zeker gek, moet je dan zeggen. Het geluid viel ook nog even uit. Tijdens de Fons-van-der-Stee-conference, en dan is het ineens of de wereld vergaat. Drie, vier grappen zonder reactie en ik had totaal niet door wat er nou eigenlijk gebeurde.

Dinsdag 7 maart. Middag

Paul van Vliet was hier gisteren. Fantastisch heerlijk contact, nuttig, prettig en intens. Tot 17.30 uur in mijn werkhuisje gezeten en samen gepraat over alles waarover wij ons hadden voorgenomen te zullen praten. Aanleiding tot dit alles was zijn brief. Na thee, koek en chocolade 'rustig' een glaasje wijn gedronken en genoten van de stille plas, waar de zon langzaam onderging. Paul, een mens met veel sfeer en nogal wat verdriet in zijn binnenzak.

Woensdag 8 maart 13.45 uur. Studio Scheveningen

Gevoel van ook hier wonen wij nu echt. De antieke lamp boven de biedermeier tafel levert een fantastisch schouwspel op. Alles origineel door Ol ingericht. Als ik 'oversteek' ben ik bij de flat van meneer Van Liempt. Verheug me op het moment dat wij hier functioneel eens een paar dagen moeten wonen. Vanavond Toon met Rietje en Maurice in de zaal. Dat vergt toch altijd weer extra spanning samen met de nieuwe ontwikkelingen rond dr. Kruisinga.

Maandag 13 maart 15.00 uur

Zesendertig jaar geleden begon mijn krijgsgevangenschap na vijf dagen wachten op de Jappen. In Assen is vanmorgen door enkele Zuidmolukkers het Provinciehuis bezet. Totaal moeten wij nog zes voorstellingen spelen. En altijd weer koortsachtig zoeken naar die

ene grap of die samenvattende zin over de situatie of de gebeurtenis die de doorstane ellende vleugels geeft, zodat we met ons allen hoog boven het gebeuren uit vliegen.

Zondag 2 april 19.10 uur. Werkhuisje

De twee laatste voorstellingen in De la Mar, zoals bijna alle voorstellingen een half jaar lang, daverend. Maar toch wel spannend telkens weer, dan door een kaping, dan door een onverwachte verkiezingsuitslag. Steeds weer bijwerken en veranderen, maar wel heerlijk om te doen. Toch heb ik het gevoel: nu is het tijd voor een paar maanden vakantie.

Vrijdag 7 april 19.45 uur. Werkhuisje.

Grote succesbijeenkomst met Jasperina, Eric en Jenny Pisuisse. Kwamen klokslag half drie binnenrijden volgens afspraak. Mooie, hele mooie bloemen en zagen er alle drie zeer goed en aantrekkelijk uit. Ze kwamen ter voorbereiding van hun musical over Fien de la Mar. Ik bleef tot half vier inleidend woord over Fien houden en vertrok toen naar Scheveningen. Ol vertelde over Fien tot... half zeven en het werd een geweldig succes. Ze had er eerst hoegenaamd geen zin in, maar toen ik om zeven uur thuis kwam, raakte ze er haast niet over uitgepraat. Zocht zelf nog wat documentatie voor ze op. ‘Bleke Bet’, ‘Hadjememaar’, ‘Blokkendoos’ en enige privédingen over Fien.

Zaterdag 15 april 21.50 uur. Wildwal

Zitten we weer, haast als vanouds op de Veluwe. Beetje paard van Pickwick-achtig: uitgespannen valt het om. Gisteren bij Rien en Ingrid fantastisch gezellig gegeten met meneer en mevrouw Van Liempt, Lya en haar Lucien. Zelden zoveel gelachen als tijdens dat diner, dat tot kwart over elf heeft geduurd. Buiten nog stonden wij te schateren en eigenlijk om niets. Deed dan ook prompt die nacht geen oog dicht en moest vier maagtabletten opkauwen, terwijl ik opvallend weinig had gegeten helaas, wegens het vertellen van vele anekdotes.

Zaterdag 6 mei

Piet Muyselaar is overleden. Sleeswijk in maart en nu Piet. Eenzaam voor Willy Walden. Moest er toch nog veel aan denken vandaag.

Zondag 7 mei 12.15 uur

Geniet nu langzamerhand steeds meer van mijn even eigenlijk niets echts meer te doen hebben. Ouderwets mooi en nat en stapelgek gewandeld met Loes, Doris, Yolanda en Voka op Scheveningen. Wij gingen zo ver de golfbreker op dat zelfs Loes en Yolanda het gingen verbieden. Dag oude dames, zeiden de kinderen toen. Later nog met zijn allen in de fontein gestaan!

Donderdag 11 mei 19.05 uur. Wildwal

Ontdek de Veluwe. Onder dit motto vanmorgen alleen uitgereden. Naar het openluchtmuseum. Bij de kassa de grote waarheid. Hoe oud bent u vroeg de man streng. Heel oud, zei ik (altijd grappig!). Toen móest ik voor half geld op een bejaardenkaartje naar binnen.

Dinsdag 13 juni 8.04 uur. Enzian

Ol en Frans slapen nog, goddank, onwetend van de dikke mist die er hangt. Alles weg. Gisteren met Frans naar Pirigen in de zon. Om vijf uur boven. Samen lang in de absolute stilte gezeten. 's Avonds met zijn rode Range Rover naar Litzirüti Ramos Hotel. Gezellig gegeten. ‘Vlotte’ bediening. De Fräulein vond Frans aardig. Dat was duidelijk te zien. Een soort geheimtaal die ik niet versta. Ze scheen tenslotte iets te zeggen over Arosa ‘waar alles kon’ en waar je kon dansen. Hier niet. Nou ja. Ol scheen het ook verstaan te hebben, maar ik miste het juist weer. Ik blijf een pummel in Parijs. Om half tien waren wij weer thuis. Frans meteen naar bed. Of dansen in Arosa?

Donderdag 13 juli 13.00 uur. Werkhuisje

Beide deuren wijd open. Aan de plaskant staat mijn ligstoel met veel kranten vol actualiteiten. Kortom, de voorbereidingen voor 4 augustus zijn in volle gang. Eindelijk echt zomer. Nu eerst wat werken in een goed georganiseerd werkhuisje. Straks kanoën en

motorboten en wie weet stukje zeilen. En om half vijf lunchen en dineren met rijst, zalm en sambal. Heerlijk leven op ons landgoed.

Zondag 30 juli 18.50 uur

Dan weer de eerste repetitiedag in de Koninklijke Schouwburg. Gezellig en sfeervol. Toch weer een soort lezing om de tafel. Zomaar ineens met Leo van der Zalm, Kaboord, Meneer Van Liempt, Ru, Frans, Rob, Ol en ik. En de lachende gangmaker Guus Verstraete. Veel succes met de vierde versie van 'Oranjevrouwtje' en mooie, nieuwe slotpotpourri met 'Onder de bomen van het Voorhout'. Inspirerend leuk. Ru van Veen met variaties op 'In Holland staat een huis', die zelfs applaus oogstten.

Maandag 31 juli 19.45 uur. Ligstoel

Even rustend na zware repetitiedag in temperatuur van 30 graden. Eindeloze opnamen voor nieuwe bandconferences. Met Frans gewerkt aan 'Den Haag Vandaag'. Zoeken nu naar een slot voor het interview met Van Agt. Toen de hele slotpotpourri met Ru gerepeteerd. Kende die tot mijn verbazing helemaal uit mijn hoofd.

De vader zegt
Bij ons op het Voorhout
Onder de bomen van het Voorhout
Dat is deze tijd
Veertien miljoen oliebollen

Dinsdag 1 augustus 18.20 uur. Werkhuisje.

Kreeg mooi telegram van Kees van Kooten als antwoord op mijn brief om toestemming tot het overhevelen van wat grappen van de bescheurkalender in ons nieuwe programma: 'Alles wat u doet, vind ik immer goed.'

De dagen daveren nu in tomeloze repetitievaart voorbij. Voor niets tijd dan voor de voorstelling die vrijdag weer mag beginnen. Nu drie generales achter de rug en steeds minder ontevreden. Na de repetitie dan nog met meneer Van Liempt in de kaartenkamer aan de borden werken.

Zaterdag 5 augustus 14.55 uur. Werkhuisje

Deurtje open. Kacheltje aan. Doodmoe. Hoofdpijnachtig. De dag na de zware operatie. Viel mij voor de pauze weer eens niet mee. Moeilijk mee te krijgen publiek. Reacties ver weg en vaag. Enkele begingrapjes mislukten min of meer. Na de pauze viel het mij ineens erg mee. De conference 'Den Haag Vandaag'. Alles sloeg goed in. Gen topavond maar met wat goede wil erg tevreden. Erg bezweet. Lichtcomputer met 65 000 opdrachten goed gewerkt. Bij artiestenuitgang twee wachtende jongelui. Waren door iedereen al weggestuurd, maar wilden toch even bedanken voor de geweldige avond. Tenslotte bij het wegrijden Paul van Vliet en zijn nieuwe vrouw even aan het raampje van de auto. Wist niet dat wij première hadden gehad.

Thuis champagne gedronken en soort vispaté van Rien. Om drie uur gaan slapen en om vier uur zat ik alweer rechtop. Van de vispaté of van de zenuwen.

Maandag 7 augustus 12.15 uur. Werkhuisje

Doodmoe. Vanmorgen een pil genomen. Nerveus. Hartkloppinkjes. Nooit uit de zorgen. De Paus dood! Daardoor moet 'Onder de bomen van het Voorhout'-gedeelte: 'Andriessen die een baan zoekt voor als Van Agt naar huis gaat, bij het Vaticaan' eruit. Dat kan dus voorlopig niet. Zou lijken alsof hij de Paus wil opvolgen.

Zaterdag 12 augustus 14.00 uur. Werkhuisje

Dan moet er in de Volkskrant van ene betweter Gortzak of zo'n soort naam een rotkritiek hebben gestaan. Ook dat irriteert mij, maar ik ben nu zo verstandig (?) geworden zo'n kritiek niet te lezen.

Zondag 13 augustus 13.10 uur. Werkhuisje

Beetje ontevreden over de zaterdagavondvoorstelling. Maakte na de pauze drie stomme fouten:

1 Naar Bloemenhove wordt ze nu gebracht op de BROMfiets!!!! (i.p.v. racefiets) van Van Agt.
2 Plaatste de urine van Van Agt, die eens had moeten worden nagekeken, niet feilloos.
3 Versprak mij vermoedelijk bij de besneden politie van Israël.

Zo gaan die dingen, als je zorgen hebt. Wel onbedaarlijk gelachen in ‘Knodde’. Een soort ontlading van een te grote spanning. Sloeg namelijk het hele stuk van hom en kuit bijna over, terwijl Frans voor de open microfoon vroeg: doen we dat niet meer?

Donderdag 24 augustus 12.00 uur

Kom net even tot rust in werkhuisje. Gekkenhuis is alweer volop aan de gang, dat wil zeggen de gek (dat ben ik!) rent weer achter zijn eigen schaduw aan. Over mijn toeren heen vannacht met een pil gaan slapen. Machteloos overwerkt gevoel. Nergens meer zin in, omdat ik het toch niet haal. Wat zal ik doen? Stoppen? Met de serie in Den Haag? Met alles? Er knaagt iets diep van binnen. Draai het huisje op het noorden. Meeuwen krijsen kort en beschaafd. Ol loopt met spierpijn in een dun bloesje door de tuin. Net nu ik een hele verhandeling over kou vatten heb gehouden. Ze is onbereikbaar voor mij. Weet niet waarom. Zo ver weg. Of ze mij helemaal niet hoort. Gevraagd de lesbische kippen niet met de stok uit hun hokje te jagen, loopt ze naar het kippenhok en jaagt ze met een stok de tuin in. Iets aantrekken in de tuin tegen de wind. Ja ja ja, maar ze doet nee nee nee.

Zondag 27 augustus 21.30 uur

We gaan naar bed. Allebei doodmoe. Voorstelling wel een succes, maar kregen hem niet cadeau. Zaterdagavond om zeven uur was er nog geen Paus (gelukkig). Om half acht (helaas) wel. Gedaan of ik het niet wist en na ‘Den Haag Vandaag’-scène papiertje zogenaamd uit de coulissen gekregen en voorgelezen: ‘Er is een nieuwe Paus... Johannes Paulus de eerste en Willebrands is tweede geworden.’

Na afloop van de voorstelling die voor mij na de pauze bijna een première was, begon Ru meteen: je wordt weer laat! Toen heb ik wel even een woordje laten vallen. Vervelend, maar het luchtte op.

Zondag 3 september 9.30 uur

Twee laatste voorstellingen Koninklijke Schouwburg ineens succesvol en anders dan de acht voorgaande. Vrijdag daverende lachavond met veel open doekjes ineens. Toch (nog) niet tevreden over

mezelf en gistermiddag weer heel alleen in de kaartenkamer van de Schouwburg, kleedkamer B, de borden zitten veranderen. Vier uur lang. Maar al met al zeer succesvol. Gisteravond laatste voorstelling de Koningin zwaar incognito in haar eigen loge. Licht uit en weggedoken in een hoekje. Guus kwam het om half acht in onze kleedkamer vertellen. Vriendelijk verzoek van Hare Majesteit of ik door niets wilde laten merken dat zij er was. Beloofde dit 'plechtig' en kreeg complimenten dat ik mij er zo stipt aan had gehouden. Niet een keer, ook niet bij het slotapplaus, in haar richting gekeken en alles gezegd in de conference wat er altijd werd gezegd over haar. Guus vertelde nog dat Juliana na afloop tegen hem had gezegd: 'Ik ben moe van het lachen en je kunt het niet navertellen.' Als Assepoester op het feest is ze na afloop weggehold. Heel verstandig. Pul en Myra na afloop enthousiast achter. Paul óf nogal dronken óf ineens weer een stuk ouder. Schrok wel even van hem. Al met al een prachtig slot van de hele serie die lang niet altijd gemakkelijk was. Eigenlijk was ik alleen gisteravond volledig tevreden over mijn eigen prestatie... Eindelijk dan.

Dinsdag 19 september 9.00 uur. Enzian, Langwies

Vanochtend om 6.15 uur opgestaan en het jaarrapport van het ABC-cabaret bestudeerd. Niet te geloven. Gaat letterlijk over een paar miljoen gulden. Onbegrijpelijk allemaal. En dan te bedenken hoe we in augustus 1936 met *f* 500, - van Pap geleend begonnen! Toen Ol de naam ABC-cabaret bedacht. Drieënveertig jaar later is dat deze miljoenen-bv.

Maandag 25 september 7.20 uur. Enzian, Langwies

Een uit de hand gelopen maar prachtige wandeling met Frans. Om één uur precies in de warme zon naar Pirigen. Niemand tegengekomen de hele weg. Steeds stijgend tot aan de voet van de Matlishorn in de absolute verlatenheid. Langs de achterkant van Seta, maar dat viel knap tegen. Steeds steil langs 'geröl' wat losliet, prikkelplanten en enorme rotsblokken. Schoten van jagers. Op ons? Besloten op god geluk naar rechts snel af te zakken. Hele stukken dan maar gewoon op de billen naar beneden. Niet stijlvol, maar wel veilig.

Donderdag 28 september 7.50 uur

Gistermorgen, toen er niemand uit Chur kwam opdagen, Titia belde vanaf het station waar Frans bleef en Frans niet op zijn kamer was, spoorloos - weer een van die zogenaamde Rühl-raadsels -, ik alleen in drupregen steil omhoog over de kam naar het bankje boven de Sluocht. Zag ineens dat de Volvo van Frans tegen mijn Peugeot aan stond. Snel omlaag. Waren er al. Titia in de hoge laarzen van een schildknaap, Franco met grote, blauwe, stoute ogen, van plan om elk ogenblik scheet of poep te roepen. Erg levendig, leuk kind. Vijf jaar alweer. Een Hollandse kabouter in de Zwitserse Alpen. Hoop dat ze nog een paar dagen blijven, al was het alleen om de koeken en de yoghurt op te eten die nu bij honderden in de ijskast liggen.

Vrijdag 29 september 7.45 uur. Enzian, Langwies

Vanmorgen om zeven uur in de radio. Paus Paulus is vannacht in zijn slaap gestorven. Hartslagstilstand. Nog geen maand Paus geweest. Begint de hele poppenkast weer van voren af aan.

Zondag 8 oktober 18.45 uur. Kudelstaart

Prachtige dag. Op schiereiland stoel in de zon gezet en daar nauwkeurig kranten gelezen en geknipt. Brief aan Simon in Parijs geschreven. Diep op de stoel nagedacht. De dag gleed voorbij in schemering en tevredenheid.

Zondag 15 oktober 12.20 uur. Werkhuisje

De mist trekt heel voorzichtig een beetje op. Alles wondermooi herfstachtig. Twee Bussum-avonden achter de rug. Zeer mooie reacties, fijn gewerkt, maar wel moe voornamelijk door kort slapen. Begonnen veel te laat omdat de NOS het theater nog niet uit was. Containers vol rotzooi! Conferences tot laatste moment bijgewerkt. Hier in het Spant is Willem Duys zijn O kwijt geraakt. We moeten allemaal een stapje terug, dat vinden we niet erg, mits we er niet voor uit de auto hoeven.

Maandag 6 november, nacht 12.04 uur. Studio Scheveningen

Hele avond zitten kijken naar de val van Aantjes. In mijn oudejaarsconference van 1976 had ik al gezegd: het CDA is een soort

drie-in-de-pan waar Aantjes het deeg staat op te vreten. Alles moet nu weer veranderd worden. Om drie zinnige grapjes over zo'n zaak als Aantjes te zeggen moet je duizend dingen weten. Lang liggen denken hoe je deze tragedie om kan zetten in cabarettaal zonder Aantjes en zijn gezin nog meer te beschadigen dan vanavond al gedaan werd.

Zondag 19 november 6.30 uur. Studio Scheveningen

Bij Paul van Vliet in Luxor gaat het niet goed. Halve zalen. Jammer voor Paul. Bij Seth in De la Mar gaat het slecht, zeer slecht. Er komt een kentering in het cabaret, denk ik. De prullen vallen door de mand. De giganten handhaven zich: Herman van Veen!!

Zaterdag 25 november. Ochtend. Kudelstaart.

In de toch al daverende serie in de Rotterdamse Schouwburg gisteren de top van de top allermooiste voorstelling van mijn leven gespeeld! Met prachtige wespimprovisatie als 'Knodde' met Frans en twee vliegen vlak voor het liedje 'De vader zegt'.

Donderdag 30 november 21.52 uur. Studio Scheveningen.

Er ligt sneeuw op het strand en op de boulevard, zoals vanmorgen in de bossen rondom ons toverhuisje op de Veluwe, waar we na vier dagen met moeite de navelstreng doorknipten.

Denk nog steeds, heel diep diep in mijn hart dat ik, als de situatie zou blijven als hij nu is of zou verscherpen, tegen al mijn vaste voornemens in geheel onverwacht oudejaar zou willen doen. Lach niet... LIVE! Stapelgek en weet niet hoe ik al enkele weken lang met dit plan rondloop. Aantjes, majesteitsschennis van Vrij Nederland, ambtenaren onder leiding van de heer Dutman (!) willen ons in de kou zetten, Van Agt c.s. verliest aan populariteit, PVDA en D66 stijgen net als PPR en PSP. Meerderheid? Het moment om het geheel een zetje te geven!

Zaterdag 2 december 7.00 uur. Studio Scheveningen

Gisteravond Rotterdam na de pauze in mijn gevoel enorm, maar dat was niet iedereen met mij eens. Slotapplaus bijna ovationeel. Een mevrouw stond in het gangpad ontroerd te bedanken. Gaf haar een hand, die ze niet meer losliet. Toch weer veel nieuws en lang aan

de borden gewerkt nu het accent van Aantjes verlegd is naar Vrij Nederland en de majesteitsschennis.

Maandag 4 december 15.05 uur. Werkhuisje

Pieter Menten is sinds vanmorgen op vrije voeten gesteld door de Haagse rechtbank. Zodra de accenten verschuiven (van Aantjes naar majesteitsschennis VN en vandaar weer naar Pieter Menten), moet je veel veranderen. Vreemd vak. Denk, dacht er serieus aan dit jaar ouwejaar te doen. Besprak het zelfs in het diepste geheim met Frans (wildenthousiast) en meneer Van Liempt (denkt dat het technisch niet mogelijk zal zijn) die vandaag Elkerbout van de VARA bij zich krijgt over oudejaar 1979. Zo'n kans krijgen wij niet zo gauw meer. Want het programma staat in bloei. Dat voel ik aan alles.

Maandag 18 december 4.00 uur. Studio Scheveningen

Zit nu heel alleen op een doodstille boulevard te kijken. Vreemde succesdagen. Daverende complimenten, overrompelend succes en huldiging door technisch personeel van de Schouwburg na het slot van de laatste voorstelling. Twee ‘tronen’ op het toneel, waar Ol en ik op moesten zitten. Speeches. Ook voor Frans en Ru en Rob. In vijfenveertigjarige loopbaan veel meegemaakt, maar dat nog nooit. Daverende serie geweest. Goof in de zaal. Stonden na afloop een beetje weltfremd tegenover elkaar te knikken. Hebben elkaar niet veel meer te zeggen, ben ik bang, als wij niet eens uitpraten waartegen ik toch wel erg op zie.

Ach Rotterdam; een half jaar kunnen wij daar spelen.

Zondag 24 december. Heilige avond 18.25 uur. Wildwal

Stortregens. Sfeervolle kerstzang op tv. Tranen in de ogen, muziek. Twee dagen Leiden achter de rug. Schouwburg niets veranderd. 550 plaatsen en twee balkons. Leuk spelen, maar moet er toch nog even aan wennen, denk ik, na die laatste daverende avonden in Rotterdam. Maar toch erg tevreden, al beweerde Ru een wurmpje tussen het publiek te voelen en ook Frans was er de tweede avond niet kapot van. Besloten om hier in geen geval oudejaar te doen.

Donderdag 28 december 21.05 uur. Wildwal

Het jaar spoedt zich naar het einde. Volgend oudjaar ik voor de derde maal op tv. Had dit jaar wel gewild, maar bleek onmogelijk.

Zondag 31 december 20.29 uur. Studio Scheveningen

Uren, dagen, maanden, jaren vliegen als een schaduw heen. Sneeuwstormen. Ik zie de sneeuw jagen over strand en zee. Ongekend. Hier gebleven wegens onberijdbaarheid van de wegen. De radio is er vol van. Als u er niet uit moet, blijf thuis. Kees van Liempt met Paul Steenbergen na de voorstelling in Sneek moeten blijven.

Zitten nu zalig en in de zevende hemel gezellig samen en wachten op de dingen die komen zullen. Koot en Bie op televisie. Hoorde mezelf de halve morgen op alle zenders. Noodweer in Scandinavië, Noord-Duitsland, Polen en Rusland. Min 45 graden.

1979

Het programma ‘Veertig jaar cabaret’ zal voor het laatst gespeeld worden, voornamelijk in de steden met grote theaters die vanuit de drie woonplaatsen van Kan, Kudelstaart, Rheden en nu ook Scheveningen, makkelijk te bereiken zijn. Maar het jaar begint wat onfortuinlijk. Door de strenge winter is Kan als fervent schaatser veel op het ijs te vinden, komt in Velp ongelukkig ten val en breekt een duim. De eerste voorstellingen worden afgelast. Na een uitnodiging van de RVD werkt Wim Kan zijn eigen idee uit voor de zeventigste verjaardag van koningin Juliana; een televisiegesprek tussen hen beiden onder het motto ‘over regeren en confereren’. Maar Kan maakt al in een zeer vroeg stadium gebruik van zijn bij iedere eventuele televisieverschijning bedongen vetorecht. Jos Brink wordt nu op de verjaardag van de vorstin de hofnar en wint daarmee de Televizierring. Het jaar wordt afgesloten met wederom een serie voorstellingen in het Nieuwe de la Mar theater; een prachtige aanloop tot Kan's derde oudejaarsconference. 23 maart maakt de eerste krant al met stellige zekerheid melding van deze gebeurtenis. Na de vlucht van de sjah komt Khomeiny op 1 februari na vijftien jaar ballingschap terug in Iran. *Khomeiny, een ramp zonder gironummer*. De eerste Europese parlementsverkiezingen vinden plaats. In de Voerstreek woedt een veldslag om burgemeester Happart. Harrisburg toont de risico's van een kernramp. De Sovjettroepen bezetten Afghanistan. Cruijff gaat in Amerika voetballen. Homofielen demonstreren tegen bisschop Gijsen. *Daar mag in de kerk zelfs een kaarsje niet flikkeren*. Tien dissidenten bepalen in de Tweede Kamer het stemgedrag, wanneer beslist moet worden over de modernisering van de Navo-kernwapens. Vlak voor oudejaar wankelt het kabinet-Van Agt. Het zou niet de eerste keer zijn dat Kan's oudejaarsconference getroffen wordt door de val van een kabinet. Maar helaas, voor de extra dimensie van de uitzending, overleeft Van Agt het nachtelijk debat van donderdag 20 december. *Van Agt is een kernkoppie. Regeren is vooruitzien naar de verkiezingen van 1981*.

Maandag 1 januari 23.18 uur. Te bed Wildwal

Temperatuur 14 graden onder nul. Alles op het wolvenslot. Zojuist in pyjama met winterjas daaroverheen, zogenaamde schaapskleren, gecontroleerd. Sneeuw schittert. Kerstboom ook. Staat er nog. Gered uit de slopende handen van Ol. Mag tot Driekoningen blijven staan. Veel sporen van reeën en herten. Absolute stilte. Ol drinkt haar cognac in haar warme bed. Het jaar is begonnen in een unieke sfeer.

Vrijdag 18 januari. Ochtend

Twee uur en twintig minuten gewandeld door een uniek Veluws landschap wat ik eigenlijk niet kende. Bij Heuven direct het bos in. Twee herten in de sneeuw. Belevenis. In grote bocht achter de Posbank om en in de schemer bij de Kaap omlaag. Sfeer van 'Ik zie nooit mijn moesje meer'. Frans besloot, te blijven slapen. Oergezellig. Tweeëneenhalve liter wijn opgedronken. Top van de top. Wieteke op de video gezien. Frans voor het eerst. Wij voor de vierde maal. Zo lief vertederend. Om half twee allemaal naar bed. Hemels stukje leven.

Maandag 22 januari 21.45 uur. Wildwal

Gebroken duim begint weer pijn te doen. Op televisie England Spiel gezien. Alles niet te geloven. Moet Ischa Meijer eens op zijn joodse sodemieter geven. Neem mij dat voor na elke uitzending over het verzet in Nederland.

Dinsdag 23 januari 20.51 uur. Wildwal

Ingeijzeld. Nieuw woord. Begrijp door de radio van 20.30 uur nu min of meer dat het sinds oudejaarsdag toch wel echt raak is. Nederland onberijdbaar. Doodse stilte hier. Mooi. Maar om half twee kinderstemmen op de weg beneden. Vertrouwd geluid en bericht uit de samenleving. Ze schaatsten gewoon op de weg! Hun lach klonk door het bos als van de laatste overlevenden van een atoomoorlog.

Dinsdag 30 januari 16.45 uur. Wildwal

De punaises in mijn duim gaan weer op pad. Zeker door het schrijven. Vanochtend lange telefoon met meneer Van Liempt over mijn

duim en wel of niet optreden. Meneer Van Liempt: ‘Ik kan het niet beoordelen. Ik heb nog nooit met een gebroken duim tweeëneenhalf uur op het toneel gestaan.’ ‘Gut, ik dacht juist dat u mij dat eens had verteld.’ ‘Nee, u vergist zich. Ik heb weleens tweeëneenhalf uur met een gebroken hart op een stoep gestaan.’

Zondag 4 februari 21.05 uur. Studio Scheveningen

Met de Medische Engelen in Cap d'Ail gebeld. Duim slecht. Daarover van hen lang en goed advies. Niet spelen als hij niet echt beter is. Journaal van vijf minuten. Over Iran en Khomeiny. Ziet er somber uit. VPRO op grappig. Niet te harden. ‘Herenleed’. Twee dilettanten met één dilettanten-tekst. Maar het zal wel uniek zijn. Wachten nu op ‘Archie Bunker’.

Vrijdag 23 februari 12.00 uur. Wildwal

Een vier-uur-wandeling met Frans. Niet gewoon meer. In donker en dikke mist achter de Carolina Hoeve langs in absolute eenzaamheid. Geluksgevoel van ongekende grootte.

Eergisteren werd meneer Van Liempt benaderd door iemand van de Rijksvoorlichtingsdienst, heer v/d Berg (?) of ik ter gelegenheid van de zeventigste verjaardag van de Koningin een televisieprogramma wilde maken van ongeveer een uur of 75 minuten! in twee maanden tijd dus. En waar moet de rekening heen? vroeg meneer Van Liempt. O ja, daar was nog niet zo aan gedacht. Ach, dan maar naar de NOS, want die zond het programma uit. Na lang lachen over zulke dilettanten die zoiets konden bedenken, bedacht ik een tegenvoorstel. Besprak het met Ol en Frans, toen wij woensdag bij restaurant Dubbelink aten. Een open vrij gesprek met de Koningin voor de televisie waar ieder mocht zeggen en vragen wat hij wilde. Vetorecht over uitzending voor beide partijen en niemand erbij (helpers weg). Daarover is meneer Van Liempt zojuist bij onze telefoon van half elf enthousiast geworden, nu gaan bellen met de Rijksvoorlichtingsdienst. Een miljoen kost zoiets algauw, heeft Van Liempt gezegd. Als Wim Kan wil dat Frank Sinatra de appeltjes van Oranje zingt, moet dat toch kunnen...

Vrijdag 2 maart 12.40 uur. Wildwal

Lang met meneer Van Liempt en Frans Rühl getelefoneerd over o.a. Luns bij de NSB van 1933 tot 1936 (?).

Dinsdag 27 maart 20.45 uur. Wildwal

Meneer Van Liempt kreeg telefoon van comitéman Van den Berge dat de Koningin in principe wel iets voelt voor een televisiegesprek met mij. Vannacht de titel bedacht: 'Koningin praat met Wim Kan over regeren en confereren.' Meneer Van Liempt zou freule Röell bellen. Wij stellen een brief op met suggesties, voorstellen, ideeën. Persoonlijk denk ik nog steeds dat er niets van komt, maar... we zullen zien.

Zondag 1 april 20.45 uur. Studio Scheveningen

Twee avonden Hilversum, Gooiland. Eerste avond ongekend succes, maar dat kwam doordat ik bij de autoscène van Van Agt achterover met stoeltje en al van het karretje lazerde. Oneindig succes bij het publiek! Ook bij Frans en mij! Maar had voor hetzelfde (!) geld mijn nek, mijn heup of mijn sleutelbeen kunnen breken. Was er nogal trots op dat mij niets gebeurde. Avond werd daardoor een vreemd hoogtepunt in mijn carrière. Gisteravond doodmoe, misselijk van de moeheid en daardoor (?) veel (?) minder succes.

Meneer Van Liempt moest vandaag zeer tegen zijn zin naar Moskou voor de contracten van het Russisch Staatscircus. Iedereen down.

Door alles heen nu bezig met een soort koninginnedaguitzending voor de NOS. 'Koningin en Kan praten over regeren en confereren.' Zie er niets van komen, want wat ik wil vragen daarop kan de Koningin geen antwoord geven.

Donderdag 12 april 21.30 uur. Studio Scheveningen

Na de voorstellingen in Leiden werkte ik hier elke nacht drie uur lang met cognac en slaappil aan het vraaggesprek met de Koningin. Heb zelf het gevoel dat er niets van komt maar... dat vind ik met het oog op oudejaar niet erg. Klotebrief van Lot over ons testament. Of we vooral haar kinderen niet zullen vergeten... Met de brief van nichtje El over de spaarbankboekjes erbij weer goed voor de stress.

Zaterdag 14 april 4.55 uur. Kudelstaart

'Koningin en Kan praten over regeren en confereren.' Schillen een appeltje van Oranje. Toen ik ongeveer veertig uur aan het manuscript had gewerkt, hoorde ik vrijdag, (goeie) vrijdag de dertiende dat er 26 april een film uitkomt in maar liefst 61 bioscopen, een unicum in onze filmgeschiedenis, waarin de Koningin zelf commentaar geeft en zó 'menselijk' naar voren komt dat de heer Van den Berge, hoofd RVD, mij zelf per telefoon meldde dat hem de tranen in de ogen waren gekomen. Vanavond zag ik een fragment van de film in de 'Vuist' van Duys en dacht meteen: ik hoef niet meer. Woedend was ik en teleurgesteld! Niemand had mij dit verteld.

Woensdag 18 april 14.15 uur.

Werkhuisje gedraaid naar de Westeinder. Over een uur is de dag al weer om. Eten en voor de tweede voorstelling naar Amersfoort.

Hoofd van de RVD meldde vanochtend via meneer Van Liempt: de Koningin verheugt zich op zaterdagmiddag drie uur gesprek met Wim Kan en... of we dat gesprek maar niet meteen zouden opnemen...! Paniekstemming bij mij. De zoveelste. Het gevoel dat ze ook daar allemaal stapelgek zijn. Meneer Van Liempt legde uit dat ik eerst de film wilde zien en dan pas kan oordelen of een televisiegesprek met de Koningin dan nog wel zin heeft. Gras is voor de voeten weggemaaid. Tot stomme verbazing van meneer Van Liempt had heer Van den Berge daar wel begrip voor.

Vrijdag 20 april 10.30 uur. Kudelstaart

Gisteren om 16.00 uur dé film gezien in het gebouw van de RVD. Duurde anderhalf uur en boeide mij in het begin zeker wel door al die oude opnamen. Commentaar van de Koningin viel me vaak tegen. Soms onbeduidend van woordkeus, niet menselijk genoeg en in de interviewfragmenten - een vriendin van haar die met haar sprak - voelde ik steeds hoe toch heel duidelijk het weinige gras dat gemaaid mocht worden blijkbaar voor mijn voeten werd weggehaald. Door veel factoren werd ik steeds geïrriteerder. Verder weer alles over de oorlog met Duitsland en ik schat tien seconden over die met Japan. Na afloop bracht ik mijn opzettelijk wat overdreven bewondering naar voren om direct daarna te kunnen zeggen dat geen haar op mijn hoofd er nog aan denkt dat televisiegesprek met

de Koningin te gaan doen. Wie die koeiefout gemaakt heeft, hoeft mij niet te vertellen dat er in de film al een vraaggesprek zat, die gaat maar aan Hare Majesteit vertellen dat ik zaterdag om drie uur niet bij haar kom en dat de hele boel niet doorgaat! Dat zal ik dan wel doen, zei de heer Van den Berge toen.

Zondag 22 april 13.50 uur. Kudelstaart

Nog steeds niet naar Scheveningen. Gistermiddag in mijn werkhuisje tot bij half vijf aan een 'weerwoord' gewerkt op het belachelijke riool-journalistieke stukje van sprookjesschrijver Jan Spierdijk op de voorpagina van de Telegraaf: 'Wim Kan ziet af van gesprek met Koningin.'

Vannacht weer geprobeerd iets te schrijven. Zeker twee uur aan bezig geweest. Vond het vanmorgen toen ik met een enorme kater wakker werd, weer niks. Half elf telefoon met meneer Van Liempt. Wat zullen we doen? Wel of niet uithuilen bij Henk van der Meyden over acht kolommen of niet reageren met de grote kans dat Henk dan zelf aan het fantaseren en duimzuigen zou slaan. Na eindeloos heen en weer gepraat voorgesteld: ik doe niks. De impresario van Wim Kan heeft een gesprek met Henk van der Meyden, maar dat vond meneer Van Liempt weer vrijwel onverteerbaar voor Henk, die toch altijd achter ons had gestaan. Op dat moment belde Soestdijk op de andere lijn of Wim Kan de Koningin wilde bellen. Maar ik was tot ongeveer twee uur onbereikbaar, zo besloten wij. Even geduld a.u.b. Meneer Van Liempt is nu naar ons toe.

Maandag 23 april 16.45 uur. Studio Scheveningen

Eindeloze, vermoeiende en enerverende dag. Tenslotte meneer Van Liempt om 13.55 uur naar ons toe om met ons drieën de Koningin te bellen om 14.05 uur. Dat was toch een leuk, voor mij een beetje historisch, gesprek. Duurde ruim twintig minuten. Ze was erg aardig en zei toch een paar keer precies wat ze wilde zeggen. U hebt wel erg snel van uw vetorecht gebruik gemaakt. Vroeg zeker twee-à driemaal hoe ik de film gevonden had. Ik zei nog, liet doorschemeren dat ik over haar interview in de film minder enthousiast was. Te veel vragen waarop ze niet wilde antwoorden bij voorbeeld; die had ik er dan maar uitgeknipt. Maar we hadden er toch iets leukers van kunnen maken, zei de Koningin toen weer. En tot slot: hoe waren we

aan de zeventig kaarsjes gekomen?

Maandag 30 april 14.00 uur. Wildwal

Koninginnedag. Gisteravond bijna ongekend succes in Apeldoorn, Orpheus. Een door mijn schuld zwakke 'Knodde', maar de conferences waren geweldig. De moeheid die nu steeds als een stolp over mij heen valt, verdwijnt tijdens het spelen. Vanavond einde van de serie. Ik hoop op een stimulerend succes. Defilé op Soestdijk vanaf half elf op tv. Alsof we niet weggeweest waren. Altijd hetzelfde. Koningin vol verbazing over de cadeaus. Nationaal geschenk: het geld was er nog niet en de vier portretten van haar dochters waren niet klaar, maar er waren wel 47 Limburgse vlaaien. Willem-Alexander gedroeg zich voorbeeldig. Hij was gewaarschuwd: als je nog één keer tegen de pers 'rot op' roept, word je geen koning.

Vrijdag 4 mei 21.00 uur. Wildwal

Koekoek riep, heel even, heel in de verte. Herdachten deze avond zelf op het witte Carolina-weggetje. Wandelden daar om half acht langzaam en gelukkig. Vierendertig jaar geleden wisten Ol en ik nog niet van elkaar of we leefden en waar we waren.

Fijntjes als steeds werden de doden herdacht die door het nazigeweld gevallen waren. De Japanners werden in het Journaal van 20.10 uur ook nog even naar voren gebracht, dat wil zeggen de handelsdelegatie van Japan zagen we mooi zitten en er werd verteld door ene meneer Beyer (?) dat we goeie zaken met Japan hadden gedaan. Of dat ook nog bij de herdenking hoorde, weet ik niet. Belde vanmorgen vrij lang met Aad van den Heuvel die mij gevraagd heeft in de Alles is Anders Show iets te berde te brengen over het feit dat er in deze herdenkingsdagen praktisch niets werd verteld over die oorlog van ons met Japan. Ongeveer zeven seconden. (O, zei de Koningin in ons telefoongesprek, het was nog korter. We hebben het verlengd!) Ik bedankte voor de eer. Ik kan er geen zinnig woord meer over zeggen. Krijg er alleen maar stress en verhoogde bloeddruk van.

Donderdag 24 mei Hemelvaartsdag

Tekstpierement op televisie gezien. Jos Brink, Frank Sanders, Lucie de Lange. Neen! Helaas neen. Absoluut niveaugebrek. Geen

niveau. Snelle ‘vlotte’ ritmische liedjes. Ik versta de tekst, maar ik kan het niet volgen. (Jasperina!) Erg spijtig. Wat nu met die Televizierring die ik begin september aan Jos Brink zal uitreiken? Wat moet ik zeggen? ‘Alstublieft Majesteit.’ Er is maar één Herman van Veen. En verder Liselore, André van Duin, Paul van Vliet (soms)... Ramses en als ze samen zijn Liesbeth List!

Zondag 1 juli 15.30 uur. Kudelstaart

Slecht geslapen vannacht van de emoties. Amsterdam, Kleine Komedie. ‘De Club.’ Gingen de eerste avondvoorstelling zien. Wisten de dure Peugeot ergens links op de Kloveniersburgwal te landen. Voorwiel wel in een soort Jeanne-Roos-kuil, want de klinkers waren weer eens weg en liepen in vijf minuten naar de Kleine Komedie, waar aardige (Wim?) Visser ons binnenloodste. Amsterdam! Belachelijk gevaarlijk, mysterieus Amsterdam! De Club zou een jaar in de Kleine Komedie moeten blijven. Daar floreert de voorstelling. Daar hoort het thuis. Met Jenny vanochtend geweldig leuk een uur over de voorstelling getelefoneerd. Ton Lutz heeft als regisseur de produktie gered. Slot door hem bedacht; Adèle (mevrouw Stein) alleen aan de piano. Mooi! Twee mooie zinnen van Jenny waren ook van haarzelf. Terug uit de Kleine Komedie kwamen wij op de brug twee aardige jongens tegen. Beetje teut. O, mevrouw Kan, dat ik u nu mag ontmoeten. Mag ik u een zoen geven. Ze liepen innig samen over de Amstelbrug. Het maakte veel indruk op mij in de goede betekenis van het woord. We liepen langs twee donkerbruine cafés (de Staalmeesters) en allerlei zeer vreemde types voorbij. Maar onze auto stond er nog, onbeschadigd zelfs. We reden terug over het Waterlooplein. Een puinhoop. Lief, vreselijk moeilijk Amsterdam.

Donderdag 12 juli 8.45 uur. Werkhuisje

Frans zou komen, maar had vertraging en was er om half zes nog niet. Daarom alleen nog in de kano over de stille plas. Eindelijk kwam hij opdagen en het werd een avond van heel apart contact. Vertelde hem uitgebreid over ‘De Club’. Werden allebei zeer enthousiast over het twee-voorstellingen-op-een-avond-idee. Dat betekent voor ons van acht tot bij half tien en de tweede voorstelling van tien tot bij half twaalf. In het donker op het Westerterras zitten

praten met wijn en veel koffie. Ging 's nachts helaas weer weg. Had best mogen slapen.

Maandag 13 augustus 4.45 uur. Grote kamer Kudelstaart

Werkte hele middag intens aan derde coupletje ‘Zuinig zijn’. Dacht het gevonden te hebben (‘kamelen in de Coentunnel’), maar viel tijdens de voorstelling tegen. Blies kaarsje te vroeg uit en verknoeide daardoor ‘Khomeiny op het behang’. Ontevreden naar huis tenslotte, hoewel het succes in de zaal groot was. Alle avonden tot nu toe beter dan verleden jaar in ieder geval. De voorstellingen leden onder dodelijke vermoeidheidsaanvallen van mij. Lig voor de voorstelling én in de pauze verslagen in de Liegewagen. Vaak het gevoel voorover in de zaal te zullen vallen. Raffel de conference dan af. Zaterdag na afloop alleen Max Koot op het toneel, die de voorstelling niet gezien had en zo maar binnen kwam lopen vertellen over Bram en Freek uitverkocht in Luxor Rotterdam. Dat soort nieuws wil ik na afloop niet horen. Ik wil over onze voorstelling praten. Vrijdagavond hetzelfde met de nieuwe directeur Van der Veen (uit Meppel, wegens ziekte Guus Verstraete nu al in dienst), komt achter in de kleedkamer en zegt niets maar dan ook helemaal niets over de voorstelling.

Maandagnacht, nee dinsdagmorgen 28 augustus

Min of meer historische datum. Zevenenveertig jaar geleden gingen Ol en ik samenwonen in de Bronkhorststraat 26 II. Zit hier eindelijk weer eens een beetje geïnspireerd te lezen en wat aantekeningen te maken. Twee fantastische voorstellingen gespeeld, waarvan zaterdag de top van de top. Met Jos Brink en Frank Sanders en jonge Drees in de zaal. Helemaal over het paard getild naar huis.

Maandag 3 september 21.05 uur

In stortregens wakker. Meneer Van Liempt kwam ons halen om 13.30 uur. Televizierring uitgereikt aan Jos Brink in AVRO-bureau op de Keizersgracht. Aanwezig waren heer Van Rooy (aardige man van ‘Televizier’), Siebe van der Zee, heer Keizer, Ger Lugtenburg, kortom de vijand. In het huis van de AVRO spreekt men niet over kijk- en waarderingscijfers!, maar het geheel was boven verwachting leuk. ‘Twee jaar geleden kreeg ik hem, vorig jaar “Het

dagboek van de herdershond". De herdershond was op zijn staart getrapt en wilde de ring niet aan de heer Jos Brink geven. Nu deed ik het, dus alles wat ik meer zeg dan Woef is meegenomen. Voor sommigen is krijgen van deze ring het einde, voor jou denk en verwacht ik het begin.'

Waren om 17.00 uur al weer thuis.

Zondag 14 oktober 12.23 uur. Kamer 102, Hotel de Keizerskroon, Apeldoorn

Woelige dagen als waren we nog in de oertijd van ons cabaret op tournee. Als zeven bergen tegen alles opgezien wat nou weer komen moest. Vrijdag om tien voor twaalf met Ol naar Schouwburg Apeldoorn voor een soort generale repetitie op de puinhopen van Bram en Freek. Ol en ik als enigen vóór half twee aanwezig. Frans stond (weer eens) met pech. Meneer Van Liempt en Rob in de file. Joke te laat. Kortom een nachtmerrie. Klaar, nou ja klaar? om even over zessen. Beneden in de catacomben van de onderwereld van Orpheus met Frans en meneer Van Liempt lang zitten werken, terwijl Ol in een hoekje breiend zat te wachten! Armoe!! 's Avonds op de kamer zitten wachten bij de televisie op Van Agt in het wekelijkse gesprek met de minister-president, die weer eens niet kwam. Volgende avond doodmoe in het theater. En zie. Het wonder geschiedde: in een uitverkocht Orpheus werd de voorstelling een onverwachte triomf. Ongekend. Er gebeurde steeds iets. In de pauze al door het dolle heen. Na de pauze nieuwe liedje niet te lezen door een lichtfout van Rob en de computer. Liep totaal in de war. Slot toch een groot succes. Vertelde het publiek dat ik het niet had kunnen lezen; vanmiddag pas gemaakt. Zal ik het nog eens zingen. Luid jageroep. Gedaan vol met conferences er tussen door. Ongewild hoogtepunt.

Maandag 29 oktober 4.30 uur. Studio Scheveningen

Twee Amsterdamse dagen werden een ongekend succes. Ik denk dat beter, meer, hoger en hoe dat heet nu niet meer mogelijk is. Ontvangst en slotapplaus was eindeloos. De lieve, zeer ontroerde Annie (M.G.) Schmidt in de zaal met Flip en zijn meisje. Na afloop echt vijf minuten even in de kleedkamer. Ze was helemaal in tranen. Had ook enorm gelachen, maar dat Corry en ik die alle

generaties overleefd hadden en daar nog zo jong en stralend enthousiast naast elkaar op het toneel stonden, daar raakte ze niet over uitgepraat.

Zaterdag 3 november 15.10 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Gistermorgen in de Telegraaf onthulling over een zoon (61 jaar) van prins Hendrik, mr. Van Lier! Veel nieuwe grappen gemaakt en gisteravond daverende beginconference. Hele voorstelling geweldig. Hogere ogen kan je niet gooien geloof ik, geloven 'we', Frans, Rob, Ru, Van Liempt, Ol en ik.

Maandag 5 november 14.25 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Zaterdagavond met Ol en meneer en mevrouw Meerburg naar Amstelveen Cultureel Centrum geweest om daar de voorstelling 'Er valt een traan op de tompoes' te zien. Was er nogal van onder de indruk. Voel door alles heen: dit is het leven van Annie en Dick zelf. Grandioze rol van Trudy Labij. De anderen 'ook goed'. Flip een leuke, mooie jongen. Persoonlijkheid, maar of het echt een talent is, zal worden, dat weet ik niet. De vader om wie alles draait... Beter Paul Steenbergen en Ida Wasserman in die twee rollen en je had een topbezetting gehad! Wat een knap mens is die Annie toch. Ze schreef het stuk in een jaar. Vindt dat zelf lang.

Belde haar zondagmorgen op. Dick kwam ook nog drie minuten aan de telefoon. Schorre, dodelijk vermoeide stem. Zielige indruk. Dick: ik heb in een coma gelegen en toen hebben ze mij vijf maanden naar een rooms ziekenhuis gebracht. Dat heeft mij kapotgemaakt. Dacht aan de Medische Engelen. Die zouden, denk ik, wel hebben ingegrepen. Zou Dick van Duyn hopeloos zijn? Zou anders zo graag iets proberen te doen voor hem. Via wie weet, de Medische Engelen? Machteloos toekijken is zo erg.

Maandag 12 november 13.30 uur. Werkhuisje

Lang met Medisch Engeltje gebeld over Annie Schmidt, waarmee ik gisteravond na één week nadenken half uur belde over Dick en zijn situatie. Hij wil niets meer, alleen dood en dat heeft hij tot nu toe niet bereikt. Tenslotte, zei Annie, zou ik niet alleen naar de familie Bon mogen gaan. Gewoon het probleem aan ze voorleggen.

Vrijdag 23 november 14.30 uur. Werkhuisje

Donker weer, maar stemming best. Net komt lieve Ol voorbij met blauwe ijsmuts en vuurrode sjaal, zo uit de nu weer zo sfeervolle broeikas vol lieve vogeltjes. Gisteravond moeilijk avondje, eigenlijk voor het eerst en niemand begreep waarom. Bij Bram-en-Freek-grapje en beginapplaus voelde ik al nattigheid. Vreemd vak. Het bleef de hele avond zo, maar toch: het zal je minste avond maar zijn, dan was hij nog geweldig. Benieuwd nu naar vanavond. Gelazer met de VARA(gids). Kwamen met een ontwerphoes voor de oudejaarsplaat. Niemand vond hem goed. Dus afgekeurd! Maar de hoes stond inmiddels al wel tweemaal in de VARA-gids. Hebben VARA meegedeeld dat wij nu een andere platenmaatschappij de plaat laten maken!!! Meneer Van Liempt heeft al een aanbieding van 200.000 grammofoonplaten, gegarandeerd voor een half miljoen.

Maandag 26 november. Bijna 14.30 uur. Werkhuisje

Gaan straks naar Peter van Lindonk, praten over het Boekenweekgeschenk... 1981! ‘Gedachten van Wim Kan’. Eerste gedachte nu: hoe kom ik in godsnaam aan honderd gedachten.

Woensdag 28 november 13.30 uur. Werkhuisje

Deurtje open. Bijna lente. Gisteren schrik van mijn leven. Samen naar de kapper geweest. Ol stapt in de auto en twee minuten later: zo'n stekende pijn bij linkerborst. Ze kon bijna geen adem krijgen en niet praten. Hartinfarct!? Reed zo rustig mogelijk verder. Ze zei twintig minuten lang ongeveer niets. Doodsangst stond ik uit, maar liet niets merken. Daarna ging ze ineens weer zitten praten: ‘Hè hè, het is voorbij’... Ik reed zonder iets te zeggen naar de Medische Engelen. Ol meteen met Dick mee in de onderzoekkamer. Na tien minuten al ‘all clear’ signaal. Alles goed. Waarschijnlijk een zenuw of een spier. Ol met drie sherry's opgeknapt. Dick zelf ook mooi aan het pimpelen. Een uiterst ondeugende jongen. Baldadig en overmoedig. Prachtig om te zien. Toch telkens weer terug naar de echte dokter. Prachtcombinatie.

Zondag 9 december 19.15 uur

Vannacht om vijf uur opgestaan en aan de platenhoes zitten werken. Oudejaarsavond 1979 - Wim Kan en een foto met uitgespreide

armen. Rode letters. Zwart fond. Leek mij geslaagd. Zo'n daverende voorstelling gespeeld dat het vermoeiend werd. Simon Carmiggelt zonder Tini in de zaal. Zei na afloop zeer enthousiast: 'Je bent al klaar voor ouwejaar!!' Ja, maar... het kabinet staat op vallen.

Woensdag 12 december 23.00 uur

Maandag- en dinsdagnacht min of meer vruchteloos gewerkt. Doodmoe en uitermate onvoldaan, vooral omdat de politieke situatie volstrekt onvoorspelbaar is en ondoorgrondelijk. Alles over de raketten. Steeds wordt gesuggereerd: nu valt het kabinet, maar steeds weet Van Agt zich op wonderbaarlijke wijze weer uit de nesten te wurmen. Zeg maar 'Ja tegen de Nato' en 'Zeg maar nee tegen de Nato' zitten maken. Titel als het kabinet valt zal luiden: 'Languit over de drempel'; als het niet valt 'Uithuilen en opnieuw beginnen'. Uren ermee bezig, maar de situatie is zo onoverzichtelijk dat ook het uitknippen van het nieuws en de commentaren geen zin heeft, want het avondnieuws is alweer totaal anders dan het ochtendnieuws. Geen touw meer aan vast te knopen en daardoor valt er voor 27 december weinig te werken, want over een uur kan alles anders zijn.

Vrijdag 14 december. Middag

Elke dag begint met het masseren van Ol en eindigt met het eten van Rien. Sant had nog een paar zinnetjes voor het Nato-liedje. In godsnaam niet, heb ik Ol laten zeggen. Ru en Sant op de rand van irritant. Bij Sant komt niets uit de bus, althans heel weinig en Ru probeert dat dan erg door te douwen. Eerste televisiebijeenkomst na afloop van de voorstelling groot succes. Zinvol. Ru, zelfs Sant, Frans, Van Liempt, Joop Koopman, Nico Knapper, Hanneke Kock, Ol en ik op het toneel tot half één. Alles door mij bedacht. Sant wilde namelijk op een andere avond... apart. Neen, zei ik. Joop Koopman over de voorstelling: grandioos! en: internationaal niveau! Bij de post nu elke dag aanvragen voor interviews en mensen die iets in de oudejaarsconference willen hebben (Unicef, Rijkswaterstaat; grappen die het lezen niet waard zijn).

Donderdag 20 december. Middag

Van 13.15 tot 15.15 uur met meneer Van Liempt aan de borden in Motel Sassenheim, kamer 19 zitten werken. Gisteren bijna hele avond kamerdebat over de kernwapens. Tot vannacht half drie!... en Van Agt viel niet. Triomfator.

Zaterdag 22 december

Gisteren voor de pauze niet zo enorm, na de pauze zo mogelijk nog beter dan donderdag, toen in mijn gevoel de grootste succesvoorstelling van de hele reeks werd gespeeld. Dit vak blijft één groot mysterie. Joop Koopman was er weer. Alle speelavonden plus de avond van het Kamerdebat op televisie om half vier 's nachts naar bed gegaan. Vanmiddag met meneer Van Liempt in Motel Sassenheim gewerkt.

Maandag 24 december

Van twaalf tot kwart voor vier Ru hier. Groot succes: Wankelend over de drempelliedje. Beiden kinderlijk juichend over het resultaat.

> Kibbelend over de drempel
> Ze hadden hun schaapjes geteld
> Maar waren vergeten
> een schaap met geweten
> is 's nachts in de kamer geen held

De klok, Ol's kerstcadeau, werd bezorgd. Om 16.15 uur nog naar Motel Sassenheim en daar tot zes uur met meneer Van Liempt gewerkt. Om kwart over zes thuis en de lieve klok half zeven horen slaan. Ol is er helemaal weg van. Zitten (zaten) nu televisie te kijken. Kerstmusical van Frank Sanders.

Donderdag 27 december

Net met Frans video doorgekeken. Het gesprek van Jaap van Meekren met de minister-president.

Van Meekren: Kijkt u oudejaarsavond naar Wim Kan?

Van Agt: Zonder enige twijfel.

Van Meekren: Ik ben er van overtuigd dat ook hij u een zeer

bekwame minister zal vinden.

Zo dadelijk om twee uur camerarepetitie. Eten en slapen in Americain.

1980

Het hele jaar staat in het teken van Wat nu? Er moet een nieuw programma komen, maar Wim Kan staat niet te popelen. Het gezelschap valt uiteen. Rob Tauber gaat bij André van Duin werken, Ru van Veen krijgt een radioprogramma bij de TROS en Frans Rühl gaat naar Frans Halsema. Politiek gebeurt er genoeg zolang Van Agt minister-president is. Wederom verlaat een minister, Andriessen, voortijdig het kabinet en de regering overleeft op het randje een stemming (74-72) over het olie-embargo van Zuid-Afrika. Er zijn betogers bij Borssele en een blokkade bij Dodewaard. In Suriname grijpen sergeanten de macht. De cent verdwijnt als munt uit het betalingsverkeer. Reagan kiest Bush als running mate en wint de presidentsverkiezingen. John Lennon wordt voor zijn flat in New York vermoord.

Een televisieavond op oudjaar kan nu bijna niet meer zonder Wim Kan. Perfectionist Kan maakt het de medewerkers van de NOS knap moeilijk (*Het bezwaar van de NOS is dat je niet kunt opzeggen*), als hij voor hen een korte collage maakt van zijn beschikbare beeldmateriaal voor een totaalprogramma over dertig jaar televisieamusement op 31 december. Maar Kan's favoriete televisieregisseur Nico Knapper biedt gelukkig de helpende hand en Kan's hele vetocommissie wordt bij elkaar geroepen voor weer een viewing.

Dinsdag 1 januari (al) 13.50 uur. Wildwal

De gewone, bekende stemming na de krachttoer van gisteravond: was het nu wat of toch misschien niet helemaal wat men verwachtte? Allemaal lovende telefoontjes, onder andere van Simon die mooi formuleerde waarom hij het zo goed had gevonden. Iedereen vol lof, maar mag ik daar al tegenaan leunen?

> Die tussen hoop en vreze drijft
> en inziet met verlangen
> waar dat hij blijft...

De voorreclame was... te groot. Kranten vol foto's en loftrompetten maar de uitzending van 22.00 tot 23.25 uur die moest het toch waar maken.

Donderdag 3 januari 10.50 uur. Wildwal

Mistig, met wat sneeuw. Rustige, stille sfeer. Misschien zelfs beetje verontrustend stil... na de oudejaarsavonduitzending.

Gisteren na lezing van de ochtendbladen en na bezoek aan Velp even het gevoel het was weer raak. Maar thuis stortte het in, na lezing Parool en Arnhemse Courant (viel tegen) en na een hele dag zwijgen van meneer Van Liempt en Frans. Ongunstig teken?

Dinsdag 15 januari 19.15 uur. Wildwal

's Nachts gevierd met champagne. Het was twaalf uur voor we het wisten. Vandaag moeilijke dag, want vanochtend voorpagina AD: Wim Kan trok een miljoen minder kijkers dan in 1976. Ook de waardering kelderde van 8,6 naar 8,1. Klap op het hoofd.

Zondag 20 januari 18.35 uur. Wildwal

Geschaatst op bovenste vijver van Rozendaal van 12.45 tot 14.30 uur. Handtekeningen inbegrepen. Veel jeugd! Steeds over oudejaar. Iedereen heeft het gezien. Waardering steeds weer geweldig. Veel kinderen van zes tot twaalf niet van mijn zijde te slaan! ‘We zullen u slepen’ en ‘wat zeggen ze tegen u, Wim of Wimmie?’

Donderdag 24 januari 19.00 uur. Wildwal

Drinken een glas, eten een hap en zijn gelukkig. Samen! Vanmiddag in regen het huis verlaten en ruim anderhalf uur gewandeld. Over Heuven. Niemand tegengekomen tot de Zijpenberg. Hemelregie! Mysterieuze mistwandeling terug.

Vrijdag 25 januari 12.50 uur

Slecht nieuws. Ik belde om 12.15 uur meneer Van Liempt. Kreeg Kees aan de telefoon. 'Pa' had vanmorgen om 10.00 uur een duizeling gehad toen hij opstond van zijn bureau... Soort blackout. Lag nu op bed te wachten tot de dokter komt. Vreemd, maar steeds denk ik: het jaar is slecht voor mij begonnen. Op mijn verjaardag op frontpagina AD: kijkdichtheid en waardering oudejaar vielen tegen. Nu tien dagen later dit! Helemaal in mineur en dat terwijl wij het hier samen weer zo heerlijk rustig hebben. Zit 'm erg te knijpen.

Donderdag 31 januari. Kudelstaart

Telefoon vanavond nog van Kees van Liempt. Koningin is om 20.00 uur op het Journaal. Gaat afstand doen op 30 april voor Beatrix. Henk van der Meyden vraagt reactie in honderd woorden. Snel na het zien van het Journaal geschreven en naar Henk gebeld. 'Reuze bedankt.' 'Zal ik het voorlezen?' 'Nee, hoeft niet. Bel het maar door aan de stenodienst van de Telegraaf.' Aldus gedaan (geen krimpie reactie). Die belde vijf minuten later weer terug en las het feilloos voor (weer geen krimpie). Maar:

> 1 februari, morgen wat een geluk
> zie ik mijzelf in druk

Vrijdag 1 februari. Kudelstaart

Sonja Barend of ik morgen in de Goed Nieuws Show wilde komen om iets over Juliana-Beatrix te zeggen. Nee, dat wilde ik niet. Leuk, gek gesprek overigens. 'Vraagt u Paul van Vliet.' 'Ja, maar ik vraag eerst de koning, daarna pas de prinsjes.'

Mooi en wel gelachen. Veer in me kont!

Dinsdag 5 februari 11.35 uur. Wildwal

Nu meneer Van Liempt nog niet gestoord mag worden, werk ik zelf de toekomstplannen verder uit. Lange telefoongesprekken onder

andere met Willemijn Hofman over spelen vanaf vijf oktober maandenlang in het De la Mar theater tot en met maart 1982.

Alles onder voorbehoud dat meneer Van Liempt weer beter is, zijn andere produkties aan de kant schuift en met ons weer wil werken... Mag geen auto rijden, is volgens zijn zeggen prima in orde, maar slaapt als ik hem 's morgens om 11.00 uur bel?! Was gisteren naar Utrecht heen en weer zijn nieuwe Mercedes bekijken...

Zondag 17 februari 11.45 uur. Studio Scheveningen

Bij meneer Van Liempt geweest en tournee zitten uitdenken. Veel theaters die wij vanaf de Wildwal, Kudelstaart of Scheveningen zouden kunnen doen. Mocht drie kwartier met hem praten, waaraan ik mij op de minuut hield. Zó om! Samen even naar Ol en mevrouw Van Liempt. Daarna een half uurtje over Scheveningen gewandeld. Ol vertelde over alle strubbelingen. ‘Pa’ heeft zich een paar dagen geleden doldriftig gemaakt. Met schreeuwen en zo. Daar had ik uitermate de pest over in, want zo wordt hij natuurlijk nooit beter.

Maandag 18 februari. Avond

Voor de derde keer naar Landsmeer gebeld en eindelijk twintig minuten met Ru gebeld. Viel nogal mee. Hem alles over meneer Van Liempt verteld wat ik wist en meende te mogen vertellen. Het werd geloof ik wel geapprecieerd. Verteld dat wij deze zomer Koninklijke Schouwburg maar moeten vergeten. Deo et Van Liempt volente misschien half oktober in de provincie en dan wie weet november Rotterdam, Luxor. Ru heeft elke maandag (TROS?) een radioprogramma ‘Café Chantant’. Zal toch eens luisteren.

Donderdag 20 februari 13.10 uur. Wildwal

Al dagen op zoek naar Frans. Probeer hem te bereiken voor eventueel vandaag nog wat wandelen. Maar gisteravond thuis geen gehoor en op de zaak was hij niet. Vanmorgen thuis Titia, kwam net uit haar bed en zei: Frans is op de zaak. Daar gebeld en... geen gehoor.

Vrijdag 22 februari 10.45 uur. Wildwal

Vrij veel contact met Kees van Liempt, maar mis zijn vader elke dag meer als inspirerende figuur. Zijn telefonen, zijn grappen, zijn formuleringen. Vooral ook nu wij geen voorstellingen spelen. Begrijpen doe ik niet veel van zijn toestand.

Zaterdag 1 maart 23.22 uur. Kudelstaart

Vanmiddag op Scheveningen weer veel herkenning. Ook de twee mannen in de bloemenzaak Stevinstraat vol lof over ‘die kerstavonduitzending van u’. Toch een succes? Om 17.30 uur terug bij Tuf en weer Medisch Engeltje gebeld naar aanleiding van de uitslag van de bloedprikken. Veel over mijn leverfunctie en over eventueel toch te veel drinken. Ik denk van niet, maar... ben nu al bezig met afremmen. ‘Maar’ één fles rode wijn.

Zondag 2 maart 22.05 uur. Wildwal

Van 13.30 tot 15.30 uur gelopen, gedraafd, gehold om de zee te ontlopen die agressief en onberekenbaar was. Tenslotte iedereen nat, per ongeluk of expres. Om 15.30 uur in studio Tuf gebeld: ik kom naar huis. Geen files! Zullen we meteen doorgaan naar de Wildwal. Ja. Reden alweer om 16.45 uur. 17.55 uur op de Wildwal. In een bijna donker laantje nog even met Helma staan praten. Over eenzaam wonen hier in het bos. Gaf haar ons geheime nummer. Ik moest onbeleefd zijn en het gesprek afbreken wegens televisie om 19.00 uur. Over de chaos in Amsterdam. Krakers hebben de eerste veldslag niet de mobiele brigade van de politie gewonnen.

Maandag 3 maart 10.50 uur. Wildwal

Ligt beetje sneeuw dat nu in waterig zonnetje snel wegsmelt.

Min of meer oproer in Amsterdam, sinds politie en mariniers vanmorgen om 6.00 uur met tanks, waterkanonnen en bulldozers de barricades hebben opgeruimd. Gevechten in de P.C. Hooftstraat. Doet sterk denken aan de tijd van de provo's en Van Hall. Luister elk uur naar de radio.

Dinsdag 4 maart 21.20 uur. Wildwal

Televisie Werd tijdens het nieuws een half uur onderbroken in het kader van de FNV-stakingsacties. Toen belde Ol Sant op over het

breekbare cadeautje dat bij Dick Vonk op Sant staat te wachten. Daarna ik met Sant gebeld en haar mijn zorgen verteld. Kreeg de indruk dat Sant het uitvallen van Van Liempt niet als zo ernstig beschouwt. Misschien meende ik zelfs een stukje jaloezie te bespeuren. Jaloezie op die jarenlange, fenomenale samenwerking tussen Van Liempt en mij, waardoor Sant én zichzelf én Ru uitgeschakeld denkt te voelen.

Woensdag 5 maart 13.20 uur. Wildwal

Brief geschreven aan Rein van Rooy om te bedanken voor zijn mooie agressieve artikel in de Telegraaf over ‘Appels en Peren’. Daarna lange telefoon met mevrouw Van Liempt. Uitslag van het onderzoek niet verontrustend. Gewoon doorgaan met de medicijnen en leven in rustig tempo. Meneer Van Liempt was nu met Kees als chauffeur naar Amsterdam. Om het wat rustig aan te doen, denk ik.

Maandag 24 maart. Avond. Wildwal

Mooi gewandeld om en nabij de Imbos en zelfs even ge-verdwaald. Was wel nodig, want ga er steeds minder inzien, ditmaal in het hele leven. Eigenlijk zou ik willen vluchten in de natuur, de slaap, de alcohol of de 15 Vesparax. Ik denk dat ik door niet te werken en niets te hoeven er geestelijk niet op vooruitga.

Zaterdag 6 april. Eerste Paasdag 17.27 uur zomertijd. Werkhuisje

Eindeloos door de tuin gewandeld. Heerlijke sfeer. Als we nou eens zo'n zomer kregen en dan helemaal vrij. Hek op slot, in eigen huis op eigen landgoed. Drie maanden lang.

Vrijdag 12 april 16.15 uur. Werkhuisje

Au fond weet ik al weken lang niet wat ik eigenlijk wil. Stoppen met spelen, geloof ik. Veel, toch nog grote wandelingen, lichamelijke inspanning tegen de spanningen. Mijn leven is nu een beetje in het genre gekomen van waar zal ik me nou eens over opwinden. Ol is wijzer soms. Maar dan ineens ook weer helemaal niet. Ze is het liefst en het dichtste bij als ik haar 's morgens met heel mijn hart

masseer. Daarna zonder dat ze het weet soms ineens erg agressief tegen me, meestal om niets. Misschien wordt het wel echt tijd dat we eens met vakantie gaan. Los van de navelstreng, van de telefoon, van de post van Van Liempt, van Frans Rühl, van Ria.

Woensdag 23 april 15.30 uur. Wildwal

Vanmorgen een driekolomsfoto van Van Agt gezellig dinerend bij de Japanse keizer op de voorpagina. Zojuist de Telegraaf gebeld en gevraagd naar iemand van de hoofdredactie. Meneer De Haas, schrijver van vele hoofdartikelen, kwam aan de lijn. Gevraagd of hij zonder mijn naam te noemen morgenochtend misschien een hoofdartikel wilde wijden aan deze belachelijke zaak. Enkele dagen geleden was dezelfde meneer Van Agt nog zo angstig om Saoedi-Arabië te kwetsen met de film ‘De dood van een prinses’ en nu kwetst hij enkele honderden Nederlanders die drie jaar en acht maanden onder keizer Hirohito's macht gebukt zijn gegaan. Mevrouw Van Agt zit gezellig naast de oorlogsmisdadiger aan tafel. ‘Er leven haast geen mensen meer die het kunnen navertellen...’

Woensdag 30 april 13.50 uur. Wildwal

Eindelijk na jaren weer eens poppenkast op de Dam! Abdicatie vanmorgen helemaal op televisie gezien en daarna de balkonscène. Juliana en Beatrix met echtgenoten en kinderen en welgeteld (en gezien) één rookbom. Het geheel toch een beetje zielig. Gejuich van schoolkinderen. Gefluit van...? Enthousiasme of...? Ol en ik daarna buiten op de kleine stoeltjes gezeten en geluncht. Weer naar binnen was de televisie al weer in volle gang. Extra uitzending van de Mobiele Eenheid. Stond niet op het programma... Nu zijn ze in de Nieuwe Kerk aan het zingen...

Zondag 4 mei 12.15 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Grote rel in de kranten over de 30 april-rellen. Lange telefoon met Frans, die er die dag natuurlijk weer met zijn neus bovenop had gestaan. Zond mij een affiche van de Autonomen. Geen woning, geen kroning. Vertrekt straks met Titia en Franco voor vier weken naar Cap d'Ail per trein, zonder auto, geen geld en toch op vakantie. Merkwaardig.

Dinsdag 6 mei 14.10 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Vanmorgen lang gebeld met mevrouw Van Liempt. Meneer Van Liempt is in Duitsland. Vreemde verhalen over hem. Agressief en stil gedurende hun vakantie in Spanje. Ze vindt hem nog steeds niet goed. Smijten met de deuren. Kortom vreemd. Morgen gaan Ol en ik naar hem toe om mijn toekomstplannen uit te leggen. Niet eerder beginnen dan juli 1981 en verder nog niets.

Donderdag 8 mei 16.38 uur. Ligstoel bij het werkhuisje

Gisteren waren Ol en ik samen bij meneer Van Liempt om te zeggen (te vragen) s.v.p. januari 1981 niet in Luxor, Rotterdam beginnen. Liever pas in juli 1981 in de Koninklijke Schouwburg, Den Haag. Ondanks alle bezwaren die daaraan kleven vind ik dat een laten we hopen toch min of meer koninklijke comeback. Maar het plan viel niet in erg beste aarde. Dat kon ik wel merken.

Maandag 12 mei 16.30 uur. Op ligstoel naast werkhuisje

Zaterdagavond televisie Sonja Goed Nieuws Show over de VARA-rellen. Grandioos goed door Sonja gedaan. Zou haar graag complimenteren, maar dan ben ik nog steeds in Nederland en toch weer te dicht bij de VARA. Vanmorgen haar toch maar gelukgewenst met de mooie uitzending.

Dinsdag 10 juni 19.40 uur. Werkhuisje

Beide deuren open. Mysterieus stil. De hele dag al. Voorlopig wil ik stoppen met optreden. Heb er gewoon geen zin meer in. Voel me als iemand voor wiens neus een prachtig diner klaarstaat, maar die zegt: ‘Ik heb echt geen trek.’ ‘Zal ik alles maar weghalen?’ vraagt de ober. ‘Nee ben je gek,’ zeg ik dan. Misschien heb ik over een uur wel honger.

Zondag 15 juni 9.40 uur

Gisteren om 15.30 uur onderhoud met meneer Van Liempt waar ik erg tegen op zag. Hij geweldig ouderwets aardig, ook toen hij hoorde dat ik er helemaal geen zin meer in had. Bedacht toen ter plaatse nieuwe plannen die hij nu misschien zit uit te broeden. In maart en april in Luxor ‘inspelen’ en 15 juli in Koninklijke Schouwburg première.

Dinsdag 17 juni 12.55 uur. Werkhuisje

Inspirerend strandmiddagje tot 17.30 uur. Daarna juichend bij meneer Van Liempt de drie trappen op met twee treden tegelijk en dansend in parodie door de kamer; ze kennen me nog (zevenmaal). Een dolle middag afgesloten met een contract voor 16 januari a.s. twee dagen in de week twee voorstellingen op één avond in Luxor.

Een dag tevoren ben ik dan 70 jaar geworden. 75 minuten Wim Kan met Corry aan zijn zijde. 70 jaar leven - 45 jaar cabaret - anderhalve eeuw samen.

Zaterdag 21 juni 13.30 uur. Werkhuisje

De daverende dingen dezer dagen: Rob Tauber heeft tegen elke redelijke verwachting in engagement aangenomen bij... André van Duin. Zonder eerst even tenminste meneer Van Liempt te vragen. Zo zie je weer: vertrouw op niemand. Rob en Willemijn logeerden drie weken in onze studio Cap d'Ail en Ol leende hem renteloos de aankoopsom voor zijn huis in de Jordaan.

Maandag 23 juni 13.55 uur. Werkhuisje

Dubbele telefoon ochtend. Om 11.30 uur meneer Van Liempt. Johan Mattijssen komt bij ons in plaats van Rob. Even is er wel echt gejuicht. Hij is erg sympathiek en veel beter geluidstechnicus dan Rob. Nog een telefoon van meneer Van Liempt. Frans Rühl wil toch vanaf 1 september bij Frans Halsema gaan werken. Zelfs als wij er, wat bijna onmogelijk is, een betere aanbieding tegenover stellen. Hij wil weer ‘werken’. Helemaal ondersteboven ben ik er nog niet van. Meneer Van Liempt heeft een prima jongen op het oog. Daardoor zou dan zo'n soort interview met die jongen die altijd zo moet lachen, eens komen te vervallen.

Zondag 29 juni. Bijna 22.00 uur. In de grote kamer Kudelstaart

Gisteren prachtig middagje bij Sant en Ru en Herman en Rudolf. Onder de stolp van de mooie stolpboerderij vier persoonlijkheden. Zeer verschillend en soms hemelsbreed uiteen lopend. Veel gepraat over 16 januari 1981 in Luxor. Vijf kwartier Wim Kan kan toch niet zo goed. Misschien als titel: een uur Wim Kan. Maar meneer Van Liempt was vanmorgen niet enthousiast, vond het te veel: een uurtje met Wim Kan. Nou ja het is nog ver weg.

Donderdag 3 juli 16.05 uur. Werkhuisje

Al vanaf 13.00 uur in huisje bezig baasje te zijn. Gisteren Frans Rühl hier vanaf 14.00 uur in een Russische jeep. Mooi. Een ontmoeting waar ik mij al dagen op verheugde, want half jaar geen enkel echt contact meer met hem gehad. Ouderwetse middag. Frans vol gevoel voor de sfeer, alles ziend en erg gelachen. Om 18.30 uur wanhoop! Rien kon ons niet hebben. Na rijp beraad besloten thuis te eten. Helaas werd Ol er onaangenaam kribbig over tegen mij, maar Frans wist alles in goede banen te leiden. Prachtschotel door Rien om 20.00 uur nog gebracht, maar... koud, ijskoud, riep Ol zelfs agressief. Bleven tot 24.00 uur in de keuken zitten met licht uit. Frans genoot er geloof ik van. Ol viel in slaap.

Donderdag 10 juli 18.05 uur. Werkhuisje

Strontweer. In bed tot bij tienen liggen lezen. Kranten. Telefoon van meneer Van Liempt, een uur lang. Over Fred Kaps die ongeneeslijk ziek thuis in Utrecht ligt dood te gaan. Kaps had gevraagd of ik misschien op een cassettebandje iets tegen hem wilde zeggen. Een bijna ondoenlijke opgave.

Verder gesproken met Van Liempt over onder andere schadeclaim speedboat, Leidse Schouwburg bestaat 275 jaar, Telegraaf niet bezorgd, veiligheidsgordel in de auto voor Ol en... plotseling vertelde meneer Van Liempt mij de hele tournee ná Rotterdam. Was verbaasd toen ik dit allemaal (Leiden, Arnhem, Alkmaar, Amstelveen, Doetinchem) hoorde. Ik wist nergens van!

Donderdag 24 juli 14.52 uur

Gisteravond na het eten Rien en Ingrid met de katamaran hier aan de steiger. Beiden in surfpakken. Rien in wel erg zwart, maar Ingrid in prachtig blauw, de charme in eigen persoon. Glaasje wijn op het Westerterras. In het donker de speedboat met Arend en Karina op zoek naar de katamaran. Arend, Rien en ik met ons drieën in de kelder wijn uitzoeken. Gingen om 23.30 uur weg. Mooie driekwart maan. Bladstil. Stemmen over het water. Arends boot trok de katamaran. Onvergetelijke, uitzonderlijke sfeer. Sliep er slecht van, dat wel.

Zondag 3 augustus 11.00 uur. Westerterras

In de Telegraaf van gisteren een goede bespreking over het boek van Jons, waarover ik nu na een paar dagen lezen steeds enthousiaster word. Viruly eindelijk weer op zijn best en dat is nog steeds heel erg goed!

Maandag 11 augustus 16.05 uur. Werkhuisje

Vreemd verlangen: buiten slapen in een slaapzak op ons Westerterras, dat zou ik wel eens willen.

Tuf heeft vanmiddag een katoenen nachtpon in Leimuiden gekocht voor... zeven gulden. Ze ging er nu net in naar bed, zo intens tevreden. Welke vrouw zou vandaag zo blij zijn met een katoenen nachtpon van zeven gulden, terwijl de belasting haar aanslaat voor een vermogen van drie miljoen?

Maandag 25 augustus 14.38 uur. Ligstoel aan de rand van de Westeinderplas

De tendens op het Scheveningse strand begint nu langzaam te veranderen van: 'Wat hebben wij ouwejaarsavond genoten' in 'Komt u dit ouwejaar weer voor de televisie?'

Donderdag 11 september 11.00 uur

Staatsgreep in Turkije. Heerlijke avond in een uitverkocht Carré, Craig Rusell. Koninklijke ontvangst door Guus Oster die dag tevoren jarig was geweest (65!). Wij zaten op de vijfde rij naast meneer Dekker en zijn leuke vrouw, die vlot Engels spreekt en... verstaat! Driekwart van de voorstelling verstond ik niet en viervijfde begreep ik niet. In de tweede helft van de voorstelling liet Craig plotseling de spots op mij richten. Als 'pummel in Parijs' wist ik niet wat ik doen moest. Door de grond zakken was ondanks dat Carré een oud gebouw is moeilijk. Tenslotte toen zij of hij wel tienmaal had geroepen Wim Kan, toch maar opgestaan en haar of hem toegeklapt. In de pauze nog even met Guus over Craig Russell staan praten... Moeilijk mannetje. Tussen de schuifdeuren begonnen, maar wel grandioze schuifdeuren. Verdraagt totaal geen kritiek. Woont in een suite in het Amstel Hotel met zijn vieren (?) en had in vier dagen... *ƒ* 13 000, -(!) uitgegeven. Een beetje onwezenlijke voorstelling. Doordat hij van het eerste tot het laatste woord

volledig vrouw is en vrouw blijft, ontstaat er iets vreemds. Een figuur als Judy Garland is dan geen parodie meer, maar de zeer tragische Judy zelf die daar voor bij het voetlicht zingt van ‘Somewhere over the rainbow’... Carré heerlijk theater om echt uit te zijn, maar toch ondanks Guus zijn verzoek wil ik er niet optreden: ik kan daar mijn tempo in de conference niet aanhouden.

Maandag 29 september 8.20 uur. Kamer 10, Panorama Hotel, Nadrin, Ardennen

Hollandse meisjes: bent u meneer Kan? Wij komen u even vertellen dat wij straks uit La Roche de Herte af kanoën naar Marcourt en misschien nog verder. Gaat u mee? Er is een kano voor u. Geen tijd voor lang denken. Met gerust hart in zware, rode kano gestapt. Geweldige belevenis. Soms even moeilijk door laag water, stenen of stroomversnellingen. Was soms lekker de laatste, maar vaak ook in de voorhoede. Met vijf anderen driemaal geprobeerd een stroomversnelling omhoog te nemen. Lachten mij uit. Zonnige weilanden, hoge beboste heuvels, witte koeien en tien rode kano's in de rivier. Zou het vandaag alweer willen doen.

Vrijdag 3 oktober 3.45 uur. Enzian, Langwies

Ik ben (eindelijk) weer eens klaarwakker. Beetje verdrietig diep van binnen, omdat ik het paradijs aan de Ourthe verloren heb en ondanks het schitterende weer hier er nog niet zoveel of eigenlijk nog niets voor in de plaats is gekomen. Wilde Frans nog even bellen om te zeggen dat wij er waren en of er nog een kans was dat hij kwam, maar dat mocht alleen van Ol als ik het heel kort maakte, ‘want anders zit ik weer al die tijd alleen’. Rustig woordje met haar gesproken dat ik het bijzonder onaardig allemaal vond en behoorlijk egoïstisch. Maar ze begreep daar niets van. Toen gooide ze weer eens haar glas wijn om en de avond was voorbij.

Woensdag 8 oktober 13.05 uur. Enzian

Natte sneeuw, regenbuien. Grote envelop met post, door meneer Van Liempt opgestuurd, afgehandeld. Frans Rühl is met een gezelschap Polen (?) op tournee. Staat zelfs in Carré. Beetje boos dat Van Liempt mij daarover niets had verteld.

Donderdag 9 oktober 12.00 uur. Enzian

Mij zojuist pisnijdig gemaakt, omdat Ol het gewoon verdomt zich behoorlijk warm aan te kleden. Ze stond een half uur geleden op de Laube met een open hals te genieten van het mooie sneeuwlandschap. Gisteren tijdens wandeling voelde zij zich even niet zo lekker. 'Thuis' direct Medisch Engeltje gebeld, die het met Dick aan de meeluister, dacht ik, niet zo somber in zag. Gaf mij in elk geval weer een beetje moed.

Zondag 12 oktober 7.35 uur. Kamer 201, Hotel Schwanen, Rapperswil

Het regent recht en eerlijk. Melancholiek uitzicht. De boten liggen onbewogen te wachten in het haventje op de dingen die vermoedelijk niet zullen komen. Wat nu? Verdrietig een beetje. Diep van binnen zit iets niet helemaal lekker. Gisteren afscheid genomen van Langwies. Dagen van tranen en toch maar weer lachen achter de rug. De Enzian, dat mij eens zo lief en dierbaar was, is nu ontaard in een deprimerende omgeving. Ik weet niet of we ooit terug zullen komen...

Dinsdag 21 oktober 19.10 uur. In werkhuisje

Vanmiddag laat naar Scheveningen en in noodweer toch nog een reuze vreemde, charmante ontmoeting gehad. Twee meisjes die werkten in de buurt van Oslo en liftend even terug waren, gingen, toen geroepen werd 'wie wil met Wim Kan in de fontein?', spontaan in looppas erheen en erin. Met ons drieën gedanst om de dolfijn in de gietregen. Prachtmeisjes. Daarna gingen ze nog even in zee tot zowat hun middel. Er zou een interview met ze in het Vrije Volk hebben gestaan over het liften. Meneer Van Liempt doet moeite er aan te komen. Kan er geen touw aan vastknopen. Maar dat het twee mooie, spontane meisjes waren lijkt mij wel zeker.

Maandag 3 november. Avond

Vanmiddag om 16.00 uur bij meneer Van Liempt een bespreking gehad met Kitty Knappert en Ivo Niehe over oudjaar. Een programma voor de NOS met hoogtepunten van dertig jaar televisieamusement. Ol met 'Konijn is dood' en ik met 'In het kletsnatte Birmabos'. Neen, zei ik en ontvouwde ze een nieuw plan: collage

van mijn conference uit 73-76-79. Enthousiast ontvangen. Meneer Van Liempt om 18.15 uur zichtbaar op hete kolen.

Donderdag 6 november 15.30 uur. Werkhuisje Kudelstaart

Om 14.00 uur op de radio gehoord dat Pien, de vrouw van Hans Wiegel, vanmorgen bij een auto-ongeluk om het leven is gekomen. Meteen gestopt met mijn oudejaarscollage, waarin Wiegel uiteraard een hoofdrol vervulde. Vind in eerste instantie dat ik die geplande twintig minuten helemaal niet moet doen. Wim Kan op oudejaar betekent hoofdpersonen uit ons politieke leven min of meer belachelijk maken. Ben er erg van onder de indruk.

Dinsdag 17 november 10.18 uur. Kudelstaart

Te bed met Ol, koffie en storm. Twaalf grandioze werkdagen met werknachten aan vierentwintig minuten oudejaarsavondprogramma voor de NOS-collage gewerkt in dat kleine werkhuisje met twee taperecorders, één pick up, drie oudejaarsplaten en zes geluidsbanden. Schreef een nieuwe tekst voor ‘Waar gaan we in het nieuwe jaar naar toe’: ‘Zal die Reagan het redden?’

Maandag 23 november. Avond

Zenuwendagje. Om 13.00 uur meneer Van Liempt met de gouden koets voor de deur. Om 13.50 uur bij de NOS-studio, alwaar Ru al op ons wachtte. Prettige werksfeer met Nico Knapper, twee technici, Kitty Knappert, Hanneke Kock (charmant en aardig). Kortom fijne omgeving om tot iets te komen. Corry wel heel erg nerveus. Vergiste zich zeker wel tien keer in haar antwoorden bij ons scènetje, maar het zag er op de monitor allemaal erg leuk uit. Kerstboom, tafel met oliebollen en champagne. Zaterdag a.s. om 16.00 uur is de viewing. Ben er toch niet zo zeker van dat het allemaal leuk zal zijn. Ru, Sant en Frans komen hopelijk ook. Onverbiddelijk neen zeggen als een van ons het niet voor honderd procent goed vindt. Er hangt veel, te veel van af. 16 januari moeten we tenslotte weer beginnen met Luxor Rotterdam: Wim Kan in een ommezien (vondst van Sant).

Donderdag 27 november 19.10 uur

Vannacht wakker van 1.30 tot 7.30 uur. Tien maagtabletten ingenomen. Als een gek gewerkt aan de verandering van de oudejaarscollage. Kolonel Dinkels eruit en de autoscène met Van Agt erin. Een hele ingreep! Nico Knapper die ik had gealarmeerd, reageerde reuze aardig. Vanavond Ol weer mooi van de kaart, al beweerde ze van niet. Ze vraagt niet om wijn en niet om eten. Wat nou weer? Morgen het Medische Engeltje bellen.

Zaterdag 29 november 14.15 uur. Te bed met kruik

Heel niet zo lekker. Vannacht om 4.30 uur opgestaan. Cognacgroc gedronken. Ol wilde voor het slapen gaan geen champagne. Ik had een half flesje en twee mooie glazen al klaargezet bij het bed. Ze had ineens weer zo'n spierpijn. Terwijl ik haar insmeerde met Olgesal, viel ze in slaap. Ik ruimde vannacht om 4.30 uur het feestje maar weer weg. Zat in mijn eentje een beetje te huilen. Het levensfeestje met Ol is geloof ik toch ook wel voorbij. Afruimen maar. Heb soms ontstellende zin al die Vesparax tegelijk in te nemen. Maar Ol denkt geloof ik dat er nog iets komen zal.

Dinsdag 2 december 12.05 uur

Zojuist lange telefoon met meneer Van Liempt over Luxor proberen te verzetten en pas 4 april in Apeldoorn met het nieuwe programma beginnen.

Donderdag 18 december 18.50 uur

Video bekeken van NOS voor oudejaar a.s. en van de ene ergernis in de andere gevallen. Slechte versie van Wim Sonnevelds 'Frater Venantius'. Verkeerde overgang naar uitreiking Edison, slecht Teddy-en-Henk-Scholten-fragment, slecht Rijk-en-Johnny-fragment en... slecht interview van Ol zelf. Ongunstig. Moet er onherroepelijk uit. Slechte overgang naar Herman-van-Veen-ontvangt-Davidsring. Kortom gevoel van onzekerheid, vooral omdat alle fouten er pas 29 december uitgehaald kunnen worden. Gevoel van 31 december staan we voor het blok. Zootje dilettanten die NOS of wie dat dan zijn.

Meneer Van Liempt hier naar toe gekomen en ontdekte de montagefout van 'De tijd stond even stil'. Belde met Kitty Knappert,

die, hoe kan het anders, juist dat interview van Corry zo prachtig vond. En iedereen in de studio. Nou ja, dat soort gelul ken ik nou wel.

Vrijdag 19 december. Middag

Bericht van Kitty Knappert. Ze meldde per telefoon aan Kees van Liempt dat, als het interview mevrouw Kan (58 seconden) er uit zou moeten, dat *ƒ* 18 000, - zou kosten en drie dagen werk. Geloof er geen woord van en had gelijk mijn stress-gevoel weer terug. Wilde, en wil dat nog, de hele NOS-studio in brand steken en daarna in de lucht laten vliegen. Dit oudejaarsprogramma van de NOS is in wezen één grote chantage. Als je nee had gezegd, hadden ze tussen twintig slechte opnamen van dikwijls goede artiesten Ol met 'Konijn is dood' uit de lucht laten vallen en mij in korte broek 'Kletsnatte Birmabos' laten zingen en dat alles voor niets. Want geld voor zo'n programma hebben ze niet.

Zaterdag 27 december 22.03 uur. Kamer nog vol Kerstmis, Kudelstaart

Ru was hier van 13.00 tot bijna 16.00 uur. Zeer ernstig gesprek onder vier ernstige, oude ogen. Ru had Seth kerstavond op televisie gezien en vroeg zich af of 'überhaupt' de formule conference-liedje-conference-liedje niet zou hebben afgedaan. Vraag ik mij ook af. Wordt het geen tijd om te gaan. Maar volgens Ru vindt Sant dit allemaal onzin. Maar de twijfel knaagt mij aan het hart. Zullen we 13 februari wel starten met een nieuw programma? En als het niet honderd procent goed is. Stoppen? Voorgoed?

Maandag 29 december 16.30 uur. Werkhuisje

Doodmoe terug van weggeweest naar NOS-Hilversum. Een dieptepunt in de NOS-organisatie. Moesten precies om elf uur in de studio zijn, maar... men was de vleugel vergeten. Na anderhalf uur kwam er een piano! Toen was iedereen al in tijdnood gekomen. Vlug, vlug, vlug zat in de lucht. Deed mijn conference tweemaal, maar daarna was er geen tijd meer om het hele programma nog een keer te zien en eventuele veranderingen aan te brengen. Hier viel niet tegen te vechten.

Nico Knapper een geweldige man om mee te werken. Hij hakte

zondag de knoop door en Kitty zou blij zijn met de twee-minuten-conference. Om 14.00 uur doodmoe weer thuis, maar met een vaag gevoel: het was misschien toch wel goed. Het kan met de wind mee, met God en Nico Knapper misschien leuk worden. Verder vanmiddag thuis gebleven. Klepzijker aan de deur met grote, witte auto die champagne bracht van de NOS.

Woensdag 31 december 19.30 uur. Wildwal

De grote vraag: zal ik stoppen of zal ik doorgaan. To be or not to be. Het gaat om de vraag, niet om het antwoord. Van Liempt zegt doorgaan! De strooien hoed van Chevalier en Lou Bandy blijft eeuwig drijven op de woelige baren. Ru zegt: ik weet het niet, soms denk ik dat de formule heeft afgedaan. Frans... moet hem nog vragen.

1981

'Wim Kan in een ommezien'. Bij het maken van zijn nieuwe programma kiest Kan, geïnspireerd door de sfeer van de oudejaarsopnamen, voor een nieuwe formule. Twee voorstellingen op één avond. Aanvangstijden acht uur en tien uur. Het programma komt na veel aarzelen, uitstellen en tegenslagen slechts moeizaam op gang. Het is vooral aan het doorzettingsvermogen van meneer Van Liempt te danken dat de première toch nog voor de zomer op 3 april in Schouwburg Orpheus in Apeldoorn plaatsvindt. De samenstelling van het kleine gezelschap is als vanouds; alleen is Johan Mattijsen teruggekeerd op zijn geluidsplaats. Het programma mag anderhalf uur duren, maar loopt voortdurend uit; het publiek voor de tweede voorstelling staat dan al ongeduldig te wachten in de foyer. Wim Kan is nu zeventig jaar, zijn vrouw tachtig en in het openingsliedje zingen zij: Samen zijn wij honderdvijftig lentes jong. 108 dagen na de verkiezingen komt er op 11 september een nieuwe regering in een bijna onmogelijke samenstelling: het tweede kabinet-Dries van Agt. Den Uyl neemt genoegen met het vice-premierschap. Aan Jan Terlouw als leider van D66 met zeventien zetels (*zetelbinkie*) de grootste winnaar van de verkiezingen de moeilijke taak om als minister van economische zaken de regering in balans te houden. Enkele dagen na de installatie is het al mis en na een maand moet het uiteengevallen kabinet door twee informateurs gelijmd worden. Een aanslag op Reagan, een aanslag op de Paus. De Amerikaanse gijzelaars komen na 444 dagen vrij.

Ook de serie in Amsterdam wordt door enige weken uitstel getroffen. Maar als Kan dan eenmaal speelt, bereikt hij de absolute perfectie in zijn kunnen als conferencier. De VARA wil een televisieprogramma maken rond Kan's vijftigjarig toneeljubileum, maar een overenthousiaste televisiedirecteur brengt het nieuws buiten de gemaakte afspraken om wat al te snel in de publiciteit en Wim Kan ziet terstond van zijn medewerking af. Omdat Kan zo op zijn absolute top staat wordt in eigen beheer met de faciliteiten van Joop

van den Ende het hele programma op beeldband vastgelegd ‘voor je ken niet weten’. Als Aad van den Heuvel Wim Kan een drietal weken voor het oudejaar uitnodigt als een van zijn gasten in de ‘Alles is anders show’, doet Kan een opmerkelijk tegenvoorstel: hij als enige gast met een interview dat ongemerkt overgaat in toch een conference. Kan heeft de vragen al klaar. Zo krijgt de KRO en niet de VARA Wim Kan op oudejaarsavond.

Dinsdag 6 januari 4.00 uur. Kudelstaart

Ol ligt hardop te dromen van ‘dat zal mijn man nooit goed vinden’ en ‘wat een nep, dat is oplichterij’. Kortom, zo denk ik nu, de onrust is ook min of meer over haar gekomen. De verwarming luistert niet naar zijn thermostaat reëel gezien, maar binnen bij mij is het ongeveer dezelfde situatie. Ben het om de vijf minuten totaal niet met mezelf eens. Denk elk half uur iets anders. Zit met dat grote probleem (vanaf de maan gezien is het totale onzin!) spelen of stoppen. Zondag lang op de Wildwal gebleven. Om 13.00 uur zelfs nog een poging tot wandelen gedaan, maar de overbevolking had zich verplaatst naar de Posbank en de parkeerplaatsen rond de Onzalige Bossen.

Gistermiddag om 16.30 uur bij meneer Van Liempt. Eindeloos gepraat over de oudejaarsavond. Wel of niet meegespoeld in de overstroming van machteloze ongein van Joop Doderer, Piet Bambergen en Rita Corita? En tot niets anders gekomen dan de conclusie dat ik rond mijn zeventigste verjaardag geen weekje naar Engelberg of zo zou kunnen en nauwelijks een paar dagen naar de Wildwal vanwege de start van het nieuwe programma op 13 februari. En geen zinnig argument om niet te starten, schoot mij te binnen. Een voettocht naar Peking begint ook met de eerste schreden en als je die niet zet kom je d'r nooit. Een mooi Plesman-achtig beeld, maar wat nu? En dan de verdere wereld. Polen. Midden-Oosten. Iran. Amerikaanse gijzelaars. Ol moet 28 april tachtig worden. Samen zijn wij honderdvijftig lentes oud. De laatste mooie dagen? Ik denk het wel. ‘Gauw, gauw, gauw nog wat genieten?’

Zaterdag 10 januari. Avond

Toch met Ol om 14.15 uur vertrokken naar Scheveningen. Tuf bij mevrouw Van Liempt afgezet. Ik alleen het strand op. Ol met mevrouw Van Liempt samen tegen meneer Van Liempt. De overwinning stond van te voren al vast. Van Liempt capituleerde. Tournee van 13 februari tot en met 4 april zou één jaar worden uitgesteld en 10 april zouden wij in Rotterdam, Luxor starten. Hij zou volgende week naar de dokter gaan en misschien daarna veertien dagen op vakantie. Toen ik om kwart voor vier binnenkwam, zwaaide Van Liempt met mijn papier, het nieuwe speelplan, terwijl hij zei: Chamberlain. Later toen Ol en mevrouw Van Liempt even samen

zaten te praten, probeerde hij toch weer via allerlei steekhoudende argumenten mij te bewegen alleen Apeldoorn (dat meldde dat de vier voorstellingen praktisch al vol waren) en Doetinchem te bespelen. Toen Ol dat hoorde, was de boot aan en nam ik vlug dat onzalige plan voor mijn rekening.

Maandag 12 januari 12.50 uur. Terug in de bedstee

Belde vanmorgen met meneer Van Liempt. Hij was zeer kortaf. Dikwijls totale stilte. Vertelde hem een mooie grap voor het voorleesbord (muis en vleermuis). Maar hij lachte niet en zei alleen ‘o ja’. Desinspirerend. En ja hoor, tot slot kwam hij weer met belachelijk soort argumenten waarom het zo mooi zou zijn als we na april Rotterdam, toch nog... in mei op tournee zouden gaan. Bijna werd ik pisnijdig.

Donderdag 15 januari 10.05 uur. Wildwal

God gaf mij sneeuw op mijn verjaardag
en Olle zes champagneglazen
Ik zat op allebei te azen
en dacht: ze zijn toch reuze aardig.

Zeventig worden is geen bijzondere prestatie. Als ik mijn adem had ingehouden, was het niet gebeurd.

Vrijdag 16 januari 10.30 uur. Wildwal

De klok waarop meneer Van Liempt altijd belde, maar gisteren heb ik hem dat verboden tot minimaal maandag a.s. Hij moet rustig aan doen. Maar dat kun je beter tegen een muur zeggen. Besloten hier wegens dikke sneeuw voorlopig te overwinteren. Geheel unieke sfeer waarin ik vannacht slíep en zonder middelen.

Donderdag 29 januari 18.45 uur. Wildwal

Telefoon van meneer Van Liempt. Hij was gisteren bij de professor geweest. Alles OK. Niks aan de hand. Over ‘niet werken’ werd niet gesproken zelfs. Zijn nu van plan of 16 april in Rotterdam te beginnen of 3 april in Apeldoorn en dan tot de 25ste bezetten, een zogenaamde tournee.

Dinsdag 24 februari 5.54 uur. Wildwal

Opgeschrikt door een staatsgreep in Spanje. Vermoedelijk wordt tot op dit moment het hele parlement gegijzeld, want dat was juist in vergadering toen zo'n tweehonderd fascistische (?) politie- of legerofficieren het gebouw binnenstormden. Probeer zo om zes uur, nieuws op de radio, wat meer daarover te horen. Ru van Veen zegt af en toe: het grote gesodemieter is nu begonnen en ik weet helaas wat hij bedoelt; zonder dat je het merkt zit je midden tussen zieke en oude mensen. Lichtpuntjes? Altijd weer... je werk! Het programma begint al een gezicht te krijgen.

Silhouettenproloog
Lange conference
Schaapherders
Scènes met Frans
Lange conference
Bajesliedje
Grappenbord
Slotliedje

'Is er dan geen plaats in de Bijlmerbajes' geweldig ontvangen. Ik had er vier coupletjes van klaar, toen Ru zei: daar kun je wel tien coupletten van maken. Een unieke opmerking van de man met de gevleugelde zin na afloop van de voorstelling: je wordt weer laat.

Vrijdag 27 februari 9.15 uur. Wildwal

Zonnige wintermorgen. Sfeer. Gisteren mooie dag. Lange telefoon met meneer Van Liempt, later dito met Frans! Vol enthousiasme en 'gretig lachend' om mijn grappen. Toen alleen uitgereden om te wandelen. Ol bleef thuis 'Silhouettenliedje' studeren met de bandrecorder. Een uur schitterend gewandeld, daar waar ik nog nooit was geweest. Bij de vijver van de lagere school Rozendaal was een jongen aan het ijs piepen. Mooi. En was er met één been al driemaal doorheen gezakt. Vol trots liet hij het mij telkens zien. Meisje van donderdag op de schaats kwam met twee honden voorbij. Gezellig staan lachen en de verrichtingen van de jongen op het ijs gadegeslagen. Eigenlijk wilde ik ook wel door het ijs zakken.

Donderdag 5 maart. Avond. Kudelstaart

Geweldig goede bespreking met Harry Wich in Hotel des Indes op het Lange Voorhout gehad. Mooie sfeer Des Indes. Nog uit de tijd dat wij Maleis kenden en Frans spraken. Soort half deftige half joviale gerant die Ol via mij een roosje aanbood, voor m'n 'verloofde,' zoals ie zei. Harry, zo uit de generale van de 'Dreigroschenoper' even naar de overkant gekomen, omdat wij alweer in tijdnood zaten. Schakelde zich geniaal om, luisterde half naar de teksten van het proloogje en de 'Schaapherders', maar bedacht meteen een medaillon voor de silhouetten. Gewoon een vondst. En ontwierp tussen twee glazen landwijn en twintig bitterballen in iets enorm leuks voor de grote, stille heide. Toen holde Harry weer terug naar de Dreigroschen met zijn tien centimeter dikke lichtboek voor honderd taferelen of zoiets. Toch wel echt een genie!

Vrijdag 6 maart. Nacht 0.30 uur. In bed Kudelstaart

Vanmiddag anderhalf uur op zolder met Ol samen de schaapherders aangekleed. Werd een succes, geloof ik. Ouderwets leuke samenwerking ineens weer. Ol had de kostuums zelf bedacht. Erg goed en inspirerend. Van 16.00 tot 18.00 uur op Scheveningen met meneer Van Liempt aan de openingsconference gewerkt. 's Avonds nog aantal dingen van de video geplukt die zich lenen voor een parodie: Neelie Smit-Kroes, 'Wie van de drie', Fred Emmer, Den Uyl, Pelleboer en Luns. Het is vijf voor één nu. Ga proberen te slapen. Heb het gevoel dat de wereld nu wel zo'n beetje bezig is te vergaan. O Heer dat koninkrijk van U, komt daar nog iets van? Maar het programma staat nog steeds recht overeind, voor zolang als dat duurt.

Dinsdag 10 maart 7.40 uur

Ben al weer vanaf half zeven wakker. Schreef tot nu toe zes coupletten voor het 'Bijlmerbajes'-liedje geheel in W.K. stijl. 1. zeehonden 2. olievervuiling 3. Lekkerkerk 4. voetbalfans 5. Spanje staatsgreep en 6. krakers in Nijmegen.

Vrijdag 13 maart

Dertig jaar geleden vertrok ik op dezelfde dag en dezelfde datum in krijgsgevangenschap. Zojuist ontvang ik een pamflet van het KNIL.

Er is nog nooit één cent betaald van het salaris waarop krijgsgevangen militairen recht schijnen te hebben. Wel kregen de gegijzelden van Wijster (tien dagen in de trein) *ƒ* 9000, -. Ons werd voor 1250 dagen gijzeling *ƒ* 7500, - aangeboden. Luns gaf de drieëneenhalf miljard herstelbetalingen van Japan... aan Indonesië cadeau.

Is er dan geen plaats
in de Bijlmerbajes
voor dat gajes.

Zondag 22 maart

Ik heb drie medewerkers die zó verschillen van opvatting dat, als wij met ons vieren aan tafel zouden gaan zitten, er totaal niets uit de bus zou komen (Wout van Liempt, Ru van Veen, Frans Rühl). Vandaar dat ik als een forens tussen hen heen en weer reis.

Maandag 23 maart 21.00 uur. Wildwal

Telefoon: Ru! Ziek! Heeft voor de derde maal geen stem en moeilijkheden met slikken. Bang voor longontsteking. Ik verbood hem naar Apeldoorn te komen, waar om half twee vanmiddag de generale repetitie zou plaatsvinden. Paniek bij meneer Van Liempt. Wij stonden zelf om 14.15 uur voor Orpheus: Harry Wich, Frans, Johan. Meneer Van Liempt: allemaal nog druk bezig. Niemand had Ru of ons nog gemist. Welkomstbloemen van Orpheus in de kleedkamer. Prima werksfeer. Prima directeur Stans van wie alles kon en alles mocht. Om ongeveer half vier stonden Ol en ik op de anderhalve meter hoge praktikabel te zingen: ‘Want samen zijn wij 150 lentes oud’. Klaar voor het changement van ‘Silhouetten’ naar zichtbare figuren. Op tijd trokken ze het witte silhouettendoek omhoog. Dat bleef haken aan de onderkant van de praktikabel en voor iemand begreep wat er precies gebeurde, viel Ol achterover van het podium, op haar rug!!! Ik probeerde haar nog te grijpen, maar doordat de hele praktikabel achterover kiepte, vielen wij allebei en had ik geen schijn van kans. Einde van de voorstelling flitste het door mij heen, einde van onze carrière. In zestig seconden ongeveer stond al wat in de schouwburg werkte om ons heen. Ik denk niet dat ik dit beeld van Ol in feestjurk met feesthoed op haar rug op de grond liggend ooit zal vergeten. Binnen vijf minuten begreep ik wel dat ze niets gebro-

ken had in elk geval. Ol weer als een rubberpoppetje en niet de bijna tachtigjarige vrouw met een gebroken heup. Stuitje bezeerd, spierpijn. Een kwartier later stonden wij weer samen op diezelfde praktikabel... ‘want samen zijn wij 150 lentes oud’... te zingen en de generale repetitie zonder Ru ging ‘rustig’ verder.

Woensdag 25 maart 6.15 uur. Wildwal

De afgelopen dag stond in het teken van telefoneren met meneer Van Liempt over Ru (plaatsvervanger?) en werkschema. Ik bel u zo terug, was hét zinnetje.

Vrijdag 3 april 0.15 uur. Kamer 104, Keizerskroon, Apeldoorn

Om 13.00 uur boven in de kleedkamer de borden gemaakt samen met meneer Van Liempt en van 14.30 tot 16.00 uur op het toneel de borden voorgelezen aan meneer Van Liempt die in de zaal zat. 's Avonds première. De eerste voorstelling een bittere teleurstelling. Liep niet. Tweede voorstelling al een stuk beter, maar tevreden ben ik nog lang niet. Er zit een fout in de opzet van het ‘Bijlmerbajes’-liedje. Het werkt nu ernstig in plaats van grappig. Tweede voorstelling het voorleesbord van stal gehaald.

Zaterdag 11 april. Avond. Kamer 36, Hotel Carelshaven, Delden

Vanmiddag om 14.00 uur in het Concertgebouw Hengelo een extra repetitie met Frans en Johan. Uitermate prettige sfeer. Eerst conference opgenomen voor na Pelleboer-nummer en de inleiding voor Luns. Toen een nieuwe scène bedacht, doorgepraat en gerepeteerd. Geen ‘Telebingo’, maar ‘Weet je weet-je’ met tot slot de grap ‘Das Kapital’ van Karl May (weinig indianen). Allemaal wildenthousiast. Viel vanavond als een baksteen! Tweede voorstelling lag het nummer er al weer uit. Nieuwe versie van ‘Weet je nog wel oudje’ deed het wel beide keren erg mooi. Toch kreeg ik vooral de eerste voorstelling niet cadeau. Ru liet mij na ‘Luns’ en ‘Waterdicht vergiet’ weer mooi barsten. Ik kwam uit de coulissen terug in een nietszeggende grafstilte. Pisnijdig, maar wist bij slot eerste voorstelling, handen geven, mezelf mooi te beheersen en vroeg beleefd om wat steviger naspel straks bij de tweede voorstelling (wat ook niks voorstelde). Geheel toch wel min of meer succesvol.

Zondag 19 april. Eerste Paasdag. 11.55 uur. Wildwal

Af en toe storm. Totaal nu tien voorstellingen gespeeld. Na de eerste zeer zware, moeilijke voorstelling in Arnhem en de tweede daverende succesvoorstelling hier thuiskomend het absolute gevoel gehad mij aan beide voorstellingen te hebben vertild. Elke avond nog veel veranderingen die het geheel steeds meer succes geven. Moet nu al niet meer denken aan die vreemde première in Apeldoorn zo vol tegenslagen, maar uiteindelijk spelen we dan toch...

Maandag 20 april. Tweede Paasdag. 5.45 uur. Wildwal

Vanaf half drie al weer wakker. Doodmoe. Onrustgevoel. ‘En nog kan Gijs van de pillen niet slapen.’ Lusten ze geen twee voorstellingen op één avond in Arnhem? Waarom was het lang niet uitverkocht? Waarom verscheen er tegen alle afspraken in toch al een zuur artikel (ik geloof in de Arnhemse Courant) met de kop ‘Veteraan Wim Kan smijt zijn programma de zaal in’. Door mevrouw Pruis goedbedoeld samen met een prachtig paasei op de Wildwaltafel gelegd. Ol las helaas het artikel en zei dat het grappig bedoeld was. In elk geval in mineur naar bed met steeds het gevoel dat het te zwaar voor ons is. Nu zou ik zeggen: het liefst, cancel ik heel Den Haag deze zomer. Ik heb er gewoon geen lol meer in en dan moet je stoppen. Misschien alleen nog drie maanden Amsterdam en dan niets meer...

Zondag 26 april 13.40 uur. Wildwal

Thuiskomend van de laatste voorstellingen een prachtige ree zo in de autolichten. Liep langzaam bij ons de heuvel op. Sensatie! In Doetinchem twee dagen, vier voorstellingen, na het gedoe met Joke een nieuwe kleedster, serieus en snel. Hele sfeer in Amphion buitengewoon prettig. Aardig personeel. Zelfs Ru enthousiast. Vrijdagavond kwam Sant mee, die tweemaal de voorstelling zag: Wim Kan op zijn best. Allemaal prettig, maar het blijft zwaar. Zwaarder denk ik soms dan één heel programma. Waarom is een mysterie. Zou ook nooit meer terug willen naar één avondvullend programma. Na afloop niet echt moe, zou nog een derde kunnen spelen, maar de volgende dag ben ik geradbraakt. Als ik dan wakker word, doet alles me pijn. Na veertien voorstellingen heb ik het vage gevoel dat het programma al in bloei staat.

Maandag 27 april 11.15 uur. Wildwal

Bedekte luchten, maar een beste stemming. Beiden, Tuf en ik hebben weer een gezond gevoel. Gisteravond vragenvuur van 'Televizier' gekeken dat geheel onverwacht doodzielig eindigde, toen een egocentrische baardklootzak aan Wiegel (!) ging vertellen: ik ben nu een half jaar weduwe, ik bedoel natuurlijk weduwnaar met twee kinderen en nu krijg ik geen vergoeding voor het wegvallen van mijn vrouw. Wiegel zei nog zoiets als: ik geloof dat u die vraag beter niet aan mij kunt stellen en barstte toen als een kind in tranen uit. Een diep menselijke tragedie plotseling keihard op die kouwe rotbuis naar voren gebracht. Den Uyl pakte de hand van Wiegel. Een lange sympathieke man ging tussen de camera en Wiegel in staan. Jaap van Meekren, Jan Terlouw en de anderen wisten ook niet hoe het verder moest. Einde van de uitzending. Het was overigens de laatste vraag. Alles kwam, op mij althans, over als kinderen die anderhalf uur lang een grote mensenspel hadden gespeeld en nu ineens voor een miljoenenpubliek per ongeluk laten zien dat ze toch gewone kinderen waren gebleven, met gewoon weggedrukt menselijk verdriet.

Dinsdag 28 april 19.30 uur. Wildwal

Zojuist terug met de nu tachtigjarige Tuf van een stille wandeling. In regenachtig weer haar verjaardag gevierd. Gisteravond om elf uur, want met die zomertijd hebben wij eigenlijk niets te maken, ontplofte plompt de mooiste fles champagne ter wereld. Hele dag niet van Ols zijde geweken. En nu 37 minuten in het Carolinalaantje onder plu gezellig gewandeld. Samen.

Maandag 11 mei 16.40 uur. Werkhuisje

Ik zit nog in mijn pyjama. Angina. Nu toch echt. Weet het wel zeker. Vannacht een vreselijke nacht gehad. Zo ontzettend benauwd. Kon bijna niet meer slikken. Vanmorgen gevoel van echt doodziek. Begon toen op eigen idee maar aan mijn anti-anginakuur.

Woensdag 12 mei 18.15 uur. Werkhuisje

Zojuist in de radio gehoord dat er een aanslag is gepleegd op de Paus. Verder vandaag gelezen over de oorlogsdreiging in het Mid-

den-Oosten. Israël tegen Syrië, terwijl de Sovjetunie zou hebben verklaard haar verdrag van verdediging van Syrië volledig na te zullen komen. De Sovjetunie bereidt een blitzkrieg voor via ervaringen opgedaan in Afghanistan. Daar gaan we dan maar weer fijne wereld! En wij maar kinderen maken.

Vrijdag 22 mei 3.15 uur

Drink nu een cognacgroc. Regen tegen de ramen. Gezondheidsproblemen met Ol lossen zich op in alcohol. De wereld waarvan ik mij de laatste tijd steeds verder verwijder, wordt weer roze. De mensen die er op zitten worden weer aardiger. Eigenlijk moest je zonder alcohol of drugs altijd in zo'n wat rozige stemming zijn, wil je nog lang niet zeggen: 'Waar liggen die veertig Vesparax ook al weer?'

Dinsdag 26 mei 20.40 uur

Vandaag stemt Nederland. Ol en ik niet. Ter elfder ure stuurde Wiegel ons nog een kaartje: u gaat toch ook stemmen?, maar beiden hadden we er tenslotte toch geen zin in. Stemmen op Van Agt of Wiegel zie ik als verraad tegenover mijn diepste overtuiging: geen kernwapens en geen kerncentrales. Zitten nu televisie te kijken en mijn eerste conclusie is misschien voorbarig. Maar nu wordt Van Agts CDA de grootste partij zonder dat wij daaraan hebben meegewerkt, wat ik niet graag op mijn geweten zou hebben. Ik had mijn stem willen geven aan een sympathieke Den Uyl of Terlouw wegens hun anti-kernopstelling, maar de manier waarop zij zich in de verkiezingscampagne gedroegen is mij tegen gaan staan. En omdat mijn voorkeur, mijn sympathie nergens in één persoon wordt verenigd, ben ik heel bewust niet gaan stemmen en heb daar tot nu toe nog geen spijt van.

Vrijdag 29 mei 6.30 uur. Kudelstaart

Vroeg opstaan is een van de niets kostende, grote mogelijkheden van dit leven. Dikke dauw ligt een halve meter hoog op het landgoed. Ik opende mijn gesloten horizon door één cognacgroc. Doe dat wel vaker. Voel dan een heel klein beetje wat drugsgebruikers voelen, denk ik, er gaan horizonnen open. Om de vijf minuten roept Ol: dag ventje. Uit het Chinees vertaald betekent dat: kom je nou!

Gisteren hemelvaartsmiddag naar de film ‘Lily Marleen’ van Fassbinder geweest in Babylon Centraal Station Den Haag. Frans, Tuf en advertenties zeiden of suggereerden dat het hier ging om het leven van Marlene Dietrich, mijn heimelijke idool uit mijn jeugdjaren. Daardoor zat ik tot de pauze steeds te denken: wat heeft dit nou in godsnaam met Marlene te maken. Het bleek tenslotte dan ook een misverstand. Ik denk dat dit zo'n verwarring heeft geschapen dat ik de helft van de filmbeelden telkens weer niet helemaal begreep. Overigens een ontzagwekkend schitterend griezelig monument van de nazi-oorlog. Een van de eerste tot de laatste minuut adembenemende film met als Leitmotiv het achtregelige oorlogsliedje ‘Lily Marleen’ (geliefd bij vriend en vijand).

Vrijdag 29 mei 17.50 uur. Werkhuisje

‘Een zekere heer uit Noordwijk stuurt teksten’ ter beoordeling. Onder elke tekst staat: alle rechten voorbehouden en geregistreerd te Leiden onder nummer zoveel. Maakt een afschuwelijk irritante indruk. Alsof je al zijn teksten vanavond nog stiekem ten gehore denkt te brengen... In die trant hem ook geantwoord.

Zondag 14 juni. Avond. Kamer 604, Hilton, Basel

Diner op het terras van Schweizerhof. Ineens opvallend veel Nederlandse journalisten. Er bleek een grote bijeenkomst van internationale banken (vandaar dat alle hotels vol waren!) onder leiding van onze Jelle Zijlstra. De journalisten stonden nu te wachten op een persconferentie die hij na afloop van het diner zou geven. Doet u hem s.v.p. onze groeten, zeiden wij voor de grap tegen de verslaggever van het Algemeen Dagblad en vertrokken slenterend richting óns Hilton-hotel. Nog geen drie minuten later kwam ‘Jelle’ ons achterna met zijn vrouw. Reuze aardig en hartelijk. Wilde ons even juist hier in het internationale Basel de hand schudden en of wij op het Frederiksplein eens op een middag een boterhammetje met hem kwamen eten!!! Maar wij moesten het wel echt zeker beloven. Kortom, we moesten het ter plaatse beloven. Hartelijk afscheid genomen. Leuke ontmoeting.

Woensdag 17 juni 19.23 uur. Kamer 22, Panorama Hotel, Aeschlen

Telefoon van meneer Van Liempt met het bericht: Cor Lemaire is overleden... Toch wel even bij stilgestaan. Veel van ons Indische leven zat aan hem vast. In de goeie, slechte dagen was hij een door en door fatsoenlijke, eerlijke vriend. Soms wel eens iets te eerlijk misschien. Wij groeiden na de oorlog uit elkaar en verloren tenslotte elkaar volkomen uit het oog. Zo gaan die dingen.

Maandag 29 juni 6.30 uur. Kudelstaart

Storm uit het noorden. Vakantie is fijn, thuiskomen is fataal. Beiden daardoor kribbig en weg huwelijksfeest. Om half acht Rien hier met prachtige vis- en groenteschotel. Ik zei in volle zekerheid: als Rien straks komt, laat niet merken dat wij onze trouwdag vieren. Proost, zei Ol dus, op onze 48-jarige trouwdag, waar Rien bij zat. Om half twaalf probeerde ik nog het feestje te redden door Jenny Areans gelukwens aan Ols tachtigste verjaardag op mijn cassetteradio af te spelen. Had het zelf nog nooit gehoord, maar Van Liempt, Ru en Sant vonden het erg leuk. Maar Ol zat treurig en triest te kijken. Geen lachje kon er af. Succes bleef uit. Toen nog maar een glaasje wijn gedronken en over half één toch hand in hand gaan slapen.

Zondag 9 augustus 21.10 uur. Kudelstaart

Tot op heden las ik nog steeds niet één kritiek, ook niet de volgens zeggen zeer goeie in de Volkskrant. Zou ik eindelijk wijs zijn geworden? Van de acht voorstellingen nu minstens zes met bovenaards succes. Alleen gisteren eerste voorstelling doodse stilte bij de conference tot de schaapherders. Debaculeus! Daarna in stijgende lijn en tot slot zeer goed, zeer tevreden. De tweede voorstelling met anderhalf glas sherry begonnen.

Zondag 16 augustus 18.50 uur. Werkhuisje

Noordwesterstorm. Gisteravond tien minuten voor aanvang de schrik van mijn leven. Nam nog even snel met meneer Van Liempt in de Liegewagen de borden door en kreeg een blackout. Merkte zelf min of meer dat ik het had. Vroeg bij voorbeeld: wat is er met Viola van Emmenes aan de hand? Moet ik daar iets over zeggen? Ik

had drie zinnen opgeschreven en wilde die nog gauw ergens op de borden zetten, maar kon mij absoluut niet meer herinneren waar dat zou moeten. Zei telkens volgens meneer Van Liempt: maar dat zeg ik toch allang niet meer... Ging wazig naar boven om mij aan te kleden. Toen trok het twee minuten voor wij op moesten ineens weer weg. Herinnerde mij precies de 'Silhouetten'-tekst en 'We zouden er mee stoppen'-liedje en speelde een heel erg goede eerste voorstelling. Val nu telkens bijna in slaap.

Dinsdag 18 augustus 15.00 uur. Werkhuisje

Brief ontvangen van Peter van Bueren. Een suikerzoet aapje kwam na een lange inleiding uit de mouw... hij wou zo erg graag een... interview.

Zondag 23 augustus. Middag

Vier grote, succesvolle voorstellingen gespeeld. Meneer Van Liempt zei: vier gave kievietseitjes in één nestje. In den beginne was de aarde woest en ledig... zo voel ik mij nu steeds vrijdagavonds om acht uur. Vandaag de hele dag min of meer voor lijk gelegen. Te moe voor wat dan ook.

Dinsdag 8 september 15.15 uur. Ligstoel

Zit op mijn nu toch weer dikke buik. Gebrek aan beweging. Belachelijk moe. Steeds helemaal of half in slaap. De rekening opmakend van twintig voorstellingen in tien dagen Koninklijke Schouwburg, Den Haag; zelden of eigenlijk nog nooit zo'n fantastisch succes bij het Haagse publiek gehad. Zeker driekwart van de voorstellingen lagen wat de reacties betreft ver en ver boven de middelmaat. Steeds meer druk op de kassa. Laatste vier voorstellingen waren tien dagen tevoren of zoiets totaal uitverkocht. Samenwerking met technisch personeel onder leiding van Leo van der Zalm geweldig. De directeur Frans van der Veen een nietszeggende, handkussende slobberfiguur. Laatste avond was hij letterlijk nergens; geen afscheidsbloemetje of woord kon er blijkbaar af. Heimwee naar Guus Verstraete en Bob van Leersum. Wie zoekt een directeur voor de mooiste schouwburg van het land?

Zondag 20 september 13.30 uur. Werkhuisje

Woensdag een bespreking gehad met Joop Koopman en Nico Knapper. Plannen voor een VARA-documentaire over vijftig jaar Wim Kan op het toneel. Na enig aandringen, vol begrip, toegestaan dat ik dan in de vorm van enkele interviews zou meedoen. (Want zonder W.K. zouden het dia's worden met een ingesproken tekst.) Goed. Maar tussen 1 oktober en 20 december moet u niets of bijna niets van mij verwachten. Deze hele bespreking werd achterhaald door het VARA-persbericht van tv-hoofd Maurice Koopman op donderdag: grote tv-show met optreden van W.K. Daardoor werd vrijdag, toen de kranteberichten in AD, Telegraaf en Parool verschenen, tot een vervarade dag. Vijf telefonen met meneer Van Liempt. En tot dit ogenblik wacht hij nog steeds op een VARA-telefoon waar Maurice Koopman zal zeggen hoe de VARA een tegenbericht zal laten uitgaan. (W.K. zal niet optreden in de documentaire, maar alleen interviews maken, misschien.) Daarom heden al gebruik gemaakt van mijn VETO-recht.

Dinsdag 6 oktober 18.22 uur. Werkhuisje

Sadat, president van Egypte, vermoord. Een NLM-Fokker stortte vanmiddag om bij half zes neer bij Klundert. Eindelijk tien minuten in het werkhuisje. Ol en ik zijn nu verbonden door de intercom, te leen even van Rien. Ol kan mij vanuit haar bed opzoemen. Theoretisch kunnen wij even praten (via de toets talk), maar in de praktijk komt daar niet veel van terecht. Vandaag voor het eerst geen Medisch Engeltje aan Tufs bed. Om 16.15 uur daarnet telefoon uit Spanje van meneer Van Liempt, gewaarschuwd door Kees. Besloten dat Kees het De la Mar theater zal bellen; door onvoorziene omstandigheden moet de voorstelling van Wim Kan alleen veertien dagen worden uitgesteld. Meneer Meerburg mag ons bellen en wij zullen dan zelf eerlijk zeggen wat er aan de hand is. Voor alle anderen geldt ‘door onvoorziene omstandigheden’.

Maandag 19 oktober. Kudelstaart

Lang met Frans gepraat over ophouden met optreden, waar de Medische Engelen erg indringend over begonnen. Niet morgen, maar straks, omdat ze Corry met kunst en vliegwerk (zij

gebruikten een andere uitdrukking) weer op de been hebben gebracht. Ik raakte er zeer door in verwarring. Au fond heb ik totaal geen zin in 29 oktober De la Mar tot 18 december. Ik wil liever naar de zon, naar de Wildwal, een reisje op de Rijnboot, naar de studio in Scheveningen, naar nog even een feestje. Nu lijkt het net of ik zo nodig op dat toneel moet staan en dat ik Ol en haar gezondheid daaraan wil opofferen en dat is gewoon niet waar.

Donderdag 22 oktober 19.40 uur. Werkhuisje

Hele dag naar de vervloddering! Waardoor? Moeilijk uit te leggen. Heen en weer bellen tussen Frans en meneer Van Liempt. Frans in gesprek. Meneer Van Liempt weer bellen, omdat Frans steeds in gesprek. Frans belde mij terug. Van Liempt enz. enz. Telefoon meneer Van Liempt tot 11.45 uur: zullen we maandag wel of niet mikken op een generale repetitie? Frans Rühl over De la Mar. Om 8.30 uur kwamen de eerste mensen al aan de kassa voor donderdag 29 oktober.

Zondag 25 oktober

Rustig gewandeld op Scheveningen. Voetbal in zee getrapt, op uitnodiging van twee jongens en twee meisjes. Wist niet eens dat ik dat nog kon... Maar wel spier verrekt. Pijn eigen schuld: jonge jongen willen spelen. Bal uit zee gehaald door aardig meisje.

Dinsdag 27 oktober 15.00 uur. Werkhuisje

Koud, somber, ongezellig. Frans werkt nu bij Julio, de Spaanse zanger en meneer Van Liempt, die vanmiddag sliep toen ik om half twee belde, gaat daar vanavond in de Houtrusthallen ook naar toe, hoewel hij zégt dat hij er niets meer aan hoeft te doen. En ik zit hier in mijn huisje.

Vrijdag 30 oktober 16.40 uur

Telefoon met Hans Vogel van het Parool of ik een stukje wil schrijven over de tachtigjarige Koets. Ja, dat schrijf ik wel graag. Ik vroeg aan meneer Van Liempt: wat moet ik schrijven? Zei hij: ach, het gaat maar om twee woorden: Wim Kan. Meneer Van Liempt vanmorgen in de telefoon: er logeren op dit moment ruim 300 (!) buitenlandse artiesten op mijn kosten ergens in Nederland: Bubb-

ling Brown Sugar, Porgy en Bess, Russisch staatsballet met Giselle, Brasil Tropical, Julio Iglesias...

Vrijdag 6 november. Avond. Kudelstaart

Vanmiddag eindelijk ‘generale’ in De la Mar. Alles in het genre van net als de voorstelling maar dan heel anders. De schijnwerpers hingen niet waar ze hangen moesten. Het groene silhouettendoek hing in kreukels. De schaapskooi kon niet weg. En om vijf uur duikelden enkele jongens en meisjes van het Londens danstheater over ‘ons’ toneel. Stapelgek. Voor hun voorstelling 's avonds waren zestig plaatsen besproken.

Woensdag 11 november

Vannacht van vier tot zeven uur zitten werken, eindelijk dan weer eens met (veel?) resultaat. Conference Amsterdam pasklaar gemaakt voor het bord. Nieuwe scènes voor Van Agt en Den Uyl. Frans Rühl tot op dit moment 12.30 uur onvindbaar, onbereikbaar... in... Engeland! Maar ik wil hem graag straks om 15.30 uur in Motel Sassenheim hebben voor de nieuwe scènes. Meneer Van Liempt zit daar vanaf één uur. Ik kom zo vlug mogelijk, want morgen première De la Mar.

Zaterdag 14 november

Bij het einde van de eerste vier voorstellingen na Ols ziekte cameramensen op het toneel wegens opname tien minuten voor TV Privé. Vrijdagnacht tot ongeveer één uur nog aan het interviewen met Henk van der Meyden in de kleedkamer. Vanmiddag viewing gezien bij de NOS. Ol stal de show.

Zaterdag 28 november 16.10 uur

Drieëneenhalve daverende voorstelling achter de rug. Alleen eerste helft eerste voorstelling was een beetje Stille Nacht, maar dat trok al vlug bij met Mies Bouwman, Leen Timp, zoon Joost en dochtertje Marieke in de zaal en in de pauze nog even achter zelfs. Geweldig enthousiast. Jasperina en Eric in de tweede voorstelling. Jasperina: ‘Ik kan het echt niet helpen, maar als u daar zo zit en praat ben ik nog altijd verliefd op u.’ 't Klonk gewoon erg lief. Alles in een niet te beschrijven sfeer! Zo'n zaal waar je alles mee kan

doen. Vredesliedje half nog vlak voor de voorstelling gemaakt met een eindeloos ontroerend applaus dat ik niet helemaal thuis kan brengen.

Op die mooie zaterdag
Op Museumplein
De hele hollanditis, welles nietes
eensgezind tot in de laatste trein
Alle Menschen werden Bruder
beetje laat misschien en met wat pijn
op die mooie zaterdag... op het Museumplein

Woensdag 9 december 15.50 uur. Werkhuisje

De KRO (!) biedt voor een half uur optreden televisie oudejaar *f* 300 000, - (drie ton), dat is duizend gulden per minuut. Mies vraagt of Ol en ik op 29 december, haar laatste Mies, op de bank willen zitten. Ol denkt er niet aan. Ik dacht er even aan. Wim Kan alleen op de bank van Mies overgaand in twintig minuten oudejaarsconference en potpourri.

Vrijdag 18 december

Twee avonden in De la Mar, waarvan de laatste de absolute top bereikte. Twee voorstellingen die wij in eigen beheer op televisie vastlegden voor...?... ons archief, voor het nageslacht, voor fragmenten wie weet nu toch nog op oudejaarsavond.

Donderdag 31 december. Oudejaarsavond. Grote kamer Kudelstaart

De woensdag werd een van de vermoeiendste dagen uit mijn artistieke leven. Werd om half twee gehaald. Eerste voorstelling van 20.00 tot 21.40 uur. Interview met Aad van den Heuvel enerverend, maar soms goed en steeds veel zaalreacties. Prima, jong, snel reagerend publiek. Om 22.20 uur de tweede voorstelling. Nu werd het interview weer heel anders. Einde tweede voorstelling rond twaalf uur. Champagne in de kleedkamer. Ol en ik lustten geen hap (geen slok). Kleedkamer vol fotografen en twintig vreemde cameramensen. De heer en mevrouw Meerburg na afloop ontroerend enthousiast. Doodmoe afgepeigerd naar huis, maar wel, min of meer,

voldaan. Om half vijf met Ol en twee flessen champagne in de vermoeide buiken naar bed. Vandaag eindeloos gewacht op oproep om naar de viewing in de NOS-studio te gaan. Het bleek een misverstand met meneer Van Liempt. Zou om drie uur bellen. Belde niet. Ik werd dodelijk ongerust. Tenslotte om vijf uur in Hilversum komen. Veel te laat tijdstip natuurlijk om nog het vetorecht te kunnen gebruiken. Half zes begon de viewing in dat rotzaaltje met twee televisietoestellen naast elkaar (fout) en een afstand van tien meter. Ru, Sant, Frans, Ol, meneer Van Liempt, mevrouw Van den Heuvel. Verder veel behaarde technici die vanaf 's morgens zeven uur bezig waren geweest en klaarstonden om moe en kribbig te worden... Een fout als lekker eten Den Uyl (i.p.v. Van Agt) met Wiegel - paap en smulpaap kon er niet meer uitgehaald. Alles leek mij veel te lang, het interview zowel als het optreden. Vond er totaal niets meer aan. Ook meneer Van Liempt vond het te lang. Om 19.15 uur einde viewing. Mijn mening gezegd. Doodse stilte. Tot Sant opstond en een glashelder, vurig pleidooi hield om niets in te korten (ruim 1 uur 35 minuten). Eindelijk horen en zien de mensen eens iets over de echte Wim Kan door dit interview waar we niets van afweten. Interview duurde tegen alle afspraken in ruim drie kwartier. Frans Rühl vond het ook helemaal niet te lang. Tenslotte besloten het dan zo maar uit te zenden om 21.40 uur. Thuis om kwart voor negen. Vlug in pyjama en toen gekeken op de canapé. Viel me ineens vijftig procent mee. Moest soms zelf lachen.

1982

Dan gebeurt toch nog onverwacht dat wat altijd teruggedrongen werd alsof het leven tijdloos was. Het geluk wordt door ziekte wreed verstoord. De eerste maanden van het jaar wordt twee maal per avond twee keer in de week het succesvolle programma ‘Wim Kan in een ommezien; met Corry Vonk aan zijn zijde en Ru van Veen aan de vleugel’ doorgespeeld. Absoluut hoogtepunt is een van de laatste voorstellingen in de Jaarbeurs in Utrecht waar Kan met opmerkelijk gemak de grootste zaal in zijn carrière bespeelt. Op 11 mei wordt Corry Vonk vanuit de Wildwal opgenomen in het Velper ziekenhuis. Wim Kan laat haar geen seconde alleen en gaat in het ziekenhuis wonen, aanvankelijk in het bed naast haar in dezelfde kamer; na vijf dagen om praktische redenen in de aangrenzende kamer nr 620 met de deur open. Namen waar Kan nooit van had gehoord, worden begrippen van leven en dood. Kan leest geen kranten meer, maar ver weg van Velp in de wereld valt op 12 mei het kabinet bij de behandeling van de voorjaarsnota. Jan Terlouw moet een keuze maken en kiest voor het derde kabinet-Van Agt, een minderheidscoalitie van CDA en D66. De rekening wordt Terlouw bij de vervroegde verkiezingen van 8 september gepresenteerd: D66 wordt met elf zetels verlies teruggeworpen tot splinterpartij en de PVDA is nu de grootste partij. Wiegel draagt het fractievoorzitterschap van de VVD over aan Ed Nijpels. Een IKON-televisieteam wordt in El Salvador vermoord. Het bos bij Amelisweerd wordt gekapt. De Bhagwan wil zich in de Achterhoek vestigen. Corry Vonk behoudt haar zo vaak geroemde vechtlust en weet als een wonder te herstellen van de attaque. De familie Kan keert terug op de Wildwal, verscholen in de bossen van Rheden. Maar het leven is voor Wim Kan ingrijpend veranderd met een aandacht vragende echtgenote en 24 uur per dag verpleegsters in huis. Door de bewuste keuze die Kan maakt voor zijn vrouw, blijft er slechts een kleine marge over om in te werken. Alleen de samenwerking met Kees van Kooten en Wim de Bie op een zondagmiddag in Arnhem voor twee

ledenwerffilmpjes van de VPRO doen hem even loskomen van zijn dagelijkse zorgen. Als Van Agt zich verrassend terugtrekt uit de formatie is op 4 november de weg vrij voor het kabinet Ruud Lubbers. *Je ziet aan Lubbers dat ie niet als krantejongen begonnen is*. Wim Kan besluit in een gewijzigde opzet toch zijn driejaarlijks oudejaarsconference te doen. Zonder voorbereidende voorstellingen, zonder teksten eigenlijk, maar met het vertrouwen in zijn improvisatievermogen neemt hij op één avond in het Nieuwe de la Mar theater de conference op. De ontroering waar de zaal zo vol mee is, valt op het kille televisiescherm nagenoeg weg, 7,6 miljoen mensen kijken naar het programma. Het kabinet is pas zes weken oud, de meeste ministers nagenoeg onbekend. *Ik moet ze nog helemaal maken*.

Zaterdag 9 januari 21.50 uur. Nog altijd in Kudelstaart

Het vriest negen graden. Zojuist met twee jassen over elkaar naar de maansverduistering gaan kijken. Komt eens in de drie jaar voor. Machtig interessant, vooral omdat iedereen zegt dat het zo interessant is. Meneer Van Liempt had vrijdag een onderhoud met Warry van Kampen, televisiehoofd KRO... Ze wilden geheel ongevraagd honderdduizend gulden meer betalen voor mijn oudejaarsavondoptreden wegens groot succes en verlenging van de tijdsduur van de uitzending waarop de KRO niet gerekend had. KRO was heel erg gelukkig met deze uitzending. Denk er over nu toch maar katholiek te worden. Kritieken. Telegraaf: Derksen geen vijf regels geloof ik. Parool: dito Coot van Doesburgh (de ex-geliefde van de Berend Boudewijn show) brak alles af rondom oudjaar. Vijf regels over de Alles is Anders Show. Haagse Courant en Volkskrant zouden wel goed zijn geweest. Ik las ze niet. Voel me net iemand die aan de drank was, maar er nu wel van af kan blijven. (Soms nog met moeite, dat wel!)

Donderdag 21 januari. Wildwal

Vanmorgen om twaalf uur telefoon van meneer Van Liempt. Hij was gebeld door de heer Ram van de minister van CRM (van der Louw!!). Wim Kan polsen of hij bereid zou zijn een hoge onderscheiding te ontvangen. Officier in de orde van Oranje Nassau. Jan vroeg ditzelfde al eens een paar jaar geleden, toen zei ik al nee en ik zal levenslang NEE blijven zeggen. Sinds Hirohito.

Zondag 14 februari 13.50 uur. Werkhuisje

Deed geen oog meer dicht wegens première in Amstelveen. Daar waren de twee dagen niet direct uitverkocht. Niemand kon meer dan twee plaatsen kopen, niet zo'n beste stunt en Wim Bary had niet de twee afgesproken advertenties gezet. Eerste voorstelling vrij moeilijk, tweede direct twee keer zo goed. Zaterdag was het tweemaal totaal uitverkocht en moesten er mensen teruggestuurd worden. 'Ik hou van Ogem'-lied deed niet veel. Er uit gegooid en vervangen door nieuwe versie van 'Weet je nog wel oudje'. Zeer tevreden. Prettige tweede avondvoorstelling met veel jeugd. Daardoor werden de reacties luider, sneller, beter.

Zondag 21 februari. Middag. Werkhuisje

In Utrecht, Jaarbeursgebouw twee totaal uitverkochte voorstellingen gespeeld. Voor 2 200 mensen! Indrukwekkend. Nog nooit zo'n grote zaal bespeeld. Eerst voelde ik mij de stadsomroeper; veel te veel ruimte in het geluid, Johan Mattijsen was er niet. Tweede voorstelling in mijn gevoel daverend. Alle Utrecht-grappen in de roos. Toch wel weer een sensatie om dit op 71-jarige leeftijd te mogen meemaken.

Dinsdag 16 maart. Avond

'Lezing' op de Kleinkunst Academie. Was er toch niet zo weg van. Dertig ongedisciplineerde kleinkunstenaars, waaronder wie weet twee of drie met een beetje toekomst.

Maandag 29 maart. Avond. Wildwal

'Sonja op maandag' gezien. Blijft boeien, vooral door haar persoonlijkheid. Nog steeds reacties (brieven) op mijn twee-minuten-telefoon-gesprek met haar in de uitzending van de Zuidmolukkersdocumentaire. Kreeg een mooie kaart van Sonja: 'Wanneer komt u nou eens echt naast mij zitten?' In het algemeen deze weken veel fanmail ook bij voorbeeld over mijn voorspelling in 1973 dat er een tijd komt dat koning Feisal aan de deur zou komen: of er nog olie nodig was.

Donderdag 1 april 5.30 uur. Wildwal

Heerlijk stil. De twee enorme zwarte kraaien die 's morgens op de ramen tikken (goddank niet elke ochtend), slapen nog. Buiten is het aardedonker. In de Flint beide voorstellingen onverwacht succes. Eerste voorstelling in trance gespeeld. Nog niet helemaal mezelf na steeds nachtmerries en huilend wakker worden. In de pauze werd ik opeens wakker en speelde de tweede voorstelling geheel in feeststemming. Frans opgetogen over beíde voorstellingen in zíjn Amersfoort. Contact met publiek fantastisch goed en gemakkelijk.

Met Ol in Carolina-laantje gaan wandelen en zonder een moment aarzelen liep ze plotseling door tot honderd meter voor de Carolina Hoeve die daar lag te wachten op ons of we ooit nog zouden komen kijken. SAMEN. Over vier weken moet ze 81 (!) worden (DV). Zor-

gen God en ik wel goed voor je?

Maandag 5 april. Ochtend. Kudelstaart

Dodelijk vermoeid van de laatste zondagavond in Hilversum. Twee hele moeilijke, loodzware voorstellingen. Tweede niet uitverkocht. 700 mensen in plaats van 763. Teleurgesteld naar huis. Niet goed. Nooit meer doen. Neef Erik de Zwart met ‘zijn’ Angela Dolly Dot achter na de laatste voorstelling.

Vrijdag 23 april 14.15 uur. Werkhuisje

Met Ol bij meneer Van Liempt geweest. Seizoen afgesloten. Overzicht gekregen van inkomsten en uitgaven tot en met Gooiland, Hilversum. Viel ons reuze mee. Grote winst. Mooie cijfers. Nieuwe seizoen opgezet voor zaterdag 17 juli Koninklijke Schouwburg Den Haag; tot 31 maart 1983 in De la Mar Amsterdam. Totaal 66 voorstellingen (deo volente).

Zondag 25 april. Bijna 18.00 uur. Kudelstaart

Het wordt koud. Gingen niet naar Scheveningen. Gewoon lekker op het landgoed in de zon. Maar nu is het dan alweer voorbij (die mooie zomer). Stoelen naar binnen. Poortje dicht. Morgen hopelijk naar de Veluwe om daar woensdag de blijde gebeurtenis te vieren. Heb heel weinig cadeaus. Wordt steeds moeilijker, want we hebben alles al. Hoedje! Maar zal het passen? Zal het Ol staan?

Zaterdag 8 mei 18.00 uur. Wildwal

Oergezellig contact met Frans. Had een hersenschudding opgelopen in Engeland met rugbyen. Om elf uur 's morgens en werd om zes uur in het Engelse ziekenhuis wakker. Toch maar terug naar Nederland gegaan. Gaat nu werken bij de VPRO. Kees van Liempt belde op over ‘Lijmen Jan’ op de sterreclame voor een nieuwe lijm. Neen, zei ik.

Maandag 10 mei 8.50 uur. Wildwal

Nog te bed. Voorlaatste dag hier. Schitterend weer zo te zien en op de radio. Gisteren feestelijk buiten met de stoeltjes en het tafeltje geluncht. Om kwart voor drie naar Rozendaal gegaan. Direct naar de kettingbrug. In een minimum van tijd werd het een dolle boel.

Letterlijk iedereen zijknat. Veel fans om me heen. Jongens van veertien en mevrouwen van ouwer. Om 17.45 uur terug bij Tuf en nu samen in de gloedvolle avondzon naar Rozendaal. Van 18.30 tot 19.15 uur langzaam lopend tot op de bedriegertjes. Onvergetelijke sfeer. Helemaal niemand meer in het park. Op de bank bij de Karpervijver nog even gezeten. Als in het hiernamaals. Daarna prachtige autorit over Beekhuizen, Zijpenberg, Posbank. Vijf voor acht terug in toverhuisje.

Dinsdag 11 mei 11.15 uur. Wildwal

De grote narigheid lijkt begonnen. Gisteren was alles prachtig. Zouden vandaag hier vertrekken. Gewandeld samen op Carolina-laantje van tien voor zeven tot ruim half acht. Tweemaal op het bankje gezeten. Thuis om bijna acht uur. Twee aardige meisjes en een aardige jongen op fietsen de tuin in. Handtekeningen. Puzzelrit voor zaterdag zetten ze in elkaar. Gezellig gesprekje. Naar binnen samen. Gegeten. ‘Sonja’ gekeken (Frans zijn Engelse cabaretgroep). Vielen beiden in slaap. Om twaalf uur naar bed. Ol half karafje landwijn. Nam een slokje cognac. Ik was in de keuken en dacht: ze verslikt zich er weer eens in, maar toen ik binnenkwam dacht ik meteen: een attaque! Dokter gebeld. Automatische beantwoorder. Voor dringende gevallen. Alles volledig uitgelegd. Hij was er in tien minuten. Ja. Attaque. In dit stadium nog weinig van te zeggen. Drie dagen minstens absolute rust.

Donderdag 13 mei 11.30 uur. Ziekenhuis Velp

Ik lig naast haar. De internist (dr. van Olden?) was even binnen en dacht dat ik de patiënt was. Ols ademhaling klinkt normaal. Krijgt kleine hoeveelheid zuurstof toegevoegd in de neus en verder infuus. Is soms moeilijk te verstaan en ver weg, maar vrij plotseling geeft ze goede antwoorden in bijna goed verstaanbare woorden.

Vrijdag 14 mei. Avond

Op de deur van onze kamer 621 zag ik net het bordje met ‘Geen bezoek’. Hoor zojuist dat onze afdeling, de zesde etage, twee nachtzusters heeft voor 58 patiënten! De onrust was vandaag zo mogelijk nog erger. Praten, roepen: Wim, ik wil er uit. Help me toch. Infuus alweer kapot en drie zusters bezig met de reparatie. Daarna met

Corry alleen werd de toestand steeds onhoudbaarder. Laat me niet alleen. Help me toch. De Jappen hebben dat hek gezet, ik kan niet bij je komen. Ik toen helemaal de kamer veranderd. Bedden naast elkaar geschoven, waardoor tenminste één bedhek weg. Vlak bij elkaar gaan 'slapen'. Maar elk kwartier eruit. Vechtpartijen.

Zaterdag 22 mei 4.00 uur in de ochtend. Alleen op kamer 620

Ol alleen op kamer 621 (naast elkaar). Wakker geschrokken. Hoofdzuster L. is aan het telefoneren met de internist om te vragen wat er nu moet gebeuren. Durft geen moment bij Corry weg te lopen. Ademhaling is niet zo goed. Ik durf nog niet naar haar toe om het gevaar van nog stijgende onrust. Dat is ook de reden waarom ik op een andere kamer ben gaan liggen.

Zondag 23 mei 2.35 uur

Verpleger kwam om 23.00 uur een uurtje bij mij praten (in opdracht van...?). Vroeg o.a. of ik wist wat er nu eigenlijk in de hersenen gebeurd was. Dat wist ik (zei de man, die dacht dat hij alles wist). Naar Ol gaan kijken. Lag er na de rampnacht van gisteren en de ademhalingsmoeilijkheden van vanmiddag zo lief en dierbaar bij. Zuster Gerda vlak bij haar bed.

Dinsdag 25 mei 7.30 uur. Kamer 620, Ziekenhuis Velp

Na slechte nacht van Ol zuster Ursula zojuist hier gekomen. Ze slaapt. Komt u maar kijken. Gekeken, nu net, ontroerend lief gezicht. In vaste slaap eindelijk ontspannen? Tot hoe lang? Komt ooit de oude Olman terug?

Woensdag 26 mei 5.00 uur

Ursula organiseerde. Ol en ik zaten eindelijk weer even zeker een uur lang vlak bij elkaar. Ik met de benen van Ol op schoot. Samen altijd samen: amen. Lijkt me jaren geleden dat we dat altijd zeiden bij het wijn drinken. Ol met haar karafje rooie landwijn. Ik met de gute Flasche. Geloof eerlijk gezegd niet dat dat ooit nog terug komt.

Al zestien dagen zonder een druppel alcohol en ik merk er niets van. Deze hele ervaring doet tot op dit ogenblik aan Birma denken. Ook een periode in je leven die een enorme invloed heeft gehad op

mijn incasseringsvermogen in werkelijk moeilijke tijden.

Maandag 31 mei. Tweede Pinksterdag

Wat zegt Parijs? (Napoleon) Na grote onrustnacht en onrustige morgen kwam Frans Rühl om de hoek kijken (bij mij en tweemaal kort bij Corry). Hoogtepunt. Veel kon ik aan hem kwijt. Met Frans aan haar bed was Corry op haar best. Schaterlachen om Hittepetit, Frau Menegon en andere anekdotes. Des te harder kwam de klap daarnet aan, toen ik op de afgesproken tijd 18.15 uur bij haar bed kwam. Wat gebeurt er nou verder...

Dinsdag 1 juni

Rien en Ingrid kwamen bij mij in de kamer. Erg prettig zitten praten. Zo goed mogelijk situatie uitgelegd. Ingrid (zo lief) af en toe een traantje. Ik ook. Die machteloze, kleine, energievolle, lieve vrouw te zien hangen als een marionet in de armen van de therapeut. Hij is een doorzetter. Corry ook, maar nu... ik krijg het gevoel dat ze het opgeeft en wat dan? Ik wil alleen helpen, als zij wil blijven leven, anders heeft helpen geen zin en leven nog minder.

Vrijdag 2 juni 0.15 uur

Alleen na hele moeilijke dag. Angstig alle mogelijkheden die er nu nog zijn, gewikt en gewogen. Als ik Olle zo zie, zo'n lieve echt tachtigjarige, krijg ik ineens het gevoel of de klok gelijk is gezet. Nou ís ze echt tachtig.

Donderdag 3 juni 11.00 uur

Toeval? Nooit is er zoveel en noodgedwongen gesproken en gedacht over Japanse krijgsgevangenschap, Birma, kampsyndroom als in deze ziekenhuisperiode. Tralies om Corry haar bed, pap, een geladen kotsmisselijkmakend woord, is Japans voedsel en hier krijg ik na veertig jaar bericht van mijn eenmalige uitkering *ƒ* 7500, - voor drieëneenhalf jaar POW. De brief van het ministerie ligt op mijn nachtkastje.

Zaterdag 6 juni. Ochtend. Kamer 620

Snikheet. Dertig graden in de schaduw. Alles draait om Wim, Wimmie, Wim. Eindeloos geroep. Bang om uit het bed te vallen, uit

de stoel te vallen, om zich ergens in te verslikken. Bang om alleen te zijn, zonder Wim, geen drie minuten zonder haar Wim.

Vrijdag 11 juni

Frans hier van twee tot half tien. Op veelvuldig verzoek. Het grote succesnummer. Geweldig geweest. Twee uur gepraat buiten op de Wildwal. Denkt serieus over een terugkeer van ‘ons’ op de planken van De la Mar! Hem verteld ‘Wim Kan in een ommezien’ met oudejaar op tv, als wij er niet meer zouden zijn. Met meneer Van Liempt als opperhoofd, terzijde gestaan door Ru, Sant en Frans. Gewandeld op Heuven. Om 19.00 uur terug naar het ziekenhuis en thee gedronken met ons drieën op kamer 620. 's Avonds Frans en ik weer naar buiten. Gereden langs de IJssel en gewandeld op Biljoen. Amerikaanse jongen en meisje ontmoet. Reden op witte fietsjes van het Crest hotel. Deden tien landen in dertig dagen (Amsterdam, Volendam, Veluwe). Morgen Heidelberg. Om half tien zichtbaar vanuit Corry's kamer afscheid van Frans voor de deur. Een unieke, misschien wel historische dag zat er op!

Zaterdag 12 juni 18.40 uur

Bezoek Sant en Ru groot succes. Sant vrij lang alleen met Corry. Ru en Sant aan bed. Daarna prettig gesprek met ons drieën in kamer 620. Vrij snel afscheid genomen, georganiseerd door mij. Eindindruk van Sant (en Ru): die wordt beter, die gaat naar huis en Wim is bezig behoorlijk overspannen te worden door al dat organiseren dat toch steeds mislukt. Dit houdt geen mens vol, zeggen ze (en Medisch Engeltje en zuster Baltink en zuster Ursula). En ...ik? Ik denk dat ze allemaal gelijk hebben. Maar in mijn oren zitten de zinnen ‘Laat me niet alleen, laat me niet alleen. Ik heb al niets meer. Zweer me dat je me niet alleen laat.’

Zondag 13 juni. Bijna 18.00 uur

De toestand in Velp en in de wereld is wankel. Oorlog om de Falklandeilanden gaat door in alle hevigheid en onzinnigheid. Engelsen lijden zware verliezen, maar Margaret Thatcher leeft nog. En dat is jammer, vind ik. Vanuit dit ziekenhuis waar het uitzicht op de wereld klein is. In Velp ontstaat er heel langzaam (doodsbang om dit uit te spreken), ontstaat er misschien een wankel

evenwicht. Vrijdag lang met Frans uit het ziekenhuis weten weg te blijven. Onrustgevoelens bij mij: sinds vrijdagmorgen geen contact meer met meneer Van Liempt gehad. Enige wat ik weet, hij is donderdagmiddag op Schiphol teruggekomen van een soort nachtmerriereis naar Moskou in een Russisch vliegtuig met alleen Russen aan boord en een tussenlanding in Warschau. Ik denk dat er met hem ook iets ‘mis’ is.

Maandag 14 juni

Lig doodmoe op bed. Pagina Frans net afgeschreven voor je kan nooit weten wat er straks gebeurt. Het is zo stil in Ols kamer. Dus even door het ruitje kijken. Daar zit ze heel erg klein en eenzaam in dat grote witte ziekenhuisbed. Aandachtig lezend? in het programma. Eén vel papier dat ik haar straks gegeven heb, maar... het papier heeft ze dwars in haar hand, dus ze leest niets, maar... ja ze belt.

Zondag 20 juni 21.20 uur

Zaterdag Frans-Rühl-dag. Haalde Corry door niemand geholpen 's middags om drie uur uit bed in de stoel!!! Daarna in een wolkbreuk, letterlijk!, met een paraplu op één uur en vijfentwintig minuten gewandeld. Deze wandeling is nu al historisch te noemen, aldus Frans nog voor we de Haverkist bereikten. Ringallee af, Hirohito-bankje, wilde-zwijnenvoederplaats. Zon in een dampig regenbos. Onvergetelijk. Eindelijk ontspanning.

Deze zondag stond in het teken van de uitvinding van het wiel. Corry rijdt plotseling in een karretje door de gangen en onze twee kamers. Elk gesprek is onmogelijk. Als de stoel tien minuten stilstaat, moet er weer gereden worden.

Maandag 21 juni 12.30 uur

De zomer is begonnen, zegt Toon, die met zijn Rietje van 11.00 tot 12.30 uur bij Corry en mij in mijn kamer koffie dronk. De kamer stond vol optimisme, geloof in Corry's kracht en zijn geneeskundige blik. Eén hand op haar knieën! Ze wordt beter. Een gelukkig ogenblik in moeilijke tijden.

Woensdag 23 juni 9.30 uur. Kamer 620

Toen ik Coby nog moedeloos in Arnhem had achtergelaten, alleen in de af en toe stortregens naar Biljoen gereden. Auto met lichtjes op neergezet. Triest, eenzaam beeld. Avond half tien. Schemering. Een trein met felle lichten op reed kletterend de andere ellende tegemoet. Ik zie en zag er helemaal niets meer in. Lampje in Biljoen-boerderij brandde door de regen heen. Beroemd? Eenzaam. Berooid van alles wat ik lief heb. Mijn Tufman. Stapelgek misschien om zo je leven op te hangen aan een symbool. Spijt. Nee, ik wou niets anders en ik wil niets anders.

Woensdag 30 juni 7.15 uur. Kamer 621. Ziekenhuis Velp

Vandaag zeven weken ziekenhuis. Zeven weken in de hel en soms toch heel heel even in de hemel. Vreselijkste tijd sinds Birma. Zeven weken volkomen overgeleverd aan God, dokters, zusters, broeders. Vol liefde, maar zo broos, zo breekbaar, zo kwetsbaar. Zeven weken nooit meer één krant gelezen. Zeven weken nooit meer één druppel alcohol. Zeven weken zes keer twee trappen op, nooit met de lift. Zeven weken waarin Ol mij nog dierbaarder werd dan ooit tevoren. Zeven toevalsweken?

De spoedopname was op woensdag 12 mei, de dag waarop wij ons nieuwe testament zouden tekenen. Het ligt nog ongetekend in mijn tas.

Donderdag 1 juli 14.10 uur. Kamer 620

De wereld gaat weer open. Met Ol in de gouden koets de lange asfalt oprijlaan van het ziekenhuis op en neer gelopen, stukje door het park. Dokter Langkamp bij de lift suggereerde: ga eens een kopje koffie met uw vrouw drinken op het terras van het hier tegenoverliggende Crest-hotel. Dat klonk ineens geweldig. De wereld gaat weer open.

Toen ging de wereld weer dicht. Alle voorbereidingen voor breukoperatie zijn en worden getroffen. Indien enigszins mogelijk morgenochtend.

Zaterdag 3 juli 7.15 uur

Eigenlijk vind ik het wel leuk dit allemaal na zeven weken toeschouwer nu eens mee te maken als patiënt. In bed is totaal anders dan

naast bed. Zo lag ik naast Klaas Vaak op de operatietafel of weg was ik. De totale narcose waarnaar ik gewoon verlangde. Zalig eens even van alles weg te zijn.

Historische zondag 4 juli 12.45 uur

Wilt u even uw man begroeten. Daar kwam ze aangewandeld tussen zuster Baltink en zuster Mirjam in. En... loopt de laatste meter zich vasthoudend aan mijn bed op me toe. Ontroerend moment. Ze kust me. 't Is of ik droom. Ik ben ziek, lig in een ziekenhuis en Olle komt mij opzoeken. Een van de liefste dingen was de triomf in zuster Baltinks ogen en iets van 'heel gewoon Corry' in de blik van Ol.

Zou er dan toch nog een nieuw leven gaan beginnen? Na de Japanse krijgsgevangenschap begon er een tweede leven, en nu weer...? Een derde? Van 10.30 tot 11.30 uur Tuf bij mij op bezoek en een goed gesprek gehad over de toekomst, over op de Wildwal blijven, over veel van de natuur gaan genieten en over optreden.

Woensdag 7 juli. Middag 15.45 uur

Vijf dagen na mijn operatie. Valt me toch een beetje tegen. Had niet verwacht zo vlug moe te zijn. Vanmorgen 45 minuten met Ol gereden op de gang. Telefonen met meneer Van Liempt en Frans Rühl (terug uit good old England). Veel bezoek van H.H. doktoren. Prettige vriendschappelijke sfeer. Zo moé dat ik blij ben even alleen te zijn.

Donderdag 8 juli. Avond. 'Thuis' in het ziekenhuis

De hele sfeer van dit ziekenhuis is met de dag charmanter. Zo hartelijk. We houden van deze mensen. Ik zal ze straks misschien nog echt gaan missen. Een emotionele dag is weer ten einde. Klaar voor vertrek om 17.45 uur staat een zekere Hans Peters met een boeket bloemen van de Telegraaf ineens in de kamer. Foto's maken? Neen, zei ik en weg! Naar het Crest-hotel met de gouden koets Coby, Ursi, Tuf en ik. Mooie zomeravondsfeer. Leuk tafeltje aan de vijver. Tuf als een vorstin in het levensmiddelpunt. Na acht weken en een dag ziekenhuis. Stralend. De moeder van Freek de Jonge komt even naar ons toe om ons geluk te wensen. In de verte het Velper circuit. Daar is de wereld. De sfeer van vakantie. Zomer

1982. Morgen zeer warm. 32 graden. Het leven is na acht weken opnieuw begonnen. Geniet zelf nog het meest van de reacties van Ol. Zoiets had ik nooit en nooit verwacht.

Dinsdag 13 juli 7.45 uur

Mooi warm weer. Ursula gaat net weg. Ol slaapt weer. Even rust. Mag wel. De laatste twee dagen reed de gouden koets al om 8.30 uur triomfantelijk mijn kamer binnen en dat betekent dan: niet één telefoongesprek meer zonder Ol in de kamer die zich met elk (onbegrepen) zinnetje bemoeit. Wat doe je nou met zo'n ontroerend lief pakje mens in je kamer, als je zelf constant pijn hebt aan die gerepareerde breuk. Je zit volkomen vast voor de zoveelste keer.

Woensdag 14 juli 9.40 uur

Zonnig en warm. Frans hier. Vond mijn vrouw prima, klaar voor de Wildwal, maar mij er slecht uit zien in vergelijking tot de vorige keer. Voel me dan ook erg in het genre van dag lieve breukband (die ik telkens in de la van mijn nachtkastje zie leggen). Mijn actieradius hooguit een uur. Voel me doodmoe, knipoog de halve dag naar mijn bed, waarop ik nu zit te schrijven na een lange telefoon met meneer Van Liempt. Gisteren met Frans naar de Wildwal geweest, waar de lieve mevrouw Pruis wonderen had verricht. Alles volmaakt in orde. 's Avonds om half acht Frans en ik nogmaals naar de Wildwal. Zaten nog geen half uur of telefoon van Ursula: uw vrouw vraagt of u direct naar huis komt. Boven op mijn kamer brak de hel pas goed los. Corry met zweet op haar voorhoofd riep steeds dat ze niet naar bed wilde, niet de kamer uit, maar met Wim moest praten.

Vrijdag 16 juli 10.45 uur

De gouden koets is vanaf 9.45 uur op bezoek. Gisteravond de Telegraaf! Er was een rotfoto binnengekomen (candid camera) van Ol in het wagentje met twee verpleegsters waarvan één met ziekenfondsbrilletje. Weet nog steeds niet wie dat dan geweest zijn. Goddank dat de foto bij Henk van der Meyden terecht was gekomen. Die wist hem uit de publiciteit te houden! Maar daarom dus wél een goeie foto. Dat gebeurde gistermiddag met Nico Koster als fotograaf. Om 17.39 uur was het zo ver, maar een donkere onweerslucht

maakte alles angstig voor Ol! Ik dus alleen naar het Crest, alwaar Henk en fotograaf ‘in de bar’. Tweede keer in één week dat ik in die bar moest zitten...! Interview met Henk. Lief bedoeld, maar hou mijn hart daarvoor vast. Henk zijn ‘tranen’ (hij was zichtbaar geëmotioneerd) overstroomden ‘de dijken van bezinning’. Driekwart van het gesprek mag niet in de krant, heb ik gezegd. Maar voor het resterende kwart houd ik mijn hart vast. Om 18.00 uur was de onweersbui iets bedaard. Ol, geduwd door Frans, reed statig de oprijlaan van het ziekenhuis af. Toch echt een beetje koningin en gouden koets. Foto's maken op het terras Crest. Daarna weer naar de bar. Min of meer waanzinnige situatie. Ol in dat wagentje met ontroerde Henk op de barbank met tomatenjus en pinda's aan haar zijde. Als daar nog iets van terecht komt morgenochtend in de Telegraaf, zal ik de lieve Heer toch maar us bedanken. Tenslotte ook op onze kamer vreemde avond met avondbrood. Bernadette, Frans, Ol en ik. Toen nog even het park in. Ol baldadig als uit lang vervlogen tijden riep tegen een echtpaar dat heel uit de verte Ol gedag zei: ‘Wie zijn jullie eigenlijk?’ Goddank hoorden ze het niet.

Zondag 18 juli 7.45 uur

Telefoon met Dick Bon over de foto's in de Telegraaf waarop hij Corry... zo oud vond... Zulk soort eenvoudige woorden doen mij dan opeens verdriet en beseffen dat mijn ziekenhuisgeluk eigenlijk op zowat niets is gebouwd.

Dinsdag 27 juli 23.30 uur

We hebben nu zevenmaal met de Peugeot gereden. Vanavond voor het eerst het Wildwallaantje op en uit de verte de nieuwe schuifvoordeur gezien. Ontroerend moment. Bijna elf weken geleden werd Ol in de ambulance weggereden. Het zuurstofapparaat onderweg in werking. Vier vreselijke weken volgden en nu... Ze loopt af en toe met stokje, opgeheven hoofd. Zo ontroerend lief en heel Nederland leeft mee. Nog nooit ben ik zo blij geweest met al die gewone en ongewone mensen die zó reageren.

Maandag 2 augustus 20.15 uur. In de tuin van de Wildwal!

Schitterend warm tot zeer warm weer. Maar hier is het een oase. Vanmorgen om half twaalf hier aangekomen. Afscheid van het ziekenhuis werd eigenlijk alleen afscheid van zuster Baltink (de rots van Gibraltar), dokter Van Olden en broeder Paul. Zij vertegenwoordigden 27 wel heel bijzondere mensen die bijdroegen tot twaalf wel heel bijzondere weken. Op de Wildwal voor het eerst weer met ons vieren gegeten. Mevrouw Pruis, Frans, Ol en ik. Wat onwennig nog... maar het begint toch al iets unieks te worden. Alles om ons heen ademt een nieuwe toekomst. Nooit gedacht dat die er nog in zou zitten, als God niet weer met harde hand toeslaat, maar dan... Nee, niet aan denken. Nu eerst van elk uur genieten. Ze loopt zo keurig, zo ernstig. Een oude, grijze archeoloog die de grond controleert op goud.

Donderdag 5 augustus 8.55 uur. Wildwal

Regen, veel regen. Nu verandert het hele leven, zei Cor Punt in Birma, toen de eerste regens kwamen... Hier ook.

Zondag 8 augustus 23.55 uur

Voor de zoveelste keer geen kans gezien de zin af te schrijven. Symbool van nooit één minuut tijd, want steeds moet er iets... Frans vanavond naar de trein gebracht, samen met Ol en zuster Henriette die steeds aardiger en gezelliger wordt. Maar mis Frans nu alweer. Zaterdagavond keken we met ons vieren naar de video van de oudejaarscollage van 1980 (!), waarvan ik mij ongeveer niets herinnerde. Werkje inspirerend. Plan: zo'n collage maken voor oudejaar 1982 met fragmenten uit ons theaterprogramma ‘Wim Kan in een ommezien’ en zeker met het slot ‘Nu gaan overal op de wereld alle voordoeken weer dicht’.

Zaterdag 14 augustus 16.00 uur

Frans die vanmiddag 14.30 uur hier kwam vertelde: Freek de Jonge ‘doet’ misschien oudjaar voor het Ikon om 22.45 uur... Waarom zou dat uw collageplan in de war sturen? In Amerika zijn op zo'n avond wel veertig programma's in de lucht! Stel voor dat iemand zou zeggen: ik doe geen oudejaarsavond, want op de 32ste zender zit ook iemand die z'n ouwejaar kwijt wil!

Zondag 15 augustus 8.55 uur. Slaapkamertje Wildwal

Wisselen van de wacht. Zuster Bernadette gistermiddag door mij in Rheden van de trein gehaald. Gezellig. Meteen weer de sfeer van een paar weken geleden in het ziekenhuis. Wisselde van dienst met lieve zuster Annemieke die geweldig was, vijf dagen lang. Frans en ik naar de heuvel en in de zon de brief van Kees van Kooten doorgenomen. Begin het een leuk plan te vinden. Zie daar wel wat in. Frans 'omlaag' om half zes. Ik ben blijven zonnebaden. Ontspanning. Na steeds veel spanningen en angsten van Ol. Constant bang voor vallen. Depressies. Eenzaamheid.

Vrijdag 20 augustus. Nacht 0.10 uur

Drukke dagen. Geen drie minuten om tot mezelf te komen, maar... 't is me zo dierbaar: Wim! Wim! Wimmie! - ik zie je.

Dinsdag 24 augustus

Om 23.00 uur naar bed, maar toen was ik ook over mijn zenuwen van angst. Ouderwets bang voor de dood. Dat ze ineens dood zou zijn na al die onwaarschijnlijke vooruitgang. Om vier uur wakker. Daarna één grote doodsangst ook, doordat ze steeds hoestte en schraapte zonder een direct aanwijsbare oorzaak. Om 5 uur een Dalmadorm ingenomen. Dat hielp goddank, maar... totaal in mineur. Wakker om 9.00 uur. Telefoon van meneer Van Liempt laten lopen met opzet. Rien en Ingrid afgebeld. Net kwamen Teunissen en Curry cement storten. De bouw van het reddende werkhuisje is begonnen.

Zondag 29 augustus 15.00 uur

Zalig in de tuin met Ol en zuster Annemiek geluncht. Daarna en daarvoor met Ol gelopen tot en op de weg. Wildvreemde mensen kwamen gelukwensen of gaven zoals gistermiddag bloemen. 's Avonds naar Frans, Titia en Franco in Amersfoort met de wildschotel van Rien onder onze arm. Oergezellig. Charmante Titia en leuke Franco nu al negen jaar oud. We vierden daar de 28ste augustus: vijftig jaar geleden gingen we samenwonen!!

Vrijdag 3 september 13.05 uur

Gisteren met Frans bij de tent die nu hoog op de heuvel staat, fijn in de zon de scène met Koot en Bie zitten doorpraten.

Zit persoonlijk af en toe erg in de put. Vind Ol zo innig zielig soms met dat ineens zo imponerend grijze, kortgeknipte kopje. Ze kan zo uitzichtloos zitten staren. Er gaat (soms) zo totaal niets van haar uit meer, dat ik steeds moeite heb hierin mijn eigen energieke, altijd bezige Olle te herkennen. Ben dan vaak zo bang haar nooit meer helemaal terug te krijgen. Moet de vreugde er steeds uitwringen. Gisteravond op de knuffelstoel naast haar bed werd het me dan ook gewoon opeens te veel en zat ik maar heel stil naast haar bed te huilen. Ze had het volkomen door en begon over: zal ik je tranen wegzoenen. Toen werd het nog erger... Voel me af en toe zo ontzettend alleen, omdat ik wel nooit meer op haar zal kunnen terugvallen zoals vroeger, soms midden in de nacht. Nou ja, ook veel zelfmedelijden zit er doorheen en oververmoeidheid van die drieëneenhalve maand spanning. Als ze hard roepen (zoals gisteravond om half acht toen ik nog even buiten liep): meneer Kan! komt u even? denk ik meteen dat ze dood is, zo maar ineens en dan heb ik alweer spijt van al die keren dat ik wat kribbig reageer als ze me weer binnen de twee minuten bij zich roept: Wim! kom je naast me zitten en meteen kun je het werken, lezen of telefoneren wel weer vergeten.

Vrijdag 17 september 20.00 uur

Schitterende herfstdag. De zoveelste. Om elf uur precies in Filmcentrum Velp om Bert Haanstra's opnamen voor de Carmiggeltfilm te bekijken. Ol voor het eerst sinds maanden ruim tweeëneenhalf uur geconcentreerd gekeken. Mijn eventuele optreden in de film besproken. (Haanstra, Van Liempt, Frans, Ol en ik.) ‘De Beertjes’ met een handjevol publiek in de Koninklijke Schouwburg zondag 26 september. Nieuw idee van mij. Uitleggend hoe je van tachtig regels tekst tien minuten sketch maakt en dan ‘ongemerkt’ ‘de Beertjes’ toch eigenlijk in drie minuten spelen. Frans matig geïnteresseerd. Holde naar een voorstelling van Frans Halsema toe.

Zondag 19 september. Avond

Koot en Bie op het matje. Een veel te drukke, spannende dag geweest. Hele postgirogebouw in Arnhem was voor ons in beslag genomen!!! Geheime bewakingspolitie en de directeur; alles was aanwezig. Historisch bekeken iets heel aparts, wat zelfs in Amerika niet voor zal komen... Was met Frans om één uur daar en om half zes was alles achter de rug! Bijna dertig minuten tekst opgenomen, waarvan drie minuten afgesproken of doorgesproken waren. Een allerleukst contact met Koot en Bie en regisseur Jop Pannekoek en Maud die Anneke met de koffie zou spelen. Alles verliep zo vlot en blij en voldaan dat ik er tenslotte geen cent vertrouwen meer in had. Ook op dit moment niet meer. Mijn 'rol' opgeschreven vijf minuten voor de opnamen begonnen. Ad Reinbout. Drs. Van Puthoven. Bezuinigingen. Concertgebouworkest. Paar violen minder. Engelse grap misschien iets voor jullie.[1]

Donderdag 23 september. Avond

Vanochtend twaalf uur viewing in Velp met Ru, Sant, Van Liempt, Frans, Tuf en ik. Besloten alleen de eerste opname, nu zondag a.s. uit te zenden en de tweede aflevering nooit. Maar vanavond nogmaals de video bekijkend met zuster Diny als prima publiek besloten de beslissing, het uitzenden van het tweede deel, uit te stellen tot woensdagmorgen na de uitzending van zondag. Frans denkt dat maandagmorgen 'heel Nederland' op z'n kop zal staan. Waarom hij dat denkt is me nog steeds niet erg duidelijk... Ik geloof er niet in...

Zondag 3 oktober

Conny Stuart op de bank bij Mies. Meenemen naar een onbewoond eiland? Koot en Bie en Wim Kan!

Maandag 11 oktober. Avond

Vanavond 18.30 uur Haanstra per prettig telefoongesprek definitief afgezegd. Dit ging er allemaal aan vooraf. 'Beertjes' (kon niet doorgaan), 'mr. Davis' (pracht Kronkel, maar ongeschikt), gedicht van Simon, drie Kronkels aan de tap (neen), 'Schoolfrik' (neen), 'Vroeger kon je lachen' (titelliedje). Bert: welke reden geef ik straks op aan de pers dat je niet meespeelt in de film? Zeg ze de waarheid, dat gelooft toch geen mens.

Donderdag 14 oktober 23.25 uur

Ol slaapt zonder dat we aan de knuffelstoel zijn toegekomen. Eenzaam zit ik nu in de huiskamer in dit dagboek te schrijven, eerder bereid om te huilen dan om te lachen. Ik denk dat ik lijd aan zelfmedelijden, maar wat ik werkelijk zo ontzettend mis... Ol, Olman, Tuf, Tufman en hoe ik haar verder altijd noemde. Steeds weer dat gevoel van nu totaal alleen te zijn. Ik kan eigenlijk alleen nog met haar praten alsof ze mijn kind is. Steeds zie ik haar prachtig grijze hoofd voor me. Dat gezicht dat ik niets weigeren kan. Er is er toch maar één waarvan ik hou en altijd heb gehouden: Ol!! Ol!!! Olle!!! maar het is net of ze me al niet meer hoort. Ze is al vertrokken, denk ik soms. Maar ik wil definitief SAMEN met haar weg. Ik wil haar niet alleen laten gaan. Heb steeds het idee dat het ineens afgelopen zal zijn en dan moet ik erg vlug zijn om bij haar te blijven. Samen weg op de rug van de blauwe vogel van het geluk. Samen het niets tegemoet. Ik hoop dat er hierna niets meer ooit zal zijn. Afgelopen. Uit. Niks meer. Samen weg van dat rotleven. Ik heb het ondanks alle successen altijd een rotleven gevonden.

Zaterdag 16 oktober 22.25 uur

Mooie foto van meneer Van Liempt met Toon vandaag in de Telegraaf bij Henk. Hij wordt Toons manager. In de auto 12.15 uur met Ol gepraat, bijna ouderwets uitgehuild. Hielp toch wel een beetje. Toen samen gelopen zowaar in de zon bij de echte Carolina Hoeve waar wij samen vijfentwintig jaar zo gelukkig zijn geweest. Thuis om 13.45 uur. Zuster Lucie wisselde met zuster Annemiek. Mevrouw Gerritsen was er ook en dat gaf rust.

Zondag 17 oktober 18.45 uur. Even alleen in werkhuisje

Telefoon met zoals altijd geweldig bemoedigende Van Liempt, mijn steun in de rug in deze erg moeilijke dagen. Vreugde wel volledig weg van laatste restje leven. Vecht met mezelf om niet de halve dag te huilen. Denk steeds aan ‘suicide’ samen met Ol. Kan niet beslissen nog.

Zaterdag 23 oktober 14.55 uur

Winstpunten. Gisteren Frans met prachtig VARA-video materiaal uit het archief waaruit te plukken voor de collage. ‘Vlaggetje, hoedje, toeter’, ‘Nieuwslezer Frits Tors’, ‘Politieman thuis en op paard’. Verrassend leuk en... niet verouderd. ‘We’ denken eraan oudejaarsavond los te laten en te mikken op uitzending op 24 december. Liedje, kaarsje, kerkje, boompje (altijd goed).

Zondag 31 oktober

Om 14.30 uur precies kwam Frans. Ik even naar de IJssel. Mocht op fietsje van Manuela rijden. Kleine, gewaagde demonstratie gegeven van het door het water rijden. Wel natte voeten, maar 't ging toch goed. Half vijf bij Tuf en Frans. Nog wat gereden naar de Havikerwaard. Met Frans veel gepraat over oudejaarsshow. Vorm begint een gezicht aan te nemen. Op grote monitors vertonen we de bestaande tv-filmfragmenten. Ik zit op het toneel op mijn stoeltje (!) ernaast en praat af en toe ‘live’ de boel aan elkaar en spring opeens soms live in de scène.

Voorbeeld: Agent te paard-filmscène tot eerste slot. Daarna ik live te paard heel deel ervan. Dan ‘Nou gaan overal voordoeken dicht’. Dan een slot van ‘een’ oudejaarsavond-meezingliedje live en: Einde.

Zaterdag 6 november. Nacht 0.35 uur

Thuis was Frans die de boodschappen ging doen. Daardoor ik met bloknootje naar de waterval en vrij produktief gewerkt:

> Ze stonden op de trappen van Huis ten Bosch
> veertien jongelui in nette pakken
> die laten we dan maar op de problemen los
> Nieuwe wijn in ouwe zakken
> Van Agt vervangen door Ruud Lubbers met de zwarte kuif
> 't is toch een beetje Ajax zonder Cruijff.

Woensdag 10 november 19.15 uur. Werkhuisje

Vandaag hadden we in het Crest-hotel van 12.00 tot 15.00 uur viewing voor de eventuele oudejaarsavondshow ‘We spreken af dat we niets afspreken’. Een titel die enorm insloeg meteen bij Han van

Essen, Marcel van Dam!!![2] en Nico Knapper. De hele viewing, samengesteld door Frans en mij(!), werd een groot succes, behalve... bij Sant die het hinken op twee gedachten vond en vroeg waarom ik het niet gewoon in een vraaggesprek met Marcel van Dam deed. Enfin, de gewone gang van zaken als Sant er de laatste keren bij is. Ol bleef drie uur lang prima overeind. Na afloop gefeliciteerd door Nico Knapper, omdat ik er voor de zoveelste keer weer in geslaagd zou zijn een hele nieuwe vorm te vinden voor deze oudejaarshow. Apetrots voel ik mij.

Vrijdag 12 november 19.00 uur. Werkkamer Wildwal

Veel mensen (zeker tien!) allemaal enthousiast over Seth in 'Privé' bij Henk en zijn bijzonder hartelijke woorden over Corry en mij, maar ook over zijn capaciteiten! De glans van Seth straalt op mij over. Dat gevoel heb ik nu steeds meer!

Vrijdag 19 november. Bijna 20.00 uur. Werkhuisje

Ol is lief, maar moeilijk voor haar omgeving. Over de medicijnen, het eten, het huisje. Alles staat op de verkeerde plaats en alles wordt verkeerd gedaan. Daardoor ontstaat vooral 's morgens en vaak ook 's middags een stemming als bij een vulkaan die elk ogenblik kan uitbarsten.

Tobberig over oudjaar, wat ik toch allemaal te veel voor haar vind. De lol is er af. De koek is op. Ik zie er weinig tot niets meer in... Heb er ook totaal geen zin meer in. Zou het liefst met drugs en alcohol inslapen.

Maandag 27 november. Avond

Totaal in mineur speciaal door de kleine, grijze generaal die ver weg van mij was. Meneer Van Liempt gebeld van 11.30 tot 12.10 uur. Over oudejaar 28 december twee voorstellingen en niet twee dagen vier voorstellingen. Te veel emoties voor Ol die vanmorgen zei: dat zou me kapot maken en vanmiddag tegen dokter Van Rijn: zalig, weer in het theater...

Woensdag 1 december

Wegens al het geharrewar Freek gebeld en ongeveer vijftien minuten met hem gesproken. Raadde hem aan niet van elf tot twaalf uur

op te treden, want vanaf half twaalf luistert er niemand meer. Lak aan de coördinatiecommissie. Gewoon allebei van tien tot elf. Ik loop wel us uit en dan zit ik in jouw programma en dat wil ik niet. Niet onbevredigend gesprek.

Vrijdag 3 december 18.10 uur. Werkhuisje

Vanmorgen weer in de Telegraaf en AD. Kan op twee netten (VARA en TROS) van 21.55 tot 23.00 uur, terwijl ik niet eens leuk genoeg ben voor een klein schepnetje.

Donderdag 16 december. Avond ± 19.00 uur

Vliegende storm. Wisseling van de wacht. Donny ging. Bernadette kwam. Zoals steeds moeilijk met Ol alles uit te leggen. Voor de honderdste keer. Auto met gezicht op Lappendeken gezet en nog weer eens proberen uit te leggen. Werd er tenslotte zo moedeloos van dat ik begon te huilen. Eindeloos in mijn gevoel. Vlug naar huis en rechtstreeks door naar fysio. Frans was al thuis en deed de boodschappen. Na fysio Ru gebeld over muziek van ‘We spreken af’. Naar mijn werkhuisje en tot 18.00 uur... geslapen! Kortom dood-en doodmoe. Zit nu achter mijn bureau. Ik kan geen winkel in of uit lopen of de mensen roepen: ‘Succes met uw show...’ Show? denk ik dan, wie maakt die dan? Ik wou dat ik ineens dood was. Dat zou zalig zijn.

Vrijdag 24 december. Avond

Gure wind. Om 12.15 uur filmopnamen in theatertje in Dieren. Alles onder inspirerende leiding van Nico Knapper. Van Puthoven met Frans op het toneel (moet straks het toneel van het La Mar theater suggereren) en in de kleedkamer Van Puthoven met mezelf, waarbij meneer Van Liempt als ‘stand in’ speelde. Veel gelachen.

Zondag 26 december. Tweede Kerstdag. Avond

Gisteren Ol volkomen in mineur. Steeds bijna of geheel in tranen. Onmogelijk haar langer dan vijf minuten alleen te laten. Tenslotte huilend 's middags naar bed: dit is mijn kerstmis... Niet op te vangen. Vandaag van drie tot zeven slécht gewerkt met meneer Van Liempt in Filmcentrum Velp. Directeur Blaauw en zijn zoon bleven speciaal voor ons in het gebouw.

Woensdag 29 december. Nacht/donderdagochtend 3.00 uur. Sfeerloze kamer Americain Hotel, Amsterdam

Vanavond viewing om 20.00 uur in de NOS-studio. Geen fiat gegeven. Slot was rommelig, vol fouten. Gisteren om 12.45 uur Wildwal verlaten, om 14.00 uur voor De la Mar 14.45 (!) uur aanvang van de repetitie. Twee liedjes met Sant, paard, Puthoven in de zaal met vijfentwintig man figuratie. Niet eenmaal meer met Ru gerepeteerd. Twee broodjes gegeten en onderhand met meneer Van Liempt aan conference gewerkt. Twee flessen champagne in twee voorstellingen leeg gedronken. Het enige wat mij er bovenop hield en... durf gaf, o.a. conference liggend op de grond. Eigen kleedkamer voor Ol op toneel met monitor. Opkomst slot eerste voorstelling van Ol... iedereen in tranen. Ik het eerst! Ol ook. Publiek ook. Tweede voorstelling al veel minder slecht dan de eerste! Tweemaal anderhalf uur. Onmenselijke opgave.

Vrijdag 31 december. Avond. Wildwal

Kranten o.a. AD en Parool toch in de zaal. Toch foto's (schitterende in AD): ovatie voor Corry Vonk en W.K. Tussen 1 december en vandaag las ik elke dag verbaasd in de kranten wat ik van plan was op de oudejaarsavond te gaan doen. Dan weer zou ik ‘zoals altijd’ optreden van elf tot twaalf (op dat uur ben ik nog nooit opgetreden), dan weer zou ik op twee zenders te zien zijn, dan weer zou ik het op moeten nemen tegen Freek en tenslotte was het zeker dat de oudejaarsconference van Kan doorging. Maar de werkelijke beslissing nam ik pas vanavond. Om 15.00 uur viewing NOS-Hilversum. Tot 17.30 uur in NOS-studio staan debatteren. Wel of niet uitzenden. ANP belde op. Ze moesten het nu weten. De kleine, grijze generaal hakte de knoop door: (Corry op d'r best. Corry zoals ze altijd is geweest) Geen gelul. We zenden uit...

Eindnoten:

1 Een moment kan meerdere registraties hebben. Deze dag staat ook beschreven in Kees van Kootens boek ‘Hedonia’ (pag. 123-131).
2 Marcel van Dam hier nog niet in de rol van VARA-voorzitter, maar aanwezig op uitnodiging van Wim Kan, die een combinatie met de presentator van ‘De achterkant van het gelijk’ in gedachten had.

1983

De sterren staan verkeerd, verzucht Kan. Na de teleurstelling van het oudejaar wil hij zo snel mogelijk weer iets doen. Een revanche. Maar wat? Nog iets met Van Kooten en de Bie? Een reclamespotje? Televisieregistraties van lezingen op scholen? Maar bij het door Kan geschreven boekenweekgeschenk haalt de pers hem verder onderuit. Boudewijn Büch gooit in zijn televisieprogramma het boekje demonstratief als een vod van zich af. Kan probeert te vluchten in een aantal reizen naar plekken waar hij in het verleden zo intens kon genieten, tracht het leven weer het feestelijke ritme te geven. De reis voert ze langs Spiez in Zwitserland, waar Kan zijn allereerste vakantie met zijn vrouw doorbracht. Maar meer dan vage herinneringen zijn er niet te vinden. Het verblijf in een miljonairshotel in Cap d'Ail wordt een drama. In Langwies houdt hij het nauwelijks 24 uur vol. Kan klaagt over zijn gezondheid, maar zijn omgeving kent hem niet anders. Door de jaren heen is Kan zijn eigen dokter geweest, altijd zorgelijk om de minste symptomen. En alle klachten dringen nu eensluidend aan op een advies dat Kan nimmer zal opvolgen: zijn vrouw, al is het maar tijdelijk, los te laten. Terug uit België waar hij aan de kust zijn vijftigjarig huwelijksfeest viert, is hij vol van een nieuw idee. Geen oudejaarsavonden meer, maar elke week na het gesprek met de ministerpresident wil hij in een conference van tien minuten de actuele gebeurtenissen beschouwen onder de titel ‘Het was me het weekje wel’. In de laatste maand van zijn leven gebruikt Kan het dagboek als een soort medisch klachtenboek. Als hij krachteloos op bed blijft liggen, schrijft hij bijna van minuut tot minuut bladzijden vol. Hij gebruikt het dagboek zoals hij dat deed in Birma en van 1957 tot nu: als klankbord en allerlaatste houvast.

Dinsdag 11 januari 22.25 uur

Spijt? Vandaag 11 januari weet ik het nog niet. Een puinhoop is dit werkhuisje. Tijd voor niets, nooit meer, denk ik. Haalde met moeite elf uur Peter van Lindonk, die voor het boekje kwam dat ineens niet meer kon wachten. Ik geef het (voor vandaag) maar op. Ga krant uit de bus halen. Mag eigenlijk niet. Is zo gevaarlijk. Ol is lief, maar ze eet me gewoon helemaal op.

Zondag 16 januari 23.30 uur

Dagen vliegen voorbij. Steeds zekerder wordt het dat de oudejaarsavond een grote kijkdichtheid had, zeveneneenhalf miljoen kijkers, maar een kleinere waardering. Freek aan de overkant om elf uur werd vanaf het begin gebombardeerd als mijn tegenpartij en zoiets ligt me slecht. Je zou ook kunnen vragen wie is beter Johan Cruijff of Wim Kan. De plaat van mij wordt slecht verkocht. Volgens Frans, met wie we mijn verjaardag vierden om o uur o, zou er gisteravond een zuur stuk in het Parool hebben gestaan. Over Freek zijn plaat die liep als een trein en de mijne als een schildpad. Maar... het is ook geen goeie plaat! en het was ook geen goeie uitzending. Kunt u mij ook zeggen hoe laat de boot naar Elba gaat?

Vrijdag 21 januari

W.K. als straatzanger met buikorgeltje voor het hoofdkantoor:

> En de mens heeft idealen
> mooier dan de regenboog
> zolang de sterren blijven stralen
> zijn de idealen hoog
>
> Maar zodra de wolken dalen
> en de mens in het donker leeft
> draaien alle idealen
> om wie de hoogste rente geeft
> (kijkt op zijn horloge en zegt: Roparco!)

Maar ‘zij’ wilden de parkeerwachter en W.K. die in een Alfa Romeo kwam parkeren. Neen, zei ik tegen een half miljoen gulden.

Maandag 24 januari. Avond 22.05 uur

Gerard Reve op tv bij Aad van den Heuvel. Iedereen was boos op hem. Maar toch stal hij de show. Je kunt hem alleen onderuit halen door hem gewoon niet serieus te nemen. Gerard Reve over de hoofdredacteur van het Parool: hij moet weg, iets anders gaan doen. Katholiek worden. 't Is een beetje een paardemiddel.

Dinsdag 25 januari

Elke avond als ik op de knuffelstoel zit bij haar bed en als ze dan tenslotte slaapt, wordt mijn trek in zelfmoord groter. We zijn over het hoogtepunt van ons leven heen, denk ik dan en ik geloof dat ik niet bang ben voor de dood, maar ik wil haar onder geen beding alleen laten... Dus dan maar door.

Zondagavond/maandagmorgen 31 januari 1.00 uur

Natte sneeuwdag. Frans kwam weer terug (thuis) om twee uur. Ik alleen in stortsneeuwbuien naar Carolina Hoeve gelopen. Een uur lang eenzaam door Onzalige beetje witte Bossen. Naar Arnhem bioscoop. De film ‘Annie’ gezien. Ol genoot. En dan te bedenken dat het allemaal echt gebeurd is...

Woensdag 2 februari 19.00 uur

Het boekenweekgeschenkje heeft 128 gedachten. Ziet er prima uit. Bereid mij nu voor op de persconferentie 28 februari. Wordt niks. Ben allergisch voor journalisten.

Vrijdag 11 februari

Voor het eerst op Deventer kunstijsclub van 15.30 tot 16.30 uur geschaatst met zuster Donny. Zij op noren en ik op mijn hockeyschaatsen. Begon met op mijn billen te vallen maar... opa krabbelde weer aardig op en reed zeker vijftien baantjes van 400 meter. Ol genoot samen met Frans in de kantine met chocomel en frites! Leuke sfeer! Veel kinderen (gelukkig) die (gelukkig) veel om handtekeningen vroegen. Prachtige weg terug langs Zutphen, dat daar statig aan de overkant van de IJssel lag. Leuke middag.

Frans de boodschappen en ik in de slaapkamer Bert Haanstra bellen. Deed lang verhaal (hij is beslist nog langer van stof dan ik)

over hoe hard hij had gewerkt aan de mix(?) van de Carmiggeltfilm. Begreep driekwart niet, maar merkte wel dat ook een Haanstra met 65 (!) buiten-en binnenlandse onderscheidingen zich niet gelukkig voelt tussen vier films van Rob Houwer die straks in Tuschinski 1 staat en Haanstra in 11. Haanstra voelt zich toch miskend.

Zondag 13 februari

Vanmiddag waren Ru en Sant hier! Precies van half vijf tot half zeven. Het was gezellig, maar bij voorbeeld over Van Puthoven (improvisaties) denken wij totaal verschillend.

Maandag 14 februari

De verpleegsters zijn ‘op’. De aardige en de goeie.

Zondag 27 februari. Middag. Kudelstaart

Vandaag hele dag op het landgoed. Zalig geslapen in ons eigen tweepersoonsbed! Onvergetelijk weekend. Ria had huis en broeikas prachtig onderhouden. Morgen de persconferentie waar ik moreel niet vanaf zou kunnen, omdat ik het geschenk voor de boekenweek schreef. Maar 24 maart begint de boekenweek pas.

Woensdag 2 maart 19.30 uur

Boekenweekgeschenk wel een enorme teleurstelling geworden. Behalve Henk van der Meyden die maandagmorgen al juichte in de Telegraaf; maar de rest zuur, vervelend en opzettelijk vol foute informatie. Van oude conferences had Kan een boekje gemaakt of van zijn spiekborden en verder was Corry na haar ‘beroerte’ opnieuw in het ziekenhuis opgenomen. Het ergste is dat ik er niets aan doen wil, want tegen opzettelijke foute berichtgeving doe je ongeveer niets.

Maandag 14 maart 19.20 uur. Studio Cap d'Ail

Alleen met Ol en zuster Diny. Frans vanmiddag naar vliegveld Nice gebracht. Moet morgen in Nederland aan een tournee met Engelsen beginnen. Onvoorstelbaar. Het woord van Frans. Onvoorstelbare negen dagen. Toen hij weg was, voor het eerst weer eens alleen met Ol geweest. Winkeltjes op het vliegveld gekeken. Samen

via Boulevard des Anglais naar Cap Estel Hotel teruggereden. Het autorijden ontspande mij. Mis nu al de filosofische avondgesprekken.

Dinsdag 16 maart 9.15 uur. In de bedden van Cap Estel

Frans is weg en de zon is weg. Als het zulk slecht weer blijft, wordt de dobber nog zwaarder (om het laatste restje lol dat ik mijn leven nog heb tot een goed einde te brengen). Krijg steeds meer het gevoel dat voor ons nu het einde echt nadert. Gisteravond met zijn drieën in het hotel gegeten. Goed maar sfeerloos en met alle bedienden om je heen. Geef mij maar die kleine, echt Franse restaurantjes. Vroeg naar boven met bier.

Zaterdag 19 maart 5.00 uur. Kamer 55, Cap Estel

Motto (sinds vertrek van Frans maandag) en gelachen dat ik heb... Leuk leven heb ik nu. Ik kan weer niet slapen. Raak met de dag meer uit mijn evenwicht. Heb geen twee uur van de zestien (?) uur rust. Gistermiddag even met Ol naar airport van Nice oefenrit voor vandaag afhalen van Coby (15.15 uur; wordt tijd dat er wat gebeurt). Met Ol over de Boulevard des Anglais. Op een bankje 35 minuten met Ol gezeten. Ol in haar Rivièra-blauwe bodywarmer en haar crèmewitte Breton op. Donkere zonnebril. Ik zo in mijn blauwe overhemd. Twee wat zonderlinge ouden van dagen op een bankje van Nice. Twee mensen waar we vroeger zo om lachten...

Maandag 21 maart. Avond. Lente

Goddank is ook deze rotdag voorbij. Het is twee minuten over twaalf. Dus eigenlijk dinsdag. Het liefst nam ik alles tegelijk in om in godsnaam van deze schandelijke rotwereld verlost te zijn. Het leek vrij aardig te gaan, maar vanmorgen derailleerde de trein voor de zoveelste keer. Is er een andere manier om Ol hanteerbaar te maken? Mijn leven is nu voorbij. Egocentrisch (wie niet) denk ik steeds: 't is gewoon afgelopen. Olle, Olle ik hou nog steeds zo van je. Omkijken durf ik helemaal niet meer, want daar ligt dan dat hele kleine, grijze hoofdje zo erg alleen.

Woensdag 23 maart 11.30 uur. Op terras (het plein) van onze kamers Cap Estel

Telefoon met meneer Van Liempt. Vroeg of hij over een half uur weer mocht bellen. Voel me weer eens enorm gedeprimeerd. Deze vakantie heeft mij meer kwaad dan goed gedaan. Stress denk ik dat ik heb en een slokdarm die af en toe op slot gaat. Overigens gisteren dan eindelijk mooi uitstapje gemaakt met Ol en Coby via Col de la Madonne naar St. Agnes. Om 17.15 uur terug in de studio. Ik alleen naar Tu en Pé in Santa Fé. Nou ook niet bepaald om te zeggen vrolijk uitstapje, al zijn ze erg lief en begripvol voor mij! Eerst een kwartier alleen op een muurtje gezeten om even tot mezelf te komen.

Zaterdag 26 maart 10.15 uur

De zon doet vanmorgen veel van mijn verdriet wat ik hier had, vergeten. Ben tot niets gekomen wat ontspanning betreft. Ook Coby, hoe doortastend ook, bracht toch nieuwe problemen. Alles is bijna ingepakt. Denken om twee uur weg te gaan. Gistermiddag om tien voor vier in de Studio Goof gebeld. Kwam vrijwel direct en bleef bij Ol zeker een uur. Daarna met Goof nog gewandeld langs Pinède en de zee, maar wat ik had willen zeggen, zei ik niet. Misschien schrijf ik hem straks nog even.

Zaterdag 9 april. Avond. Wildwal

Onverwacht mooi weer. 's Middags in de Beekhuizer Beek gestaan met Victoria (16) en Koen (22). Laarzen die niet nat wilden worden. Baldadig spel. Iedereen tenslotte drijfnat en... veel gelachen. Victoria heel erg moeilijk, maar bijzonder meisje, dacht ik. Veel plezier met ze gehad. Grootste winstpunt van de laatste dagen, de lieve mevrouw Pruis!!! Bernadette en Donny en mevrouw Gerritsen. Ze brengen eindelijk een beetje rust, want ik ben nog steeds uit mijn evenwicht door de vakantie.

Maandag 11 april 6.30 uur

Het begint al vanaf 6.10 uur licht te worden. De stilte verdwijnt door erover te spreken. Ik zit alleen met cognacgroc en mijn gedachten. Ol slaapt. En ik denk al een paar ochtenden dezelfde gedachten. Nu schrijf ik ze op. Dat wordt een tweede Wim Sonne-

veld, Buziau, Davids. Bestaat niet. Er kwam nooit een tweede Chaplin, Chevalier of Piaf. Goddank. Onzingeschrijf van de pers.

Maandag 18 april 13.00 uur. In de zon op de stoelen bij de vijver

Prachtig warm weer. Maar treurig in mijn hart. Zo bang voor die boze toorn van Ol tegen, tegen wie straks weer? Steeds weer last met slikken. Zenuwpatiënt!?! Even met Ol gelopen in het natuurreservaat. Om twee uur fysiotherapie. Om drie uur mevrouw Gerritsen. Plannen om zaterdag naar Langwies te gaan. Met Frans en Bernadette. Moet Frans er nog over bellen.

Woensdag 27 april 8.00 uur. Enzian, Langwies

Gisteravond om ongeveer zes uur 22 herten boven het huis, maar wij waren nog niet terug uit Chur. Plantenbak naar Frau Brüesch gebracht. Half uurtje met haar geplaudert. Toen belde Ol. Het eten was klaar en of mein Mann thuis kwam. Ol had samen met Bernadette lekker gekookt. Frans gebeld die meldde dat hij toch nog kon komen, maar dat had gelet op herhaling van Frankrijk-stemming weinig zin. Nog geen 48 uur in de Enzian en we gaan weer terug.

Woensdag 4 mei. Wildwal

Met Frans op de heuvel voor het eerst weer gezeten en gelegen met de ligstoel.

Donderdag 5 mei

Nu is het stil geworden om mij heen.

Vrijdag 6 mei 10.30 uur

Telefoon met Frau Brüesch. Veel gegadigden voor de Enzian. Enorm blij met dit bericht, dacht al dat de Enzian onverkoopbaar zou zijn.

Zaterdag 7 mei 13.15 uur. In mijn eigen sfeervolle werkkamer

Ol zit bij me. Ik heb net drie kwartier gewandeld in een regenachtig stil vogelfluitend toverland. Eindelijk weer eens wat gelopen. Gistermiddag weer op de heuvel gelegen.

Zalig ontspannend. Moest wel, want de zenuwen (?) zijn toch op mijn slokdarm geslagen. Of is het een duistere kwaal?

Dinsdag 10 mei 12.00 uur

Koud weer. Wat trieste stemming. Ol stil en brommerig. De koffiepot liep weer eens over en zo. Eén jaar geleden gebeurde ‘het’. Dat veranderde van de ene op de andere dag ons hele leven! Maakte een einde aan de sprookjesachtige sfeer van succes, gezondheid en samen, samen. Het laat me niet los. Een gevoel van onrust is de laatste dagen steeds om mij heen. Gisteren meneer en mevrouw Van Liempt hier. Een groot succes, dacht ik. Ol beter dan ooit. Meneer Van Liempt neemt mijn hondennummer. Niemand begrijpt als ze zo is, wat ze dan eigenlijk mankeert. Ik helaas wel.

Het druppelt nog wat na. Laatste aanvraag bij meneer Van Liempt voor vier voorstellingen in september in de Jaarbeurs Utrecht voor de verenigde verzekeringsmaatschappijen. Vier maal veertig minuten voor honderdduizend gulden. Neen, zei ik.

Zaterdag 14 mei 12.45 uur

Telegraaf: André van Duin op oudejaarsavond op de TROS. Parool: Freek raakt steeds meer in balans. Velpse krant: Wim Kan raakt steeds meer uit zijn evenwicht. Op oudejaarsavond in z'n graf?

Zaterdag 14 mei 23.10 uur

Twee onweersslagen, bliksem in de verte. Hij kan niet over de IJssel. Milde stortregens en... de krekels. Nooit meer gehoord de laatste honderd jaar. Ol riep vanuit de slaapkamer al weer tweemaal: ‘Wim.’ Dat klinkt soms als een misthoorn. Moeilijke dag. In wankel evenwicht tussen Ol en Bernadette (of dé verpleegsters in het algemeen).

Zondag 15 mei 18.20 uur

Met Ol in mijn werkhuisje waar ik niet in werk. Alles staat stil. Ik ben erg zenuwachtig en denk, hoop dat daar mijn slikmoeilijkheden mee te maken hebben. Slikken doet geen pijn, maar benauwd gevoel als er iets omlaagglijdt, alsof het iets passeert.

Vanmiddag heel erg alleen de schitterende, gele wandeling gemaakt. Denk echt op plekjes te zijn geweest, waar ik sinds mijn jeugd nooit meer kwam. De tijgerbosjes nu bossen, van oom Wim. Veel wandelaars in 't begin. Totale ‘miskenning’. Werd niet herkend! Vreemde gewaarwording.

Zondag 21 mei. Eerste Pinksterdag. Bijna 22.00 uur

Even alleen in mijn werkhuisje. Kan alleen, omdat Frans er is. Ol zit met hem en zuster Wilma zoet tv te kijken. Ik even zonder de spanning die Ol toch steeds weer bij me oproept.

Net terug van 'wildrijden' in de bossen tot Laag Soeren. Mooi, maar weer geen wild gezien. Frans was ook mee. Stiller dan ooit. Zelfs mevrouw Pruis viel het op. Vanmiddag dan eindelijk de nieuwe bedriegertjes in werking gezien. Spuiten bijna een meter hoog. Blijft een enig kijkspel. Af en toe er zelf ook in gestaan. Tenslotte met drie meisjes en een jongen in de fontein gestaan. Met twee aardige mevrouwen door de stralen gelopen. Veel kwajongenswerk. Veel herkenning en ontspanning. Goddank, want bijna dagelijks denk ik 's nachts: dit hou ik niet uit.

Maandag 22 mei. Tweede Pinksterdag. 15.00 uur

Vanmorgen driemaal even het bed uitgeweest en binnen vijf minuten was het weer: 'Wim!'

Ik zie er niks meer in en zou er nu op dit ogenblik wel uit willen knijpen. Ik ben gewoon alles kwijt: mijn vrouw, de natuur, het eten, het glaasje wijn, mijn werk, de gezelligheid. Ik doé alsof ik nog geniet, maar ik leef in één grote angst dat zij iets vreselijks zal zeggen. Ik weeg ieder woord van haar, terwijl ik weet dat ze driekwart onzin zegt. Ik heb in mijn gevoel gewoon NIKS MEER...

Woensdag 25 mei 24.00 uur

Laat geworden! Boeiende uitzending gezien. 'Een gebaar' vanuit Carré. Uitverkocht. Koot en Bie en Freek voor Amnesty International! Mooi! mooi. mooi. Met Herman en Joop Visser die zong voor misschien wel vijf miljoen kijkers: als hij ooit zo seniel werd om een ridderorde aan te nemen, hij die in de Westeinder zou gooien, naast die van Corry en Wim... Ontroerde me toch heel erg, naast Tuf zittend, dit te horen. Samen uitgerangeerd en dan ineens, op een totaal andere manier tot leven te worden geroepen. Heel erg aardig van die Joop Visser! Verder vanmiddag op Middachten twee herten gezien. Eén hinde en één bok met mooi gewei. Frans en Franco liepen vrij ver achter mij. Ze hebben alles maar half gezien! Ontroerend moment. Tweemaal dus vandaag. Verder ben ik ook niet veel meer waard. Overal last van, maar weet niet wat het is. Toch

geweldige dag geweest in de stortregens. Het regent nog. Ik ga een ark bouwen...

Zaterdag 28 mei 18.55 uur

Af en toe stortregens. Hoogwater bij de IJssel zien opkomen. Ellende overal. Ik ben echt totaal uitgeput letterlijk en figuurlijk. De sterren staan verkeerd. Alles zit al ruim een jaar tegen. Ik zie er totaal niets meer in. Zou vannacht uit willen stappen. Heb geen enkel vooruitzicht meer. De helft (minstens) van mijn vrouw kwijt, mijn hele werk. Verder voel ik overal pijn bij het slikken en verder denk ik dat ik kanker heb. We zullen wel zien. Niets kan me meer wat schelen.

Donderdag 2 juni 10.15 uur

Heer Tempelman belde. De BV maakte *ƒ* 150 000, - koerswinst.

Vrijdag 3 juni. Bijna 24.00 uur

Doodmoe en steeds andere pijnen. Zenuwen? Of oorpijn na die druppels of toch nog iets vreemds. Iets minder slikmoeilijkheden, maar lang na het eten als ik allang uitgeslikt ben, krampt er overal iets in mijn borst. Ochtend slecht begonnen. Vannacht om half twee weer niet lekker. Weet dan niet waar ik het zoeken moet. Geen slaap- of kalmeringsmiddelen meer genomen. Nu zelfs (even) geen wijn! Alleen koele melk. Mooi weer, maar slechte conditie. Bij de vijver gezeten. Mevrouw Pruis gehaald en ik in mijn huisje gaan slapen. Zo moe! Zo lusteloos! Zo uitzichtloos...

Dinsdag 7 juni. Ongeveer 21.00 uur. Bij de vijver

De reiger spuit. Het water klettert. Een prachtige, windstille avond. Bijna zou ik weer eens gelukkig kunnen zijn... Durf het nauwelijks op te schrijven, want dan gebeurt er weer wat. Twee fietsdagen ongeveer twintig kilometer achter de rug. Hebben als bij toverslag al mijn zenuwen (of kanker) doen verdwijnen.

Donderdag 9 juni 18.30 uur

Ruim anderhalf uur boven op de heuvel liggen slapen. Hooikoorts. Drie dagen achter elkaar gefietst. Erg in mineur. Slechte conditie: oren doen steeds pijn. Er staat druk op en die gaat over in spanning op de slokdarm.

Het wordt stil om ons heen. Et wordt weinig meer getelefoneerd.

Maandag 20 juni 21.30 uur en nog steeds buiten!

De reiger loopt. Een stille, ongekend heerlijke, warme zomeravond. Hier gegeten dat wil zeggen Ol in mijn huisje en wij, Donny en ik ervoor. We hebben het, net als met Bernadette, erg evenwichtig en prettig. Afkloppen. Morgen wisselen van de wacht (Donny - Wilma) en zaterdag weer (Wilma - Bernadette). Donderdag komt Frans om te spreken over één week snoepreisje in verband met 28 juni ons vijftigjarig huwelijksfeest. Frans zegt: La Panne!!! Logeren in de flat van mijn ouders. Als Ol dat wil, vind ik het best. Lekker voor mijn hooikoorts en eindelijk weer eens op het strand.

Zaterdag 25 juni. Ochtend

Afgekoeld door onweersbuien. Hoera, voor de achtste maal zonder rusten de Posbank opgefietst.

Dinsdag 28 juni. Avond. Appartement 111, Sandpiper La Panne

De grote dag. Eerst naar Nieuwpoort boot bekeken op de IJzer. Toen naar Brugge. Leuk toeristisch. Half uur samen met Tuf in rijtuigje door Brugge gereden. Koetsier met strohoed legde alles uit. Mooi. Frans op ons gewacht. Tijdje naar filmopnamen Hugo Claus staan kijken: ‘De Leeuw van Vlaanderen’. Bij de Italiaan in La Panne voortreffelijk gegeten. Veel last van slokdarm, maar blijf denken dat het zenuwen zijn. Zulke vreemde symptomen. Onverwachte pijnen op de meest vreemde plaatsen. Niet na te vertellen zo verward.

Vrijdag 1 juli

Vertrokken uit de Panne om 15.15 uur. Alles langs de kust. Het leukste: de pont van Breskens naar Vlissingen en het tongenrestaurant in Tiel hoog op de dijk. Uniek uitzicht over de Waal. Een Zwitser ging voor anker. Om nooit te vergeten. Licht aan in de witte kajuit van de schipper. Mooi! Net om half twaalf thuis. Gevoel van vijf weken weg te zijn geweest.

Zaterdag 2 juli

Rudi Carrell in interview met Henk van der Meyden vanmorgen, gaat wekelijks op zaterdagavond bij de KRO-televisie een showprogramma; doen met actualiteiten. Goddank had ik mijn eigen plan al aan meneer Van Liempt en Frans verteld nog voor wij Nederland verlieten. Aan Frans op de paradijsheuvel waar het ook min of meer ontstond. Vanaf vrijdag 4 november a.s elke week ná het gesprek met de minister-president tien minuten lang de afgelopen week bespiegelen (bij voorbeeld vier maanden lang?) onder motto: ‘'t Was me 't weekje wel.’ Beginnen met dit liedje... Dan ongeveer tien actuele grapjes in een conference uitlopend in het liedje ‘Kleine Nederlander’:

> Kleine Nederlander
> eenzaam valt de nacht
> over al je zorgen en tobberij
> Kleine Nederlander
> sluit je ogen
> weer een week voorbij
> (onze lieve Lubbers slaapt onder je bed)

Donderdag 7 juli 15.00 uur

Fiets nu elke ochtend de Posbank op zonder af te stappen. De klachten komen af en toe in verminderde mate terug. Neem nog geen medicijn (van Henny!) in. Wacht weer even af. Warm, maar heerlijk weer. Gisteren weer eens anderhalf uur op de heuvel in vaste slaap. Geluksgevoel overvalt me dan, ondanks alles, toch wel eens een beetje. Denk steeds omlijnder over het televisieplan ‘'t Was me 't weekje wel’. Elke vrijdagavond na het gesprek met de minister-president in een kwartiertje de week laten passeren. Meneer Van Liempt is erg enthousiast. 4 november beginnen tot 31 december. In geval van succes nog even doorgaan.

Donderdag 13 juli

Om 16.45 uur meneer en mevrouw Van Liempt bij ons op bezoek. Daverend succes. Na enkele moeilijke, stille dagen ineens een geweldige opleving. Op terrasje van de Ruif met ons vijven (met

Bernadette) gegeten. Heerlijk. Gezellig. Daar kon België zelfs niet tegen op. Veel gelachen. Deed 's nachts (helaas) geen oog dicht.

Zaterdag 15 juli

Meer dan 30 graden. Toch, voor de vierentwintigste keer, Posbank opgefietst. La col de la Posbanque. Fijn. Verder gaat het me weer slecht. Erg Siepkesachtig en Ol maakt me nu niet bepaald mild. Gaan nu samen wat rijden. Naar het rozenbos. Er staat in Velp een mooie fiets te koop. Vijf versnellingen. Blauwgrijs. Trimfiets. Nog steeds niet beslist.

Zaterdag 23 juli 11.55 uur

Gisteren om elf uur naar bed met één Seresta en één Dalmadorm. Om half één al weer wakker van de migraine. Nog een Dalmadorm genomen. Wakend geslapen. Om acht uur één Saridon tegen de barstende hoofdpijn. Hielp wel een beetje. Tot half elf geslapen of gewaakt. Opgestaan met hoofdpijn. Trekt nu weg. Geen fietsen tegen de Posbank. Wat heb ik? Stress? Overspannen? Oververmoeid? Na vijftien maanden spanning.

Donderdag 4 augustus

Gesprek met meneer Van Liempt. Heeft gebeld met prof. Schuiten, Radboudziekenhuis, Nijmegen. Naar alle waarschijnlijkheid kom ik in contact met prof. Nijdam, de (beroemde) neuroloog van prins Claus.

Zondag 7 augustus

Wat ik zou willen? Twaalf uur slapen op één werkelijk goed slaapmiddel of slaapinjectie, maar misschien kan dat niet.

Woensdag 10 augustus 18.00 uur

Tweeëndertig graden buiten. Tot nu aan toe gevoel van uitgeteld te zijn. Totaal apathisch.

Maandag 15 augustus 10.15 uur

De beste nacht van alle slechte nachten. Voorwoord programmaboekje ‘De zoon van Louis Davids’ schrijven. Dinsdag om 4 uur herhaling Aad van den Heuvel, KRO.

[St. Radboudziekenhuis] ± 1 september

Heer Van Liempt 070-550800, kantoor thuis
totaal geen speeksel
doof
schor
duizelig
warm

Dinsdag 6 september

Henny Bon komt weer.

De laatste dagen van het dagboek worden gebruikt door de doktoren van het St. Radboudziekenhuis om schriftelijk antwoord te geven op Wim Kans vragen.

De laatste zinnen:

Wij blijven eerlijk.
Longen zal wel lukken.
Gehoor. Wij hopen beter als medicijnen veranderen. Niet zeker.

Ook wij Vinden dit met u samen een ramp.
Koelte. Raam is open.

Laatste losse bijlage is een telegram van 31 augustus:

Wij wensen u een spoedig ontslag uit het Radboud
van harte Veel rust en beterschap voor Corry en u.
Freek en Hella de Jonge

Slotwoord

Als de zaal aan het eind van de avond tot het absolute kookpunt is geraakt, zijn zeshonderd theaterbezoekers zelfs bereid tot de revolutie over te gaan, als de man op het toneel daartoe op dat moment zou oproepen. ‘Wij willen wat anders, maar buiten staan de mensen die niet willen; en dan te bedenken dat u morgenavond weer buiten staat!’ Wim Kan overziet vol plezier de rumoerige massa. ‘Jongens, als we niet uitkijken wordt het een zooitje.’ De zeven levensgrote spiekborden met de conference ontspannen onder zijn arm geklemd. De voorstelling nadert zijn einde. Op de achterkant van het laatste spiekbord trof Kan gespeeld toevallig nog wat verdwaalde grappen van een oud programma. Recht toe recht aan grappen die hij, zoals geen ander dat kan, als een laatste salvo op de zaal heeft afgevuurd. Op dat hoogtepunt gaat Kan in de laatste minuten van het programma over tot wat hij zelf noemt het gladstrijken van de zaal. Wat filosofisch mijmeren onder de ongemerkt ingezette piano-improvisatie van begeleider Ruud van Veen. Nog een laatste sterke grap en het slotliedje zet in: ‘Nu gaan overal op de wereld alle voordoeken weer dicht, van Londen tot Maastricht, daar doven ze het licht.’

Die achtste september 1983 staan meneer Van Liempt en ik 's avonds op de ziekenhuisgang van het St. Radboud in Nijmegen. Wim Kan is overleden. Zo wilde hij het onder deze omstandigheden. Binnen in de kamer neemt mevrouw Kan afscheid van haar man. Van Liempt en ik zwijgen. Misschien denken we wel dezelfde beelden. Nog eenmaal wachten wij op de gang, zoals wij dat samen al zoveel jaren deden. In elk theater wachtend voor de kleedkamerdeur na afloop van de voorstelling. Dan het bevrijdend ‘joepie’ en de na bespreking begon. ‘Wat zeien ze.’ Kan enthousiast, ogenschijnlijk in het geheel niet moe na de inspannende krachtmeting, in het midden van zijn kleedkamer gretig luisterend naar de goede berichten die Van Liempt bij de uitgang van het theater had opgevangen van het wegstromende publiek, om daarna tevreden zelf naar huis

te gaan. De twijfel sloeg meestal pas de volgende ochtend weer toe. Hadden we gedacht dat het ooit voorbij zou gaan. De kleine onbenaderbare familie waartoe wij behoorden, wordt uit elkaar gerukt in een onvoorspelbare ontknoping. Corry Vonk tien jaar ouder en een jaar eerder nog getroffen door een attaque, overleeft haar man. Het altijd bewust gekozen isolement keert zich nu tegen haar. In de viereneenhalf jaar die zij in het houten huisje diep in de bossen van de Veluwe nog doorbrengt voor zij op 30 januari 1988 overlijdt, komen er nauwelijks mensen op bezoek.

Af en toe kom ik meneer Van Liempt nog wel eens tegen. Zoveel theaters zijn er tenslotte niet in Nederland. In Utrecht in de schouwburg bij voorbeeld. Hij komt er nieuwe voorstellingen verkopen, ik ‘sta’ er met een Amerikaanse balletgroep die 's avonds voor negenhonderd mensen de reconstructie van de Bauhausballetten zal dansen. Van Liempt en ik hebben beiden nog altijd diezelfde fascinatie voor uitverkochte theaters. Hoewel we het niet willen, haalt de schouwburg herinneringen op. Even maar. Van Liempt, de koele zakenman, raakt geëmotioneerd. Hij kijkt weg. We moeten er maar niet meer over praten.

Anderen doen dat na Kans dood des te meer. De kranten staan plotseling vol van de vrienden van Wim Kan. ‘Beste vaders’ mocht de een schrijven, ‘Wim’ mocht de ander zeggen. Iedereen bleek wel een persoonlijke relatie met hem te onderhouden. In overijver draafden mensen hun eigen bewondering voor Kan voorbij. Ze lieten een slechte banketbakker geoefend in marsepeinen figuren een onooglijk beeld op het Leidseplein neerzetten; een belediging voor Marten Toonder misschien, maar in niets gelijkend op Wim Kan en Corry Vonk. Was de fontein op de boulevard in Scheveningen niet een historisch betere plek geweest? Trouwens Wim Kan hield helemaal niet van standbeelden.

Elke Nederlander bewaart bij de naam Wim Kan zijn eigen herinneringen. Vaak zijn die opgebouwd uit heel persoonlijke momenten; een ontvangen blauwe bedankbriefkaart van Wim Kan, een eenmalige ontmoeting op het strand, een kortstondige samenwerking. Dat enkele moment wordt gekoesterd en draagt bij tot de legende.

De dagboeken van Wim Kan geven een eerste en enig werkelijk beeld van Nederlands grootste cabaretier. Evenals in ‘De radioja-

ren' ben ik bij de selectie van de fragmenten uit de zestig delen die nu tot mijn beschikking stonden, uitgegaan van de Wim Kan zoals ik hem kende. Na zestien jaar intensief met hem te hebben opgetrokken is mijn beeld van hem redelijk volledig. De keuze van elk fragment werd door mij wel overwogen. Met aarzelen, twijfelen, het zoeken naar de perfectie ben ik opgegroeid. Vluchtige stemmingen achtte ik niet geschikt voor publikatie. Meningen die Kan in dit boek over personen te berde brengt, kwamen dan ook nooit eenmalig uit de lucht vallen; meerdere dagboekpassages moesten die meningen in de gekozen fragmenten onderschrijven. De echte Wim-Kan-taal, Kan creëerde voor alles eigen benamingen en begrippen ('rustig Tammo Siepkes' bij voorbeeld), heb ik voor zover het niet onbegrijpelijk en verwarrend werkt, zoveel mogelijk gehandhaafd. Ook afwijkende spelling is bewust ongecorrigeerd. Af en toe ontkwam ik er niet aan ter verduidelijking tussen vierkante haken een toevoeging mijnerzijds te plaatsen. Nergens heb ik voor zover wettelijk toelaatbaar personen in bescherming genomen. Maar naarmate Wim Kan zich door de jaren meer afzondert, komt de buitenwereld verder op afstand te liggen. Naast de literaire erfenis die Kan mij naliet, gaf hij mij een artistiek testament ter ondersteuning van de vele gesprekken die wij hadden over wat te doen met zijn honderdtien dagboeken. Hij wilde absoluut dat ze werden uitgegeven. Zelf had hij ook al eens een poging ondernomen. Met behulp van een fotokopieerapparaat probeerde hij tot een selectie te komen, want een op de drie pagina's was volgens hem voor publikatie geschikt. Zijn titelsuggestie 'Hoog boven de bomen kijk ik terug' heb ik niet overgenomen.

Nu met het voltooien van de selectie ruim ik mijn eigen persoonlijke herinneringen op. Alles gaat weer richting kluis. Brieven, dozen vol brieven altijd ondertekend met het onnederlandse 'Your friend forever'. Stapels geschenken. Een boekje dat ik kreeg als straf kort na de voorstelling waarin wij al te veel schmierden: 'Voor Frans opdat het lachen hem zal vergaan!' Want dat was de basis van onze vriendschap; lachen, plezier maken, kwajongensachtig het serieuze doorbreken. 'Moesten jullie op het toneel nou echt zo lachen?' Ja! Vaker dan af en toe goed was voor het ritme van de voorstelling. Een van de vele scènes die wij door de jaren heen samen speelden, heette 'Kort is de roem'. Het wegzakken in de

vergetelheid was Wim Kan's eigen kameel op het behang. Als oude visser zat hij in de scène dan op een bankje op de Wim Kankade en de interviewer stelde hem in het jaar 2000 de vraag: Weet u nog wie dat was die Wim Kan? En met een variatie op een van zijn andere antwoorden: Nou reken maar!

maart 1989

Personenregister

Dit register bevat niet slechts een alfabetische opsomming en verwijzing naar pagina's, maar plaatst de hoofdpersonen van deze dagboeken met een zeker niet volledige toevoeging in hun kader en sfeer van de tijd.

De met een * voorziene personen komen ook voor in 'De radiojaren' (zie het register van deel 1).

Aantjes, Willem, (geb. 1923) politicus 145, 190, 191, 192
* *Aarsen, Leo* 66, 161
Agt, mr. A.A.M. (Dries) van, (geb. 1931) minister van justitie in kabinet-Den Uyl; later premier 61, 80, 86, 99, 145, 148, 150, 151, 164, 165, 167, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 178, 179, 181, 182, 186, 187, 194, 203, 206, 207, 209, 214, 223, 226, 236, 242, 244, 245, 246, 264
Agt-Krekelberg, Eugenie van, echtgenote van Dries van Agt 215
Andersen, Elisabeth, (geb. 1920) actrice 84, 123
Andriessen, F., (geb. 1929) oud-minister van financiën 187, 209
Annemiek, zuster, particulier verpleegster bij de familie Kan 260, 263
Antoinette, fan 101
Arafat, Jasser, (geb. 1929) leider PLO 118
* *Arean, Jenny*, 11, 44, 107, 135, 201, 238
Bakker, Bernard, technisch assistent bij het gezelschap van Wim Kan in seizoen 1970-1971 74
Bakker, Marcus, (geb. 1923) politicus en oud-fractievoorzitter van de CPN 91
Balting, zuster, hoofdzuster ziekenhuis Velp 253, 256, 259
Bambergen, Piet, (geb. 1931) komiek 228
Bandy, Lou, (1890-1959) zanger, conferencier; in zijn nadagen was meneer Van Liempt zijn impresario 225
Barend, Sonja, (geb. 1940) tv-presentatrice bij de VARA 211, 216, 248, 250
Bary, Wim, (geb. 1929) acteur, journalist en schouwburgdirecteur van Tilburg, Maastricht en Amstelveen 66, 80, 137, 138, 247
Bary-Matzer, Dies, destijds echtgenote van Wim Bary 66, 137
Bax, Belgische samensteller van het mislukte boek 'Praten over Wim Kan' 144
* *Beatrix, koningin*, 3, 4, 8, 46, 64, 78, 211, 215
Behrendt, Fritz, (geb. 1925) politiek tekenaar 74
Ben, Simon van de, kleinzoon van Simon Carmiggelt 132
Benner, gebroeders, 25
* *Bentz van den Berg, Han*, 12, 33
Berge, heer van den, medewerker RVD 196, 197, 198, 199
* *Berk, Marjan*, 26
Bernadette, zuster, particulier verpleegster bij de familie Kan 258, 260, 266, 273, 274, 275, 278, 280
* *Bernhard, prins*, 46, 50, 51, 77, 78, 79, 107, 152, 153, 160, 161, 162, 215
Beyer?, meneer, 200
* *Bibeb*, 65, 67, 116, 128
Bie, Wim de, (geb. 1939) onnavolgbare tv-persoonlijkheid en schrijver 118, 152, 193, 245, 261, 262, 268, 276

Biesheuvel, Barend, (geb. 1930) politicus, voormalig minister-president (1971-1973) 61, 72, 73, 74, 75, 82, 86, 91
Blaauw, directeur filmcentrum Velp 266
* *Bloemendaal, Adèle*, 11
* *Blokker, Jan*, 117
Blue Diamonds, De, (geb. 1941 en 1943) gitaar- en zangduo, bestaande uit Ruud en Riem de Wolff 80
Boelen, Frans, (geb. 1937) journalist, regisseur, producent en tekstschrijver, tegenwoordig directeur Stadsschouwburg Leiden 147
* *Boer, Nico*, 118, 120
Boersma, drs. J., (geb. 1929) minister van sociale zaken in kabinet-Den Uyl 102
Bom, Frits, (geb. 1945) journalist, ombuds- en consumentenman tot begin 1989 bij de VARA 179
* *Bomans, Godfried*, 5, 56, 70, 78, 80, 83
Bon, dokter Henny en Dick, De Medische Engelen, de vertrouwensartsen van Wim Kan en Corry Vonk 55, 58, 59, 62, 79, 96, 109, 122, 130, 131, 161, 180, 196, 204, 205, 213, 221, 223, 240, 253, 258, 279, 281
Bond, rechercheur van de Aalsmeerse politie door Wim Kan 'James' genoemd 102
Bons, Ida, (geb. 1940) actrice 80
* *Borkus, Jan*, 180
* *Bos, Ruud*, 26
* *Boudewijn, Berend*, (geb. 1936) theater- en tv-regisseur, quizmaster; later directeur Stadsschouwburg Amsterdam. Regisseerde de eerste tv-registratie van Wim Kan die ooit werd uitgezonden 20, 21, 124, 247
* *Bouwman, Mies*, 4, 12, 175, 183, 242, 243, 262
Braauw, mr.jhr. de, minister van onderwijs in kabinet-Biesheuvel 82
* *Briels, Carel*, 27
Brink, Jos, (geb. 1942) cabaretier, tekstschrijver en tv-presentator 194, 200, 201, 202, 203
* *Broeksz J.B.*, 120
* *Brüesch, Luzi*, 2, 3, 274
Büch, Boudewijn, schrijver en tv-presentator 268
Bueren, Peter van, redacteur bij de Volkskrant 239
Bunker, Archie, tv-figuur uit populaire Amerikaanse serie 'All in the Family', gespeeld door Carroll O'Connor 118, 124, 127, 196
Bunker, Edith, echtgenote van Archie, gespeeld door Jean Stapleton 124, 127
Bürger, Herr, postbode in Langwies 121
* *Burger, J.A.W. (Jaap)*, 102, 103, 104
Bush, George, vice-president van Verenigde Staten onder Reagan, vanaf 1989 president 209
Buskes, ds. Joh. J., (1899-1980) protestants theoloog 42
* *Buziau, Johan*, 70, 274
Caboort, hoofd belichting Koninklijke Schouwburg Den Haag 141
Caransa, Maup, Amsterdams zakenman 177
Carlos, prins, (geb. 1930) prins Carel Hugo van Bourbon Parma 175

* *Carmiggelt, Simon*, 44, 48, 56, 63, 68, 90, 91, 96, 99, 101, 113, 121, 122, 127, 132, 161, 163, 164, 190, 206, 210, 261, 262, 271
* *Carmiggelt, Tini*, 44, 56, 101, 113, 132, 206
* *Carrell, Rudi*, 279
Carter, Jimmy, (geb. 1924) president van de Verenigde Staten van 1976-1980 164
Chevalier, Maurice, (1888-1972) Frans chansonnier, acteur en revue-artiest 225, 274
Christina, prinses, (geb. 1947) 136
* *Churchill, Sir Winston*, 4
* *Claus, prins*, 3, 4, 8, 46, 78, 215, 280
Claus, Hugo, (geb. 1929) schrijver 278

Coen, Jan Pieterszoon, (1587-1628) 154
* *Collem, Simon van*, (geb. 1919) tv-presentator van filmrubrieken 114, 176
Corita, Rita, (geb. 1917) actrice en zangeres 228
* *Cox, Gerard*, 11
* *Cremer, Jan*, 48
Cruijff, Johan, (geb. 1947) 's werelds bekendste voetballer en tegenwoordig internationaal voetbalcoach 99, 131, 194, 264, 269
* *Dalsum, Albert van*, 35
Dam, Marcel van, staatssecretaris van volkshuisvesting, later VARA-directeur 265
* *Davids, Louis*, 43, 274, 280
Dekker, Louis, 219
Derksen, Leo, (geb. 1926) journalist, ex-columnist bij De Telegraaf 247
Diels, Joris, (geb. 1903) acteur, regisseur en toneelleider 128
* *Dietrich, Marlene*, 237
* *Dijk, Ko van*, 10, 109, 139
Diny, zuster, particulier verpleegster van de familie Kan 262, 271
Doesburgh, Coot van, destijds journaliste bij Het Parool; thans schrijfster en vertaalster van theaterprodukties 247
* *Doderer, Joop*, 228
* *Dolaard, C.B.*, 37, 122
Donny, zuster, particulier verpleegster van de familie Kan 266, 270, 273, 278
Doorn, H.W. van, (geb. 1915) minister van CRM in kabinet-Den Uyl 99, 142, 143
Doris, kleindochter van Ank en Waldo Vosmaer 185
* *Dort, Wieteke van*, 5, 6, 8, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 20, 22, 28, 29, 110, 143, 147, 195
* *Drees, dr. Willem*, 51, 80
* *Drees jr., Willem*, (geb. 1922) lid Tweede Kamer, Algemene Rekenkamer, mede-oprichter DS70 82, 202
* *Dresselhuys, Mary*, 14, 15, 36, 43, 44, 56, 90
Dufais, Lucien, echtgenoot van Lya van Liempt, ook werkzaam bij theaterbureau 184
Duin, André van, (geb. 1947) komiek, revue-artiest en programmamaker 209, 217, 275
* *Duinhoven, Ton van*, 101
Duisenberg, dr. W.F., (geb. 1935) minister van financiën in kabinet-Den Uyl, later president-directeur De Nederlandsche Bank 99, 136, 143
Dunlap, Jim, vriend van Wim Ibo 43
Duyn, Dick van, (1909-1981) echtgenoot van Annie M.G. Schmidt 204
* *Duyn, Flip van*, 203, 204
* *Duys, Willem*, (nu zonder O.) 22, 42, 45, 50, 53, 56, 62, 80, 97, 119, 122, 163, 165, 190, 198
Elkerbout, Ben, (1940-1987) journalist, verslaggever en producent 192
Emanuels, Natascha, (geb. 1939) cabaretière en leidster vrouwencabaret 34
Emmenes, Viola van, (geb. 1949) tv-presentatrice en journaliste 238
Emmer, Fred, (geb. 1934) ex-nieuwslezer bij NOS-Journaal 231

Ende, Joop van den, producer 226, 227
Engels, P.J., (geb. 1923) politicus, oud-minister van CRM 100
Erasmus, (1469-1536) 89
Essen, Han van, VARA-medewerker 264, 265
Eyssink, H.J., (geb. 1929) 87
Faassen, Ina van, (geb. 1928) actrice, echtgenote van Ton van Duinhoven 101
Faber, directeur, van de Stadsschouwburg in Utrecht 14
Faber, Toos, persvoorlichtster van ministerie van justitie 148
Fassbinder, Rainer Werner, (1946-1982) Duits filmregisseur en schrijver 237
Feisal ibn Abd al-Aziz, (1906-1975) koning van Saoedi-Arabië ten tijde van oliecrisis 99, 248

* *Ferdinandusse, Rinus*, 55
Flaumenhaft, dr., tandarts 47
Fluitsma, Marlous, (geb. 1946) actrice, echtgenote van Herman van Veen 84, 108, 138, 160
Fonda, Jane, (geb. 1937) Amerikaanse filmster en politiek activiste 82
* *Frank, René*, 16, 20, 22, 31
* *Frijda, Nelly*, 59
* *Gaaikema, Seth*, 5, 10, 11, 15, 16, 32, 34, 36, 42, 62, 80, 89, 163, 164, 191, 224, 265
* *Gaarlandt, K.H.*, 17, 87
* *Gaay Fortman, W.F. de*, 99, 102
* *Garland, Judy*, 220
* *Gaulle, Charles de*, 7, 58
Geer, D.J. de, (1870-1960) politicus, voormalig minister-president 4
Gelder, Henk van, (geb. 1946) journalist, destijds werkzaam bij kunstredactie van Het Parool 139
* *Gerbrandy, P.S.*, 4
Gerda, zuster, 251
Gerritsen, Liselore, (geb. 1937) cabaretière en dichteres; destijds gehuwd met Paul van Vliet 4, 80, 201
Gerritsen, Riek, (geb. 1933) 263, 273, 274
Geveke, Rini, producer Phonogram 46
Geveke, juffrouw, 53
Gijsen, J.M., (geb. 1932) conservatieve bisschop van Roermond 112, 194
* *Gimberg, Jack*, 23
* *Gimberg, Louis*, 23
Goosen, Gerard, destijds de technische man van de Nieuwe Komedie, later toneelmeester van het Casino Den Bosch 29
Gooijer, Rijk de, komiek, acteur 223
Gorp, Corrie van, (geb. 1942) revue-artieste en danseres 89
Gortzak, Ruud, theaterrecensent bij de Volkskrant 78
Gratama, Rients, (geb. 1932) Fries cabaretier 36
Groteganseу, Mirjam, wandelvriendin 71, 83, 84, 92, 100, 101, 102, 109, 142, 164
Gruyters, J.P.A. (Hans), (geb. 1931) minister van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening in kabinet-Den Uyl; thans burgemeester van Lelystad 99, 118, 145
* *Haanstra, Bert*, 20, 261, 262, 270, 271
Haas, meneer de, journalist bij De Telegraaf 215
Haayen, Fred, toen directeur Polydor 120
* *Hall, G. van*, 213
* *Halsema, Frans*, 11, 17, 65, 92, 135, 209, 217, 261
Happart, José, omstreden Belgische burgemeester 194
Hartog, Jan de, (geb. 1914) schrijver 2
Hartogh, Leo de, (geb. 1916) acteur en cabaretier 127
Hazelhoff Roelfzema, Erik, schrijver 177
Heemskerk, Ingrid en Rien, restauranthouders in Kudelstaart, goede vrienden van Wim Kan en Corry Vonk 142, 153, 184, 187, 206, 218, 238, 240, 252, 260

Heijermans, Herman, zoon van Sant Heijermans 180, 217
Heijermans, Minneke, kleedster 16, 20
* *Heijermans, Sant*, 5, 8, 9, 16, 20, 22, 31, 40, 116, 117, 124, 152, 163, 165, 171, 180, 206, 213, 214, 217, 222, 224, 234, 238, 244, 253, 262, 265, 267, 271
Hendrik, prins, (1876-1934) echtgenoot van koningin Wilhelmina 204
Henny, 279
* *Herfst, Eric*, 47, 184, 242
Herfst, Pelle, (geb. 1964) zoon van Eric Herfst en Jasperina de Jong 177
Hermans, Gaby, 127
* *Hermans, Maurice*, 66, 169, 183
* *Hermans, Rietje*, 66, 127, 183, 254
* *Hermans, Toon*, 4, 11, 17, 18, 20, 27, 34, 37, 38, 42, 49, 50, 51, 55, 62, 66, 67, 78, 80, 89, 104, 120, 122, 127, 161, 163, 169, 183, 254, 263

Hermans, W.F., (geb. 1921) schrijver 157
* *Hermus, Guus*, 139
Heuvel, Aad van den, (geb. 1935) tv-journalist 88, 200, 227, 243, 270, 280
Heye, heer, 63
Hillo, Jan van, (1922-1980) tv-regisseur en -producer bij de NCRV 175
* *Hiltermann, G.B.J.*, 110
Hirohito, (1901-1989) 46, 53, 54, 61, 64, 65, 71, 72, 73, 75, 77, 78, 80, 86, 89, 90, 117, 136, 137, 149, 154, 168, 214, 247
Hitler, Adolf, 74, 86
* *Hoeven, mr. Jan van den*, secretaris van de koningin 72
* *Hoeven, Goof van der*, 59, 63, 91, 161, 273
* *Hoeven, Pieter (Pé) van der*, 36, 37, 69, 90, 273
* *Hoeven-Kan, Truus (Tu) van der*, 36, 37, 69, 90, 96, 161, 273
* *Hoeven, Veronique van der*, 59
Hofman, Willemijn, (geb. 1948) toenmalige bedrijfsleidster van het La Mar theater 212, 217
Holshuizen, Johnny, (geb. 1922) accordeonist en componist, ook bekend als John Woodhouse, begeleidde Kan bij de proefvoorstellingen in 1970 47
Hooyer, Astrid, dochter van Dick en Ria Hooyer 97
Hooyer, Dick en Ria,
huisbewaarders van het Ollehuis in Kudelstaart, woonden zelf recht tegenover het huis aan de andere kant van de dijk 66, 97, 101, 102, 171, 215, 271
Houwer, Rob, (geb. 1937) filmproducent en cineast 271
* *Hoving, Sieto*, 5, 98
Huurdeman, Tonny, (geb. 1922) actrice en cabaretière 34
* *Ibo, Wim*, 8, 13, 14, 27, 43, 53, 63, 117, 125, 138, 146, 150, 156, 161
Iglesias, Julio, (geb. 1943) Spaans zanger 241, 242
Inbar, Ralph, (geb. 1938) tv-producent, regisseur en presentator 160
Ingrid, fan, 142
* *Irene, prinses*, 175
Jacobs, Pim, (geb. 1934) jazzpianist en tv-presentator; destijds platencompagnon van Willem Duys 45
Jacobs, Eduard, (1868-1914) cabaretpionier 43
Jacobs, Hans, tv-journalist (Achter het Nieuws) en verslaggever 54, 73, 77
Jansen, Fons, (geb. 1925) cabaretier met avondvullend soloprogramma 7, 94, 159
Janssen, Huub, (1911-1984) journalist, tekstschrijver en jarenlange vriend van Wim Sonneveld 122
Johannes Paulus I, (1912-1978) paus gedurende 33 dagen in 1978 188
Johannes, Paulus II, (geb. 1920) paus 226, 235
* *Johnson, Lyndon B.*, 5, 6
* *Jong, Jasperina de*, 6, 27, 47, 58, 65, 137, 177, 184, 201, 242
* *Jong, prof. dr. L. (Loe) de*, 3, 57
Jong, Meike de, wandelvriendin 65, 67, 71, 84, 92, 100, 102, 109, 142, 164
* *Jong, P.J.S. de*, 18, 40, 55, 127

Jonge, Freek de, (geb. 1944) entertainer, ooit begonnen met Bram Vermeulen als het duo Neerlands Hoop in Bange Dagen 34, 37, 101, 122, 129, 130, 181, 182, 202, 203, 205, 256, 259, 265, 267, 269, 275, 276, 281
Jonge-Asser, Hella de, echtgenote van Freek de Jonge 281
Joustra, mevr., vertegenwoordigster van de in de Jappenkampen geïnterneerde vrouwen in voormalig Ned. Indië 3
* *Juliana, koningin*, 3, 4, 51, 71, 72, 75, 79, 128, 167, 173, 175, 189, 194, 196, 197, 198, 199, 200, 211, 215
Jurgens, Erik, oud-voorziiter NOS 142, 143
Kaboord, zie Caboort
Kampen, Warry van, (geb. 1934) regisseur, hoofd tv VPRO, later KRO 247

* *Kan, Lot*, 140, 152, 154, 161, 174, 180, 197
Kan jr., Wim, naamgenoot en volle neef, een van de drie zonen van broer Jan Kan 57, 155
* *Kan, Jan*, (Jullie Jan) 72, 140, 152, 155, 161, 168, 173, 174, 180, 247
* *Kappers, Marnix*, 9, 16, 18, 20, 28, 29, 31, 34, 57
* *Kaps, Fred*, 218
* *Katan, E.*, 63
Kaufman, dokter, 63, 64
Keizer, heer, AVRO-voorzitter 202
Kemenade, J.A. (Jos) van, (geb. 1937) minister van onderwijs en wetenschappen in kabinet-Den Uyl 146
Kennedy, Robert, (1925-1968) 8
Kerbosch, Roeland, (geb. 1940) cineast 102
Kerkhof, Willy en René van der, (geb. 1951) voetballende tweeling 126
Kesselaar, Herman, destijds directeur van theater Zaandam, nu onderdirecteur Stadsschouwburg Amsterdam 103
Keus, Maud, vaste produktieleidster van Van Kooten en De Bie 262
Khomeiny, Ayatollah, (geb. 1900) 194, 196, 202
* *Kleywegt, Arie*, 14
Klinkenberg, Wim, journalist, o.a hoofdredacteur van de Amsterdamse Uitkrant 48
* *Klompé, A.M. (Marga)*, 10, 18
Kloos, André, (geb. 1922) vakbondsman, voorzitter VARA 123, 136, 143, 146
Klöters, Jacques, (geb. 1946) cabaretier en kleinkunstkenner 125
* *Knap, H.*, 55
Knapper, Nico, (geb. 1934) regisseur van o.a. alle tv-registraties van Wim Kan 104, 107, 117, 162, 164, 165, 206, 209, 222, 223, 224, 225, 240, 265, 266
Knappert, Kitty, (geb. 1929) actrice, cabaretière en tv-regisseuse 221, 222, 223, 224, 225
Knoop, Hans, journalist 164
Kock, Hanneke, rechterhand van Nico Knapper, later produktieleidster bij de VARA 165, 206, 222
* *Koekoek, H.*, 200
Koen, fan 273
* *Köhler, Charlotte (Lot)*, 35, 36
* *Koolhaas, Anton*, 33, 55, 65
* *Koopman, Joop*, 53, 54, 100, 104, 107, 117, 123, 162, 163, 165, 166, 206, 207, 240
Koopman, Maurice, directeur televisie bij de VARA 240
Koot, Katrien, vrouw van Max Koot 127
* *Koot, Max*, 79, 80, 120, 127, 202
Kooten, Kees van, (geb. 1941) onnavolgbare tv-persoonlijkheid en schrijver, leverde teksten voor Wim Kan 118, 150, 152, 161, 186, 193, 245, 260, 261, 262, 268, 276
Koster, Nico, persfotograaf 124, 125, 257
Kraaykamp sr., Johnny, (geb. 1925) komiek en acteur 163, 164, 223
Krabbé, Jeroen, (geb. 1944) acteur 139

Krefeld, Rob van, 52
Kroonenburg, Titia, (geb. 1949) destijds echtgenote van Frans Rühl 124, 145, 190, 215, 260
Kruisinga, dr. R.J.H., (geb. 1922) oud-minister van defensie 122, 183
Kuik, Tim, (1925-1984) directeur van theater Geer Teis in Stadskanaal 69, 154
Kuile, El ter, enige dochter van Wim Kan's zus 197
Kuitenbrouwer, Jan, journalist, schrijver 171
Kuyper, Ruud, journalist op kunstredactie van Algemeen Dagblad. Daarvoor als musicus werkzaam bij Toon Hermans 48, 121
Labij, Trudy, (geb. 1943) actrice 204
* *Lambrechts, Frits*, 8, 9, 16, 17, 18, 20, 28
* *Lammers, Han*, 48, 59
Lange, Lucie de, 200
Langebent, Ad, (geb. 1933) destijds

tv-journalist bij KRO'S Brandpunt 87, 88
Langkamp dr., geneesheer ziekenhuis Velp 225
Langkous, Pippi, populaire figuur uit Zweedse kinderserie 82
Laseur, Merel, journaliste, dochter van Mary Dresselhuys 14
Laseur, Petra, actrice, dochter van Mary Dresselhuys 14, 32
* *Leersum, Bob van*, 12, 239
* *Lemaire, Cor*, 238
Lennon, John, (1940-1980) Brits popmusicus, componist en tekstschrijver, ooit lid van The Beatles 24, 25, 209
Lensink, Ton, (geb. 1922) acteur en regisseur 139
* *Leur, Sylvia de*, 5
Liempt, Kees van, de enige zoon van meneer Van Liempt; nu theaterproducent 121, 193, 211, 213, 214, 224, 240, 249
* *Liempt, Lya van*, 74, 121, 184, 212, 214, 216, 228, 275, 279
* *Liempt, Wout van*, passim
Lier, mr. van, (geb. 1918) vermeende zoon van prins Hendrik 204
Lindonk, Peter van, uitgever 146, 155, 156, 158, 159, 205, 269
List, Liesbeth, (geb. 1941) zangeres en actrice 47, 201
Long, Robert, (geb. 1943) zanger, tekstschrijver, componist en presentator 133, 139, 147
Louw, André van der, (geb. 1933) korte tijd minister van CRM en burgemeester van Rotterdam 247
* *Lubberhuizen, Geert*, 156,157, 159
Lubbers, Ruud, (geb. 1939) minister van economische zaken in kabinet-Den Uyl; later premier 99, 134, 136, 156, 181, 246, 264, 279
Lucie, zuster, particulier verpleegster bij de familie Kan 263
Lugtenburg, Ger, (geb. 1920) adjunct-directeur AVRO 202
* *Luns, Joseph M.A.H.*, 18, 126, 127, 132, 197, 231, 232, 233
* *Lutz, Luc*, 2
Lutz, Pieter, (geb. 1927) acteur 2, 65
Lutz, Ton, (geb. 1919) acteur, regisseur 201
* *Manders, Tom ('Dorus')*, 47
Mann-Bouwmeester, Theo, 35
Manuela, 264
Manusama, ir., president in ballingschap van Zuidmolukse Republiek 148
* *Mar, Fien de la*, 184
Mattijs, fan 101
* *Mattijsen, Johan*, 1, 35, 40, 217, 226, 232, 233, 248
* *Mauhs, Else*, (1885-1959) actrice van Duitse afkomst 35
May, Karl, (1842-1912) 233
Meekren, Jaap van, destijds als journalist werkzaam bij de AVRO 64, 74, 131, 176, 177, 207, 235
* *Meerburg, Piet*, 55, 138, 139, 183, 240, 243
Meerburg, mevr., echtgenote van Piet Meerburg 24, 139, 183, 204, 243
Meijer, Ischa, (geb. 1943) journalist, schrijver, cabaretier; destijds gevreesd om zijn theaterrecensies 46, 59, 95, 179, 195
Menno, kleinzoon van Wouter van Liempt 119

Menten, Pieter, (1899-1987) 164, 192
* *Merwe, Jaap van de*, (1924-1989) 16, 26
Meulen, heer van der, buurman van Wim Kan in Kudelstaart 110, 114
Meulen, Janien van der, buurmeisje en kanovriendin van Kan 110, 114, 124, 142
* *Meyden, Henk van der*, 44, 53, 55, 64, 89, 119, 121, 123, 124, 125, 160, 179, 199, 211, 242, 257, 258, 263, 265, 271, 279
Michels, grimeur 87
Michiel, fan 101
* *Mierlo, Hans van*, (geb. 1931) tweemaal fractieleider D66 en kortstondig minister van defensie 66
Mirjam, zuster, verpleegster ziekenhuis Velp 256
Montagne, O., 108
Moor, Guido de, (geb. 1937) acteur

en leider van de Haagse Comedie 10, 84
Mulder, Jan, voetballer en columnist 82
Muyselaar, Piet, (1899-1978) revue-artiest 80, 139, 185
Niehe, Ivo, (geb. 1946) tv-presentator en -producer 221
Nieuwenhuyzen, Annet, (geb. 1930) actrice 2
Nijdam, prof., geneesheer Radboudziekenhuis Nijmegen 280
Nijholt, Willem, (geb. 1934) acteur 88
Nijpels, Ed, fractievoorzitter van VVD, opvolger Hans Wiegel 245
Nixon, Richard, (geb. 1913) Amerikaans president (1969-1974) 18, 30, 82, 118
Nöggerath, Alfred, telg uit een oud bioscoopgeslacht, internationaal showdanser, beste vriend van Corry Vonk 69
* *Nuyl, Piet*, te, 100, 123
Oekel, Sjefke van, pseudoniem van zanger en komiek Dolf Brouwers 133, 135
Oerlemans, Joes, ex-echtgenoot van Petra Laseur 14
Oest, Govert van, lange tijd de pianist van Toon Hermans 130
Olden, dr. van, internist ziekenhuis Velp 250, 259
Ono, Yoko, (geb. 1933) Japans kunstenares, echtgenote van John Lennon 24, 25
Oorschot, Adri van, 108
Oostra, Roel, directeur theater De Lawei in Drachten 79
* *Oster, Guus*, 33, 35, 89, 219, 220
* *Oster, Annemarie*, 89, 119
Pannekoeki Jop, (geb. 1943) tv-regisSeur 262
Pap (J.B. Kan), 157, 174, 189
Paques, Gerard, journalist 37
Patricia, kleindochter van Wout van Liempt 119
Paul, broeder, in Velper ziekenhuis 259
Paulus VI, (1897-1978) paus vanaf 1963 187
Pavlova, Anna, (1881-1931) Russische ballerina 35
Pelleboer, Jan, (geb. 1924) populair weerkundige 174, 231, 233
Peters, Hans, fotograaf bij De Telegraaf 256
* *Pisuisse, Jean Louis*, 43
Pisuisse, Jenny, (geb. 1920) schrijfster en dochter van cabaretier Jean Louis Pisuisse 184
Plas, Michel van der, (geb. 1927) cabaretschrijver, dichter en journalist 15, 91
Polak, Wim, (geb. 1924) oud-burgemeester van Amsterdam 176
Postema, Koos, (geb. 1932) journalist en radio/tv-presentator, destijds werkzaam bij de VARA 54
* *Prem*, moeder van Wim Kan 113, 157
Pruis, Dini, (geb. 1932) huisbewaarster van de Kleine Wildwal 234, 257, 259, 273, 276, 277
* *Quay, J.E. de*, 51
Ram, heer, ambtenaar CRM 247
* *Rappard, ridder van, L.R.J.*, 66
* *Rayer, Liesje en Nico*, 20
Reagan, Ronald, (geb. 1911) president van Verenigde Staten (1980-1988) 209, 222, 226

Rejewski, Georgette, (geb. 1910) actrice 125
Rembrandt van Rhijn, (1606-1669) 29, 46
Remmelts, Joan, (1905-1987) acteur 15, 139
* *Renesse, Jacco van*, 27
* *Reve, Gerard (van het)*, 18, 88, 270
Rijn, dokter Van, 265
Röell, freule Joh. Ch. Car., (geb. 1911) 128, 197
Roest, Iris, wandelvriendin 83, 84, 92, 100, 161, 168
* *Roland Holst, Adriaan*, 8, 46, 163
Röling, prof. B.V.A., (1906-1985) polemoloog 53, 54
Roos, Jeanne, (geb. 1916) journaliste 201
Rooy, Rein van, hoofdredacteur Tele Vizier 202, 214
* *Rooymans, Huib*, 11, 44, 122, 135

Rostand, Edmond, (1864-1918) Frans toneelschrijver 139
Royaards, Willem, (1867-1929) acteur en toneelleider 35
Rühl, Franco, (geb. 1973) zoon van Frans Rühl en Titia Kroonenburg 111, 124, 190, 215, 260, 276
Russell, Craig, travestie-artiest 219, 220
* *Ruys, Cor*, 15
Sacksioni, Harry, (geb. 1950) gitarist, destijds verbonden aan het gezelschap van Herman van Veen 142
Sadat, Mohammed Anwar al-, (1918-1981) Egyptisch staatsman 178, 240
* *Samkalden, I.*, 46, 94
Sanders, Frank, (geb. 1946) cabaretier, choreograaf, regisseur, acteur 200, 202, 207
Schaap, Ted, cartoonist, zeer goede vriend van Toon Hermans 127
Schenk, Ard, (geb. 1944) beroemd Nederlands schaatsrijder 82
Schiller, Frits, (1886-1971) hotelier en schilder 80
* *Schmelzer, Norbert*, 109
* *Schmidt, Annie M.G.*, 14, 15, 18, 32, 38, 138, 203, 204
Schneider, Eric, (geb. 1926) acteur 2
* *Scholten, Henk*, 91, 136, 223
* *Scholten, Teddy*, 91, 136, 223
Schottelndreier, dokter, 58
Schulten, prof., geneesheer Radboudziekenhuis in Nijmegen 280
Servet, Barend, tv-creatie van Wim T. Schippers, neergezet door IJf Blokker 100, 117, 135
* *Shaffy, Ramses*, 5, 11, 137, 138, 201
Shaw, George Bernard, (1856-1950) Brits toneelschrijver 140
* *Siepkes, Tammo*, 146, 154
Sinatra, Frank, (geb. 1915) zanger en acteur 196
* *Sleeswijk, René*, 185
Smit-Kroes, Neelie, (geb. 1941) staatssecretaris en vanaf 1982 minister van verkeer en waterstaat 231
Smulders, Eva, echtgenote van zangleraar Kees Smulders 58
* *Smulders, Kees*, 6, 58, 127, 142
Smulders, Regina, dochter van Kees en Eva, werkzaam in televisiewereld 58
* *Sonneveld, Wim*, 4, 11, 14, 18, 20, 27, 50, 59, 64, 67, 88, 89, 96, 120, 121, 122, 138, 223, 273, 274
* *Speenhoff, Koos*, 43
Spek, Fred van der, destijds Tweede-Kamerlid voor PSP 77, 78
* *Spierdijk, Jan*, (geb. 1919) recensent van De Telegraaf 199
Stans, Ilja, (geb. 1932) directeur theater Orpheus in Apeldoorn 232
Stappershoef, Gijs, directeur van School voor Journalistiek 171, 172
Stee, mr. A.P.J.M.M. (Fons) van der, oud-minister van financiën 183
* *Steenbergen, Paul*, 84, 101, 109, 189, 193, 204
Steenkamp, Piet, 61
Stein, Adèle, komiek 201
Steur, kolonel van der, kolonel bij de marechaussee, gedetacheerd op Schiphol 76

* *Stip, Kees*, 102
Stoel, M. van der, (geb. 1924) minister van buitenlandse zaken in kabinet-Den Uyl 99, 115, 136, 137
* *Stokvis, J.J.F.* 178
* *Stuart, Conny*, 38, 262
Suurhoff, Siem, (geb. 1935) tv-regisseur bij de VARA 73
Takahasji, mevrouw, tolk 76
Tante Leen, (geb. 1912) zangeres van voornamelijk Jordaan-repertoire 80
Tante Mientje, tante van Wim Kan 157
Tauber, Rob, (geb. 1945) van 1970-1980 de technische man bij het gezelschap van Wim Kan 26, 27, 40, 50, 74, 186, 192, 203, 204, 209, 217
Tempelman, E.A., accountant van de familie Kan 277
Terlouw, Jan, (geb. 1931) schrijver en destijds fractieleider van D66 226, 235, 236, 245

Thatcher, Margaret, (geb. 1925) Britse premier sedert 1979 134, 253
Thiel, mr. F. van, (geb. 1906) politicus, oud-minister van maatschappelijk werk, destijds Kamervoorzitter 91
Thijn, Ed van, (geb. 1934) minister binnenlandse zaken in kabinet-Den Uyl; thans burgemeester van Amsterdam 145, 176, 178
Thomassen, burgemeester, van Rotterdam 89
Thors, Frits, (geb. 1909) voormalig nieuwslezer van NOS-Journaal 264
Timp, Joost, musicus, zoon van Mies Bouwman en Leen Timp 242
* *Timp, Leen*, (geb. 1921) tv-regisseur van het eerste uur, echtgenoot van Mies Bouwman 183, 242
Timp, Marieke, dochter van Mies Bouwman en Leen Timp 242
Touber, Rob, (1936-1975) tv-regisseur 26
* *Toxopeus, mr. E.H.*, destijds Commissaris van de Koningin in Groningen 42, 88
* *Troje, Jan de*, 123
Ulsen, Henk van, (geb. 1927) acteur en regisseur 12, 80
Ursula, zuster, 251, 253, 256, 257
Uyl, drs. J.M. 'Joop' den, (1919-1987) politicus, ex-minister van economische zaken, premier 61, 99, 103, 106, 111, 112, 114, 115, 117, 118, 119, 126, 127, 130, 131, 132, 134, 135, 141, 143, 144, 145, 146, 148, 153, 154, 156, 160, 162, 163, 164, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 226, 231, 234, 236, 242, 244
Uyl, Liesbeth den, echtgenote van Joop den Uyl 146
Vader Abraham, pseudoniem van Pierre Kartner (geb. 1935) zanger, componist, tekstschrijver 179
* *Veen, Herman van*, 21, 33, 43, 47, 62, 65, 71, 79, 84, 104, 108, 123, 125, 137, 138, 144, 159, 160, 191, 201, 223, 276
* *Veen, Ru van*, passim
Veen, Frans van der, directeur van theater in Meppel, later directeur Koninklijke Schouwburg in Den Haag 202, 239
Verbist, Paul, directeur Stadsschouwburg Utrecht 104
Verburg, Lou (= Lou van Burg), de rondborstige quizmaster, later als Onkel Lou naar Duitsland afgereisd 58
Verdenius, Martie, (geb. 1908) cabaretière en tekstschrijfster 125
Verdoner, Johan, choreograaf en regisseur; destijds directeur Kleinkunstacademie 125
Verhey, Emmy, (geb. 1947) violiste 135
Veringa, G.H., (geb. 1924) oud-minister van onderwijs 175
* *Verkade, Eduard*, 35
Vermeer, Johannes, (1632-1675) 109
Vermeulen, Bram, (geb. 1946) cabaretier, musicus en tv-presentator; vormde destijds met Freek de Jonge het duo Neerlands Hoop in Bange Dagen 34, 37, 101, 122, 129, 130, 181, 182, 202, 203, 205
* *Verolme, Cornelis*, 66
Verstraete, Guus, (geb. 1914) acteur en cabaretier, directeur Koninklijke Schouwburg in Den Haag 127, 128, 141, 157, 186, 189, 202, 239
Victoria, fan 273

* *Viruly, Adriaan (Jons)*, (1905-1987) 36, 43, 44, 56, 90, 219
Visser, Joop, (geb. 1938) zanger, vroeger bekend onder pseudoniem Jaap Fischer 276
Visser, Wim, (geb. 1952) destijds bedrijfsleider van Kleine Komedie; thans theaterproducent 201
* *Vliet, Paul van*, 5, 13, 62, 71, 80, 92, 128, 180, 183, 187, 191, 201, 211
Vogel, Hans, (geb. 1948) journalist op kunstredactie van Het Parool 241
Voka, kleindochter van Ank en Waldo Vosmaer 185
* *Vollenhoven, mr. Pieter van*, 80

Vonhoff, Henk J.L., (geb. 1931) politicus, ex-staatssecretaris en ex-burgemeester, opvallende Commissaris van de Koningin in Groningen 80, 146
Vonk, Dick, 57, 214
Vonk, Joke, echtgenote van Dick Vonk; enige jaren werkzaam als kleedster bij het gezelschap van Wim Kan 162, 234
Vorrink, Irene, (geb. 1918) minister van volksgezondheid en milieuhygiëne in kabinet-Den Uyl 99
* *Vosmaer, Ank*, 100, 126, 137
* *Vosmaer, Waldo*, 126, 137
* *Vosmaer, Yolanda*, 126, 137, 185
Vredeling, H., (geb. 1924) minister van defensie in kabinet-Den Uyl 99, 128, 146
Vries, Rob de, (1918-1969) acteur en toneelleider 13, 31
Vries, Vera de, 82
* *Walden, Willy*, 52, 80, 185
* *Ward, Myra*, 84, 101, 109, 189
* *Wassenberg, Jan*, 14, 102, 152
* *Wasserman, Ida*, 128, 204
Wendi, wandelvriendin 92
Westerterp, T.E., minister van verkeer en waterstaat in kabinet-Den Uyl 99
Werf, Hans van der, redacteur NOS-Journaal 75, 86, 89, 120
Werf, Inge van der, echtgenote van Hans van der Werf 120
Werf, mevrouw van der, 76
Westerloo, Ed van, (geb. 1938) destijds politiek redacteur bij NOS-Journaal en eindredacteur van KRO'S Brandpunt; nu directeur NOS 75, 86, 87
Westerman, Jan, regisseur 20
Wich, Harry, (geb. 1927) decorontwerper en regisseur van internationaal niveau. Was vanaf 1970 ook verantwoordelijk voor het toneelbeeld van Wim Kan 40, 50, 51, 52, 95, 124, 153, 159, 231, 232
Wiegel, Hans, (geb. 1941) oppositieleider ten tijde van kabinet-Den Uyl 61, 114, 145, 167, 176, 178, 222, 235, 236, 244, 245
Wiegel-Frederiks, Pien, echtgenote van Hans Wiegel 114, 222
* *Wiegersma, Friso*, decor- en kostuumontwerper 88, 122
* *Wiesenthal, Simon*, 53
Wigbold, Herman, (geb. 1925) journalist, eindredacteur van VARA'S Achter het Nieuws en later hoofdredacteur van Het Vrije Volk 22
Wijn, Elsje de, (geb. 1944) actrice 38
Wijnstok, Hans, 138
Wilhelmina, Koningin, (1880-1962) 4, 177
Willebrands, J.G.M., (geb. 1909) aartsbisschop 188
Willem-Alexander, (geb. 1967) prins van Oranje 200
Wilma, zuster, 276, 278
Zalm, Leo van der, toneelmeester bij Koninklijke Schouwburg in Den Haag 110, 128, 172, 186, 239
* *Zee, Siebe van der*, 75, 81, 202
Zijlstra, prof. dr. Jelle, 237
Zwart, Coby de, nichtje van Corry Vonk 255, 256, 272, 273

Zwart, Erik de, (geb. 1957) presentator van popprogramma's op radio en tv; zoon van Corry Vonks nichtje Coby de Zwart 248
Zwartkruis, Th.H.J., (1909-1983) bisschop van Haarlem 80
* *Zwolsman, R.*, 81, 91

Fotoverantwoording

ANP-Foto, Amsterdam: fotopagina 3, 11 (boven en onder), 12 (boven en onder)
Peter Putters: fotopagina 2, 5 (boven)
Leo van Velzen: fotopagina 9 (onder), 10
Roel Bazen: fotopagina 14 (onder)
De overige foto's zijn afkomstig uit het privé-bezit van Wim Kan en Corry Vonk.